
KONSEKVENSTREDNING

Ny 420 kV kraftledning Blåfalli/Sauda-Håvik/Gismarvik

OPPDRAUGSIVER: STATNETT SF

EMNE: KONSEKVENSTREDNING

FAGOMRÅDER: LANDSKAP, FRILUFTSLIV OG REISELIV

DATO: 28. FEBRUAR 2020

DOKUMENTKODE: 10200439-TVF-RAP-01

Multiconsult

Med mindre annet er skriftlig avtalt, tilhører alle rettigheter til dette dokument Multiconsult.

Innholdet – eller deler av det – må ikke benyttes til andre formål eller av andre enn det som fremgår av avtalen. Multiconsult har intet ansvar hvis dokumentet benyttes i strid med forutsetningene. Med mindre det er avtalt at dokumentet kan kopieres, kan dokumentet ikke kopieres uten tillatelse fra Multiconsult.

Forsida: Område for planlagt kryssing av Skjoldastraumen.

Foto: Multiconsult Norge AS.

RAPPORT

OPPDRAG	10200439	DOKUMENTKODE	10200439-TVF-RAP-01
EMNE	Ny 420 kV kraftledning Blåfalli/Sauda-Håvik/Gismarvik - Konsekvensutredning	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Statnett SF	OPPDRAGSLEDER	Kjetil Mork / Randi Osen
KONTAKTPERSON	Maria Kløverud Lyngstad	SAKSBEHANDLERE	Eva Hjerkin, Andrea Vatsvåg, og Randi Osen
TELEFON	986 46 247	ANSVARLIG ENHET	10105050 Multiconsult Norge AS

03	28.02.2020	Justert høringsversjon	E. Hjerkin, A. Vatsvåg og R. Osen	R. Osen	R. Osen
02	15.02.2020	Høringsversjon	E. Hjerkin, A. Vatsvåg og R. Osen	R. Osen	R. Osen
01	23.11.2018	Komplett førsteutkast	E. Hjerkin, A. Vatsvåg og R. Osen	A. Vatsvåg/R.Osen	R. Osen
00	20.11.2018	Førsteutkast	E. Hjerkin, A. Vatsvåg og R. Osen	A. Vatsvåg/R.Osen	R. Osen
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

SAMMENDRAG

Multiconsult Norge AS og underkonsulent Miljøfaglig Utredning AS har på oppdrag fra Statnett utredet konsekvenser for miljø og samfunn av tidligere meldt ny kraftledningsforbindelse på Haugalandet. Utredningene er gjennomført basert på utredningsprogram fastsatt av NVE i februar 2018, etter melding og høring av forslag til utredningsprogram i 2017.

Foreliggende konsekvensutredning vurderer alle alternativer som utredningsprogrammet fra NVE har fastsatt skal utredes, med unntak av Håvik transformatorstasjon og sjøkabler. Håvik transformatorstasjon er tatt ut av dette prosjektet og vil bli behandlet som en separat sak videre. Statnett har gjort en teknisk utredning av sjøkabel over Åkrafjorden, men alternativet er ikke konsekvensutredet.

De alternative traseene berører kommunene Karmøy, Tysvær, Vindafjord og Sauda i Rogaland, samt Etne og Kvinnherad i Hordaland.

Foreliggende rapport omhandler fagtemaene landskap, friluftsliv og reiseliv.

Rapporten er utarbeidet i 2018, og oppdatert med navn på ledningsalternativer i 2020. Det er ikke innhentet ny informasjon i forbindelse med oppdateringen.

Landskap

Områdebeskrivelse og verdivurdering

Innenfor influensområdet på 4 km for kraftledningene berøres landskapsregionene 15 Lågfjellet i Sør-Norge underregion 15.5 Saudafjellet, 17 Breene underregion 17.1 Folgefonna, 20 Kystbygdene på Vestlandet underregion 20.1 Karmøy, 21 Ytre fjordbygder på Vestlandet underregion 21.2 Haugalandet, 22 Midtre bygder på Vestlandet underregion 22.4 Etnefjorden Vindafjorden, 22.5 Saudafjorden og 22.6 Åkrafjorden.

Det er avgrenset 16 delområder for landskap innenfor influensområdet som vist i tabellen under. Av disse er 5 registrert med middels til stor verdi. Disse er 3 Fjellheimråde Matre, 6 Etnefjorden og Etne, 9 Øvre del av Vikedalselva og Fjellgardsvatnet, 10 Vindafjord og 13 Skjoldafjorden/Grindafjorden. Se en kort oppsummering i tabellen.

ID	Navn	Verdi
1	Dalområde Matre	Liten til middels
2	Matersfjorden	Middels
3	Fjellheimråde Matre	Middels til stor
4	Åkrafjorden	Middels
5	Stordalsvatnet	Middels
6	Etnefjorden og Etne	Middels til stor
7	Indre del av Saudafjorden	Liten til middels
8	Etne- og Saudafjellene	Liten til middels
9	Øvre del av Vikedalselva og Fjellgardsvatnet	Middels til stor
10	Vindafjord	Middels til stor
11	Ølen	Middels
12	Vats og Gjerdesdalsvatnet	Middels
13	Skjoldafjorden/Grindafjorden	Middels til stor
14	Tysvær	Middels
15	Førresfjorden, Førlandsfjorden og Akdsalsvatnet	Liten til middels
16	Karmøy	Middels

Konsekvenser

Delstrekning 1: Blåfalli – Litledalen

Alternativ 1.0 A vil stedvis være dårlig tilpasset stedets form og elementer, spesielt ved Bergsstølsvatnet. Det vurderes som positivt at ledningen parallellføres med eksisterende på deler av strekningen fordi området allerede er berørt av kraftledning. Kryssing av Åkrafjorden og Stordalsvatnet vil også i hovedsak foregå som en parallellføring, men på grunn av at kryssingen kommer i et stort og åpent landskapsområde med god synlighet, vil ledningene bli mer fremtredende i landskapet. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.1 vil stedvis være dårlig tilpasset stedets form og elementer, spesielt kryssing av Opstveitvatnet og ved Ytre Matre. Det vurderes som positivt med parallellføring på deler av strekningen. Kryssing av Åkrafjorden og Stordalsvatnet tilsvarer 1.0 A. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (- -)**.

Delstrekning 2: Litledalen Høylandshovda

Alternativ 1.0 B vil bli svært synlig fra bebyggelsen i Litledalen. Den nye ledningen vil sammen med eksisterende inngrep i form av bl.a. to mindre ledningstraseer og en kraftstasjon forringe området ytterligere. Den vil bli synlig fra Etne- og Saudafjellene i området vest for Lykilsvatnet der ledningen går ned dalsiden til Litledalen. Ledningen vil ikke bli direkte synlig fra Løkjelsvatnhytta. Konsekvensen vurderes som **middels til stor negativ (--/---)**.

Alternativ 1.2 vil bli mindre synlig fra bebyggelsen i Litledalen enn alt. 1.0 B. Den vil være synlig innerst i Litledalen og oppe i Auastadlia. Den vil bli godt synlig fra Etne- og Saudafjellene i området vest og sørvest for Lykilsvatnet og Løkjelsvatnhytta. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Delstrekning 3: Høylandshovda – Ølen

For Alternativ 1.0 C vil deler av ledningen vil bli noe synlig fra bebyggelsen i Etne og i Stødleområdet. Ledningen og mastene vil ha terreng og vegetasjon i bakkant slik at ledningen forsvinner noe omgivelsene. Parallellføring vurderes som positivt. Den kan imidlertid bli godt synlig i dalsiden, spesielt fra boligområdene i motsatt dalside. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (-/--)**.

Alternativ 1.3 er trukket lenger ned mot Etneområdet enn alt. 1.0 C og deler vil bli noe synlig fra bebyggelsen i Etne og i Stødleområdet. Deler av ledningen og noen av mastene vil ligge nede i et dalsøkk og ha terreng og vegetasjon i bakkant slik at synligheten reduseres. Andre deler vil ligge høyt i terrenget og kan bli synlig mot horisonten. Det vurderes som positivt at ledningen parallellføres med eksisterende linje ned mot Ølen. Imidlertid kan den bli godt synlig i dalsiden, spesielt fra boligområdene fra motsatt side av dalen. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (-/--)**.

Delstrekning 4: Ølen – Dalsdal

Alternativ 1.0 D vil gå i utkanten av en fremtidig utvidelse av et industriområde og ligger tett på et gårdsbruk ved Heggjabø. Det er uheldig at ledningen går så tett opp til gårdsbruket. Den vil bli godt synlig i den nordlige delen av dalføret som går mellom Steinsland og Ølen og fra Ølen sentrum. I heiområdet vil den bli lite synlig fra Ølen sentrum og Ølensvåg på grunn av topografi. Ved Skjoldafjorden blir ledningen synlig fra områdene rundt Skjold og Oterong. Ledningen blir synlig fra delområdet 10 Vindafjord fra noen høyereliggende partier ved Svartafjell og Hovda. Den blir ikke synlig fra Olalihytta eller den sørlige delen av daldraget mellom Steinsland og Sandeid som er nevnt i rapporten «Vakre landskap i Rogaland». Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Alternativ 1.4 vil i hovedsak være lik som alternativ 1.0 D med unntak av at 1.4 vil krysse dalføret som går mellom Steinsland og Ølen litt lenger nord og er trukket noe lengre bort fra gårdsbruket ved Heggjabø. Ledningens mastepunkt ligger høyere i terrenget. Det er svært lite som skiller disse alternativene. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Delstrekning 5: Dalsdal – Skjoldastraumen

Ved Skjoldafjorden vil alternativ 1.0 E gå langs den østlige fjordsiden og kan bli synlig fra store deler av områdene rundt, spesielt der den krysser Vardafjellet og Storefjellnibba. Her kan noen av mastene stikke over horisonten og bli synlige på lang avstand. Konsekvensen vurderes som **stor negativ (---)**.

Alternativ 1.5 vil gå opp langs daldraget Tørsdal og gå på østsiden av Vardafjellet og Storefjellsnibba, før den vil bli parallellført et lite stykke med eksisterende ledning og deretter gå ned mot Skjoldafjorden. Den vil bli lite synlig fra områdene rundt Skjoldafjorden. Den vil være noe synlig der den går nærmest fjorden, men for det meste vil

Vardafjellet og Storefjellsnibba skjerme. Ledningen vil bli noe synlig fra Tørsdalsvegen, men her vil vegetasjon skjule deler av den. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Delstrekning 6: Skjoldastraumen-Dueland

Alternativ 1.0 F vil bli mest synlig lokalt fra Bjoland, men lite synlig fra broa over Skjoldastraumen. Ledningen og mastepunktene vil ligge høyt i terrenget ved Freiåsen og Kringleåsen, og bli godt synlig fra deler av Skjoldafjorden, spesielt fra Nes og Giskevik/Hamn. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Alternativ 1.6 vil ligge mer eksponert ut mot Skjoldafjorden og krysse den i et bredere parti enn alt. 1.0 F. Den vil også ligge lavere i terrenget. Kryssingen vil bli lite synlig fra broa over Skjoldastraumen, men godt synlig fra deler av Skjoldafjorden, spesielt fra Nes og Giskevik/Hamn. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Delstrekning 7: Dueland – Ådnavatnet

Selv om 1.0 G ikke er en nærføring, det vil være 120-140 m mellom de to ledningene, vurderes det som positivt at ledningen parallellføres med eksisterende linje fordi området allerede er berørt av kraftledning. Kryssingen av Førlandsfjorden vil skje ved eksisterende ledning og over en liten øy, Klovningholmen. Ledningen vil også gå rett over en hytte på østsiden av Førlandsfjorden. Kryssingen vil bli godt synlig i området spesielt fra boligområdet ved Padlane. Kryssingen vil bli noe mer fremtredende enn den er i dag. Konsekvensen vurderes som **liten negativ (-)**.

Alternativ 1.7 kan bli synlig fra området ved Grindafjorden selv om dette vil bli fra relativt lang avstand. Ledningen vil bli svært synlig fra mange områder, spesielt boligområdene ved Aksdal, Nedre Førland og Padlane siden den går over et vegetasjonsfattig heiområde. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Alternativ 1.8 vil i hovedsak være lik 1.0 G med unntak at den vil knekke nordvestover etter Storavatnet. Ledningen vil knekke igjen og gå sørvestover ved Holmavatnet til den krysser Førlandsfjorden ved Klovning. Området ved Storavatnet og Holmavatnet, spesielt ved Sagbakken, vil få både ny og eksisterende ledning i synsfeltet. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Alternativ 1.9 vil i hovedsak være lik 1.0 G med unntak at den vil krysse Førlandsfjorden litt lenger nord. Hensikten er å unngå kryssing over fritidsbolig rett øst for fjorden. Denne kryssingen vil bli noe mindre forankret i landskapet ettersom parallellføringen avvikes. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Delstrekning 8: Ådnavatnet – Gismarvik

Alternativ 1.0 H vil gå sørvestover fra Ådnavatnet til den møter eksisterende ledning og blir parallellført til Gismarvik. Fra områdene ved Haukås, Prestneset og Nakkøya vil eksisterende ledning sammen med den nye bli mer fremtredende i landskapet. Det samme vil gjelde fra Hetlandvågen. Det vil være to alternativer for mastehøyder inn mot Gismarvik. Det høyeste alternativet vil bli noe mer synlig fra omkringliggende områder. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (-/--)** i begge tilfeller.

Utvidelse Blåfalli koblingsanlegg

Det vil ikke bli store forandringer i landskapet rundt Blåfalli koblingsanlegg. I bakkant av kontrollhuset vil det bli en skjæring, men denne vil ikke forringe området i særlig grad. Et deponi vil bli anlagt på vestsiden av anlegget. Dette vil medføre noe fjerning av vegetasjon og endring av terreng lokalt. Fjernvirkningen fra Matersfjorden vil ikke endres vesentlig. Konsekvensen vurderes som **ubetydelig til liten negativ (0/-)**.

Ny Gismarvik transformatorstasjon

Stasjonen vil bli svært synlig i nærområdet, men området er en næringspark, hvor det uansett vil komme store inngrep. To deponier vil bli anlagt sørvest for anlegget ved Steinsvatnet og Longavatn. Disse vil ligge forholdsvis greit i terrenget. Deler av stasjonen vil være synlig fra områdene ved Haukås, Prestneset og Nakkøya. Det samme vil gjelde fra Hetlandvågen. Fra disse områdene vil stasjonen påvirke landskapet og forringe området ytterligere. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (-/--)**.

Alternativ 2.0 Sauda – Skjoldastraumen

2.0 vil stedvis være dårlig tilpasset stedets form og elementer, herunder daldraget mellom Sandeid og Steinsland, Fjellgardsvatnet og Svandal. Selv om dette ikke er en nærføring, det vil være ca. 120 m mellom de to ledningene,

vurderes det som positivt at ledningen parallellføres med eksisterende ledning på deler av strekningen. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Alternativ 2.1 Sauda-Litledalen

For 2.1 vil dalkryssingene bli lokalt synlige, spesielt fra Åbødalen. Den nye ledningen blir synlig fra Løkjelsvatnhytta og viktige friluftsområder i Etne-Saudafjella. Området er i dag preget av kraftutbygging og flere vann er regulert deriblant Lykilsvatnet. Den nye ledningen vil være med på å forsterke dette preget. Dette alternativet medfører tap av store, sammenhengende naturområder med urørt preg (SNUP). Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

3.1 Oppheim-Frøland

Deler av 3.1 fra Oppheim til Frøland vil gå over det særpregede høgheiområdet Olaliområdet og påvirke landskapet negativt. Olaliområdet er et kjerneområde for friluftsliv for hele Haugalandet på vinterstid. Konsekvensen vurderes som **stor negativ (---)**.

Utvidelse Sauda transformatorstasjon

Tiltakene som vil komme i forbindelse med en ev. ny 420 kV ledning vil ikke ha påvirkning på landskapet i vesentlig grad. Konsekvensen vurderes som **ubetydelig til liten negativ (0/-)**.

Alternativ 6.0 Gismarvik – Håvik

6.0 vil krysse både Førresfjorden og Karmsundet og vil bli synlig fra deler av Røyksund- og Gismarvikområdet og fra Bratthelgaland. Ledningen vil også bli godt synlig fra Kopervik og Austreimneset. På grunn av svært høye master vil den bli synlig fra Avaldsnesområdet selv om avstanden er lang. Kryssingene vil oppfattes som en parallellføring og fremheve de eksisterende kryssingene og bli mer fremtredende enn de er i dag. Ny stasjon på Håvik vil bli oppfattes som en forlengelse av industriområdet Hydro Aluminium på Karmøy og forsterke dette. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (--)**.

Aluminiummaster kontra stålmaster

For landskapet i de aktuelle områdene vil det være forskjeller mellom aluminiummaster og stålmaster med tanke på synlighet. Aluminiummastene vil være betraktelig lysere i fargen enn stålmastene og vil bli mer fremtredende i landskapet. Konstruksjonsmessig vil mastene til forveksling være like, men overflaten vil ha en annen glans og vil ikke bli mattet over tid på samme måte som stål. Spesielt i klart vær med sol vil det oppstå refleksjoner fra aluminiummastene. Dette sammen med en lysere farge vil gjøre den mer fremtredende i landskapsbildet. Stålmastene med mer matt overflate og en nyanse som er mer ton i ton med et typisk naturlandskap, vil gli bedre inn i omgivelsene. Mot horisonten vil det være væravhengig hvor fremtredende de ulike mastene vil bli. Spesielt mot blå himmel vil aluminiummastene være svært synlige, men mot skyet grå/hvit himmel vil kontrasten være mindre. For stålmastene vil det være motsatt, men i noe mindre grad.

Konsekvensen av tiltaket vurderes å bli noe mer *negativ* for landskapet dersom det bygges aluminiummaster på de aktuelle strekningene.

Avbøtende tiltak

Viktige avbøtende tiltak er å begrense inngrep og ha en god topografi- og landskapstilpasning. Fargesetting av master, linjer og isolatorer kan være aktuelt i mindre landskapsrom og ved nærføring i skogbevokste områder. Aktuelle områder for dette kan være fra Sandeid til og med Fjellgardsvatnet og ved det kulturhistoriske landskapet ved Etne. Områder som er berørt ved anleggelse av kraftledningen skal tilbakeføres og tilpasses omkringliggende landskap.

Oppfølgende undersøkelser

Det foreslås at landskapsarkitekt engasjeres ved endelig vurdering av maste plassering. Det foreslås for øvrig ingen videre undersøkelser og overvåking av hensyn til fagområde landskap.

Friluftsliv

Områdebeskrivelse og verdivurdering

Det er avgrenset 45 delområder for friluftsliv innenfor influensområdet som vist i tabellen under. Av disse er 13 områder registrert med stor verdi. Disse er 9 Etne-Saudafjellene, 11 Bygdarenuten, 17 Valåsen/Vikestølområdet, 22 Ytre

Skjoldafjorden og Romsalandsvågen, 25 Storavatnområdet, 31 Ytre Førlandsfjorden, 33 Ytre Førresfjorden, 35 Bukkøy og Avaldsnes samt laksevasdragene 7 Etneelva, 13 Rødneelva, 15 Vikedalselva, 19 Åmselva og 42 Storelva-Åbøelva. Se en kort oppsummering i tabellen under.

ID	Navn	Verdi
1	Nord for Matersfjorden/Matre	Middels til stor
2	Matre	Liten
3	Matershalvøya nord	Middels
4	Matershalvøya sør	Liten
5	Skånevikfjellet	Middels
6	Stordalsvatnet	Liten til middels
7	Etneelva	Stor
8	Etnefjorden	Middels
9	Etne-Saudafjellene	Stor
10	Trommedalen	Middels til stor
11	Bygdarenuten	Stor
12	Vidhovda	Liten
13	Rødneelva	Stor
14	Lysenuten	Middels
15	Vikedalselva	Stor
16	Døldarheia	Middels
17	Valåsen/Vikestølområdet	Stor
18	Vatnedalen	Liten til middels
19	Åmselva	Stor
20	Øst for Skjoldafjorden	Liten til middels
21	Indre Skjoldafjorden	Liten
22	Ytre Skjoldafjorden og Romsalandsvågen	Stor
23	Nes	Middels
24	Freiåsen	Middels
25	Storavatnområdet	Stor
26	Litlaskogfjellet	Middels
27	Aksdal	Middels til stor
28	Aksdalsvatnet-Fuglavatnet	Middels
29	Rossafjellet-Ådnafjellet	Middels
30	Indre Førlandsfjorden	Liten
31	Ytre Førlandsfjorden	Stor
32	Indre Førresfjorden	Liten
33	Ytre Førresfjorden	Stor
34	Tuastadvatnet	Middels
35	Bukkøy og Avaldsnes	Stor

ID	Navn	Verdi
36	Vågen ved Velle	Liten til middels
37	Fiskå	Middels
38	Kvalavåg, Kolstadmarka og Fotvattenmarka	Middels
39	Vorråvågen	Middels
40	Godfarnes	Middels
41	Tempereidnuten/Birkelandsnuten	Middels
42	Storelva-Åbøelva	Stor
43	Rondehaugen	Middels
44	Rødstjørna-Fløgstadåsen	Middels til stor
45	Skiløyper øst og vest for Hovås	Middels til stor

Konsekvenser

Anleggsfase

Anleggsfasen medfører anleggsaktivitet med trafikk og støy i områder hvor dette ikke er tilfellet i dag, herunder med helikopter som vil være svært forstyrrende. Svært mange av anleggsveiene berører friluftsområder. De største konfliktene mellom veier og friluftslivet vil trolig være der anleggsvegene og anleggsplassene er lagt til eksisterende turstier.

Driftsfase

Delstrekning 1: Blåfalli – Litledalen

Alternativ 1.0 A vil krysse 3 Matershalvøya nord, 4 Matershalvøya sør, 5 Skåneviksfjellet, 6 Stordalsvatnet og 9 Etne-Saudafjella. Ledningen vil forringe attraktivitet og opplevelseskvalitet for alle områdene. Den vil få visuell fjernvirkning for områder som ikke blir direkte berørt. 2 Matre vil i liten grad bli berørt av dette, mens sentrale områder innenfor 1 Nord for Matersfjorden/Matre vil bli mer eksponert. For 1 Nord for Matersfjorden vil opplevelsesverdi og attraktivitet kun i liten grad bli forringet pga. avstanden til ledningen og at flere eksisterende ledninger (herunder to sentralnettsledninger) er synlig herfra. Delområdet 7 Etneelva ligger i god avstand og vil ikke bli påvirket. Konsekvensen vurderes samlet sett som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.1 kommer i mindre konflikt med 3 Matershalvøya. Innenfor 4 Matershalvøya sør går 1.1. bl.a. gjennom hele turdraget fra Fatlandsdalen-Matersdalen. Alternativet vil være noe mer synlig fra vestre del av 1 Nord for Matersfjorden/Matre, inkludert fra turstier opp til Ulvanosa og Gråfjellet, men mindre synlig fra østre del inkludert Blidalen-området. For de øvrige delområdene vurderes omfanget som tilsvarende som ved 1.0 A. Alternativ 1.1 vurderes samlet sett derfor å medføre **liten til middels negativ konsekvens (- / - -)**.

Delstrekning 2: Litledalen Høylandshovda

Alternativ 1.0 B vil krysse innfallsport til Ljøkelvatnhytta og 9 Etne-Saudafjella. Det vil ikke ha noen vesentlig virkning for friluftsopplevelsen innenfor delområdet. Visuell fjernvirkning vil oppleves også fra motsatt side av Litledalen innenfor samme delområde, herunder fra toppene Hollestadnuten og Smørnut. Det vurderes som potensielt negativt for jaktinteresser (storfugljakt). Konsekvensen vurderes samlet som **liten negativ (-)**.

Alternativ 1.2 vil bli langt mer synlig i 9 Etne-Saudafjella, inkludert fra helt sentrale områder som mot Lykilsvatnet og Turistforeningens løypenett. Det er flere fritidsboliger hvorfra ledningen vil være synlig. 1.2 gir en forringet opplevelsesverdi og har tilsvarende konsekvens for jakt som 1.0 B. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (- -)**.

Delstrekning 3: Høylandshovda – Ølen

Alternativ 1.0 C

Alternativet er synlig fra deler av Turistforeningens løypenett og krysser innfallsport til 9 Etne-Saudafjella. Det er synlig fra fritidsboliger bl.a. ved Holmavatnet og Skitatjørna. Det går videre i randsonen til friluftsområdet i retning Ølen hvor det krysser flere av kommunens turstier og innfallsporter til fjellområdet, herunder veien opp til Fjellstølen skisenter med videre tursti mot Olalihytta. Ledningen vil dessuten bli synlig fra skiløypa som går nordover mot Svelten, samt sommerløypa som går til Keiserholla. 7 Etneelva, 8 Etnefjorden, 10 Trommedalen og 11 Bygdarenuten ligger innenfor synlighetsområdet. Alternativet vil også være negativt for storfugl innenfor 10 Trommedalen og 9 Etne-Saudafjella. Konsekvensen blir **middels negativ (- -)**.

Også alternativ 1.3 er synlig fra deler av løypenettet og krysser dessuten turveien innenfor 10 Trommedalen (middels verdi) to ganger. For øvrige delområder vurderes konsekvensen som den samme. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (- -)**.

Delstrekning 4: Ølen – Dalsdal

Alternativ 1.0 D går i ytterkant av 16 Døldarheia og krysser her stier fra Ølen. Det går gjennom 18 Vatnedalen hvor det synlig bl.a. fra toppturnmålet Krakkanuten, og videre nær øvre deler av 19 Åmselva. Gjennom 20 Øst for Skjoldafjorden blir det synlig fra turstien opp til Fuglen samt fra Vardafjellet. Det vil gå utenfor 17 Valåsen-Vikestølområdet, men krysser en tursti opp fra Eikelandsvegen og blir synlig fra flere steder innenfor området. Noe av ledningen vil bli synlig fra 12 Vidhovda og 11 Bygdarenuten. Samlet sett er konsekvensen vurdert **som liten til middels negativ (- / - -)**.

Alternativ 1.4 har samme konsekvens.

Delstrekning 5: Dalsdal – Skjoldastraumen

Alternativ 1.0 E går gjennom 20 Øst for Skjoldafjorden hvor det krysser over turmålene Skrubbaugen og Storefjellnibba og blir godt synlig fra toppturnmålet Bjergafjellet. Det blir videre svært godt synlig fra 21 Indre Skjoldastraumen samt de to nærturområdene 24 Freiåsen og 23 Nes. Dette medfører forringelse av opplevelsesverdi. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.5 er mindre negativt for 20 Øst for Skjoldafjorden og ha mindre fjernvirkning for de øvrige friluftsområdene. Alternativ 1.5 vil medføre **liten til middels negativ konsekvens (- / - -)**.

Delstrekning 6: Skjoldastraumen – Dueland

Alternativ 1.0 F krysser 21 Indre Skjoldafjorden og går videre inn i 24 Freiåsen. Hele traseen bli synlig fra deler av 20 Øst for Skjoldafjorden og 23 Nes. I dette området er landskapet en vesentlig del av opplevelsesverdien, og 1.0 F vil påvirke denne vesentlig. 1.0 F gir **middels negativ konsekvens (- -)**.

Alternativ 1.6 gir ikke direkte påvirkning på 24 Freiåsen. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Delstrekning 7: Dueland – Ådnavatnet

Alternativ 1.0 G går forbi Romsalandsvågen (22 Ytre Skjoldafjorden) hvor det i noen grad forringer landskapets opplevelsesverdi. Det går videre gjennom delområde 25 Storavatnområdet og krysser 30 Indre Førlandsfjorden i et område med fritidsboliger. Her går ledningen dessuten rett over en fritidsbolig og blir godt synlig fra både denne og fjorden. 29 Rossafjellet-Ådnafjellet blir berørt i østsiden ned mot fjorden. 1.0 G vil ha en viss fjernvirkning på 24 Freiåsen. Konsekvensen vurderes som opp mot **middels negativ konsekvens (- -)**.

Alternativ 1.7 går i god avstand til 25 Storavatnområdet selv om det også blir synlig herfra. Det vil ha noe større fjernvirkning på 24 Freiåsen enn 1.0 G, og kan bli noe synlig fra 21 Indre Skjoldafjorden. Det går rett forbi 26 Litlaskogfjellet og gjennom områdene 28 Aksdalsvatnet-Fuglavatnet og 29 Rossafjellet-Ådnafjellet hvor den vil bli svært eksponert og medføre tap av mye av SNUP-arealet i området. Samlet vurderes konsekvensen som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.8 er vurdert som noe mer negativ enn 1.0 G som følge av mindre parallellføring med eksisterende ledning. Konsekvensen vurderes som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.9 avviker fra 1.0 G ved at kryssing direkte over fritidsbolig unngås. Konsekvensen blir **middels negativ (- -)**.

Delstrekning 8: Ådnavatnet – Gismarvik

Alternativ 1.0 H går i ytterkanten av delområdet 29 Rossafjellet-Ådnafjellet hvor det vil bli godt synlig og i noen grad redusere opplevelsese- og attraksjonsverdien rundt Ådnavatnet. 1.0 H vil gi fjernvirkning til 30 Indre Førlandsfjorden, 31 Ytre Førlandsfjorden, 32 Indre Førresfjorden og 33 Ytre Førresfjorden. Konsekvensen er vurdert som **liten negativ (-)**.

Utvidelse Blåfalli koblingsanlegg

Blåfalli koblingsanlegg ligger utenfor verdifulle friluftsområder. Konsekvensen er **ubetydelig (0)**.

Ny Gismarvik transformatorstasjon

Transformatorstasjonen bygges innenfor et vedtatt industriområde og i god avstand til friluftsområder. Konsekvensen er **ubetydelig (0)**.

Alternativ 2.0 Sauda – Skjoldastraumen

2.0 vil gå i ny trasé gjennom 43 Rondehaugen, randsonen av 9 Etne-Saudafjella og gjennom 44 Rødstjørna-Fløgstadåsen før parallellføring med eksisterende sentralnettsledning gjennom 45 Skiløpper øst og vest for Hovås og videre inn igjen i 9 Etne-Saudafjella. Fra sistnevnte blir den godt synlig bl.a. fra Sauda skisenter i Svandalen og fra Turistforeningens turstier. Den blir den synlig bl.a. fra toppurtmålet Bjørndalsnuten ved kryssing over Nordre Bjørndalsvatnet og Botnavatnet innenfor Etne-Saudafjella. 2.0 går videre ned mot Fjellgardsvatnet i Vindafjord, som er en innfallsport til fjellområdet. Her vil ledningen bli synlig fra stier.

Ledningen vil videre gi nærføring til 13 Rødneelva før den krysser over 12 Vidhovda. Den vil bli synlig fra deler av stien opp til 14 Lysenuten, men avstanden er så stor at virkningen vil bli liten fra toppen. Den krysser sti fra Sandeid til 16 Døldarheia, og nedre del av 19 Åmselva før den går inn i 20 Øst for Skjoldafjorden. Ned mot Skjoldafjorden blir den synlig fra 21 Indre Skjoldafjorden og 24 Freiåsen. Alternativet er i konflikt med storfugl i flere funksjonsområder i Sauda og Vindafjord innenfor delområdene 43 Rondehaugen, 9 Etne-Saudafjella og 20 Øst for Skjoldafjorden. **Konsekvensen er vurdert som middels negativ (- -)**.

Alternativ 2.1 Sauda – Litledalen

Ledningen krysser 43 Rondehaugen i samme trasé som 2.0, men går herfra rett inn i 9 Etne-Saudafjella hvor den krysser nær startpunktet til Turistforeningens sti inn til turisthytta Storavassbu. Den krysser videre Lykilsvatnet og turstien til Løkjelvatnhytta. Ledningen berører derfor noen av de viktigste områdene innenfor 9 Sauda-Etnefjella, vil bli godt synlig over store områder og medfører tap av SNUP. **Konsekvensen vurderes som middels til stor negativ (- - / - - -)**.

Alternativ 3.1 Oppheim - Frøland

Alternativ 3.1 vil krysse Olaliområdet innenfor 9 Etne-Saudafjella, herunder stier og p-plass. Den vil bli svært synlig fra løypenettet og forringe attraksjonsverdien. Ledningen går ned til foten av 12 Vidhovda, og blir svært eksponert herfra. Første del av traseen vil også være synlig fra 11 Bygdarenuten, men avstanden begrenser virkningen vesentlig. Konsekvensen vurderes som **middels til stor negativ (- - / - - -)**.

Utvidelse Sauda transformatorstasjon

Det er allerede gitt tillatelse til en utvidelse av arealet for Sauda transformatorstasjon. De tiltakene som må gjennomføres her ved utføring av ny ledning til Gismarvik vil ikke ha noen vesentlige konsekvenser for friluftslivet. Konsekvensen vurderes som **ubetydelig (0)**.

Alternativ 6.0 Gismarvik – Håvik

Alternativet krysser 33 Førresfjorden, hvor det vil bli synlig fra Lindøy (trolig er det mest verdifulle friluftsområdet i fjorden) samt Fosnavåg (statlig sikra område) og Austnesholmane. På Karmsundsiden blir ledningen synlig fra Dragøy innenfor samme delområde. Kryssingen vil også bli synlig fra 32 Indre Førresfjorden. Kryssingen over Karmsundet blir synlig fra 34 Tuastadvatnet, 35 Bukkøy og Avaldsnes, 36 Vågen ved Velle, 37 Fiskå, 38 Kvalavåg, Kolstadmarka og

Fotvattenmarka og 40 Godfarnes. Ledningen går i parallell trasé til eksisterende sentralnettsledning hele veien. Samlet sett vurderes konsekvensen som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Mulige avbøtende tiltak

Viktige avbøtende tiltak for dette temaet vil omfatte tiltak som er foreslått under temaet landskap.

I tillegg vil det i anleggsfasen være viktig med informasjon ut til nærmiljø, lokale friluftsansjoner m.m. om planlagte anleggsaktiviteter i de tilfeller hvor disse vil pågå i friluftsområder eller påvirke atkomstmulighetene til disse.

Detaljering av atkomst i anleggsfase og baseplasser må avklares med friluftsansjoner, herunder bør lagring ikke skje på viktige p-plasser eller ved viktige turstier.

Det bør videre foretas justeringer av kraftledninger for å redusere de største direkte konfliktene med friluftslivet.

Oppfølgende undersøkelser

Det er ikke foreslått oppfølgende undersøkelser ut over avklaring om konflikter mellom anleggsveger baseplasser og turstier.

Reiseliv

Områdebeskrivelse og verddivurdering

Etne og Kvinnherad er reiselivsmessig sortert under Visit Sunnhordaland. De største driverne i reiselivet i Sunnhordaland generelt og i de to kommunene spesielt er turstier, fjellturer, hytteturisme, båtturisme, fiske og fjellskiturisme.

Influensområdet til ledninger i Kvinnherad omfatter spesifikt flere friluftsområder, Fjellhaugen skisenter, samt gjestehavner og hytteområder. Her drives også noe naturbasert turisme / gårdsturisme, bl.a. i form av rideturer til Vikestølen og Smiedal fra Åkra.

I Etne omfattes Etnefjella med turstier og turisthytter, fiskevann som Stordalsvatnet og Etneelva (laksefiske), hytteområder, Åkra, Åkrafjorden, gjestehavner og områder for båtturisme. I Etne finnes en rekke historiske attraksjoner, herunder Stødle kirke.

Sauda, Vindafjord, Tysvær og Karmøy er organisert under reiselivsselskapet Destinasjon Haugesund & Haugalandet. Naturattraksjoner, friluftsmuligheter, vikingetidshistorie samt kultur- og festivalliv er det som i hovedsak markedsføres. Herunder kan nevnes Nasjonal Turistveg Ryfylke med diverse severdigheter, Åkrafjorden, Kongsgården med historiesenter og vikingetidsanlegg på Avaldsnes/Bukkøya samt gårdsferie/aktivitetsferie.

Sauda kommune kan innenfor influensområdet by på Sauda skisenter, varierte ski- og fotturløyper samt tilrettelagte muligheter for bading og båtliv på fjorden. Svandalsfossen med tilrettelagt utkikkplattform, Åbøbyen med industriarbeidermuseum, og Allmannajuvet med utstillinger knyttet til gruvedriften i 1880-årene er de største øvrige attraksjonene i influensområdet.

Også Vindafjord kommune kan tilby friluftslivs- og skimuligheter bl.a. i Fjellstølen skianlegg og Olali-området. Her er dessuten flere tilbud innenfor gårds-/aktivitetsturisme.

I Tysvær er det flere tilbud knyttet til Hervikfjorden/Skjoldafjorden om ligger innenfor influensområdet, herunder slusene i Skjoldastraumen. Iht. kommuneplanen er Nedstrandøya og områdene rundt Skjoldafjorden, Hervik og Slåttavik de mest aktuelle reiselivsområdene i kommunen med mange fritidsboliger og campingplasser.

Avaldsnes kongsgård er den største severdigheten i Karmøy. Selve kongsgården ligger utenfor influensområdet, men Bukkøya, hvor det er bygd opp flere kopier av vikingetidshus, ligger delvis innenfor. Som for Tysvær er flere tilbud knyttet til fjord/sjø, herunder friområder ved sjø og Høyvarde fyrhotell.

Næringsområdet «overnatting og servering» er indikator på hvor stor betydning reiselivet har i de berørte kommunene. Næringsområdet bidro i perioden 2010-2017 relativt sett til noe høyere sysselsetting i Etne kommune enn det gjør på fylkesbasis i Hordaland. For de øvrige kommunene lå andelen noe under fylkesnivå.

Området må regnes som regionalt og lokalt viktig for reiselivet, der landskap og natur er en vesentlig del av attraksjonen. Det ligger svært mange fritidsboliger innenfor influensområdet, inkludert innenfor områder hvor det i kommuneplaner

er lagt opp til fortetting. I tillegg er det avsatt nye felt i Sauda (Svandalen) og Etne (Krokavatnet/Basurdevatnet) nær ledningstraseer.

Verdien av reiselivet er vurdert som **middels**.

Konsekvenser

Anleggsfase

Støy og terrenginngrep kan ha en negativ påvirkning på reiselivet i den grad anleggsarbeidene skjer i nærheten av turstiattraksjoner eller påvirker tilgjengeligheten til disse. Det er i utredningen pekt på flere konkrete eksempler som må vurderes og håndteres i forbindelse med utarbeidelse av MTA-plan for ledningstraseen som evt. skal bygges.

Driftsfase

Delstrekning 1: Blåfalli – Litledalen

Alternativ 1.0 A vil påvirke landskapet i friluftsområder, inkl. Fjellhaugen skisenter, samt Åkrafjorden. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (- / - -)**. Alternativ 1.1. vurderes som noe mindre konfliktfylt pga. større grad av parallellføring med eksisterende ledning og mindre eksponering mot konkrete turistattraksjoner. Konsekvensen vurderes som **liten negativ (-)**.

Delstrekning 2: Litledalen – Høylandshovda

Alternativ 1.0 B vil i noen grad forringe opplevelsen av landskapet fra Litledalselva (Etnevasdraget) og for laksefiskerne her, samt fra Etne-Saudafjellene. Konsekvensen vurderes som **liten negativ (-)**.

Alternativ 1.2 går lenger inn i Etne-Saudafjellene og er mer eksponert fra eksisterende hytter og fra nytt hyttefelt i området Krokavatnet/Basurdevatnet samt DNT-hytte ved Lykilvatnet. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Delstrekning 3: Høylandshovda – Ølen

Alternativ 1.0 C vil være synlig fra Etne og Etnefjorden inkl. hytteområder, turistattraksjoner og –tilbud her og i Etne-Saudafjellet. Det vil dessuten krysse innfallsporten til og gå i randsonen til det regionalt viktige vinterutfartsstedet Olalia rundt Fjellstølen skianlegg. Konsekvensen vurderes som **liten negativ (-)**. Alternativ 1.3 er marginalt bedre som følge av at det trekkes noe ut av Etne-Saudafjellet. Konsekvensen er likevel **liten negativ (-)**.

Delstrekning 4: Ølen – Dalsdal

Alternativ 1.0 D vil påvirke landskapet sett fra opplevelsesbedriftene Frønsdal aktivitetsgård og Søre Skogen samt fritidsboliger. Konsekvensen vurderes som **liten negativ (-)**. Alternativ 1.4 vurderes likt.

Delstrekning 5: Dalsdal – Skjoldastraumen

Alternativ 1.0 E er vurdert å ha en vesentlig negativ konsekvens for landskapet rundt Skjoldastraumen, og blir synlig fra en del fritidsboliger langs Skjoldastraumen samt fra opplevelsesbedriften Søre Skogen. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (- / - -)**. Alternativ 1.5 er mindre konfliktfylt og vurderes å ha **ubetydelig til liten negativ konsekvens (0/-)**.

Delstrekning 6: Skjoldastraumen – Dueland

Alternativ 1.0 F blir synlig fra fritidsboliger rundt Skjoldastraumen og bautasteinen på Erland. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (- / - -)**. Alternativ 1.6 har noe mindre eksponering fra enkelte fritidsboliger, men bli mer eksponert fra fjorden og er vurdert å ha tilsvarende konsekvensgrad.

Delstrekning 7: Dueland – Ådnavatnet

Alternativ 1.0 G blir synlig fra flere hytteområder rundt Skjoldastraumen, Romsalandsvågen, Storavatnområdet og Førlandsfjorden samt fra Skjoldastraumen Camping og Marina og bautaen på Erland. Det går igjennom friluftsområdet Rossafjellet-Ådnafjellet som trolig brukes også av hytteturister. Konsekvensen vurderes som **liten negativ (-)**.

Alternativ 1.7 blir synlig fra fritidsboliger ved Fuglavatnet og Førlandsfjorden, stedvis sett fra området rundt Grindavatnet/Nordavatnet hvor Grindafjord feriesenterer lokalisert, samt fra Aksdal (36) hvor det er flere lokale attraksjoner. Det går også gjennom Rossafjellet-Ådnavatnet. Konsekvensen er satt til **liten til middels negativ (- / - -)**.

Alternative 1.8 vurderes som noe mer konfliktfylt enn 1.0 G som følge av at det gir en ny trasé gjennom Storavatnområdet. Konsekvensen er satt til **liten til middels negativ (- / - -)**.

Alternativ 1.9 unngår kryssing av fritidsbolig i motsetning til 1.0 G. Konsekvensen vurderes likevel som **liten negativ (-)**.

Delstrekning 8: Ådnavatnet – Gismarvik

Alternativ 1.0 H vil bli synlig fra hytteområder langs Førlandsfjorden og Førresfjorden med nærområder, samt friluftsområdet Rossafjellet-Ådnavatnet. Den vil også bli synlig mot horisonten sett fra Melkevik camping i Førlandsfjorden. Eksisterende inngrep og nærføring til eksisterende ledning gjør at konsekvensen vurderes som **liten negativ (-)**.

Utvidelse Blåfalli koblingsanlegg

Utvidelse av eksisterende anlegg vurderes å ha **ubetydelig konsekvens (0)** som følge av liten virkning for landskap og stor avstand fra konkrete turistattraksjoner.

Ny Gismarvik transformatorstasjon

Stasjonen er lokalisert på et industriområde uten verdi for reiselivet. Konsekvensen vurderes som **ubetydelig (0)**.

Alternativ 2.0 Sauda – Skjoldastraumen

Alternativ 2.0 blir synlig fra Turistforeningens turløypenett i Sauda-Etnefjella, Sauda skisenter og hytteområder i Sauda hvor den kan påvirke attraktiviteten til hyttetomter. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Alternativ 2.1 Sauda – Litledalen

Alternativ 2.1 vil bli eksponert fra enkelte hytteområder i Sauda og det nye hyttefeltet i området Krokavatnet-Jønsåsvatnet i Etne, samt fra spredte fritidsboliger og DNT-hytta ved Lykilsvatnet i Etne-Saudafjella. Den krysser og blir synlig fra Turistforeningens løypenett. Det gir dessuten noe tap av naturområder uten preg av tekniske inngrep. Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Alternativ 3.1 Oppheim – Frøland

Alternativ 3.1 går igjennom det populære friluftsområdet Olalia og nær skianlegget Fjellstølen. For reiselivet vurderes konsekvensen som **liten til middels negativ (-)**.

Utvidelse Sauda transformatorstasjon

Tiltak innenfor stasjonsområdet i forbindelse med en ny ledning til Gismarvik vil ikke få negative konsekvenser for reiselivet. Konsekvensen vurderes som **ubetydelig (0)**.

Alternativ 6.0 Gismarvik – Håvik

Alternativ 6.0 vil bli svært eksponert i landskapet, bl.a. fra Høyevarde fyrhotell. Det vil også bli synlig fra sørenden av Bukkøya utenfor Avaldsnes kongsgård, samt overnattingsstedet Parken Terrasse (46). Karmsundet er allerede sterkt inngrepspreget og det er vurdert som usannsynlig at tiltaket vil få noen negative økonomiske virkninger for reiselivet som næring.

Konsekvensen vurderes som **liten negativ (-)**.

Mulige avbøtende tiltak

Landskapsmessig tilpasning og istandsetting vil være de viktigste avbøtende tiltakene for reiselivet. Se temauredning for landskap.

Det bør i utgangspunktet ikke etableres anleggsplasser nær turistattraksjoner og –anlegg, slik som ved Høyevarde fyrhotell ved bygging av 6.0 over Karmsundet.

For øvrig vil det være viktig med informasjon til lokale reiselivsoperatører om planlagte arbeider i anleggsfasen, og hvordan disse evt. vil påvirke ferdsel langs atkomstveger til friluftsområder m.m.

Oppfølgende undersøkelser

Det er ikke foreslått oppfølgende undersøkelser for dette temaet.

INNHOLDSORTEGNELSE

1	Innledning	18
2	Metodikk	19
2.1	Delstrekninger	19
2.2	Tiltakets influensområde	19
3	Landskap	22
3.1	Innledning	22
3.1.1	Bakgrunn for utredningen.....	22
3.1.2	Begreper og definisjoner.....	22
3.1.3	Avgrensing mot andre fagtema	24
3.2	Metodikk.....	24
3.2.1	Datagrunnlag og -kvalitet.....	24
3.2.2	Delområder	25
3.2.3	Verdi- og omfangskriterier	25
3.3	Kraftledningers påvirkning på landskapsbildet	26
3.4	Områdebeskrivelse og verdivurdering	27
3.4.1	Landskapets hovedkarakter	27
3.4.2	Landskapsregion 15, Lågfjellet i Sør-Norge	27
3.4.3	Landskapsregion 17, Breene	28
3.4.4	Landskapsregion 20, Kystbygdene på Vestlandet	28
3.4.5	Landskapsregion 21, Ytre fjordbygder på Vestlandet	28
3.4.6	Landskapsregion 22, Midtre bygder på Vestlandet	28
3.5	Delområder	29
3.6	Områdebeskrivelse og verdivurdering	29
3.6.1	Delområde 1, Dalområde Matre	31
3.6.2	Delområde 2, Matersfjorden	32
3.6.3	Delområde 3, Fjellheimområde Matre.....	33
3.6.4	Delområde 4, Åkrafjorden	34
3.6.5	Delområde 5, Stordalsvatnet	36
3.6.6	Delområde 6, Etnefjorden og Etne	37
3.6.7	Delområde 7, Indre del av Saudafjorden	39
3.6.8	Delområde 8, Etne- og Saudafjellene.....	41
3.6.9	Delområde 9, Øvre del av Vikedalselva og Fjellgardsvatnet	41
3.6.10	Delområde 10, Vindafjord.....	43
3.6.11	Delområde 11, Ølen	44
3.6.12	Delområde 12, Vats og Gjerdesdalsvatnet	45
3.6.13	Delområde 13 Skjoldafjorden/Grindafjorden	46
3.6.14	Delområde 14 Tysvær	49
3.6.15	Delområde 15 Førresfjorden, Førlandsfjorden og Akdalsvatnet	50
3.6.16	Delområde 16, Karmøy	51
3.7	Omfang og mulige konsekvenser	58
3.7.3	Konsekvenser av Sauda transformatorstasjon / Sauda – Gismarvik samt kobling 3.1	66
3.7.4	Konsekvenser av alternativ 6.0 Gismarvik – Håvik.....	68
3.7.5	Konsekvenser aluminiummaster kontra stålmaster	68
3.8	Avbøtende tiltak	71
3.8.1	Begrense inngrep	71
3.8.2	Topografi -og landskapstilpasning	71
3.8.3	Fargesetting av master, ledninger og isolatorer	71
3.8.4	Tilbakeføring av berørte områder	72
3.9	Oppfølgende undersøkelser	72
4	Friluftsliv.....	73
4.1	Datagrunnlag og datakvalitet.....	73
4.1.1	Datagrunnlag og -kvalitet	73
4.1.2	Verdi- og omfangskriterier	74
4.2	Områdebeskrivelse og verdivurdering	75
4.2.1	Overordnede trekk.....	75
4.2.2	Registrerte friluftsområder	83
4.2.3	Verdivurdering	97
4.3	Mulige konsekvenser	106
4.3.1	0-alternativet	106
4.3.3	Konsekvenser av Sauda transformatorstasjon / Sauda – Gismarvik samt kobling 3.1	119

4.4	Mulige avbøtende tiltak	124
4.5	Oppfølgende undersøkelser	124
5	Reiseliv	125
5.1	Datagrunnlag og datakvalitet	125
5.1.1	Datagrunnlag og -kvalitet	125
5.1.2	Verdi- og omfangskriterier	125
5.2	Områdebeskrivelse og verdivurdering	126
5.2.1	Sunnhordaland	126
5.2.2	Haugalandet	127
5.2.3	Fritidsbebyggelse	132
5.2.4	Sysselsetting	133
5.2.5	Verdivurdering	135
5.3	Mulige konsekvenser	135
5.3.1	Kunnskapsstatus – reiseliv og kraftlinjer	135
5.3.2	0-alternativet	136
5.3.3	Innledning	137
5.3.5	Konsekvenser av Sauda transformatorstasjon / Sauda – Gismarvik samt kobling 3.1	144
5.3.6	Konsekvenser av alternativ 6.0 Gismarvik – Håvik	146
5.4	Mulige avbøtende tiltak	147
5.5	Oppfølgende undersøkelser	147

VEDLEGG

Vedlegg 1. KU-programmet

Vedlegg 2. Fotovisualiseringer

Vedlegg 3. Visualiseringer fra 3D modell

1 Innledning

Multiconsult Norge AS og underkonsulent Miljøfaglig Utredning AS har på oppdrag fra Statnett utredet konsekvenser for miljø og samfunn av tidligere meldt ny kraftledningsforbindelse på Haugalandet. Konsekvensutredningen vurderer alle alternativer som utredningsprogrammet fra NVE har fastsatt, med unntak av Håvik transformatorstasjon og sjøkabler. Utredningen ble utarbeidet i 2018 etter melding og høring av forslag til utredningsprogram i 2017. Rapportene er oppdatert med navn på ledningsalternativer i 2020, men det er ikke innhentet ny informasjon i forbindelse med oppdateringen.

Utredningen består av følgende rapporter fra Multiconsult/ Miljøfaglig Utredning:

- Konsekvensutredning av 420 kV Blåfalli/Sauda - Håvik/Gismarvik - **Landskap, friluftsliv og reiseliv** (Multiconsult rapport 10200439-01-TVF-RAP-01)
- Konsekvensutredning av 420 kV Blåfalli/Sauda - Håvik/Gismarvik **Naturressurser, forurensning og verdiskapning** (Multiconsult rapport 10200439-01-TVF-RAP-02)
- Konsekvensutredning av 420 kV Blåfalli/Sauda - Håvik/Gismarvik **Naturmangfold** (Multiconsult/ Miljøfaglig Utredning rapport 10200439-01-RIM-RAP-01A og B; versjon B er unntatt offentligheten pga. sensitiv artsinformasjon)
- Konsekvensutredning av 420 kV Blåfalli/Sauda - Håvik/Gismarvik - **Kulturminner og kulturmiljø** (Multiconsult rapport 10200439-01-RIM-RAP-02)
- Konsekvensutredning av 420 kV Blåfalli/Sauda - Håvik/Gismarvik – **Sammendrag av konsekvensutredning** (Multiconsult rapport 10200439-01-TVF-RAP-03)

Foreliggende rapport omhandler temaene **landskap, friluftsliv og reiseliv**, og er utarbeidet av Multiconsult. Vi henviser til *Sammendrag av konsekvensutredningen* (Multiconsult rapport 10200439-01-TVF-RAP-03) for omtale av utbyggingsplaner og beskrivelse av overordnet metodikk for konsekvensutredning som er lagt til grunn.

2 Metodikk

Metodikken som er lagt til grunn i utredningen er beskrevet under hvert tema. For tema landskap og friluftsliv er den overordnede metodikken i Vegdirektoratets håndbok V712 (2014) lagt til grunn. Denne er kort beskrevet i *Sammendrag av konsekvensutredningen* (Multiconsult rapport 10200439-01-TVF-RAP-03).

2.1 Delstrekninger

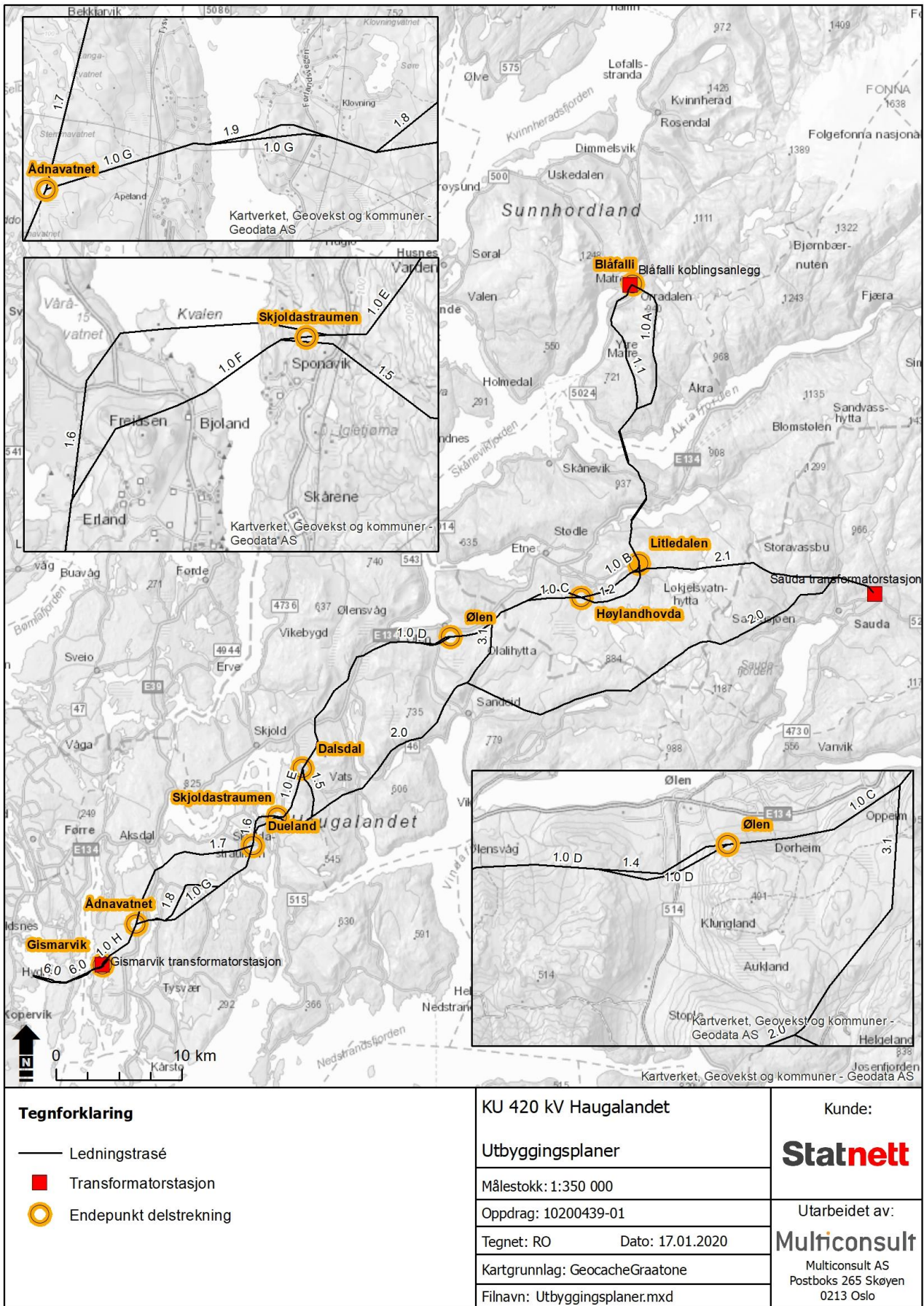
Strekningen mellom Blåfalli og Gismarvik er delt inn i åtte delstrekninger. I konsekvensutredningen er det vurdert omfang og konsekvens for hvert alternativ innenfor disse delstrekningene i tillegg til at det er gjort en innbyrdes rangering. Se Figur 2-1.

Konsekvensene for alternativene 2.0 og 2.1 fra Sauda transformatorstasjon til hhv. Litledalen og Skjoldastraumen samt alternativ 3.1 er utredet separat og ikke innbyrdes rangert (traseene er ikke helt sammenlignbare). Det er en rekke koblingsmuligheter mellom alternativer fra Blåfalli og Sauda, enten fra Litledalen, Ølen eller Skjoldastraumen.

Alternativ 6.0 fra Gismarvik til Blåfalli er ikke omfattet av konsesjonssøknaden som denne utredningen vedlegges, men inngår i konsekvensutredningen.

2.2 Tiltakets influensområde

For temaene landskap, friluftsliv og reiseliv er det lagt til grunn et influensområde på 4 km. Bakgrunnen for dette er at visuelle virkninger generelt vurderes å være små fra større avstander. Influensområdet er vist i Figur 2-2.

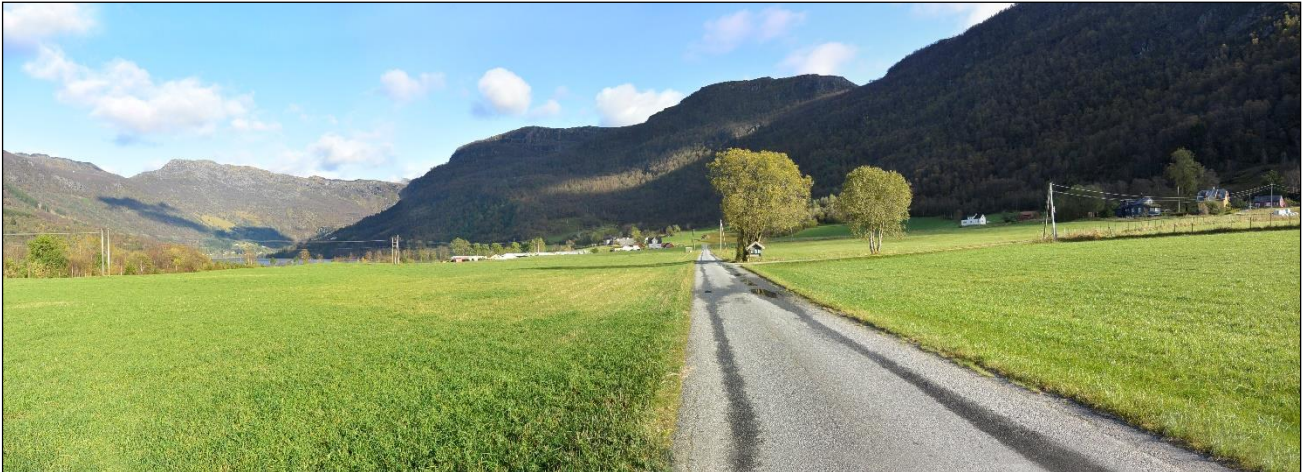
Figur 2-1. Utbyggingsplaner og oversikt over endepunkter for delstrekningene utredningsområdet er oppdelt i.

<p>Tegnforklaring</p> <p> Influensområde</p> <p> Ny 420 kV ledning</p> <p> Transformatorstasjon</p>	<p>KU 420 kV Haugalandet</p>	<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>	
	<p>Influensområde</p>	<p>Målestokk: 1:380 000</p>	<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p>
	<p>Oppdrag: 10200439-01</p>	<p>Tegnet: RO Dato: 17.01.2020</p>	<p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Kartgrunnlag: GeocacheLandskap</p>	<p>Filnavn: Delområder landskap.mxd</p>	

Figur 2-2. Influensområde for temaene landskap, friluftsliv og reiseliv.

3 Landskap

3.1 Innledning

3.1.1 Bakgrunn for utredningen

Denne rapporten har til hensikt å belyse landskapets kvaliteter og verdi med tanke på å vurdere mulige konsekvenser av den planlagte 420 kV ledningen mellom Blåfalli/Sauda-Håvik/Gismarvik, for landskapsbildet.

3.1.2 Begreper og definisjoner

Landskap

Begrepet «landskap» er i denne rapporten uløselig knyttet til et konkret geografisk område, selv om alle egenskaper og betydninger ikke nødvendigvis vil være av fysisk karakter. Videre legges definisjonen i Den europeiske landskapskonvensjonen til grunn. Her blir begrepet landskap definert på følgende måte:

Landskap betyr et område, slik folk oppfatter det, hvis særpreg er et resultat av påvirkning fra og samspill mellom naturlige og/ eller menneskelige faktorer. (Nordens landskap, 2003)

I tråd med denne definisjonen omfatter begrepet landskap de fysiske omgivelsene vi lever og beveger oss i. Det omfatter alle typer områder fra villmarkspregete områder, åpent hav og kyst, til jordbrukslandskap med inn- og utmark, skogsbygder, tettsteder og urbane miljøer og alt fra hverdagslandskapet til opplevelsesrike reisemål

Landskapet kan være en viktig identitetsskaper eller skape ramme for opplevelser. Det er mange ulike interesser og brukergrupper knyttet til et landskap, og like mange ulike måter å oppleve landskapet på. Landskapet påvirkes både av menneskelig aktivitet og av naturprosesser, og det er i stadig endring. Landskapet har en egenkvalitet. Derfor er det viktig å beskrive kvalitetene i og verdiene av et landskap for å kunne forvalte det som en ressurs. I tillegg kan landskap stå overfor trusler som forringer kvalitetene dersom ingenting gjøres aktivt for å motvirke dette.

Landskapsbilde

Begrepet landskapsbilde favner landskapets visuelle dimensjon og understreker betydningen av denne i folks opplevelse av landskapet og i vårt forhold til landskapskvalitet (Nordens landskap, 2003).

Landskapsbildet brukes i denne sammenhengen som en betegnelse på de visuelle og estetiske

kvalitetene i landskapet. Begrepet omfatter både det åpne natur- og landbrukslandskapet og det mer bebygde landskapet.

I denne rapporten redegjøres det for landskapet som blir påvirket av utbyggingen av ny 420 kV kraftledning. Landskapets visuelle egenskaper omtales og kvalitetene i landskapet, trusler og dets sårbarhet og tåleevne for inngrep vurderes og beskrives. I tillegg vurderes landskapets verdi. Til slutt vurderes hvilke konsekvenser utbyggingen vil få for det berørte landskapet, og mulige avbøtende tiltak for negative konsekvenser beskrives. Denne informasjonen vil bidra til at hensynet til landskapskvalitetene blir innarbeidet i den videre prosessen, og at man i størst mulig grad velger løsninger som tar vare på området sine kvaliteter for ettertida.

Landskapskarakter

Landskapskarakter er definert på følgende måte:

Landskapskarakterer et uttrykk for samspillet mellom et områdes naturgrunnlag, arealbruk, historiske og kulturelle innhold, og romlige og andre sansbare forhold som særpreger området og adskiller det fra omkringliggende landskap.

Fastsetting av landskapskarakter bygger på en helhetlig tolkning av landskapet slik det forstås og oppfattes, jfr. Den europeiske landskapskonvensjonen.

Tiltaksområdet

Tiltaksområdet omfatter alle områder som blir direkte påvirket av den planlagte utbyggingen med tilhørende aktiviteter. Dette inkluderer i denne rapporten selve kraftledningen med master ledninger og fundament, nye transformatorstasjoner og muffeanlegg. I tillegg kommer nødvendige anleggsveier og andre områder som blir fysisk påvirket, eksempelvis områder til rigg og mellomagring.

Influensområdet

Influensområdet omfatter tiltaksområdet og en sone rundt dette området der man kan forvente fysiske og visuelle effekter ved en eventuell utbygging. Denne sonen inkluderer bl.a. områder som berøres av fjernvirkningen av utbyggingen. Størrelsen på influensområdet vil avhenge av synligheten av tiltaket, som igjen er avhengig av en rekke faktorer:

- Terrengformer og landskapsrom
- Standpunkt, avstand
- Lysforhold, årstider og vær
- Bakgrunn – kontrast eller silhuettvirkning
- Fargesetting
- Vegetasjon

Visuelt influensområde

I forbindelse med kraftledninger snakker man om ulike soner hvor fra master og ledninger er mer eller mindre synlig (Berg, 1996).

Visuelt territorium: Det arealet objektet legger visuelt beslag på. Innenfor denne sona må man flytte blikket for å fange inn hele objektet. Avstanden regnes til 3 x mastehøyden (her vil det normalt tilsi 75-90 m).

Visuell dominanssone: Sona rekker ut til det punktet der betrakteren ikke lengre bare ser objektet (objektet fyller heile synsfeltet), men ser det sammen med omgivelsene. Avstandsverdien vil ligge på 8-10 x objekthøyden (inntil ca. 300 m).

Visuell influenssone: Denne sonen vil være sterkt avhengig av siktforhold og dagslys. Basert på erfaringstall er denne grensen for hvor master og ledninger blir vurdert som godt synlige som et sammenhengende anlegg satt til 4 km.

Visuell siktsone: Sona stekker seg videre til det området der anlegget ikke lengre er synlig. På klare sommerdager kan dette være 20-40 km. Det antas at anlegget fra denne avstanden, tross synlighet vil ha liten betydning for det visuelle inntrykket.

I denne rapporten er grensa for det visuelle influensområdet som utredes satt til 4 km til hver side av traséene (se figur 2-2).

3.1.3 Avgrensing mot andre fagtema

Kulturminner og kulturmiljø

Kulturminner og kulturmiljøer inngår i tema landskap i den grad de representerer vesentlige forhold som inngår i landskapskarakteren, som nøkkelelementer eller strukturer og sammenhenger som preger landskapet. Kulturmiljøer og kulturminner over og under bakken fra alle perioder behandles ellers under tema «kulturminner og kulturmiljø».

Biologisk mangfold

Naturtyper, individer og bestander av plante- og dyrearter omfattes av tema landskap kun i den grad de utgjør en vesentlig del av landskapskarakteren, eksempelvis yrende fugleliv i et fuglefjell. Betydningen av biologisk mangfold i et vitenskapelig og økologisk perspektiv behandles under tema «naturmangfold».

Friluftsliv

Friluftsliv kan inngå i tema landskap i den grad det utgjør en vesentlig del av landskapskarakteren, eksempelvis gjennom utstrakt tilrettelegging eller spor etter intensiv bruk. Verdi- og konsekvensvurderingen for tema landskap skal imidlertid være uavhengig av bruksintensitet eller tilrettelegging/tilgjengelighet, da dette dekkes gjennom friluftslivsutredningen.

Reiseliv

Reiseliv inngår i tema landskap i den grad det utgjør en vesentlig del av landskapskarakteren, eksempelvis gjennom infrastruktur og fasiliteter. Verdi- og konsekvensvurderingen for tema landskap skal imidlertid være uavhengig av bruksintensitet eller grad av utbygging/tilrettelegging for reiseliv. Dette dekkes gjennom utredningen for reiseliv.

3.2 Metodikk

3.2.1 Datagrunnlag og -kvalitet

Området ble befart i oktober 2017. Influensområdet er befart hovedsakelig fra bil og dels til fots. Været på befaringen varierte fra overskyet til strålende sol og var med det nokså bra og gav et greit inntrykk av influensområdet. Registreringene består hovedsakelig av fotografier med avmerking på kart.

Det er også innhentet data fra ulike kilder som beskriver eller gir informasjon om landskap og landskapselementer:

- Beskrivelse av de tekniske planene og oversiktskart.

- Fastsatt utredningsprogram for 420 kV Blåfalli/Sauda-Håvik/Gismarvik, NVE 02.02.2018.
- Statnett sin melding, datert august 2017.
- Norsk institutt for Skog og Landskap (tidligere NIJOS) – beskrivelse av landskapsregion 15 Lågfjellet i Sør Norge, 17 Breene, 20 Kystbygdene på Vestlandet, 21 Ytre fjordbygder på Vestlandet og 22 Midtre bygder på Vestlandet.
- Vakre landskap i Rogaland, Turistforeningen 2009.
- Verdivurdering av landskap i Hordaland Fylke, Aurland Naturverkstad 2011.
- Naturbase – informasjon om kulturlandskap, friluftsområde, naturvernområder m.m.
- Kartdata:
 - Digitalt kartgrunnlag geodata N50
 - NIJOS inndeling i Landskapsregioner og underregioner
 - Norge i bilder og Norge i 3D, samt ortofoto på nett
- VR-modell fra Statnett.

Datakvalitet

Datagrunnlaget vurderes som godt til meget godt.

3.2.2 Delområder

Beskrivelsen av landskapet er basert på kunnskap tilegnet gjennom innsamling av dokumentert materiale (litteratur, kart, m.m.) og befaring i felt. Potensielle delområder befares og dokumenteres med foto.

Inndeling i delområder gjøres på bakgrunn av tabell i Tabell 3-1.

Tabell 3-1 Registreringskategorier for landskapsbilde

Registreringskategori	Beskrivelse
Naturområder	landform/terrengform, vegetasjon, vann etc.
Naturpregete områder	landform/terrengform, vegetasjon, vann, andre elementer etc.
Spredtbygde områder	landform/terrengform, vegetasjon, vann, bebyggelse, andre elementer etc.
Tettbygde områder	landform/terrengform, vegetasjon, vann, bebyggelse, andre elementer etc.
Urbane områder	landform/terrengform, vegetasjon, vann, bebyggelse, andre elementer etc.

Endelig inndeling og avgrensning av delområder gjøres i tillegg på bakgrunn av:

- Romlighet (skala og detaljeringsgrad må korrespondere med prosjektet)
- Det planlagte tiltakets synlighet
- Lokal gjenkjenning av avgrensning og navnsetting

3.2.3 Verdi- og omfangskriterier

For å fastsette verdien av landskapsbildet er det nødvendig å se på de ulike komponentene i landskapsbildet; terrengform, vann, vegetasjon og kulturpåvirkning. De ulike komponentene tillegges vekt etter hvilken betydning de har for landskapsbildet i det aktuelle landskapet.

Verdivurderingen tar utgangspunkt i tre ulike områdetyper:

- Områder der naturlandskapet er dominerende
- Områder i spredt bebygde strøk

- Områder i by og tettbygde strøk

Hvert delområde skal plasseres i en av de tre områdetypene. Det er utarbeidet kriterier for hver områdetype, kriteriene er gjengitt i Konsekvensanalyser V712 (Tabell 3-2). Det skal spesielt redegjøres for hvert enkelt områdes klassifisering.

Tabell 3-2 Kriterier for verdsetting av landskapsbilde

	Liten verdi	Middels verdi	Stor verdi
Naturområder og naturpregete områder	- Områder med reduserte visuelle kvaliteter	- Områder med visuelle kvaliteter som er typiske/representative for landskapet i et større område/region - Områder med vanlig gode visuelle kvaliteter	- Områder med spesielt gode visuelle kvaliteter, som er uvanlige i et større område/region - Områder der landskapet er unikt i nasjonal sammenheng, herunder landskapsvernområder
Spredtbygde områder	- Områder med reduserte visuelle kvaliteter - Områder hvor landskap og bebyggelse/anlegg til sammen gir et mindre godt totalinntrykk	- Områder med visuelle kvaliteter som er typiske/representative for landskapet i et større område/region - Landskap og bebyggelse/anlegg med vanlig gode visuelle kvaliteter	- Områder med spesielt gode visuelle kvaliteter, som er uvanlige i et større område/region - Områder hvor landskap og bebyggelse/anlegg til sammen gir et spesielt godt eller unikt totalinntrykk
Tettbygde og urbane områder	- Områder som bryter med byformen og utgjør et mindre godt totalinntrykk - Områder som har reduserte eller dårlige visuelle kvaliteter eller utgjør et mindre godt totalinntrykk	- Områder med vanlig gode visuelle kvaliteter - Områder som er tilpasset byformen og gir et vanlig godt totalinntrykk	- Områder som forsterker byformen og utgjør et spesielt godt totalinntrykk - Områder som har spesielt gode visuelle kvaliteter eller utgjør et spesielt godt totalinntrykk

Neste trinn består i å beskrive og vurdere utbyggingens omfang og fastsette konsekvensen på bakgrunn av verdi og omfang. Vi henviser til beskrivelse av den overordnede metodikken iht. V712 i *Sammendrag av konsekvensutredningen* (Multiconsult rapport 10200439-01-TVF-RAP-03).

3.3 Kraftledningers påvirkning på landskapsbildet

Metoden beskrevet i håndbok V712 tar utgangspunkt i vurdering av veganlegg og noen av forutsetningene må derfor tilpasses når det gjelder andre typer tiltak. En kraftledning går gjerne horisontalt gjennom landskapet og kan med det være med på å forflata landskapet. I den grad ledningstraseene går vertikalt i landskapsbildet blir de ofte mer markante. Generelt bør ledningstraseene følge de overordna strukturene i landskapet, men det er viktig ikke å glemme at de største konfliktene gjerne oppstår i nærmiljøet. Hvordan en kraftledning oppfattes er blant annet avhengig av noen faktorer som er vist i tabellen under. Disse faktorene spiller inn når det skal fastsettes hvilket omfang utbyggingen av ny 420 kV ledningen mellom Blåfalli/Sauda-Håvik/Gismarvik vil ha for landskapsbildet.

Tabell 3-3. Noen av faktorene som avgjør hvordan en kraftledning oppleves.

Mennesket	<ul style="list-style-type: none"> - Ulike interesser og brukere knyttet til landskap - Ulik opplevelse av tiltaket
Kraftledningene	<ul style="list-style-type: none"> - Anleggets form, farge, mønster, skala, tekstur - Utstrekningen av anlegget; antall store installasjoner/bygg/inngrep - Oppstilling, geometrisk mønster, visuell forankring - Lyssetting
Landskapet	<ul style="list-style-type: none"> - Avstand, høyde over havet - Standpunkt, del av synsfelt, bakgrunn, forgrunn - Vær, sikt, lysforhold - Kumulativ effekt, andre attraksjon, landskapsbildets helhet

Hovedpoenget i dette tilfellet er at tiltaket ikke direkte berører alle delene av landskapet, men vil ha mer eller mindre innvirkning på landskapsbildet for store områder og ulike landskapstyper. I denne rapporten vil vurderingen av omfanget beskrive hvordan kraftledningen oppfattes i landskapet, eller sagt med andre ord; hvordan landskapsbildet påvirkes.

3.4 Områdebeskrivelse og verdivurdering

3.4.1 Landskapets hovedkarakter

Beskrivelsen av de overordnede trekkene i landskapet skal gi grunnlag for å vurdere hvordan tiltaket vil framstå, og i hvilken grad det er mulig å tilpasse et tiltak til landskapet. Innenfor influensområdet på 4 km for kraftledningene berøres landskapsregionene 15 *Lågfjellet i Sør-Norge underregion 15.5 Saudafjellet*, 17 *Breene underregion 17.1 Folgefonni*, 20 *Kystbygdene på Vestlandet underregion 20.1 Karmøy*, 21 *Ytre fjordbygder på Vestlandet underregion 21.2 Haugalandet*, 22 *Midtre bygder på Vestlandet underregion 22.4 Etnefjorden Vindafjorden*, 22.5 *Saudafjorden* og 22.6 *Åkraffjorden*.

Landskapsregionene er beskrevet på overordnet nivå i Norsk institutt for bioøkonomi (tidligere Skog og landskap) sitt nasjonale referansesystem for landskap. Beskrivelsene i følgende kapitler omfatter store områder, men gir likevel et innblikk i de områdene utredningen behandler.

3.4.2 Landskapsregion 15, Lågfjellet i Sør-Norge

Regionen er geografisk spredt i Sør-Norge, og består hovedsakelig av store snaufjellsområder opp til 1500 moh. I regionen finnes også smådaler som er under skoggrensen og noen topper med høyfjellskarakter. Regionen er den mest vannrike regionen i Norge. Generelt innehar regionen flere tjern og småvann. Flere vassdrag er berørt av vannkraftutbygging. I vest, hvor influensområdet ligger, er det for det meste korte vassdrag og mer vanlig med fosser og stryk enn i øst. Berggrunnen og landformene i regionen er variert, og det er også store variasjoner i løsmasser. Underregionene i vest domineres av bart fjell eller fjell med oppstykket eller tynt løsmassedekke. Det meste av regionen ligger over skoggrensen, men det finnes spredte områder med fjellskog. I vest er vegetasjonen oseanisk. Det er lite bebyggelse i regionen, men det finnes hytter, setre og jakt-, fangst- og/eller fiskebuer. Seterbruk stod tidligere sterkt i noen lavereliggende deler av regionen. Regionen er stedvis i gjengroing, og hytter og skog er i ferd med å gro til rundt setre som tidligere lå i snaufjellsområder.

Underregion 15.5 *Saudafjella* er innenfor influensområdet. Underregionen ligger avgrenset fra andre underregioner i landskapsregion 15, og rammes inn av region 16 *Høgfjellet i Sør-Norge*, 22 *Midtre bygder på Vestlandet* og 23 *Indre bygder på Vestlandet*.

3.4.3 Landskapsregion 17, Breene

Regionen er geografisk spredt med et variert landskap og består av to hovedtyper breer (store platåbreer og botn- og dalbreer/platåbreer). Artsutvalget rundt breene er grunnet harde livsvilkår fattig. I lavereliggende breløse deler av regionen kan det ofte sees sammenhengende vegetasjonsdekke, også nært opp mot breene. Vegetasjonstypene her kan variere fra snøleier til ulike typer ris- og lynghei, tørrgrasbelter, vierkjerr eller frodig bjørkeskog. Stedvis er vegetasjonen påvirket av beite fra sau og rein, også inn mot brekanten. Bresjøene og elvene i tilknytning til breen har ofte en blakket smaragdgrønn farge på sensommeren. Isbreene er store vannmagasin og derfor har flere av breene vassdrag som er bygget ut i forbindelse med vannkraft. Det er også store inngrepsfrie områder i forbindelse med breene i Norge, og flere av breene er nasjonalparker. Underregion 17.1 Folgefonna er innenfor influensområdet. Folgefonna er omgitt av avrunda paleiske fjellformer.

3.4.4 Landskapsregion 20, Kystbygdene på Vestlandet

Regionen går langs vestlandskysten fra Boknafjorden i sør til Romsdalsfjorden i nord. Mye består av et småknudrete relieff, som preges av øyer, halvøyer og skjærgård. Dette danner utallige små våger og sund. Det finnes også storsund og middels store fjorder her. Underregion 20.1 Øygarden/Karmøy ligger innenfor influensområdet, og består av ruglete terreng som er oppdelt i flere øyer og sund. Regionen innehar lite løsmasser og fremstår som karrig og grå. De vanligste løsmassetypene er lynghumus og torvjord. Etter istiden ble det avsatt sand og leire flere steder i senkninger i terrenget. Det finnes også enkelte store morenerygger spredt i regionen. Regionen har milde vintre og flere arter som ikke tåler vinterkulde vokser her. Stedvis er det områder med frodig vegetasjon, men lyngheier, fuktheier og myr dominerer. Gjengroing av treløse områder de siste 50 årene har endret store deler av regionen. Det er også vanlig med granplantinger. Regionen utgjør et av landets kjerneområde for akvakultur, og innehar flere av den norske kystens oppdrettsanlegg. Innenfor jordbruk er det grasproduksjon som dominerer. Det er også storfe- og sauehold her. Bosettingen varierer innad i regionen, og i blant annet Rogaland og Hordaland er det enkelte store befolkningskonsentrasjoner. Landskapsregionen er rik på fornminner, blant annet spesielt langs Karmøy-Fitjarkysten. Det er flere bygninger i regionen som er tilknyttet olje- og fiskeriindustri.

3.4.5 Landskapsregion 21, Ytre fjordbygder på Vestlandet

Regionen strekker seg langs kysten fra Ryfylke til Romsdalsfjorden. Den grenser hovedsakelig mot region 20 (Kystbygdene på Vestlandet) og region 22 (Midtre bygder på Vestlandet). Regionen har et mer åpent preg enn region 22, med vide fjorder og ofte noe lavere terreng. I flere fjorder og sund kan man finne skjær og holmer. Influensområdet befinner seg sør i regionen, hvor landskapet er preget av strandflate med storkupert hei og store åser. I influensområdet finner vi 21.2 Sveio/Haugalandet og Det er lite løsmasser i regionen. Flere steder er det en blanding av tynt løsmassedekke og bart fjell, stedvis også vitringsjord. Ferskvann er også en viktig del av landskapskarakteren i regionen. Regionen har variert vegetasjon, og i sør finner vi et stort artsmangfold. Det er skog som dominerer. I tillegg til løv- og furuskog er det også edelløvskog og eldre styvingstrær i regionen. Det er ikke gran naturlig i regionen, men det er flere granplantefelt. Disse har ofte en kantete avgrensning da de følger eiendomsgrensene. I høyere områder er det hovedsakelig skrinn hei. Løsmassene i området er godt utnyttet til jordbruk. Det er også en stor andel av beitedyr i regionen. Regionen har mange små og store tettsteder.

3.4.6 Landskapsregion 22, Midtre bygder på Vestlandet

Regionen strekker seg fra Gjesdal i Rogaland til Tingvoll på Nordmøre. Regionen har en vid utstrekning med varierte landformer. Paleiske fjellformer med grov mosaikk av større åser, storkupert hei og

vidder dominerer regionen. I influensområdet finner vi underregionene 22.4 *Etnefjell/Vindafjorden*, 22.5 *Saudafjell/Hylsfjorden* og 22.6 *Åkrafjorden*. Her er ofte dalene og fjordene trange og uoversiktlige. Det er lite løsmasser i regionen, og blottet fjell i kombinasjon med usammenhengende og tynt jorddekke dominerer. Det er likevel frodig i lavereliggende områder langs fjordene. De store fjordløpene karakteriserer regionen. Store og små fjordsjøer samt rennende vann gjennom dalbunnene i regionen er et gjennomgående særpreg i regionen. Mellom høye tinder kan man se breer, og brefargede elver og vann forekommer. Skog dominerer, særlig løv- og blandingskog. Bjørkeskog er vanlig, og det er store innslag av edelløvsskog. Sammen med region 23 er regionen kjerneområde for de best bevarte lauvingsliene i Norge. Som i region 21 er det også her flere plantefelt av gran. Dette er den største jordbruksregionen på Vestlandet, og også den største husdyrregionen i Norge. Grasproduksjon dominerer den dyrka jorden. Regionen har hatt et betydelig seterbruk. Tettstedene ligger for det meste der dalmunningene møter fjorden. Det er også flere industristeder spredt i regionen.

3.5 Delområder

3.6 Områdebeskrivelse og verdivurdering

Området i denne utredningen er delt inn i 16 delområder, der landskapets hovedkarakter har vært bestemmende for inndelingen. Se også Figur 3-1.

1. Dalområde Matre
2. Matersfjorden
3. Fjellheimområde Matre
4. Åkrafjorden
5. Stordalsvatnet
6. Etnefjorden og Etne
7. Indre del av Saudafjorden
8. Etne- og Saudafjellene
9. Øvre del av Vikedalselva og Fjellgardsvatnet
10. Vindafjord
11. Ølen
12. Vats og Gjerdesdalsvatnet
13. Skjoldafjorden/Grindafjorden
14. Tysvær
15. Førresfjorden, Førlandsfjorden og Akdsalsvatnet
16. Karmøy

<p>Tegnforklaring</p> <p> Influensområde</p> <p> Delområder</p>	<p>KU 420 kV Haugalandet</p>	<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>
	<p>Delområder landskap</p>	<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p> <p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Målestokk: 1:380 000</p>	
	<p>Oppdrag: 10200439-01</p>	
	<p>Tegnet: RO Dato: 17.01.2020</p>	
<p>Kartgrunnlag: GeocacheBasis</p>		
	<p>Filnavn: Delområder landskap.mxd</p>	

Figur 3-1. Delområder landskap.

3.6.1 Delområde 1, Dalområde Matre

Delområdet består av fjorddaler, fjordvendte U-daler og lågfjellsdaler. Matersdalen er en fjorddal som har en åpen og bred dalmunning liggende like ut i siden av Matersfjorden. I forlengelse av fjorddalen ligger området rundt Fjellhaugvatn og Jamtelandsvatn som er lågfjellsdaler under tregrensa representert som sidedaler og dalhyller med klar U-form med innslag av mindre terrengformer. Deler av Uskedalen ligger innenfor influensområdet og er en fjordvendt U-dal som ligger godt trukket opp fra Matersfjorden.

De romlige egenskapene er knyttet til de flate partiene i dalbunnen og de klart definerte skogkledde dalsidene. I Uskedalen står store svaflater og fjellvegger av blankskurt granitt i sterk kontrast til et åpent og rolig dalføre. De enkelte daldragene med store vann utgjør til en viss grad en ubrutt sammenheng.

I dalbunnene ligger store vann som Opstveitvatnet, Fjellhaugvatnet og Jamtelandsvatn og utgjør sentrale landskapselement. Skogsvegetasjon preger dalførene, men det finnes også noe åpen kulturmark. Landbruk med stølsdrift og beite har tradisjonelt preget områdene. Det er noen hytter rundt Fjellhaugvatnet og Jamtelandsvatn. Kraftverk med tilhørende anlegg preger en stor del av arealbruken i dag. Matersdalen og Orradalen har noe bosetning som til en viss grad skaper en tettstedstruktur.

Kraftledninger og Fv. 40 danner visuelle sammenhenger spesielt i Matersdalen. Blåfalli kraftverk med tilhørende koblingsanlegg, kraftledninger og inntaksmagasin preger delområdet.

Det er delområdets åpne dalformer som i første rekke definerer landskapsbildet. De store vannene er sentrale formdannende komponenter som sammen med dalformen og infrastrukturen utgjør visuelle sammenhenger. Kraftledninger og Blåfalli kraftverk med tilhørende anlegg trekker verdien ned ved at delområdet er sterkt menneskelig påvirket. Uskedalen trekker verdien opp ved at den skiller seg ut med sine store fjellvegger som står i sterk kontrast til det åpne og rolige dalføret.

Verdi: liten til middels.

Figur 3-2. Opstveitvatnet i bunnen av Matersdalen.

Figur 3-3. Øvre del av Matersdalen, med Opstveitvatnet i dalbunnen.

Figur 3-4. Fjellhaugvatnet er regulert mellom 375 og 345 moh.

3.6.2 Delområde 2, Matersfjorden

Delområdet består av et middels bredt fjordløp med et landskapsrelieff som i hovedsak er preget av bratte fjordsider. Det middels brede fjordløpet har en definert romlig avgrensning med de bratte fjordsidene. Det er god visuell kontakt mellom fjordsidene med avstander mellom 1-2 km.

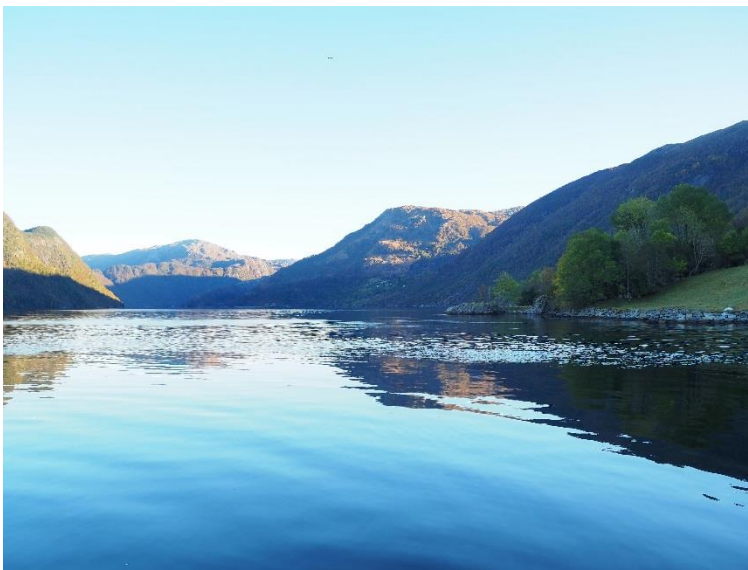
Fjordløpet og de de bratte fjordsidene er viktige naturskapte nøkkelementer. Det er mye løvskog i fjordsidene rundt Matersfjorden. I ytre Matersfjorden, på vestsiden, ligger et naturreservat med edelløvskog bestående av alm-lindeskog, oreskog og eikeskog. Det er også noe kulturlandskap med noe naturbeitemark og gamle styvingstrær rundt fjorden, men mye har forsvunnet på grunn av opphør av den tradisjonelle bruken og intensivering av jordbruksdriften.

Det er noe bosetning og jordbruksdrift. Fjordlandskap er til dels viktig i reiselivssammenheng med ferjeforbindelse og ferjekai. Det finnes små tettsteder og bygder, som Indre og Ytre Matre. Delområdet er preget av kulturlandskap og jordbruk.

Langsgående vei (Fv. 40) preger østsiden av fjorden. Kraftledninger krysser innerst og skaper et visuelt brudd av fjordløpet.

Det er delområdets middels brede fjordløp og den definerte romlige avgrensningen med de bratte fjordsidene som i første rekke definerer landskapsbildet. Kulturlandskap, jordbruk og små bygder er formdannende komponenter som sammen med løvskog utgjør landskapets karakter. Ferjekai, Fv. 40 og kraftledninger preger deler av landskapet.

Verdi: middels.

Figur 3-5. Matersfjorden sett fra ferjeforbindelsen mellom Skånevik og Matre

3.6.3 Delområde 3, Fjellheiområde Matre

Delområdet består av storskala fjellplatå med storkupert hei. Det er et storskala landskap med vidt utsyn. Fra fjellheiområde Matre kan man fra samme punkt ha visuell kontakt til både bremassivene i øst og skjærgård og åpent hav i vest.

Innslag av små og store vann er viktige naturskapte nøkkelelementer. Næringsfattige bergarter gir i stor grad et skrint vegetasjonsdekke. Området er i hovedsak lite berørt av tekniske inngrep som vannkraftutbygging og veianlegg. Området er berørt av kraftledninger som følger dalsenkninger. Delområdet er et viktig lokalt og regionalt friluftsområde med god tilgjengelighet både sommer og vinter. Det er lite bosetning i delområdet.

Det er delområdets storskala landskap med vidt utsyn som i første rekke definerer landskapsbildet. De store og små vannene er sentrale formdannende komponenter som sammen med de storkuperte heiene utgjør landskapets karakter. Fjellhaugen skisenter og kraftledninger ligger integrert og er dermed noe underordnet det storskala landskapet. De østlige delene av delområdet har stor verdi på grunn av den visuelle kontakten med bremassivene i øst og ut fra den landskapsmessige sammenhengen det inngår i.

Verdi: middels til stor.

Figur 3-6. Utsikt over Bergsstølsvatnet.

Figur 3-7. Utsikt fra området rundt Bergsstølen ned mot Fjellhaugen skisenter.

3.6.4 Delområde 4, Åkrafjorden

Delområdet består av et middels bredt fjordløp med et landskapsrelieff som i hovedsak er preget av bratte fjordsider med noen flatere soner med løsmassedekke langs fjordkanten. Det middels brede fjordløpet har en definert romlig avgrensning med de delvis bratte fjordsidene.

Det er god visuell kontakt mellom fjordsidene med avstander på 1-2 km. Fjordløpet og de bratte fjordsidene er viktige naturskaptede nøkkelelementer. Det er mye løvskog med noe innslag av barskog i fjordsidene rundt Åkrafjorden. Det er også noe kulturlandskap med noe naturbeitemark og gamle styvingstrær, men mye har forsvunnet på grunn av opphør av den tradisjonelle bruken og intensivering av jordbruksdrift.

Det finnes en del bosetning, gårdsbruk og jordbruksdrift. Kyrping har en del sommerturisme, bl.a. ligger det hytter og en campingplass ved fjorden. Åkrafjorden er viktig i reiselivssammenheng.

Delområdet har noen små grender og bygder, som Åkra, Kyrping og Tungesvikstranda. Delområdet er preget av skog, kulturlandskap og jordbruk.

Fv. 40 går langs nordsiden av Åkrafjorden til Åkra, mens Fv. 48 og E134 går på sørsiden. Kraftledninger krysser Åkrafjorden flere steder og skaper et visuelt brudd av fjordløpet. Campingplass, veier og kraftledninger (fjordkryssinger) preger deler av området.

Det er delområdets middels brede fjordløp og den definerte romlige avgrensningen med de middels bratte fjordsidene som i første rekke definerer landskapsbildet. Kulturlandskap, jordbruk og små bygder er formdannende komponenter som sammen med skog utgjør landskapets karakter.

Verdi: middels.

Figur 3-8. Åkrafjorden sett fra Eikenes.

Figur 3-9. Åkra.

Figur 3-10 Dagens fjordkryssing over Åkrafjorden sett fra Fv. 40 og sørover.

3.6.5 Delområde 5, Stordalsvatnet

Delområdet er en fjorddal som ligger like sør for Åkrafjorden med Stordalsvatnet i dalbunnen. Landskapsrelieffet er hovedsakelig preget av bratte dalsider med noen flatere soner med løsmassedekke langs Stordalsvatnet.

Fjorddalen har en definert romlig avgrensning med de bratte dalsidene. De flatere partiene og åsene skaper mindre landskapsrom når man beveger seg gjennom delområdet. Daldraget ved Stordalsvatnet utgjør til en viss grad en ubrutt sammenheng, selv om de flatere partiene og åsene skaper mindre landskapsrom.

Stordalsvatnet og de bratte dalsidene er viktige naturskapte nøkkelementer. Det er mest løvskog med noe innslag av blandingskog og plantet skog rundt vannet. Jordbrukslandskap med mindre gårder preger store deler av området.

E134 går langs nordsiden av Stordalsvatnet. Det er planlagt ny trasé for E134 i området. Kraftledninger krysser Stordalsvatnet og skaper til en viss grad et visuelt brudd av daldraget.

Det er delområdets daldrag med Stordalsvatnet og den definerte romlige avgrensninger som i første rekke definerer landskapsbildet. Jordbruk med gårder er formdannende komponenter som sammen med løvskog utgjør landskapets karakter. E134 og kraftledninger preger deler av det.

Verdi: middels.

Figur 3-11. Midtre del av Stordalsvatnet sett fra Norheim.

Figur 3-12. Vestlig del av Stordalsvatnet. Plantefelt midt i øvre del av bildet.

3.6.6 Delområde 6, Etnefjorden og Etne

Delområdet består av et middels bredt fjordløp og en flatere sone av løsmassedekke som ligger i forlengelse av dette. Delområdet har rolige landskapsformer (fjord- og dalsider) med store løsmasseterrasser. Det middels brede fjordløpet og det brede løsmassedekket har en definert romlig avgrensning med rolige fjord- og dalsider.

God visuell kontakt mellom fjordsidene og bredt utsyn fra løsmasseterrassene er viktige naturskapt visuelle egenskaper. Etneelva slynger seg gjennom landskapet og skaper en ubrutt visuell sammenheng. Etnefjorden, Litledalsvatnet, de store løsmasseterrassene og Etneelva er viktige naturskapt nøkkelementer. Etnevasdraget er for øvrig regnet som den viktigste laksevasdraget i regionen.

Det er mest løvskog med noe innslag av blandingsskog i fjord- og dalsidene rundt Etne. Det finnes kulturlandskap med noe naturbeitemark og gamle styvingstrær. Delområdet har bosetning, gårdsbruk og jordbruksdrift. Det finnes industri og sand- og grusforekomster i området. Tettstedet Etne ligger innerst i Etnefjorden og har en løs tettstedstruktur med en blanding av arkitektur fra ulike tidsepoker.

Delområdet har kulturlandskap av nasjonal interesse på Brakanes/Osnes. Stor konsentrasjon av bergkunst, gravminner og bosetningsspor forteller om lang tids bruk.

Kulturlandskapet, Sørheimsbrotet med sand- og grus forekomster, industriområdet på Tongane og Stødle kirke er viktige menneskeskapte nøkkelementer. Litledalen er påvirket av vannkraftutbygging. E134 og kraftledninger går gjennom området, men ligger godt integrert i landskapet. Det er planlagt ny trasé for E134 i området og denne vil ha negativ påvirkning på kulturlandskapet og trekker verdien noe ned.

Verdi: middels til stor

Figur 3-13. Brakanes/Osnes sett fra Gjerdsvik.

Figur 3-14. Sørheimsbrotet sett fra campingplass langs Etneelva.

Figur 3-15. Etne sett fra Stødle.

3.6.7 Delområde 7, Indre del av Saudafjorden

Delområdet består av et middels bredt fjordløp og en flattere sone av løsmassedekke som ligger i forlengelse av denne. I fjordenden er landskapet flatt, og går i platåer oppover to daler, Herheimsdalen og Åbødalen.

Det middels brede fjordløpet og det brede løsmassedekket har en definert romlig avgrensning med rolige fjord- og dalsider. God visuell kontakt mellom fjordsidene og bredt utsyn fra de ulike platåene er viktige naturskapte visuelle egenskaper. Storelva og Nordelva slynger seg gjennom landskapet og skaper en ubrutt visuell sammenheng.

Saudafjorden, Storelva og Nordelva er viktige nøkkelementer. Skog dominerer landskapet med mye furu langs fjord- og dalsidene, men også med en del bjørk. Det er flere lokaliteter av edelløvskog der denne har fått anledning til å utvikle seg.

Delområdet har bosetning, industri/smelteverk og noe jordbruk. Byen og tettstedet Sauda og Saudasjøen ligger innerst i Saudafjorden og har en bymessig infrastruktur. Sentrum består av murbygninger og trehus, mens tettstedet generelt sett består av trehus og lavblokker i boligområder samt fire industriområder og noe spredt småindustri.

Den over 100 år gamle hjørnesteinsbedriften Sauda Smelteverk med den velkjente blå flammen, by og tettstedet Sauda og Saudasjøen er viktige menneskeskapte nøkkelementer. Industriområdene påvirker landskapsbildet negativt, men forteller også noe om stedets historie og er en del av identiteten til Sauda.

Det er det middels brede fjordløpet og den definerte romlige avgrensningene som i første rekke definerer landskapsbildet. Industri, bygninger og de to elvene er formdannende komponenter som sammen med noe jordbruk utgjør landskapets karakter.

Verdi: liten til middels.

Figur 3-16. Sauda og hjørnesteinsbedriften Sauda Smelteverk.

Figur 3-17. Sauda sett fra Treaskjæret.

Figur 3-18. Bebyggelse i Sauda. Åbødalen i bakgrunnen.

3.6.8 Delområde 8, Etne- og Saudafjellene

Delområdet består av storkupert hei, lågfjellsdaler over tregrensa og lågfjell. Lågfjellet omfatter avrunda fjellrygger og platå i høyde mellom 800 og 1200 moh. Landskapet framtrer som storskala, men med en kupert og vekslende utforming med stor variasjon. Avgrensning mot tilgrensende heilandskap og lågfjellsdaler er glidende og ikke visuelt tydelige. Det er et stort antall vann i området. Lykilsvatnet er en stor innsjø i området som er regulert og er et viktig landskapselement. Det storskala landskapet har et vidt utsyn. I dette delområdet er det en del gjenværende SNUP, dvs. store, sammenhengende naturområder uten tekniske inngrep. Se kartet i Figur 3-32.

Vegetasjonen varierer, men som hovedprinsipp ligger området over tregrensa. Morenedekke avgjør i hvilken grad vegetasjonen er sammenhengende.

Området er et friluftslivområde av stor verdi med stort nett av merka turstier og turisthytter. Løkjelsvatnhytta er turistforeningshytte som ligger flott plassert i vestenden av Lykilsvatnet.

Det er et viktig fjellbeiteområde for sau og område for vannkraft. Damanlegg og reguleringssonen som tidlig på sommeren kan være av betydelig utstrekning, er en del av landskapskarakteren. Delområdet har lite bosetning.

Det er det storskala landskapet med en kupert og vekslende utforming som i første rekke definerer landskapsbildet. Små og store vann er formdannende komponenter som sammen med lavtvoksende vegetasjon utgjør landskapets karakter. Kraftutbygging med damanlegg preger store deler av området og trekker verdien noe ned.

Verdi: liten til middels.

3.6.9 Delområde 9, Øvre del av Vikedalselva og Fjellgardsvatnet

Området i tilknytning til øvre del av Vikedalselva er et vidt og markert dalføre. Området rundt Fjellgardsvatnet er et noe smalere dalføre med markerte skogklede dalsider.

De romlige egenskapene er knyttet til de flate partiene i dalbunnen og de klart definerte skogklede dalsidene. Den karakteristiske jordbruksbygda i øvre del av Vikedalselva gir fine variasjoner mellom dyrket mark og vegetasjon i grupper langs randsoner som skaper flere lokale romopplevelser. Vikedalselva som renner gjennom dalbunnen gir dalrommet liv og spenning og Fjellgardsvatnet er et viktig landskapselement. Vikedalselva er vernet, og er også en viktig elv for laksefiske.

Løvsog i blanding med gran og åpen beitemark gir de slake dalsidene et jevnt grønt bilde. En stort sett godt ivaretatt kantvegetasjon langs Vikedalselva bidrar til økt mangfold.

Gårdsbebyggelse i øvre del av Vikdalselva ligger hovedsakelig fint tilpasset i det harmoniske landskapsrommet. På sørsiden av Fjellgardsvatnet er det hovedsakelig spredt gårdsbebyggelse.

Lokalt sett brytes terrengformer og byggestil av masseuttak, skogsbilveger og bygninger. Kraftledninger går langs den nordlige siden av Fjellgardsvatnet og er godt synlig fra Fv. 745.

Øvre del av Vikedalselva har få tekniske inngrep som virker dominerende på den overordnede landskapsopplevelsen.

Spesielt i øvre del av Vikedalselva er det fin variasjon mellom dyrket mark og vegetasjon i grupper langs randsoner, noe som skaper et harmonisk landskapsrom. Vikedalselva, som renner gjennom dalbunnen, gir dalrommet liv og spenning. Fjellgardsvatnet er et viktig landskapselement i det andre dalføret og tilfører verdi.

Verdi: middels til stor.

Figur 3-19. Øvre del av Vikedalen.

Figur 3-20. Fjellgardsvatnet.

3.6.10 Delområde 10, Vindafjord

Delområdet består av et middels bredt fjordløp og en flatere sone av løsmassedekke som ligger i forlengelse av denne. I fjordenden er landskapet flatt, og strekker seg i hovedsak oppover to daler. Det ene dalføret går over i Olaliområdet, som er et høgheiområde. Olaliområdet er preget av store sammensatte og varierte myrlandskap og gir høgheiområdet særpreg. Daldraget mellom Steinsland og Sandeid er et åpent og helhetlig jordbrukslandskap med karakteristiske bølgende terrengformer som gir daldraget harmoni og særpreg.

Det middels brede fjordløpet har en definert romlig avgrensning med de bratte fjord- og dalsidene. Daldraget mellom Steinsland og Sandeid har bratte og skogkledde dalsider som avgrenser landskapsrommet og reiser seg i fin kontrast mot dalbunnen. Olaliområdet er et åpent landskapsområde med vidt utsyn. Olaliområdet er hele Haugalandregionens utfartssted vinterstid og et friluftsområde av stor verdi.

Det er god visuell kontakt mellom fjordsidene. Elva som bukter seg gjennom daldraget mellom Steinsland og Sandeid skaper spenning og dynamikk. Olaliområdet har ulike terrengformer, innslag av elver og lav skogvegetasjon i dalsider som skaper god variasjon i det ellers åpne landskapet.

Sandeidfjorden, Vestbøelva i daldraget mellom Steinsland og Sandeid og fjelltoppene rundt Sandeid, spesielt Hovda (591 moh.) og Lysenuuten (812 moh.), er viktige nøkkelementer.

Det er i hovedsak løvskog med noe blandingskog i dalsidene i området. Det er mye jordbruk og beitemark i området.

Tettstedet Sandeid ligger innerst i Sandeidsfjorden. Det er et lite sentrum med kirke og båthavn. Det er spredt gårdsbebyggelse i dalførene. Fylkesvei 46 som går langs fjorden og gjennom Sandeid og de andre veiene som ligger i dalførene er viktige menneskeskapte nøkkelementer. Kraftledninger som krysser dalførene er godt synlige og bryter terrengformene.

Det middels brede fjordløpet og fjelltoppene rundt Sandeid er viktige formdannende elementer som sammen med de flate jordbruksarealene og de skogkledde dalsidene utgjør landskapets karakter. Daldraget mellom Steinsland og Sandeid og Olaliområdet gir delområdet særpreg.

Verdi: middels til stor.

Figur 3-21. Sandeid.

Figur 3-22. Daldraget mellom Steinsland og Sandeid er et åpent og helhetlig jordbrukslandskap.

3.6.11 Delområde 11, Ølen

Delområdet består av et middels bredt fjordløp og en flatere sone av løsmassedekke som ligger rundt fjorden. I fjordenden ligger Ølsjøen med tettstedene Ølen i øst og Ølensvåg i vest. Fra Ølsjøen strekker det seg i hovedsak tre vide dalfører videre.

Det middels brede fjordløpet har en delvis definert romlig avgrensning med fjord- og dalsider, men blir brutt opp av åpne dalbunner som strekker seg videre innover landskapet. Det er god visuell kontakt mellom fjordsidene. Ølsfjorden og Ølsjøen er viktige naturskaptede nøkkelementer. Det er i hovedsak løvskog med noe blandingsskog i dalsidene i området. Landbruk, industri og tjenesteytende næring dominerer arealbruken.

I det største tettstedet Ølen ligger Ølen videregående skole, idrettshall, svømmehall og landets største privateide slakteri. I Ølen er det også de siste årene satt opp et større kjøpesenter. Ølen har en rikt og mangfoldig butikkutvalg.

Oljevirksomhet har i de siste årene satt sitt preg på Ølensvåg, hvor oljeplattformer ofte er inne for service og overhaling. E134 går fra Etne, langs sørsiden av Ølsjøen og videre sørvestover mot Skjoldafjorden. Det er planlagt ny trasé for E134 og ny 66 kV kraftledning på strekningen Ølen-Våg-Bratthamar.

Det middels brede fjordløpet/Ølsjøen, de flate jordbruksarealene og de skogkledde dalsidene er viktige formdannende elementer som sammen med tettstedene Ølen og Ølensvåg utgjør landskapets karakter. Delområdet er preget av infrastruktur og industri, men det meste ligger godt integrert i landskapet. Ny trasé for E134 og ny 66 kV ledningen vil påvirke landskapet i området og redusere verdien noe.

Verdi: middels verdi

Figur 3-23. Ølen med Ølsjøen i bakgrunnen.

3.6.12 Delområde 12, Vats og Gjerdesdalsvatnet

Delområdet består av et middels bredt fjordløp, Vatsfjorden, og Vatsvatnet som ligger i et dalføre i forlengelse av denne. Gjerdesdalsvatnet ligger i et dalføre med middels bratte dalsider mellom Sandeidfjorden og tettstedet Vats.

Det middels brede fjordløpet, Vatsvannet og Gjerdesdalsvatnet har en definert romlig avgrensning med fjord- og dalsider. Det er god visuell kontakt mellom fjordsidene og dalsidene ved Vatsvatnet og Gjerdesdalsvatnet.

Vatsfjorden, Vatsvatnet, Gjerdesdalsvatnet og fjelltopp Hovda (530 moh.) er viktige naturskapte nøkkelelementer.

Det er i hovedsak løvskog med noe blandingsskog i fjord- og dalsidene i området. Av arealbruk er det landbruk og noe tjenesteytende næring.

Bygda Vats (Øvre og Nedre Vats) har noe tettstedstruktur. I Nedre Vats ligger kirka og Vindafjordhallen. På Knapphus i Øvre Vats er det et lite sentrum, med flere ulike typer virksomheter, fra handel til salg/service. Innerst i Vatsfjorden ligger Åmsosen med butikk og kaianlegg.

Fylkesveiene rundt vannene og fjorden skaper til dels visuelle linjer i landskapet. Det er planlagt et nytt vindkraftverk, Dalbygda, med tre turbiner som til dels vil påvirke landskapet, spesielt i nærområdet.

Av menneskeskapte nøkkelementer finnes det et steinbrudd i Knapphus, kirke og idrettsanlegg i Nedre Vats og kaianlegg i Åmsosen.

Det middels brede fjordløpet, de store innsjøene Vatsvatnet og Gjerdesdalsvatnet og de skogklede dalsidene er viktig er formdannende elementer som sammen de flate jordbruksarealene utgjør landskapets karakter. Delområdet har noe spredt bebyggelse og infrastruktur, men det meste ligger godt integrert i landskapet.

Verdi: middels.

Figur 3-24. Gjerdesdalsvatnet.

Figur 3-25 Vatsvatnet sett fra gården Nesheim.

3.6.13 Delområde 13 Skjoldafjorden/Grindafjorden

Delområdet består av et middels bredt fjordløp med innløp ved Slogvikøya ved Slogvik. Den nesten 2,5 km lange Romsalandsvågen strekker seg vestover. Området er et lavt og småkupert fjordlandskap med avrundede terrengformer. Svabergkysten bukter seg i flere større og mindre viker. Videre nordover

ligger Skjoldastraumen. Dette er et svært smalt stykke av fjorden, bare omtrent 15 meter, og her krysser Fv. 515 fjorden med to broer. Midt i dette sundet ligger en liten holme som bare blir kalt Holmen. Den sterke strømmen i det smale sundet skapte tidligere problemer for skipsfarten, derfor ble Skjoldastraumen sluser bygd i 1908. Slusene er Norges eneste saltvannssluse som fortsatt er i bruk. Lenger nord blir fjorden videre, og sør for Skjold deler fjorden seg i flere retninger. En del snur seg sørvestover og fortsetter som Grindafjorden på andre siden av Nesøya. Den andre delen går østover forbi Otertangen og deler seg i buktene Frøvika i nord og Langalandsvika i sør. Hele fjordsystemet fra innløpet til Hervikfjorden til bunnen av Grindafjorden er 38 kilometer langt.

Det middels brede fjordløpet har flere større definerte romlige avgrensninger med lave avrundede terrengformer. De smaleste fjordformasjonene gir klart markerte romopplevelser. Spesielt Otertong er en småkupert tange innerst i Skjoldafjorden med flere nes og lune småviker som gir et variert og særpreget terreng. Tangen har med sin fremtredende plassering i fjorden stor landskapsmessig betydning. Løvtravevegetasjonen og mindre areal med kulturjord med beiteenger og bjørkehager ligger mellom knausene og ned mot en fin svabergkyst og viker med grusstrender. Det gir et mangfoldig landskapsbilde med flere markerte landskapsrom.

Det er god visuell kontakt mellom fjordsidene. Spesielt er Vikaneset et landskapsområde hvor kontakten til Skjoldafjorden, som forsvinner i horisonten, skaper en særpreget opplevelse. Området har et småkupert terreng ned mot fjorden og er preget av løvskog og kratt. Opprevet og for det meste bratt svabergkyst ligger i fin kontrast til fjorden og til lune viker med fin sand- og grusstrand. I den ene vika skaper gressdekt mark og parkmessig anlagt hage i baklandet intimitet og særpreget. Området har små lokale landskapsrom hvor gammel kulturmark gir fin historisk tilknytning. Det ene neset er blitt utbygget i senere tid og dermed har området mistet noe av sin verdi.

Skjoldafjorden/Grindafjorden har vekslende natur som svaberg, lyngheier, fjell og åser, dype fjorder og velholdt kulturlandskap. Spesielt har området rundt Romsalandsvågen og sørover estetiske landskapsverdier med lavt og småkupert fjordlandskap med avrundede terrengformer. Svabergkysten bukter seg i flere større og mindre viker. Sammen med en rekke øyer og holmer som veksler fra å være nakne til å være kledd med furutrær helt ned til vannflaten gir dette en særpreget og variert landskapsopplevelse. Det er i hovedsak løvskog med noe blandingskog i området. Romsalandsvågen er for øvrig et attraktivt område for padling.

Bygdene Skjoldastraumen, Båtsvik/Dalsbygda og Skjold har noe tettstedstruktur. Området har flere velholdte kulturlandskap. Slusene i Skjoldastraumen er et viktig nøkkelement for området. E134 går langs nordsiden av Skjoldafjorden og Grindafjorden og det er flere mindre veier i området. Det er planlagt en ny 66 kV kraftledning på strekningen Ølen-Våg-Bratthammar. Denne vil gå på nordsiden av Skjoldafjorden og Grindafjorden og vil påvirke landskapet noe i dette området.

Verdi: middels til stor.

Figur 3-26. Romsalandsvågen.

Figur 3-27. Slusene i Skjoldastraumen.

Figur 3-28. Grindafjorden sett fra Nesheim.

3.6.14 Delområde 14 Tysvær

Delområdet består av landformer av lavereliggende småkupert landskap og fjell med mange store og små vann. Landskapet er åpent med vidt utsyn fra deler av fjellområdene. Det høyeste punktet i området er Heggelifjellet (252 moh.). Småkuperte terrengformer, vann og vegetasjon skaper for øvrig til dels mindre underordnede landskapsrom.

Det er store områder med barskog/furuskog i delområdet, mens fjellområdene har et skrint vegetasjonsdekke. Av arealbruk er det noe jordbruk i dalførene. Det er få menneskeskapte nøkkelementer i området. Det er noe spredt bosetning, kraftledninger og Fv.778. Området fremstår ganske urørt med få inngrep. Storavatnområdet har stor verdi for friluftsliv, særlig i forbindelse med padling.

Det lavereliggende småkuperte landskapet med mange store og små vann er formdannende elementer som sammen med lave fjell og store områder med furuskog utgjør landskapets karakter. Delområdet fremstår ganske urørt med få inngrep.

Verdi: middels.

Figur 3-29. Storavatnet sett fra Sagbakken.

3.6.15 Delområde 15 Førresfjorden, Førlandsfjorden og Akسدalsvatnet

Delområdet består av to smale til middels brede fjordløp, Førresfjorden og Førlandsfjorden, og den store innsjøen Akسدalsvatnet. Landformene består av lavereliggende småkupert heilandskap. Førresfjorden har innløp fra Boknafjorden via Fosnasundet, øst for Øya Fosen, og strekker seg 17 km nordover til Førre. Førlandsfjorden er en sidefjord av Boknafjorden som har innløp ved Surnevik og strekker seg 12 km nordover. Fjorden smalner inn ved Mjåsundet. Nord for sundet ligger Baståbukta og bygden Lushamn på vestsiden. Like nord for Baståbukta går vågen inn østover til selve Tysvær. Innløpet til vågen er svært smalt, bare omtrent 5-10 meter. Litt lenger nord ligger Haukåsbukta og bygda Haukås på vestsiden. Videre nordover ligger bygdene Høyvik, Apeland, Klovning, Saltvik og Rånvik. Innerst i fjorden ligger bygda Førland.

De smale til middels brede fjordløpene og Akسدalsvatnet har til dels definerte romlige avgrensninger. Det er et åpent landskap med vidt utsyn fra heiområdet og Ådnafjellet som også er friluftsområde.

Området rundt Kvitanes og Hetlandsvågen ved Førresfjorden er et landskapsområde som er lavt og småkupert med varierte landskapsformer. Hetlandsvågen er en godt avskjermet våg, hvor vik, nes og holmer gir en variert kystlinje med stedvis til dels bratt svabergkyst. I selve vågen skaper terrengformasjoner og vegetasjon flere landskapsrom med intimitet og særpreg. Dette ligger i fin kontrast til det åpne lyng- og grasheilandskapet rundt. Få fysiske inngrep gjør området harmonisk.

Førresfjorden, Førlandsfjorden og Akسدalsvatnet er viktige naturskapte nøkkelementer. Alle har verdi som friluftsområder; i særlig grad den statlig sikra Lindøya i Førresfjorden.

Heiområdene har et skrint vegetasjonsdekke med lyng- og grashei og noe barskog. Det finnes noe løvskog ved fjordsidene. Av arealbruk er det jordbruk, beite langs fjordsidene og industri.

Tettstedet Akسدal er administrasjonssenteret i Tysvær kommune og har tettstedstruktur med kirke, kulturhus, bank osv. E39 går over Mjåsundet via den 177,5 meter lange Mjåsundsbrua, før veien fortsetter nordover langs vestsiden av Førlandsfjorden. Det er planlagt ny trasé for E39 i dette området. Kommunen har dessuten planer om å utvide boligområdene sør for Akسدalsvatnet.

Haugalandet næringspark på Gismarvik kommer til å bli en av landets største industriparkeer på hele 5000 dekar. Parken får eget havneanlegg med dypvannskai og veiene i næringsparken er dimensjonert for industri og spesialtransport. Det er også planlagt et vindkraftverk med noen få vindturbiner. Næringsparken kommer til å påvirke landskapet betydelig og redusere landskapsverdien for området.

Det lavereliggende småkuperte heilandskapet med de smale fjordene og innsjøen Aksdalsvatnet er formdannende elementer som utgjør landskapets karakter. Delområdet har og kommer til å ha betydelig med industri i fremtiden og vil dermed få redusert verdi.

Verdi: liten til middels

Figur 3-30. Førlandsfjorden sett fra Klovning.

3.6.16 Delområde 16, Karmøy

Delområdet består av Karmsundet som ligger mellom Karmøy og Haugesund, og deler Karmøy kommune i en øydel og en fastlandsdel. Sundet er ca. 30 km langt og er smalest i nord, der Karmsund bru forbinder Karmøy med fastlandet. I sør er sundet opptil 4 km bredt mellom Karmøy og Vestre Bokn. Karmsundet er i dag og har også i tidligere tider vært en viktig skipslei. Landområdene består av småkupert heilandskap som omfatter byen/tettstedet Kopervik, deler av øya Fosen, Røyksund og Tuastadvatnet, Håvik og Avaldsnes og deler av Vormedal. Karmsundet oppleves som ganske bredt og har et åpent og bredt utsyn.

Området rundt Avaldsnes er et åpent kulturlandskapsområde med bølgende terrengformer. Sammen med flere flate og avrundede øyer og holmer som rolig møter vannflaten skapes det et særpreget landskap med en karakteristisk kontakt med sjøen. Avaldsnes er det eneste landskapsområdet i den sentrale delen av Karmsundet som ikke er berørt av store fysiske inngrep, og har stor grad av helhet. Avaldsnes kirke er et kjent landemerke på områdets høyeste punkt, og dominerer landskapsbildet sammen med miljøet omkring kongsgården. Dette gir historisk særpreget og et variert kulturlandskap av særlig høy verdi. Området har derfor betydning både for reiseliv og friluftsliv.

Tuastadvatnet og Røyksund er et mangfoldig landskapsområde med småkupert terrengform og spredt og variert skogsvegetasjon og røsslynghei. Kystlinjen er variert og rik på lune vikene og bukter. Særlig det smale sundet ved Røyksund gir opplevelse av intimitet og spenning. Vann, myrer og verdifulle fugle- og plantebiotoper forsterker mangfoldet og kontrastene i den nordlige delen av området. Området har et særpreget og variert kulturlandskap. Et uryddig handelssted og en god del hytte- og

boligbebyggelse som ligger konsentrert rundt Røyksund reduserer de estetiske landskapskvalitetene noe. En kraftlinje langs det største vannet virker forstyrrende i en ellers harmonisk del av området.

Bratt-Helgeland utgjør en av de best bevarte kystlynghei-gårdene i Rogaland. De bratte skrentene med beite ned mot sjøen, innmarka og lynghei tett inntil gir området et særpreg som er representativt for regionen Haugalandet. Sammenhengen fra sjø til hei gjør området komplett, og er uttrykk for dype røtter til fiskerbondetradisjoner. Det finnes noe varmekjær løvskog i liewe og kløfter. Gårdene ligger på rekke og rad og skråner ned til Karmsundet i vest. Bygningene er tilpasset landskapet ved at de er små og ligger beskyttet for vær og vind. Naust og brygge viser nær tilknytning til sjøen. Det finnes flere interessante kulturlandskapselementer i området, som kulturmark i form av slåttemark, lynghei, eng og beitemark, samt steingarder, oppmurte beiteterrasser og veg med støttemur. Kulturlandskapsområdet strekker seg sørover mot Tjoland. Her finner vi mange kulturlandskapselementer som oppmurte plataer, potetkjellere, rester etter to husmannsplasser, demning og rester etter kvernhus ved Tjolandsvannet, nausttufter og vegfar. Området er lite preget av nye fysiske inngrep med unntak av en planert og fulldyrket eng og noe granplanting. Området har lang kontinuitet og beiteområdene og kulturminnene er i god hevd. I heiområdene på Karmøy er det et rikere jordsmonn fra marine avsetninger eller rikere berggrunn. På Karmøy er sammenhengende granskog etter hvert i ferd med å bryte opp en av de mest verdifulle og store kystlyngheiarealene langs Vestlandet.

Kopervik er en liten by, skjermet for det harde kystværet. Byen har en klassisk bystruktur med bypark, gågate og gatestruktur. Den gamle bydelen Treborg er det tidligere sentrumet av byen, mens den mest aktive delen av dagens sentrum ligger sørvest for Treborg med kort gangavstand. Vormedal har noe tettstedstruktur.

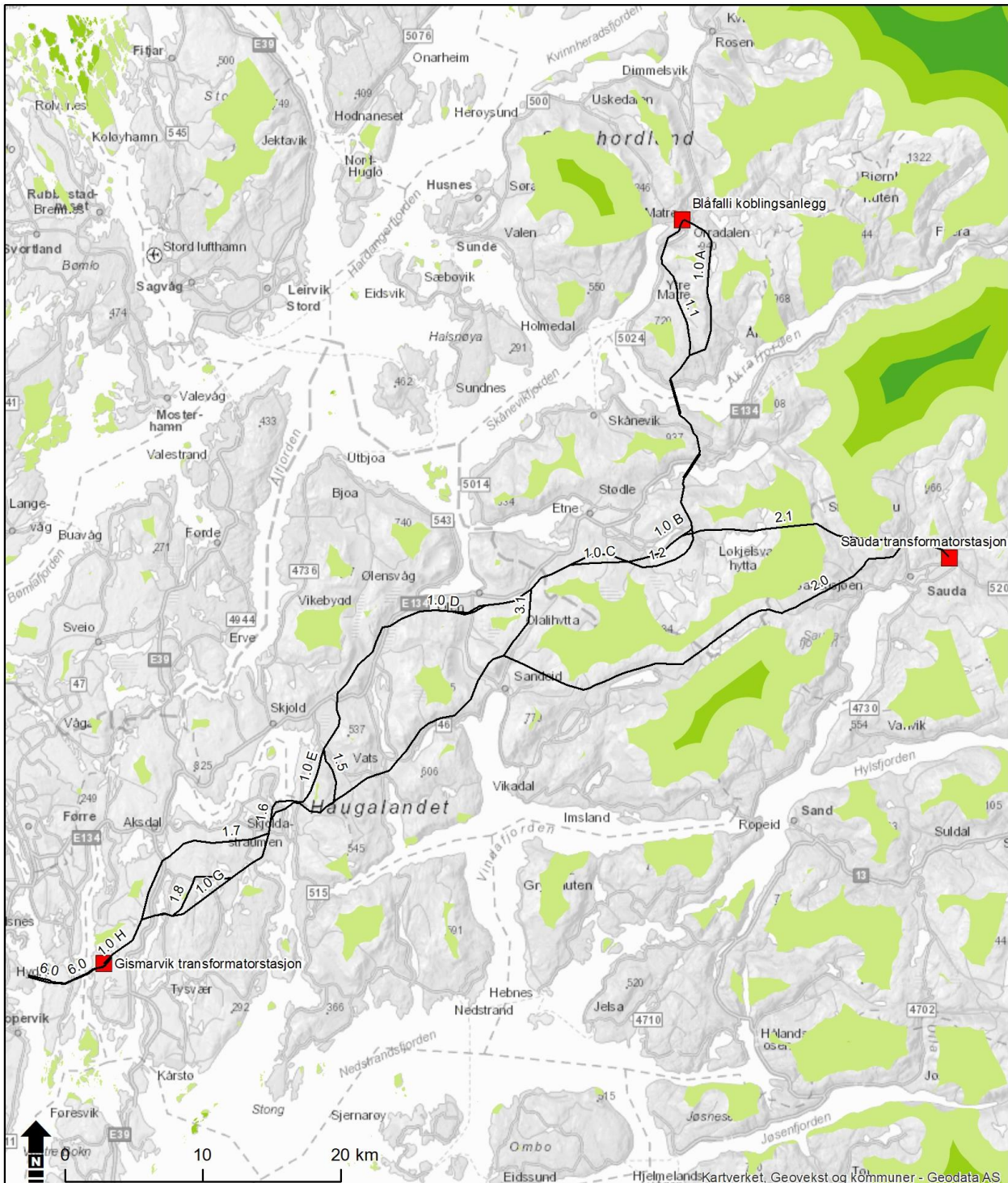
Hydro Aluminium Karmøy på Håvik er et svært industriområde som setter preg på landskapet. Ved anlegg på Håvik krysser flere kraftledninger og skaper et visuelt brudd av Karmsundet. Det står svært høye og store master på hver sin side av sundet som er svært synlige på lange avstander. Det er også store industriområder på øyene Husøya og Håvøya sør for Avaldsnes. Karmsundsbru er også et nøkkelelement i området.

Det lavereliggende småkuperte heilandskapet med det forholdvis brede Karmsundet med holmer og lune vikene og bukter er formdannende elementer som sammen med innsjøen Tuastadvatnet og bebyggelse utgjør landskapets karakter. Delområdet har områder med stor verdi, men også betydelig industri og infrastruktur som reduserer verdien.

Verdi: middels.

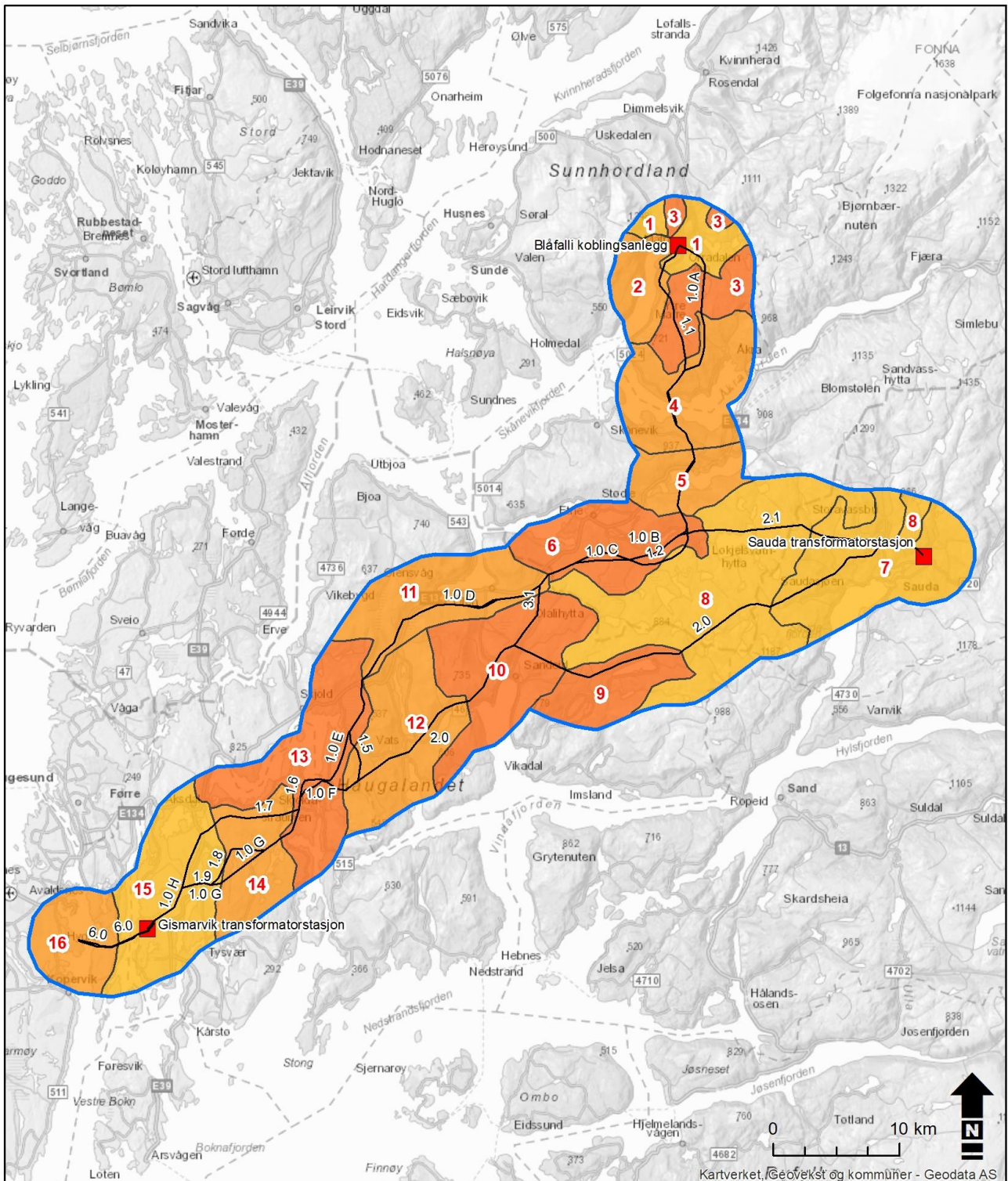

Figur 3-31. Karmsundet sett fra Kopervik. De store mastene for dagens 300 kV kraftledning kan skimtes på sundets østside (venstre side i bildet).

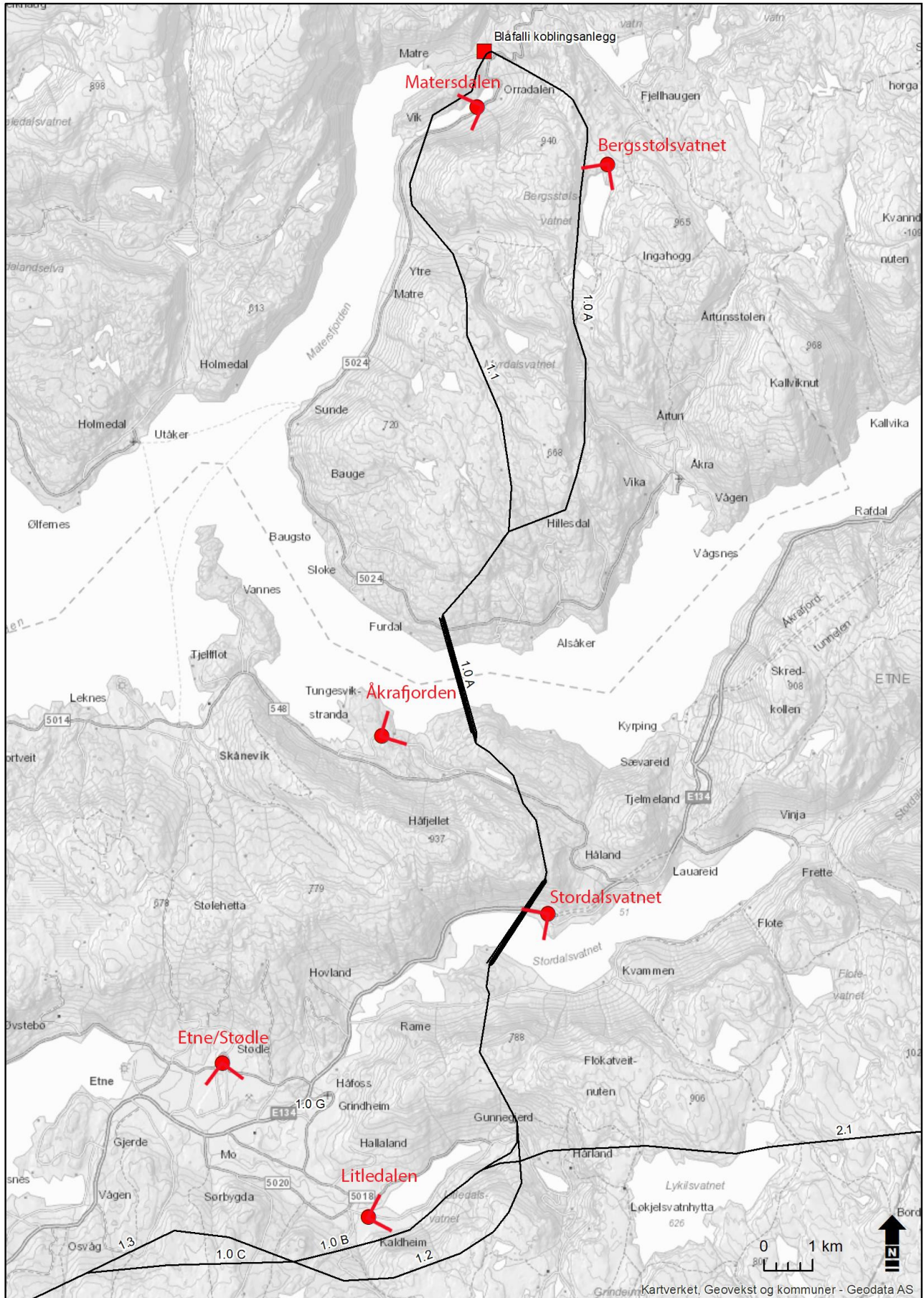
<p>Tegnforklaring</p> <ul style="list-style-type: none"> 1-3 km fra tyngre, tekniske inngrep 3-5 km fra tyngre, tekniske inngrep >5 km fra tyngre, tekniske inngrep 	<p>KU 420 kV Haugalandet</p>	<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>	
	<p>SNUP</p>	<p>Målestokk: 1:350 000</p>	<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p> <p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Oppdrag: 10200439-01</p>	<p>Tegnet: RO Dato: 20.01.2020</p>	
	<p>Kartgrunnlag: GeocacheGraatone</p>		
	<p>Filnavn: Friluftsliv.mxd</p>		

Figur 3-32. Oversikt over store, sammenhengende naturområder uten tekniske inngrep (SNUP). Kilde: Miljødirektoratet.

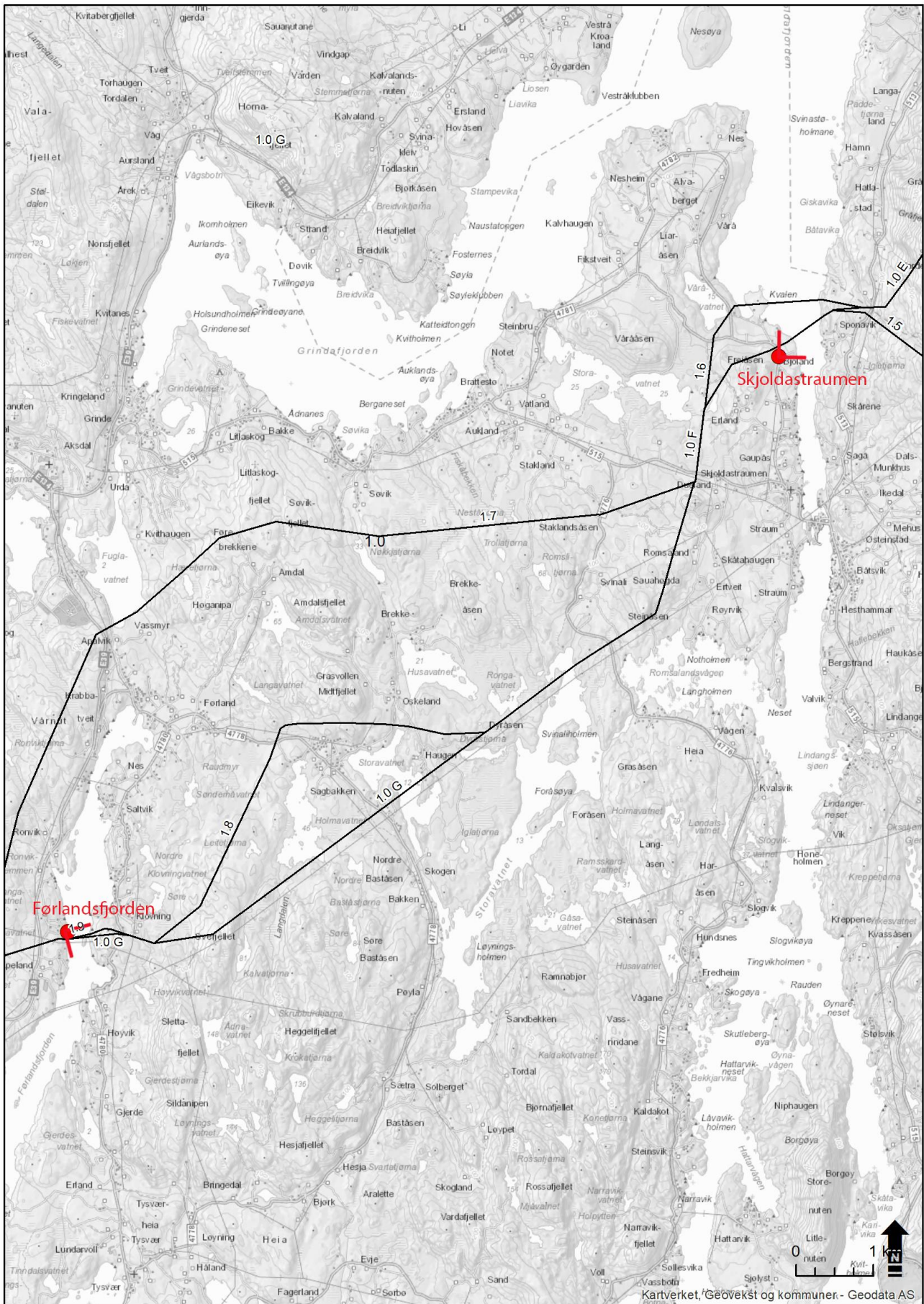

<p>Tegnforklaring</p> <ul style="list-style-type: none"> Influensområde Liten til middels verdi Middels verdi Middels til stor verdi 	<p>KU 420 kV Haugalandet</p>	<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>	
	<p>Verdi landskap</p>	<p>Målestokk: 1:380 000</p>	<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p>
	<p>Oppdrag: 10200439-01</p>	<p>Tegnet: RO Dato: 17.01.2020</p>	<p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Kartgrunnlag: GeocacheGraatone</p>	<p>Filnavn: Delområder landskap.mxd</p>	

Figur 3-33. Verdisetting av de ulike delområdene.

Figur 3-34. Kart fotostandpunkt øst.

Figur 3-35 Kart fotostandpunkt vest.

3.7 Omfang og mulige konsekvenser

3.7.1 0-alternativet

0-alternativet utgjør referansealternativet og representerer forventet utvikling for landskapet innenfor influensområdet uten omsøkt 420 kV ledning.

Det er vedtatt ny trasé for E134, og gitt konsesjon for vindkraftverkene Dalbygda i Tysvær og Gismarvik i Karmøy. Det foreligger også planer for ny E39, samt for ny 66 kV kraftledning Ølen-Bratthammar som er valgt å omfattes av 0-alternativet på bakgrunn av sannsynligheten for at tiltakene gjennomføres. For landskap er dette utført ved at disse tiltakene inngår i verdivurderingen av delområdene 5 Stordalsvatnet, 8 Etnefjorden og Etne, 11 Ølen, 12 Vats og Gjerdalsvatnet, 13 Skjoldafjorden/Grindafjorden og 15 Førresfjorden, Førlandsfjorden og Aksdalsvatnet.

Per definisjon settes konsekvensene av 0-alternativet til *ubetydelig/ingen (0)*.

3.7.2 Konsekvenser ny 420 kV kraftledning Blåfalli-Gismarvik

Konsekvenser i anleggsfasen

I anleggsfasen vil det være mye aktivitet som følge av transport av mastestål, liner, isolatorer, fundamenter/betong og anleggsutstyr som gravemaskin som må fraktes til masteplassene. Transport vil, der forholdene tillater det, gjennomføres ved bruk av eksisterende veier og i terreng. Forsterkning og utbedring av eksisterende traktor- og skogsbilveier og etablering av nye veier kan være aktuelt. Private bilveier forutsettes benyttet i den grad de inngår som naturlig atkomst til de enkelte mastepunktene. Transport utenfor traktor- og skogsbilvei vil foregå med terrengkjøretøy i traséen eller i terrenget fra nærmeste vei. Det kan være aktuelt med mindre terrenginngrep for å legge til rette for terrenggående kjøretøy. I nødvendig utstrekning vil det bli supplert med helikoptertransport.

Arbeidet vil generere en del støy, noe støv og lysstøy. Aktivitetene forventes for øvrig å ha liten innvirkning på landskapsbildet. I tillegg vil de være av midlertidig karakter og for en kortere periode. Anleggsfasen vurderes å ha liten betydning for konsekvensene for landskapsbildet i forhold til ledningen som permanent tiltak, og er derfor ikke vektlagt i konsekvensvurderingene.

Konsekvenser i driftsfasen

Delstrekning 1: Blåfalli-Litledalen

Alternativ 1.0 A

Alternativet berører direkte delområde 1 Dalområder Matre med liten til middels verdi, 4 Åkrafjorden, 5 Stordalsvatnet med middels verdi og 3 Fjellheimråde Matre med middels til stor verdi. Delområdet 2 Matersfjorden med middels verdi blir berørt av fjernvirkningen av utbyggingen.

Ny kraftledning vil bli parallellført med eksisterende ledning opp langs Orradalen og opp mot Fjellheimrådet ved Matre. Ledningen vil gå langs vestre side av Bergsstølsvatnet før den går ned et stykke langs Øvstebødaldraget der den slutter å være parallellført og knekker vestover mot alternativ 1.1. Deretter vil ledningen bli parallellført og krysse Åkrafjorden, der den vil gå over Håland før kryssing av E134 og Stordalsvatnet. Ledningen vil bli svært synlig fra turområdet ved Bergsstølsvatnet. Den nye ledningen skal gå i et svært bratt og trangt parti på vestsiden av Bergsstølsvatnet hvor eksisterende ledning går i dag. Selv om ledninger blir parallellført her, vil det bli et større inngrep og ledningene blir mer fremtredende i landskapet. Den nye ledningen kan bli noe synlig fra indre del av Matersfjorden og fra Åkra. Kryssing av Åkrafjorden vil bli godt synlig fra flere områder rundt Åkrafjorden, spesielt fra

Tungesvikneset Kryssingen vil oppfattes som en parallellføring og vil fremheve den eksisterende kryssingen og bli mer fremtredende enn den er i dag. Kryssing av Stordalsvatnet vil også fremheve den eksisterende kryssingen og gjøre den mer fremtredende.

For visualisering av Bergstølsvatnet alt. 1.0 A se vedlegg 2A og for visualisering av kryssing av Åkrafjorden alt.1.0 A se vedlegg 2C. For visualisering fra VR-modell av Stordalsvatnet alt. 1.0 A se vedlegg 3A.

Tiltaket vil stedvis være dårlig tilpasset stedets form og elementer, spesielt ved Bergstølsvatnet. Det vurderes som positivt at ledningen parallellføres med eksisterende på deler av strekningen fordi området allerede er berørt av kraftledning. Kryssing av Åkrafjorden og Stordalsvatnet vil også i hovedsak foregå som en parallellføring, men på grunn av at kryssingen kommer i et stort og åpent landskapsområde med god synlighet, vil ledningene bli mer fremtredende i landskapet.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels negativt*. Konsekvensen blir **middels negativ (--)**.

Alternativ 1.1

Alternativet berører direkte delområde 1 *Dalområde Matre* med liten til middels, 2 *Matersfjorden*, 4 *Åkrafjorden*, 5 *Stordalsvatnet* med middels verdi og 3 *Fjellheimråde Matre* med middels til stor verdi.

Vi viser til omtale av alternativ 1.0 A

Ny kraftledning vil i hovedsak være lik som alternativ 1.0 A med unntak av at den nye ledningen vil gå fra Blåfalli transformatorstasjon langs den nordlige dalsiden av Opstveitvatnet. Ledningen vil gå midt mellom eksisterende ledninger og deretter krysse Opstveitvatnet i den sørvestlige delen. Videre vil kraftledningen gå langs fjordsiden av indre del av Matersfjorden før den krysser Matersdalen ved Ytre Matre. Ledningen vil gå videre innover i fjellheimområdet Matre. Herfra vil den i hovedsak gå parallelt med eksisterende ledning til den møter alt. 1.0 A.

Den nye ledningen vil bli godt synlig i dalsiden fra Matersdalen og Orradalen. Området er allerede sterkt menneskelig påvirket, men området vil forringes ytterligere. Ledningen vil bli svært godt synlig i den bratte dalsiden ved Ytre Matre, spesielt der den ikke blir parallellført med eksisterende.

Tiltaket vil stedvis være dårlig tilpasset stedets form og elementer, spesielt kryssing av Opstveitvatnet og ved Ytre Matre. Det vurderes som positivt at med parallellføring på deler av strekningen. Kryssing av Åkrafjorden og Stordalsvatnet tilsvarer 1.0 A.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels negativt* for området. Konsekvensen av tiltaket blir **middels negativ (--)** for landskapet.

For visualiseringer av ledningsføring ut av Matersdalen sett fra rasteplass alt.1.1 se vedlegg 2B.

Delstrekning 2: Litledalen – Høylandshovda

Alternativ 1.0 B

Alternativet berører direkte delområde 6 *Etnesfjorden og Etne* med middels til stor verdi. Delområdet 8 *Etne - og Saudafjellene* med liten til middels verdi blir berørt av fjernvirkningen av utbyggingen.

Ny kraftledning vil gå ned dalsiden av Litledalen og videre i dalsiden langs sørøstsiden av Litledalsvatnet, krysse daldraget ved Kaldheidsdjuvet og gå videre opp mot Høylandshovda.

Den vil bli svært synlig fra bebyggelsen i Litledalen. Dalen har eksisterende inngrep i form av bl.a. to mindre ledningstraseer og en kraftstasjon innerst i dalen. Den nye ledningen vil sammen med

eksisterende inngrep forringe området ytterligere. Den vil bli synlig fra Etne- og Saudafjellene i området vest for Lykilsvatnet der ledningen går ned dalsiden til Litledalen. Ledningen vil ikke bli direkte synlig fra Løkjelsvatnhytta.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels til stort negativt*. Konsekvensen av tiltaket blir **middels til stor negativ (-/-)**.

For visualisering av ledningen gjennom Litledalen alt. 1.0 B, se vedlegg 2D.

Alternativ 1.2

Alternativet berører direkte delområde 6 *Etnefjorden og Etne* med middels til stor verdi og 8 *Etne- og Saudafjellene* med liten til middels verdi.

Ny kraftledning vil gå ned dalsiden av Litledalen, krysse Litledalslia og gå videre opp mot Etne- og Saudafjellene der den vil gå i ytterkant, og krysse daldraget ved Auastadlia før Høylandsdhovda.

Ledningen vil bli mindre synlig fra bebyggelsen i Litledalen enn alt. 1.0 B. Den vil være synlig innerst i Litledalen og oppe i Auastadlia. Den vil bli godt synlig fra Etne- og Saudafjellene i området vest og sørvest for Lykilsvatnet og Løkjelsvatnhytta.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels til stort negativt*. Konsekvensen blir **middels negativ (-/-)**.

Delstrekning 3: Høylandshovda-Ølen

Alternativ 1.0 C

Alternativet berører direkte delområde 6 *Etnefjorden og Etne* med middels til stor verdi og delområdet 11 *Ølen* med middels verdi.

Ny kraftledning vil gå fra Høylandshovda, krysse Mostølen (lengst fra Etneområdet) og gå ned mot Oppheim. Videre vil den delvis bli parallellført med eksisterende ledning ned til Ølen.

Deler av ledningen vil bli noe synlig fra bebyggelsen i Etne og i Stødleområdet. Ledningen og mastene vil ha terreng og vegetasjon i bakkant slik at ledningen vil forsvinne noe omgivelsene. Parallellføring vurderes som positivt. Den kan imidlertid bli godt synlig i dalsiden, spesielt fra boligområdene fra motsatt side av dalen.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *lite til middels negativt*. Konsekvensen blir **liten til middels negativ (-/-)**.

For visualisering fra VR-modell for alt. 1.0 C i delområdet Etne/Stødle, se vedlegg 3B.

Alternativ 1.3

Alternativet berører direkte delområde 6 *Etnefjorden og Etne* med middels til stor verdi og delområdet 11 *Ølen* med middels verdi.

Ny kraftledning vil gå fra Høylandshovda, krysse Mostølen lenger ned mot Etneområdet, og gå videre ned mot Oppheim. Videre vil den delvis bli parallellført med eksisterende ledning ned til Ølen.

Den nye ledningen er trukket lenger ned mot Etneområdet enn alt. 1.0 C og deler av ledningen vil bli noe synlig fra bebyggelsen i Etne og i Stødleområdet. Deler av ledningen og noen av mastene vil ligge nede i et dalsøkk og ha terreng og vegetasjon i bakkant slik at synligheten reduseres. Andre deler av ledningen vil ligge høyt i terrenget og kan bli synlig mot horisonten. Det vurderes som positivt at

ledningen parallellføres med eksisterende linje ned mot Ølen. Imidlertid kan den bli godt synlig i dalsiden, spesielt fra boligområdene fra motsatt side av dalen.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *lite til middels negativt*. Konsekvensen blir **liten til middels negativ (-/--)**.

For visualisering fra VR-modell av alt. 1.3 i delområdet Etne/Stødle se vedlegg 3C.

Delstrekning 4: Ølen-Dalsdal

Alternativ 1.0 D

Alternativet berører direkte delområdet 11 Ølen med middels verdi og delområdet 13 Skjoldafjorden/Grindafjorden med middels til stor verdi. Delområdet 10 Vindafjord med middels til stor verdi blir berørt av fjernvirkningen av utbyggingen.

Ny kraftledning vil gå fra Ølen, krysse dalføret som går mellom Steinsland og Ølen før den går over heiområdet nedenfor Svalafjellet og Gulbergsnibba. Ledningen vil deretter følge daldraget et stykke nede ved Eikeland før den går ned Vatnedalen og langs Vatnedalsvatnet. Ved Skjoldafjorden vil den gå langs den østlige fjordsiden til Dalsdal.

Ledningen vil gå i utkanten av en fremtidig utvidelse av et industriområde og ligger tett på et gårdsbruk ved Heggjabø. Det er uheldig at ledningen går så tett opp til gårdsbruket. Den vil bli godt synlig i den nordlige delen av dalføret som går mellom Steinsland og Ølen og fra Ølen sentrum. I heiområdet vil den bli lite synlig fra Ølen sentrum og Ølensvåg på grunn av topografi. Ved Skjoldafjorden blir ledningen synlig fra områdene rundt Skjold og Otertong. Den blir synlig fra delområdet 10 Vindafjord fra noen høyereliggende partier ved Svartafjell og Hovda. Ledningen blir ikke synlig fra Olalihytta eller den sørlige delen av daldraget mellom Steinsland og Sandeid som er nevnt i rapporten «Vakre landskap i Rogaland.».

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels negativt*. Konsekvensen av tiltaket blir **middels negativ (--)**.

Alternativ 1.4

Alternativet berører direkte delområdet 11 Ølen med middels verdi og delområdet 13 Skjoldafjorden/Grindafjorden med middels til stor verdi. Delområdet 10 Vindafjord med middels til stor verdi blir berørt av fjernvirkningen av utbyggingen.

Vi viser til omtale av alternativ 1.0 D

Ny kraftledning vil i hovedsak være lik som alternativ 1.0 D med unntak av at den nye ledningen vil krysse dalføret som går mellom Steinsland og Ølen litt lenger nord og er trukket noe lengre bort fra gårdsbruket ved Heggjabø. Ledningens mastepunkt ligger høyere i terrenget. Det er svært lite som skiller disse alternativene.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels negativt* for området. Konsekvensen av tiltaket blir **middels negativ (--)**.

Delstrekning 5: Dalsdal-Skjoldastraumen

Alternativ 1.0 E

Alternativet berører direkte delområdet 13 Skjoldafjorden/Grindafjorden med middels til stor verdi.

Ved Skjoldafjorden vil ledningen gå langs den østlige fjordsiden og kan bli synlig fra store deler av områdene rundt, spesielt der den krysser Vardafjellet og Storefjellnibba. Her kan noen av mastene stikke over horisonten og bli synlige på lang avstand.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels til stort negativt*. Konsekvensen blir **stor negativ (---)**.

Alternativ 1.5

Alternativet berører direkte delområdet *13 Skjoldafjorden/Grindafjorden* med middels til stor verdi og delområdet *12 Vats og Gjerdesdalsvatnet* med middels verdi.

Ny kraftledning vil gå opp langs daldraget Tørsmål og gå på østsiden av Vardafjellet og Storefjellsnibba, før den vil bli parallellført et lite stykke med eksisterende ledning og deretter gå ned mot Skjoldafjorden. Den vil bli lite synlig fra områdene rundt Skjoldafjorden. Den vil være noe synlig der den går nærmest fjorden, men for det meste vil Vardafjellet og Storefjellsnibba skjerme. Ledningen vil bli noe synlig fra Tørsmålsvegen, men her vil vegetasjon skjule deler av den.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels negativt*. Konsekvensen blir **middels negativ (--)**.

Delstrekning 6: Skjoldastraumen-Dueland

Alternativ 1.0 F

Alternativet berører direkte delområdet *13 Skjoldafjorden/Grindafjorden* med middels til stor verdi.

Ledningen vil krysse Skjoldafjorden ved Bjoland og Sponavik og gå over et høyere parti mellom Freiåsen og Kringleåsen og deretter gå ned mot Dueland. Kryssingen vil bli mest synlig lokalt fra Bjoland, men lite synlig fra broa over Skjoldastraumen. Ledningen og mastepunktene vil ligge høyt i terrenget ved Freiåsen og Kringleåsen, og bli godt synlig fra deler av Skjoldafjorden, spesielt fra Nes og Giskevik/Hamn.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels negativt*. Konsekvensen av blir **middels negativ (--)**.

For visualiseringer av alt. 1.0 F ved kryssing av Skjoldastraumen sett fra Nesvegen, se vedlegg 2E.

Alternativ 1.6

Alternativet berører direkte delområdet *13 Skjoldafjorden/Grindafjorden* med middels til stor verdi.

Ledningen vil krysse Skjoldafjorden lenger nord enn alt. 1.0 F og gå over halvøya Kvalen og Valsbukta før den knekker sørover mot Dueland ved Våråvatnet. Ledningen vil ligge mer eksponert ut mot Skjoldafjorden og krysse den i et bredere parti enn alt. 1.0 F. Den vil også ligge lavere i terrenget.

Kryssingen vil bli lite synlig fra broa over Skjoldastraumen, men godt synlig fra deler av Skjoldafjorden, spesielt fra Nes og Giskevik/Hamn.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels negativt*. Konsekvensen blir **middels negativ (--)**.

For visualisering fra VR-modell av 1.6 ved kryssing av Skjoldastraumen sett fra Nesvegen, se vedlegg 3D.

Delstrekning 7: Dueland-Ådnavatnet

Alternativ 1.0 G

Alternativet berører direkte delområdet *14 Tysvær* med middels verdi og delområdet *15 Førresfjorden, Førlandsfjorden og Aksdalsvatnet* med liten til middels verdi.

Ny kraftledning vil gå videre sørover fra Dueland til den treffer eksisterende ledning. Ny ledning vil bli parallellført med eksisterende ledning over deler av Storavatnet og gå på sørsiden av Holmavatnet. Selv om dette ikke er en nærføring, det vil være 120-140 m mellom de to ledningene, vurderes det som positivt at ledningen parallellføres med eksisterende linje fordi området allerede er berørt av kraftledning. Kryssingen av Førlandsfjorden vil skje ved eksisterende ledning og over en liten øy, Klovningholmen. Ledningen vil også gå rett over en hytte på østsiden av Førlandsfjorden. Kryssingen vil bli godt synlig i området spesielt fra boligområdet ved Padlane. Kryssingen vil bli noe mer fremtredende enn den er i dag.

Omfanget av tiltaket vurderes å være *lite til middels negativt*. Konsekvensen av tiltaket blir **liten negativ (-)**.

En visualisering fra VR-modell av 1.0 G ved kryssing av Førlandsfjorden er vist i vedlegg 3E.

Alternativ 1.7

Alternativet berører direkte delområdet *14 Tysvær* med middels verdi og delområdet *15 Førresfjorden, Førlandsfjorden og Aksdalsvatnet* med liten til middels verdi. Delområdet *13 Skjoldafjorden/Grindafjorden* med middels til stor verdi blir berørt av fjernvirkningen av utbyggingen.

Ny kraftledning vil gå vestover fra Dueland langs sørsiden av Grindafjorden, krysse den sørlige delen av Fuglavatnet før den vil gå langs vestsiden av Førlandsfjorden ned til Ådnavatnet. Ledningen kan bli synlig fra området ved Grindafjorden selv om dette vil bli fra relativt lang avstand. Ledningen vil bli svært synlig fra mange områder, spesielt boligområdene ved Aksdal, Nedre Førland og Padlane siden den går over et vegetasjonsfattig heiområde.

Omfanget av tiltaket for delstrekningen vurderes å være *middels til stor negativt*. Konsekvensen av tiltaket blir **middels negativ (--)**.

Alternativ 1.8

Alternativet berører direkte delområdet *14 Tysvær* med middels verdi og delområdet *15 Førresfjorden, Førlandsfjorden og Aksdalsvatnet* med liten til middels verdi.

Vi viser til omtale av alternativ 1.0 G

Ny kraftledning vil i hovedsak være lik 1.0 G med unntak at den vil knekke nordvestover etter Storavatnet. Ledningen vil knekke igjen og gå sørvestover ved Holmavatnet til den krysser Førlandsfjorden ved Klovning. Området ved Storavatnet og Holmavatnet, spesielt ved Sagbakken, vil få både ny og eksisterende ledning i synsfeltet.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels negativt*. Konsekvensen av tiltaket blir **middels negativ (--)** for landskapet.

Alternativ 1.9

Alternativet berører direkte delområdet *14 Tysvær* med middels verdi og delområdet *15 Førresfjorden, Førlandsfjorden og Aksdalsvatnet* med liten til middels verdi.

Vi viser til omtale av alternativ 1.0 G

Ny kraftledning vil i hovedsak være lik 1.0 G med unntak at den vil krysse Førlandsfjorden litt lenger nord. Hensikten er å unngå kryssing over fritidsbolig rett øst for fjorden. Denne kryssingen vil bli noe mindre forankret i landskapet ettersom parallellføringen avvikes.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels negativt*. Konsekvensen blir **middels negativ (-)**.

En visualisering fra VR-modell av alt. 1.9 fra kryssing av Førlandsfjorden er vist i vedlegg 3F.

Delstrekning 8: Ådnavatnet-Gismarvik

Alternativ 1.0 H

Alternativet berører direkte delområdet 15 Førresfjorden, Førlandsfjorden og Akdalsvatnet med liten til middels verdi.

Ny kraftledning vil gå sørvestover fra Ådnavatnet til den møter eksisterende ledning og blir parallellført til Gismarvik. Fra områdene ved Haukås, Prestneset og Nakkøya vil eksisterende ledning sammen med den nye bli mer fremtredende i landskapet. Det samme vil gjelde fra Hetlandvågen. Det vil være to alternativer for mastehøyder inn mot Gismarvik. Det høyeste alternativet vil bli noe mer synlig fra omkringliggende områder.

Omfanget av tiltaket innenfor delstrekningen vurderes å være *middels negativt*. Konsekvensen blir **liten til middels negativ (-/-)**.

Utvidelse Blåfalli koblingsanlegg

Alternativet berører direkte delområde 1 Dalområder Matre med liten til middels verdi. Delområdet 2 Matersfjorden med middels verdi blir berørt av fjernvirkningen av utbyggingen.

Tiltak i Blåfalli stasjon vil kreve en utvidelse av dagens eiendomsgrense på ca. 6 dekar. Det innebærer at anlegget byttes ut og utvides med et nytt bryterfelt og kontrollanlegg. Det bygges også et nytt kontrollhus. Det vil ikke bli store forandringer i landskapet rundt Blåfalli koblingsanlegg. I bakkant av kontrollhuset vil det bli en skjæring, men denne vil ikke forringe området i særlig grad. Et deponi vil bli anlagt på vestsiden av anlegget. Dette vil medføre noe fjerning av vegetasjon og endring av terreng, men vil i hovedsak skje lokalt. Fjernvirkningen fra Matersfjorden vil ikke vesentlig endres.

Omfanget av tiltaket vurderes å være *lite til intet negativt*. Konsekvensen blir **ubetydelig til liten negativ (0/-)**.

Ny Gismarvik transformatorstasjon

Alternativet berører direkte delområdet 15 Førresfjorden, Førlandsfjorden og Akdalsvatnet med liten til middels verdi.

Ny stasjon på Gismarvik er planlagt lokalisert i den nordligste delen av Haugalandet Næringspark. Stasjonen vil bli svært synlig i nærområdet, men området er en næringspark, hvor det uansett vil komme store inngrep. To deponi vil bli anlagt sørvest for anlegget ved Steinsvatnet og Longavatn. Disse vil ligge forholdsvis greit i terrenget. Deler av stasjonen vil være synlig fra områdene ved Haukås, Prestneset og Nakkøya. Det samme vil gjelde fra Hetlandvågen. Fra disse områdene vil stasjonen påvirke landskapet og forringe området ytterligere.

Omfanget av tiltaket vurderes å være *middels negativt*. Konsekvensen blir **liten til middels negativ (-/-)**.

Oppsummering av konsekvenser og rangering for alternativer fra Blåfalli til Gismarvik

Tabellen under oppsummerer konsekvensene og rangerer de ulike alternativene mellom Blåfalli koblingsanlegg og Gismarvik transformatorstasjon.

Tabell 3-4. Oppsummering av konsekvenser for landskap

Hovedalternativ	Konsekvens	Rangering
<i>Delstrekning 1: Blåfalli-Litledalen</i>		
1.0 A	Middels negativ (--)	2
1.1	Middels negativ (--)	1
<i>Delstrekning 2: Litledalen - Høylandshovda</i>		
1.0 B	Middels til stor negativ (--/---)	2
1.2	Middels negativ (--)	1
<i>Delstrekning 3: Høylandshovda-Ølen</i>		
1.0 C	Liten til middels negativ (-/--)	1
1.3	Liten til middels negativ (-/--)	2
<i>Delstrekning 4: Ølen - Dalsdal</i>		
1.0 D	Middels negativ (--)	2
1.4	Middels negativ (--)	1
<i>Delstrekning 5: Dalsdal-Skjoldastraumen</i>		
1.0 E	Stor negativ (---)	2
1.5	Middels negativ (--)	1
<i>Delstrekning 6: Skjoldastraumen - Dueland</i>		
1.0 F	Middels negativ (--)	1
1.6	Middels negativ (--)	2
<i>Delstrekning 7 -Dueland - Ådnavatnet</i>		
1.0 G	Liten negativ (-)	1
1.7	Middels negativ (--)	4
1.8	Middels negativ (--)	3
1.9	Middels negativ (--)	2
<i>Delstrekning 8: Ådnavatnet - Gismarvik</i>		
1.0 H	Liten til middels negativ (-/--)	
<i>Minst konfliktfylte helhetlige løsning Blåfalli-Gismarvik</i>		
Delstrekning 1: Blåfalli-Litledalen alt. 1.1		
Delstrekning 2: Litledalen – Høylandshovda alt. 1.2		
Delstrekning 3: Høylandshovda-Ølen alt. 1.0 C		
Delstrekning 4: Ølen – Dalsdal alt.1.4		
Delstrekning 5: Dalsdal-Skjoldastraumen alt.1.5		
Delstrekning 6: Skjoldastraumen – Dueland alt.1.0 F		
Delstrekning 7: Dueland – Ådnavatnet alt. 1.0 G		
Delstrekning 8: Ådnavatnet – Gismarvik alt. 1.0 H		
<i>Mest konfliktfylte helhetlige løsning Blåfalli-Gismarvik</i>		
Delstrekning 1: Blåfalli-Litledalen alt. 1.0 A		
Delstrekning 2: Litledalen – Høylandshovda alt. 1.0 B		

Hovedalternativ	Konsekvens	Rangering
Delstrekning 3: Høylandshovda-Ølen alt. 1.3		
Delstrekning 4: Ølen – Dalsdal alt.1.0 D		
Delstrekning 5: Dalsdal-Skjoldastraumen alt.1.0 F		
Delstrekning 6: Skjoldastraumen – Dueland alt.1.6		
Delstrekning 7: Dueland – Ådnavatnet alt. 1.7		
Delstrekning 8: Ådnavatnet – Gismarvik alt. 1.0 H		
Transformatorstasjon – utvidelse av eksisterende		
Blåfalli koblingsanlegg	Ubetydelig til liten negativ (0/-)	
Transformatorstasjon – ny		
Gismarvik transformatorstasjon – 300 kV	Liten til middels negativ (-/--)	

3.7.3 Konsekvenser av Sauda transformatorstasjon / Sauda – Gismarvik samt kobling 3.1

Konsekvenser i anleggsfase

Se omtale av anleggsfase for alternativer mellom Blåfalli og Gismarvik.

Konsekvenser i driftsfasen

Alternativ 2.0. Sauda-Skjoldastraumen

Alternativet følger delvis eksisterende trasé fra Sauda, og kan kobles til alle alternativer som går videre fra og med delstrekning 6 Skjoldastraumen-Dueland.

Alternativet berører direkte delområde 7 Indre del av Saudafjorden og 8 Etne- og Saudafjellene med liten til middels verdi, 9 Øvre del av Vikedalselva og Fjellgardsvatnet og 10 Vindafjord med middels til stor verdi og Vats og Gjerdesdalsvatnet med middels verdi.

Ny kraftledning vil gå fra Sauda transformatorstasjon, over Brekkeheia og krysse Åbødalen. Ledningen vil deretter knekke sørvest og krysse nedre del av Nordstøldalen ved Amdal og det nye hyttefeltet Brekkestølsbråtet før den blir parallellført med eksisterende ledning videre vestover mot Svandal. Ledningen vil være parallellført og krysse området Etne- og Saudafjellene, som er friluftsområde av stor verdi, før den vil gå langs nordsiden av Fjellgardsvatnet og nord for øvre del av Vikedalselva. Deretter knekker den nordvestover til Frøland. Her vil ledningen gå i utkanten av Olaliområdet. Fra Frøland går ledningen over Hovda ved Sandeid, krysse daldraget mellom Sandeid og Steinsland og gå på nordsiden av Gjerdesdalsvatnet før den blir parallellført fram til alt. 1.5 på delstrekning 5 Dalsdal-Skjoldastraumen.

Den vil være lite synlig fra Sauda sentrum, men dalkryssingen i Åbødalen vil bli lokalt synlig. Den blir godt synlig fra det nye hyttefeltet og fra vintersportsstedet Sauda skisenter i Svandalen. Den vil krysse en av Turistforeningens stier fra Svandalen og inn i fjellområdet, men i parallellføring med eksisterende ledning. Ledningen vil være godt synlig også i den bratte dalsiden langs Fjellgardsvatnet, men lite synlig fra Øvre del av Vikedalselva på grunn av topografi. Ledningen kan bli noe synlig fra Olaliområdet, men vil ikke påvirke heiområdet i stor grad. Fra Sandeid vil ledningen være synlig der den krysser de to dalførene, spesielt kryssingen av daldraget mellom Sandeid og Steinsland vil være uheldig for landskapet. Ved Gjerdesdalsvatnet vil ledningen bli godt synlig i dalsiden.

Tiltaket vil stedvis være dårlig tilpasset stedets form og elementer, herunder daldraget mellom Sandeid og Steinsland, Fjellgardsvatnet og Svandal. Selv om dette ikke er en nærføring, det vil være ca. 120 m mellom de to ledningene, vurderes det som positivt at ledningen parallellføres med eksisterende linje på deler av strekningen.

Omfanget av tiltaket vurderes å være *middels negativt*. Konsekvensen blir **middels negativ (-)**.

Alternativ 2.1 Sauda-Litledalen

Alternativet går fra Sauda transformatorstasjon til Litledalen der det kan kobles sammen med alternativene fra Blåfalli fra og med delstrekning 2.

Alternativet berører direkte delområde 7 *Indre del av Saudafjorden*, 8 *Etne- og Saudafjellene* med liten til middels verdi og 6 *Etnefjorden* og Etne med middels til stor verdi.

Ny kraftledning vil gå fra Sauda transformatorstasjon, over Brekkeheia og vestover mot Etne- og Saudafjellene som er friluftsområde av stor verdi. Den vil krysse både Åbødalen og Nordstøldalen før den går videre inn mot Etne- og Saudafjellene. Dalkryssingene vil bli lokalt synlige, spesielt fra Åbødalen. Ledningen vil krysse nordlig ende av Lykilsvatnet og gå videre langs nordsiden av vannet. Den nye ledningen blir synlig fra Løkjelsvatnhytta og området rundt som er kjerneområder for friluftslivet. Området er i dag preget av kraftutbygging og flere vann er regulert deriblant Lykilsvatnet. Den nye ledningen vil være med på å forsterke dette preget. Dette alternativet medfører tap av store, sammenhengende naturområder med urørt preg (SNUP).

Omfanget av tiltaket vurderes å være *middels til stort negativt*. Konsekvensen av tiltaket blir **middels negativ (-)**.

3.1 Oppheim-Frøland

Alternativet er en mulig kobling mellom omsøkte traseer fra Blåfalli og 2.0 fra Sauda, samt mellom 2.1 og 2.0 fra Sauda.

Alternativet berører direkte delområde 11 *Ølen* med middels verdi og 10 *Vindafjord* med middels til stor verdi.

Deler av ny ledning fra Oppheim til Frøland vil gå over høgheiområdet Olaliområdet og påvirke landskapet negativt. Olaliområdet er et kjerneområde for friluftsliv for hele Haugalandet på vinterstid, hvor mange folk ferdes og landskapet er preget av store sammensatte og varierte myrlandskap, som gir høgheiområdet særpreg.

Omfanget av tiltaket vurderes å være *middels til stor negativt*. Konsekvensen blir **stor negativ (-)**.

Utvidelse Sauda transformatorstasjon

Alternativet berører direkte delområde 16 *Indre del av Saudafjorden* med liten til middels verdi. Utvidelse av arealet for Sauda transformatorstasjon er allerede omsøkt og har fått konsesjon. Tiltakene som vil komme i forbindelse med en ev. ny 420 kV ledning vil ikke ha påvirkning på landskapet i vesentlig grad.

Omfanget av tiltaket vurderes å være *intet til lite negativt*. Konsekvensen av tiltaket blir **ubetydelig til liten negativ (0/-)**.

Tabell 3-5. Oppsummering av konsekvenser for landskap ved alternativer som er aktuelle ved utvidelse av Sauda transformatorstasjon.

Alternativ	Konsekvens
<i>Sauda – Skjoldastraumen</i>	
2.0	Middels negativ konsekvens (- -)
<i>Sauda - Litledalen</i>	
2.1	Middels negativ konsekvens (- -)
<i>Kobling 3.1 Oppheim - Hovda*</i>	
3.1	Stor negativ konsekvens (---)
<i>Sauda transformatorstasjon</i>	
	Ubetydelig til liten konsekvens (0/-)

*Kan potensielt også kobles med alternativer fra Blåfalli. Kun selve koblingsstrekningen Oppheim – Hovda er vurdert.

3.7.4 Konsekvenser av alternativ 6.0 Gismarvik – Håvik

Konsekvenser i anleggsfase

Se omtale av anleggsfase for alternativer mellom Blåfalli og Gismarvik.

Konsekvenser i driftsfasen

Alternativet forutsetter at ny transformatorstasjon bygges på Håvik. Alternativet kan kobles med alle alternativer fram til Gismarvik.

Alternativet berører direkte delområde 16 Karmøy med middels verdi.

Ny ledning vil krysse både Førresfjorden og Karmsundet og vil bli synlig fra deler av Røyksund- og Gismarvikområdet og fra Bratthelgaland. Ledningen vil også bli godt synlig fra Kopervik og Austreimneset. På grunn av svært høye master vil ledningen bli synlig fra Avaldsnesområdet selv om avstanden er lang.

Kryssingene vil oppfattes som en parallellføring og fremheve de eksisterende kryssingene og bli mer fremtredende enn de er i dag. Ny stasjon på Håvik vil bli oppfattes som en forlengelse av industriområdet Hydro Aluminium på Karmøy og forsterke dette.

Omfanget av tiltaket vurderes å være middels negativt. Konsekvensen av tiltaket blir **middels negativ (- -)**.

Tabell 3-6. Oppsummering av konsekvenser for landskap ved ny ledning mellom Gismarvik og Håvik.

Alternativ	Konsekvens
<i>Gismarvik - Håvik</i>	
6.0	Middels negativ konsekvens (- -)

3.7.5 Konsekvenser aluminiummaster kontra stålmaster

Norge er et kupert land med høye fjell og dype daler. Statnett bygger derfor så å si alle sine kraftledninger ved å montere master med helikopter. Høyspentmastene bygges av stålprofiler og dette medfører mange helikopterturer for å få montert en mast. Statnett ønsker derfor å se på lettere materialer som aluminium og kompositt. I tillegg til vekt har disse materialene ingen korrosjonsproblemer og man ser også derfor muligheten for å redusere kostnader relatert til

vedlikehold. Aluminiummaster kan bli aktuelt å bruke på strekningen fra Ølensvåg til Gismarvik og på kortere strekk nordover fra Litledalen (mer aktuelt på 1.0 A enn på 1.1).

For landskapet i de aktuelle områdene vil det være forskjeller mellom aluminiummaster og stålmaster med tanke på synlighet. Aluminiummastene vil være betraktelig lysere i fargen enn stålmastene og vil bli mer fremtredende i landskapet. Se foto under. Konstruksjonsmessig vil mastene til forveksling være like, men overflaten vil ha en annen glans og vil ikke bli mattet over tid på samme måte som stål. Spesielt i klart vær med sol vil det oppstå refleksjoner fra aluminiummastene. Dette sammen med en lysere farge vil gjøre den mer fremtredende i landskapsbildet. Stålmastene med mer matt overflate og en nyanse som er mer ton i ton med et typisk naturlandskap, vil gli bedre inn i omgivelsene. Mot horisonten vil det være væravhengig hvor fremtredende de ulike mastene vil bli. Spesielt mot blå himmel vil aluminiummastene være svært synlige, men mot skyet grå/hvit himmel vil kontrasten være mindre. For stålmastene vil det være motsatt, men i noe mindre grad.

Konsekvensen av tiltaket vurderes å bli noe mer *negativ* for landskapet dersom det bygges aluminiummaster på de aktuelle strekningene.

Aluminiummaster er i dag kun under utvikling for bæremaster på 420 kV spenningsnivå og det legges derfor til grunn at forankringsmastene på hele strekket skal bygges med standard stålmaster. Det er ingen klar løsning i dag på hvordan aluminiummaster kan kamufleres med farging av overflate slik det er mulig med stålmaster. Det kan være en fordel at alle mastene på strekninger i enhetlige landskapsrom er like, både bæremaster og forankringsmaster, for å skape et mer ryddig uttrykk. Det vil også være en ulempe for landskapet hvis det vil være vanskelig med kamuflasjetiltak på strekninger som krever dette.

Figur 3-36. 420 kV aluminiummast under bygging nær Kobbvatnet transformatorstasjon til venstre i bildet og eksisterende stålmast til høyre. Stålmaster med mer matt overflate og en nyanse som er mer ton i ton med et typisk naturlandskap vil gli bedre inn i omgivelsene. Foto: Statnett.

Figur 3-37. 132 kV master (Fortun -Øvre Årdal). Aluminiummasten til høyre er mer fremtredende i landskapet enn de to stålmastene til venstre, spesielt med blå himmel i bakgrunnen. Foto: Statnett.

Figur 3-38. 132 kV master (Fortun- Øvre Årdal). Aluminiummasten til høyre er mer fremtredende i landskapet enn de to stålmastene til venstre. Stålmastene med mer matt overflate og en nyanse som er mer ton i ton med et typisk naturlandskap vil gli inn bedre inn i omgivelsene. Foto: Statnett.

Figur 3-39. 132 kV master (Fortun- Øvre Årdal). På grunn av motlyset fremstår begge mastene ganske mørke mot den lyseblå himmelen. I klart vær med sol vil det oppstå refleksjoner fra aluminiumsmasten til venstre. Foto: Statnett.

3.8 Avbøtende tiltak

3.8.1 Begrense inngrep

I de oversiktlige landskapsrommene med skogkledde dalsider kan kraftledningen bli fremhevet som resultat av rydding langs linja. Dette gjelder spesielt der traseen går gjennom områder med granplantefelt. Å sette igjen lav skog og krattvegetasjon vil kunne dempe denne effekten og bidra til å tilpasse kraftledningen i landskapet. Nødvendig bredde på ryddebeltet bør vurderes for å unngå unødig hogging og fremheving av traséen. En bevisst behandling av vegetasjonen langs ledningen bør ivaretas gjennom skjøttselsplaner for rydding og ved avtaler med skogeiere. Aktuelle områder for dette kan være ved det kulturhistoriske landskapet ved Etne.

For permanent og midlertidige anleggsdeler er det viktig å begrense permanente sår som skjæringer og fyllinger. Veitraséer kan eksempelvis stikkes på stedet der topografi og vegetasjon kan være utfordrende.

3.8.2 Topografi -og landskapstilpasning

På steder der kraftledningen kan bli dominerende mot horisonten eller andre sårbare elementer bør linjeføringen legges slik at den best mulig underordner seg landskapet og blir minst mulig synlig.

3.8.3 Fargesetting av master, ledninger og isolatorer

Fargesetting av master, linjer og isolatorer kan være aktuelt i mindre landskapsrom og ved nærføring i skogbevokste områder. Aktuelle områder for dette kan være fra Sandeid til og med Fjellgardsvatnet og ved det kulturhistoriske landskapet ved Etne. Hvilke master som bør farges bør utredes i forbindelse med utarbeidelsen av miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for tiltaket. Det samme gjelder for fargevalg på permanente bygninger i forbindelse med utbyggingen.

3.8.4 Tilbakeføring av berørte områder

Områder som er berørt ved anleggelse av kraftledningen skal tilbakeføres og tilpasses omkringliggende landskap.

3.9 Oppfølgende undersøkelser

Det foreslås at landskapsarkitekt engasjeres ved endelig vurdering av masteplassering. Det foreslås for øvrig ingen videre undersøkelser og overvåking av hensyn til fagområde landskap.

4 Friluftsliv

4.1 Datagrunnlag og datakvalitet

4.1.1 Datagrunnlag og –kvalitet

Denne utredningen er i hovedsak basert på følgende kilder:

- Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern i Rogaland fra 2005 (FINK): regionale friluftsområder
- Offentlige kartdatabaser
 - Miljødirektoratets Naturbase: Friluftsområder (regionale kartlegginger, kartlegging i Kvinnherad kommune, statlig sikra friluftsområder), naturvernområder
 - Miljødirektoratets INON-database: SNUP (store, sammenhengende naturområder med urørt preg)
 - Miljødirektoratets Lakseregister: anadrome vassdrag
- Kommuneplaner
- Muntlig og skriftlig (e-post) kontakt med berørte kommuner
- Muntlig og skriftlig kontakt med Friluftsrådet Vest, Haugesund og Omegn Turistforening, Bergen Turlag og Kvinnherad turlag.
- Øvrige konsekvensutredninger for ny 420 kV kraftledning Blåfalli/Sauda-Håvik/Gismarvik, tema landskap, kulturminner/kulturmiljø og naturmangfold.
- Konsekvensutredninger for friluftsliv i forbindelse med konsesjonssøknad for Døldarheia vindkraftverk og Dalsbygda vindkraftverk
- Turportalen ut.no
- Egen befarings i oktober 2017

Det er sendt henvendelse om kontakt til jeger- og fiskerforeninger i alle de berørte kommunene. Kontakt er oppnådd kun med Tysvær Jeger og Fiskerforening.

De fleste av friluftsområdene som beskrives i denne utredningen er kartlagt i tidligere kommunale og fylkesvise registreringer, mens noen områder er kartfestet i denne utredningen på bakgrunn av samtaler med berørte kommuner og turistforeningene. De foreliggende registreringene er av varierende alder og detaljeringsgrad, og det er benyttet ulike typer metodikk for verdisetting. For Karmøy og Sauda kommuner er det benyttet foreløpige data fra pågående registreringer, der både selve avgrensningene og verdisettingen må betraktes som foreløpig. Utredningen fanger opp flere typer

friluftsområder, men har ikke fokusert på nærmiljøområder som parker og mindre badeplasser. Det er altså ikke gjort en heldekkende kartlegging av hele influensområdet, selv om mange nærmiljøområder har kvaliteter for rekreasjon.

Størrelsen på utredningsområdet har satt begrensninger på detaljeringsgraden i beskrivelsen av de ulike friluftsområdene, noe som vil påvirke nøyaktigheten i verddivurderingene.

Datagrunnlaget vurderes av disse årsakene som middels.

4.1.2 Verdi- og omfangskriterier

Registrerte friluftsområder er i denne utredningen registrert som separate delområder eller slått sammen med tilgrensende friluftsområder til delområder med verdi for friluftsliv. Hensikten er å forenkle både framstillingen og selve konsekvensutredningen. I flere tilfeller er det snakk om ulike registreringer som helt eller delvis overlapper, og som gjerne i tillegg er kartlagt og verdisatt etter ulike kriterier. Verdisettingen fra eksisterende registreringer er i stor grad videreført.

I verdisseting av delområder med friluftsområder som er kartlagt i forbindelse med foreliggende utredning, er det tatt utgangspunkt i metodikken beskrevet i Miljødirektoratets veileder M98-2013 «Kartlegging og verdisseting av friluftsliv». Se Tabell 4-1 og Tabell 4-2.

I vurdering av virkninger er omfangskriteriene fra «DN-håndbok 18-2001 Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven» benyttet. Se Tabell 4-3.

Tabell 4-1. Verdikriterier for temaet friluftsliv

Verdsettungskriterier						
		1	2	3	4	5
Brukerfrekvens	Hvor stor er dagens brukerfrekvens?	Liten	Noe	Middels	Ganske stor	Stor
Regionale og nasjonale brukere	Brukes området av personer som ikke er lokale?	Aldri	Neste aldri	Middels	Ganske ofte	Ofte
Opplevelseskvaliteter	Har området spesielle natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter? Har området et spesielt landskap?	Ingen	Litt	Middels	Ganske mange	Mange
Symbolverdi	Har området en spesiell symbolverdi?	Ingen	Litt	Middels	Ganske stor	Stor
Funksjon	Har området en spesiell funksjon (atkomstzone, korridor, parkeringsplass el.)?	Ikke spesiell funksjon	Noe spesiell funksjon	Middels funksjon	Ganske spesiell funksjon	Spesiell funksjon
Egnet	Er området spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Tilrettelegging	Er området tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper?	Ikke tilrettelagt	Litt tilrettelagt	Middels tilrettelagt	Ganske godt tilrettelagt	Høy grad av tilrettelegging
Kunnskapsverdier	Er området egnet i undervisningssammenheng eller har området spesielle natur- eller kulturvitenskaplige kvaliteter?	Få	Ganske få	Middels	Ganske mange	Mange
Lydmiljø	Har området et godt lydmiljø?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Inngrep	Er området inngrepsfritt?	Utbygd	Ganske utbygd	Middels	Ganske inngrepsfritt	Inngrepsfritt
Utstrekning	Er området stort nok for å utøve de ønskede aktivitetene?	For lite	Mangler mye	Mangler noe	Mangler lite	Stort nok
Tilgjengelighet	Er tilgjengelig god, eller kan den bli god?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske god	God
Potensiell bruk	Har området potensial utover dagens bruk?	Liten	Ganske liten	Middels	Ganske stor	Stor

Tabell 4-2. Skala for verdisetting til høyre. Kilde: M98-2013.

Verdi	
Verdi	Anbefalt skala
A Svært viktig friluftslivsområde	Brukerfrekvens = 4,5 eller Regionale/nasjonale brukere 4,5 eller Opplevelseskvaliteter = 5 eller Symbolverdi = 5 eller Funksjon = 5 eller Egnethet = 5 eller Tilrettelegging = 5 eller En generell høy skåre
B viktig friluftslivsområde	Brukerfrekvens = 3 eller Regional/nasjonal bruk 3 eller Opplevelseskvaliteter = 3,4 eller Symbolverdi = 3,4 eller Funksjon = 3,4 eller Egnethet = 3,4 eller Tilrettelegging = 3,4 eller En generell middels skåre
C Registrert friluftslivsområde	Brukerfrekvens = 2 eller Regional/nasjonal bruk 2 eller Opplevelseskvaliteter = 2 eller Symbolverdi = 2 eller Funksjon = 2 eller Egnethet = 2 eller Tilrettelegging = 2 eller En generell lav skåre
D ikke klassifisert friluftslivsområde	Områder som ikke blir verdsatt som A, B eller C.

Tabell 4-3. Omfangskriterier for friluftsliv. Kilde: DN-håndbok 18-2001.

Virkninger	Kriterier
Betydelig negative (stort negativt omfang)	Den totale bruken forventes å bli vesentlig redusert i forhold til dagens nivå, <i>eller</i> mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir vesentlig redusert*, <i>eller</i> områdets verdi for framtidig bruk blir vesentlig redusert
Negative (middels negativt omfang)	Den totale bruken forventes å bli merkbart redusert i forhold til dagens nivå, <i>eller</i> mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir merkbart redusert*, <i>eller</i> områdets verdi for framtidig bruk blir merkbart redusert
Begrenset (lite negativt omfang)	Den totale bruken forventes å bli litt redusert i forhold til dagens nivå, <i>eller</i> mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir litt redusert*, <i>eller</i> områdets verdi for framtidig bruk blir litt redusert
Positive	Tiltaket vil ha positive virkninger for dagens eller framtidig friluftslivsutøvelse i området

4.2 Områdebeskrivelse og verdivurdering

4.2.1 Overordnede trekk

Landskap

Landskap er ofte en viktig del av opplevelsen i friluftslivssammenheng. Landskap er utredet separat i denne konsekvensutredningen, der kapittel 3.4 beskriver delområder med verdisetting, og kapittel 3.7 beskriver omfang og konsekvenser av ny 420 kV kraftledning. Omtalen av de ulike delområdene for friluftsliv beskriver også landskap der dette er regnet som verdifullt ut over hva som er regnet som «middels» og «vanlig». Se kapittel 4.2.3.

Store, sammenhengende naturområder med urørt preg (SNUP)

Inngrepsfrie natur er en sentral del av friluftsopplevelsen i områder uten synlige, tekniske inngrep. Figur 3-32 viser gjenværende store, sammenhengende naturområder med urørt preg (SNUP) i influensområdet. Det største gjenværende området i influensområdet er i fjellområdene mellom Etne, Sauda og Vindafjord. SNUP er omtalt for de delområder hvor dette er aktuelt. Se kapittel 4.2.3.

Naturmangfold

Utredningsområdet går fra indre fjordstrøk og ut mot kysten, noe som innebærer en betydelig topografisk, landskapsmessig og dels klimatisk variasjon.

I fjellområdene er det generelt sett lite løsmasser, mye blottlagt og kalkfattig berg med fattige vegetasjonstyper. I deler av Etne gir berggrunnen en noe mer artsrik og interessant flora.

Også skogsmiljøene regnes som stort sett fattige, med dunbjørk og/eller furu (så sant det ikke har vært treslagsskifte med norsk gran eller utenlandske bartrær). Oftest er det også fattige blåbærskoger og bærlyngskoger, og dels lyngskog på de mest grunnlendte og tørkeutsatte stedene.

Særlig i fjordstrøkene og de sørvendte liene av store dalfører i indre deler kan det være en del varmekjær skog med edellauvtrær som eik, ask, alm, lind og hassel. Også stedvis utover mot kysten opptrer slik skog, men da mest med eik som dominerende treslag. Bunnvegetasjonen har i mange av disse store likhetstrekk med furu- og bjørkeskogene, men er stedvis også vesentlig rikere med en del varmekjære og næringskrevende arter i skogbunnen.

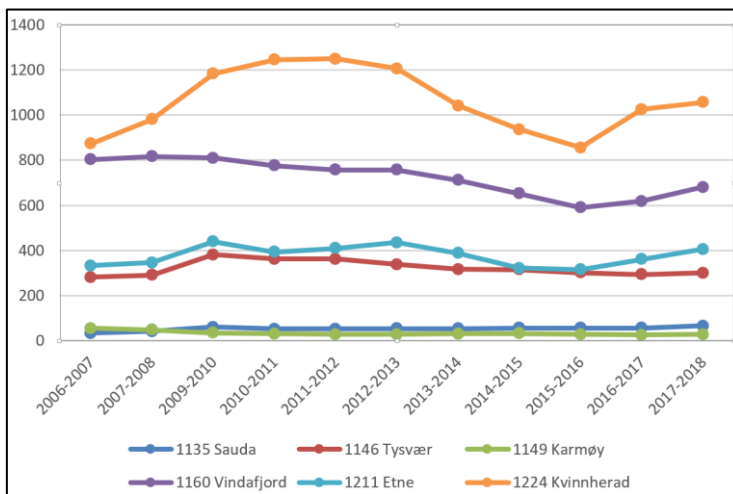
De åpne kulturmarkene i undersøkelsesområdet er for det meste ganske intensivt utnyttet og artsfattige. Spredt finnes det også naturbeitemarker som har vært lite eller ikke gjødslet og som fortsatt holdes i mer eller mindre god hevd med husdyrbeite. Det nedbørrike klimaet og en fattig berggrunn fører til at disse gjennomgående er artsfattige utforminger. I ytre deler kommer det i tillegg inn noe kalkfattig, oftest grunnlendt kystlynghei.

Det er begrenset med våtmark og ferskvann innenfor undersøkelsesområdet, og disse er gjennomgående artsfattige. Verdt å nevne er flere vassdrag med laks og/eller sjørret, som er populære fiskeelver.

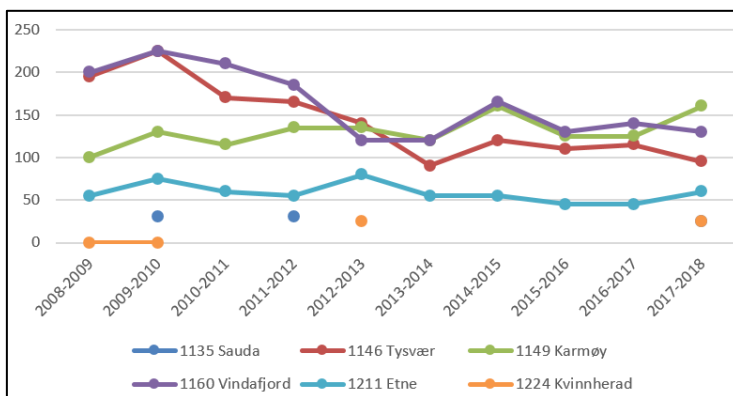
Av hjortevilt er det primært hjort og rådyr som er av interesse for jakt innenfor influensområdet. Hjorten er en meget tallrik art over store deler av influensområdet, og da spesielt i skogsområdene i midtre og indre strøk. Figur 4-1 viser antall felte dyr i de berørte kommunene i perioden 2006/07-2017/18. Det er tilsynelatende en brukbar bestand av rådyr i deler av influensområdet (dvs. lavere-liggende jordbruks- og skogsområder). SSBs statistikk over felte rådyr indikerer at bestanden er størst i midtre og ytre deler av influensområdet og mer sparsom innover i fjordene, noe som høyst sannsynlig skyldes gunstigere klimatiske forhold (milde vintre og lite snø) i ytre strøk. Se Figur 4-2.

Elg forekommer spredt, og det er ifølge SSB kun 1-2 fellinger i Sauda per år (6 fellingsløyver i 2018), mens det i Etne (2 fellingsløyver i 2018) ikke har blitt skutt noen elg siden 2006. Skaulen-Etnefjell villreinområde omfatter kommunene Suldal, Sauda, Etne og Odda, og består av tre adskilte delområder. Det vestligste området, Bjønndalen og Midtre Etnefjell, ligger innenfor tiltakets influensområde i kommunene Sauda og Etne. Her ble det satt ut reinsdyr for første gang i 1990, men ifølge villreinlaget har det ikke vært villrein i dette området siden 2012. Det foreligger per dags dato heller ingen planer om å sette ut igjen dyr, da det er kostbart å få satt ut villrein og tamrein ikke vil bli tillatt pga. fare for genforurensning til øvrige villreinstammer (Steinar Grindheim, pers. medd.).

I temautredningen for naturmangfold er det konkludert med at kraftledning uavhengig av alternativ ikke vil få noen vesentlige konsekvenser for hjortedyr. Det er derfor ikke hentet inn spesifikk informasjon fra de berørte jaktvaldene innenfor influensområdet.

Figur 4-1. Antall felte hjort i perioden 2006/07-2017/18.

Figur 4-2. Antall felte rådyr i perioden 2008-2018.

I temautredningen for naturmangfold er det registrert flere funksjonsområder for hønsfugl (storfugl og orrfugl) i Kvinnherad, Etne, Sauda og Vindafjord. Jfr. temautredningen for naturmangfold er hønsfugl er trolig den fuglegruppen som er mest kollisjonsutsatt i Norge. Fjellrypa forekommer spredt i de høyest-liggende delene av influensområdet i kommunene Kvinnherad, Etne og Sauda. Registreringer av lirype i Artskart stammer fra bjørke-/ vierbeltet i indre fjellstrøk (Sauda og Etne), men arten forekommer trolig spredt i høyereliggende områder også i Tysvær og Vindafjord. Det er ikke innhentet spesifikk informasjon om fuglejakt. I utredningen legges det derfor til grunn at det jaktes eller potensielt er jakt i områder som er registrert som viktige funksjonsområder for storfugl, og at kraftledning kan få en påvirkning på jakt i noen grad der det er vurdert at ledninger vil medføre kollisjonsrisiko for fugl.

Regional grøntstruktur Haugalandet

Regional plan for areal og transport på Haugalandet definerer regional grøntstruktur som må innarbeides i kommunale planer og tas hensyn til ved planer om utbygging. Dette er sammenhengen av viktige naturområder, friluftsområder, landskapsområder og kulturvernområder i og utenfor tettbebyggelsen, og som er viktige for aktivitet, opplevelse, friluftsliv, kulturvern, biologisk mangfold, og klima- og flomregulering. For å opprettholde god folkehelse, er det særlig viktig at det sikres

områder for aktivitet og friluftsliv i og nær boligområder. Figur 4-3 viser kart over grøntstrukturen i tillegg til friområder i kommuneplanene og regionale friluftsområder. Regional grøntstruktur inngår i kartlagte friluftsområder. Se kapittel 4.2.3.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er utarbeidet en egen temarapport for kulturminner og kulturmiljø. Kulturmiljø innenfor friluftsområdene er beskrevet under aktuelle delområder for friluftsliv.

Figur 4-3. Oversikt over regional grøntstruktur på Haugalandet jfr. regionalplan for areal og transport på Haugalandet.

Fritidsbebyggelse

Det er et høyt antall hytter, sel og andre typer fritidsboliger innenfor influensområdet. Disse er særlig konsentrert ved turområder og skianlegg i Sauda samt langs fjordarmer og vann. Se Figur 4-4 og Figur 4-5.

Verdifulle kulturlandskap

Det er registrert et verdifullt kulturlandskap i influensområdet, Bratt-Helgaland på Karmøy.

Dette omfatter en vestvendt bratt skråning på østsiden av Karmsundet med to gårdsbruk i delvis drift. Dette er regnet som verdifullt for kulturmiljø og svært verdifullt for naturmangfold, og ligger ca. 850 m sør for alt. 6.0 mellom Gismarvik og Håvik. Området ligger utenfor kartlagte friluftsområder.

Nasjonalparker, verneområder og naturreservater

Figur 4-6 viser en oversikt over verneområder og verna vassdrag.

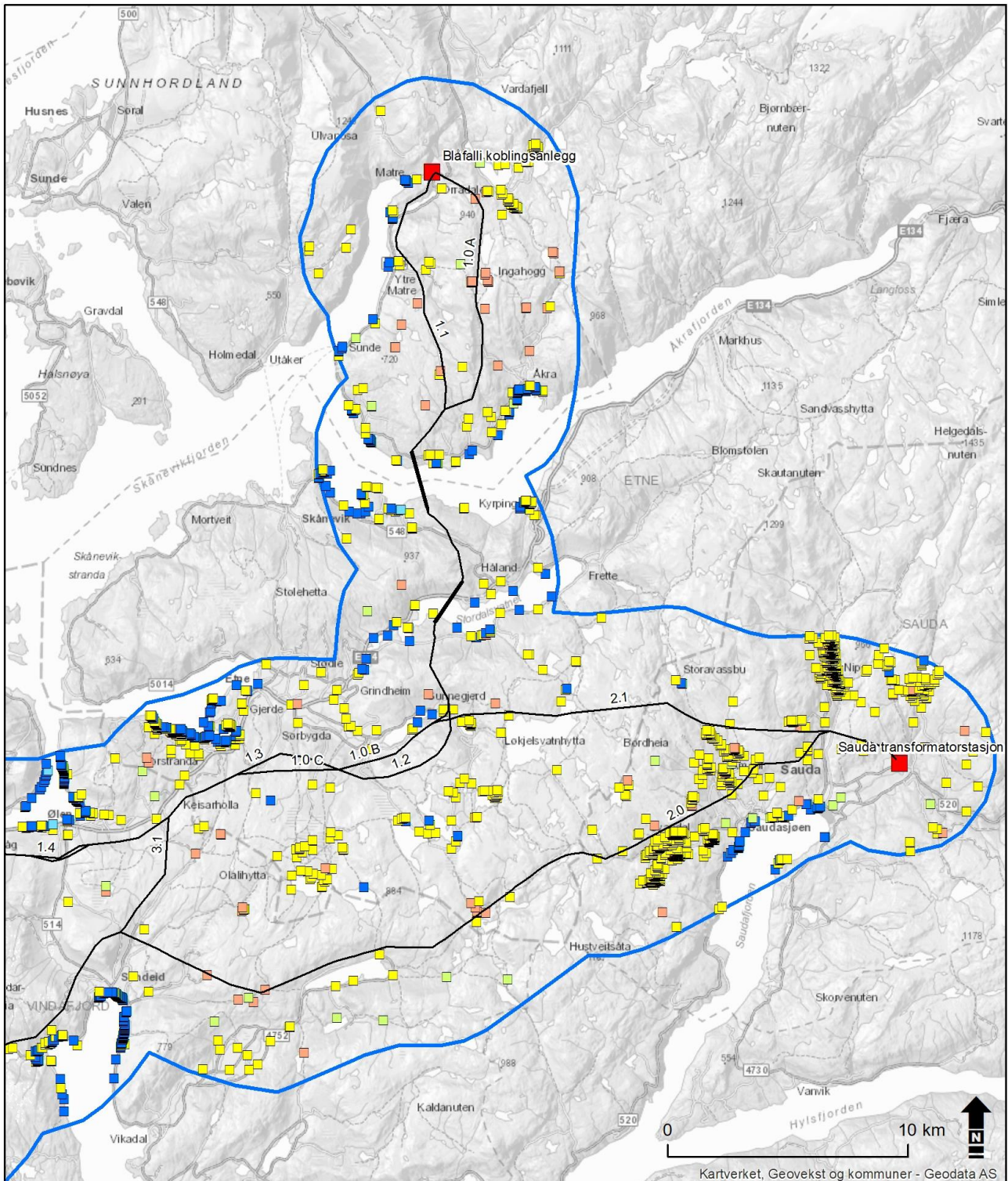
De nærmeste naturvernområdene, Lindevollsmyra naturreservat (Sauda), Holmedalsberget naturreservat (Kvinnherad) og Landavatnet naturreservat (Vindafjord) ligger fra ca. 1000 til ca. 1500 m fra nærmeste ledningstrasé, og blir dermed ikke direkte berørt.

Holmedalsberget naturreservat ligger i den stupbratte lia vest for Matersfjorden, utenfor kartlagte friluftsområder.

Lindevollsmyra naturreservat i Sauda er hekkeplass for flere andearter, enkeltbekkasin, sangere m.fl., og eneste sted i indre Ryfylke hvor myrsanger er observert. Området ligger ca. 870 m sør for alt. 2.0, og utenfor registrerte friluftsområder.

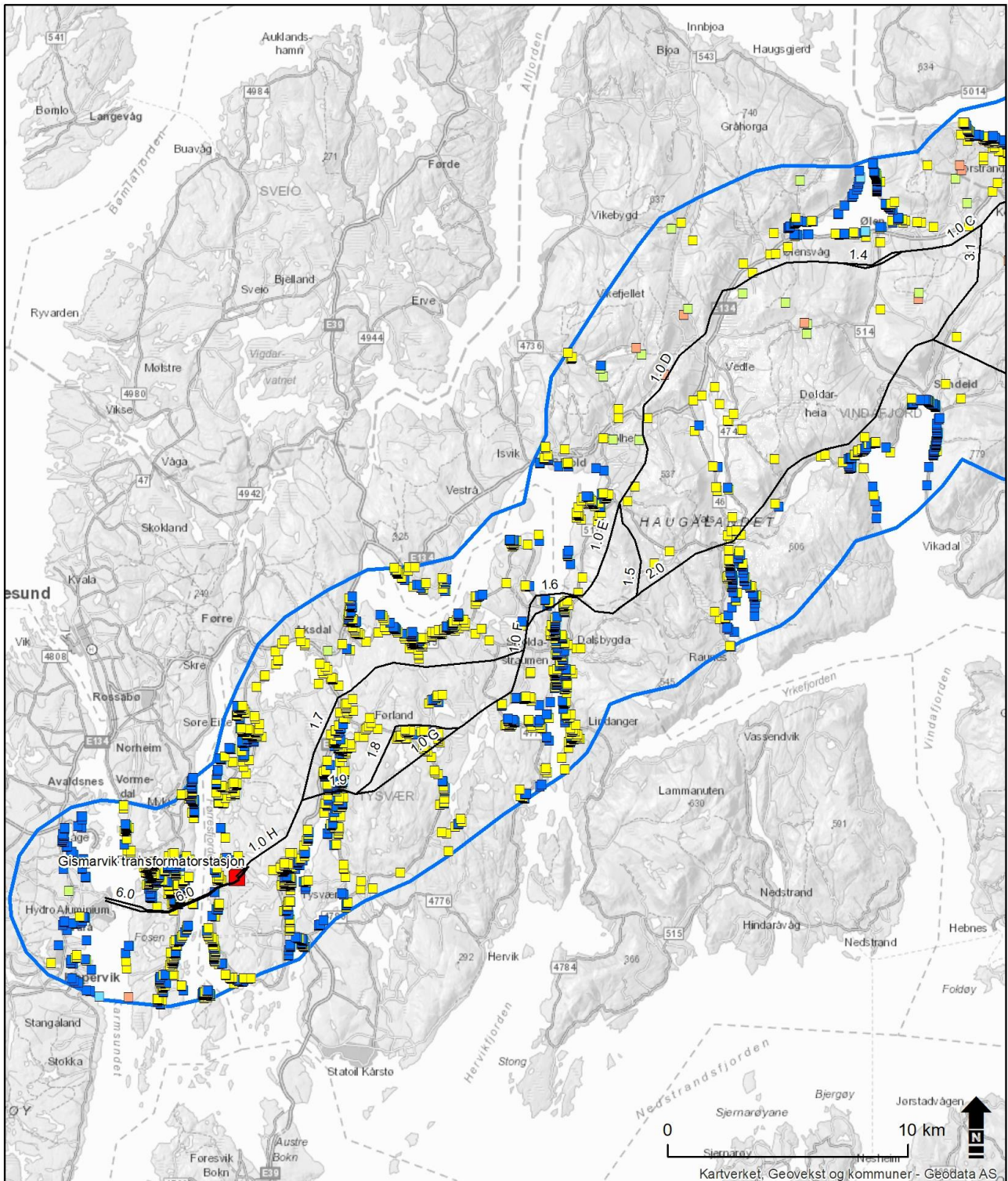
Landavatnet naturreservat og dyrefredningsområde i Vindafjord er et dyrefredningsområde med omkringliggende naturreservat. Dette er et viktig hekke- og trekkområde for våtmarksfugl og viktig rasteområde for enkelte fuglearter. Det er videre et svært viktig leveområde for den sterkt truede karplantearten trådbregne. Området ligger ca. 1500 m sør for alt. 1.0, og innenfor et område som er kartlagt friluftsområde, *Åmselva (delområde 19)*, se kapittel 4.2.3 for beskrivelse av delområdet.

Etnevassdraget, Åbødalsvassdraget, Vikedalselva og Haugevassdraget er alle verna vassdrag. Alle er dessuten regnet som viktige for friluftslivet. Områdene er nærmere beskrevet i temautredningen for naturmangfold.

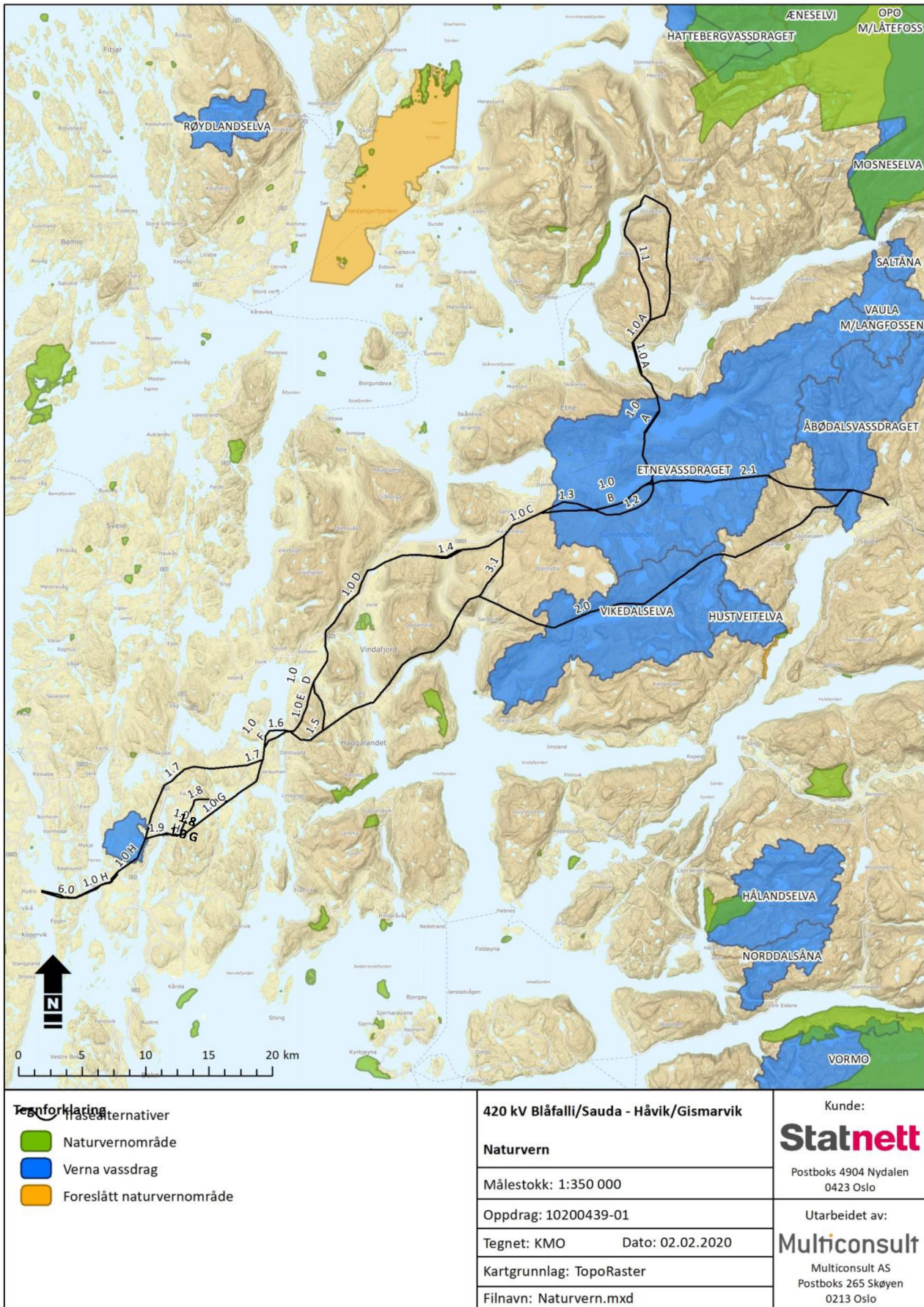
<p>Tegnforklaring</p> <ul style="list-style-type: none"> Influensområde ■ Fritidsbygg, hytter, sommerh. ol ■ Naust båthus sjøbu ■ Naust/redskapshus for fiske ■ Seterhus sel orbu o.l. ■ Skogs- og utmarkskoie gamle 	<p>KU 420 kV Haugalandet</p>		<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p> <p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p> <p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Fritidsboliger/-bebyggelse</p>		
	<p>Målestokk: 1:200 000</p>		
	<p>Oppdrag: 10200439-01</p>		
	<p>Tegnet: RO Dato: 20.01.2020</p>		
<p>Kartgrunnlag: GeocacheGraatone / GAB2016</p>			
<p>Filnavn: Friluftsliv.mxd</p>			

Figur 4-4. Oversikt over fritidsboliger o.l. i østre del av influensområdet. Kilde: GAB-data fra 2016.

Tegnforklaring 	KU 420 kV Haugalandet	Kunde: Statnett
	Fritidsboliger/-bebyggelse	Utarbeidet av: Multiconsult Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo
	Målestokk: 1:200 000	
	Oppdrag: 10200439-01	
	Tegnet: RO Dato: 20.01.2020	
Kartgrunnlag: GeocacheGraatone / GAB2016		
Filnavn: Friluftsliv.mxd		

Figur 4-5. Oversikt over fritidsboliger o.l. i vestre del av influensområdet. Kilde: GAB-data fra 2016.

Figur 4-6. Oversikt over eksisterende og planlagte verneområder samt verna vassdrag i influensområdet.
 Kilde: Miljødirektoratet og NVE.

4.2.2 Registrerte friluftsområder

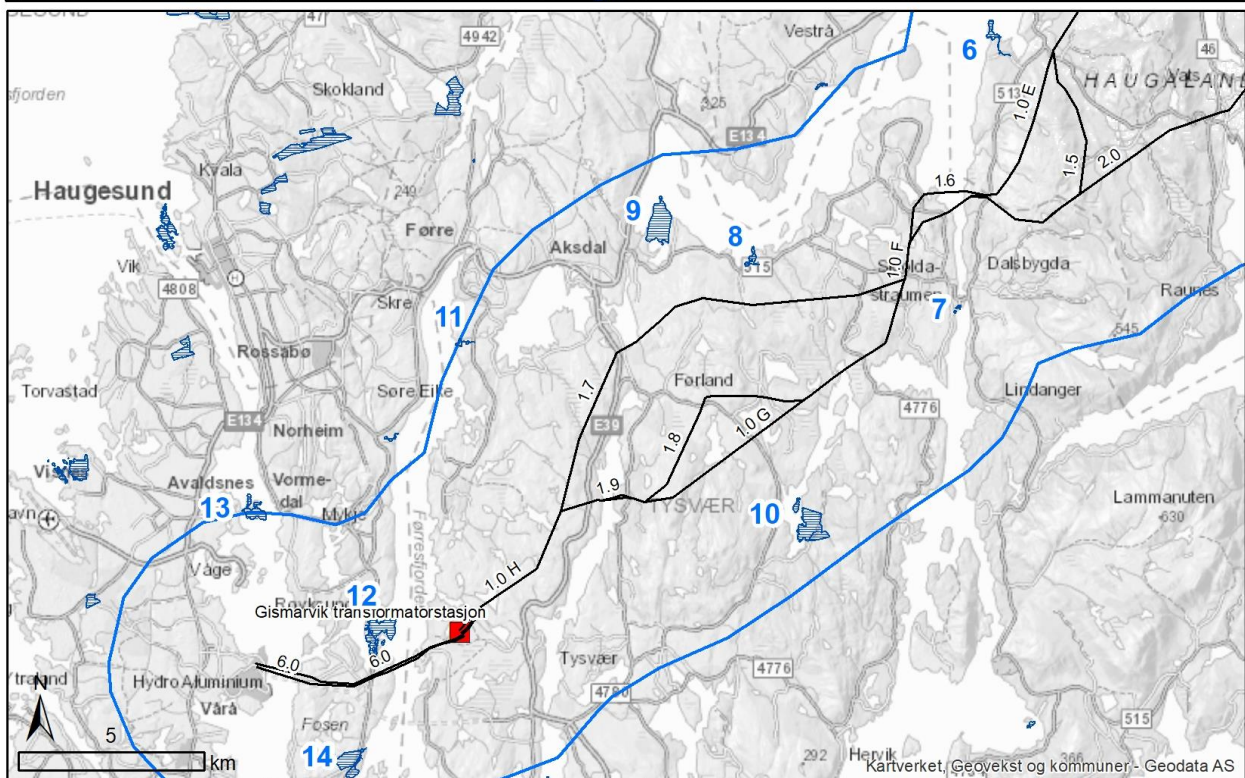
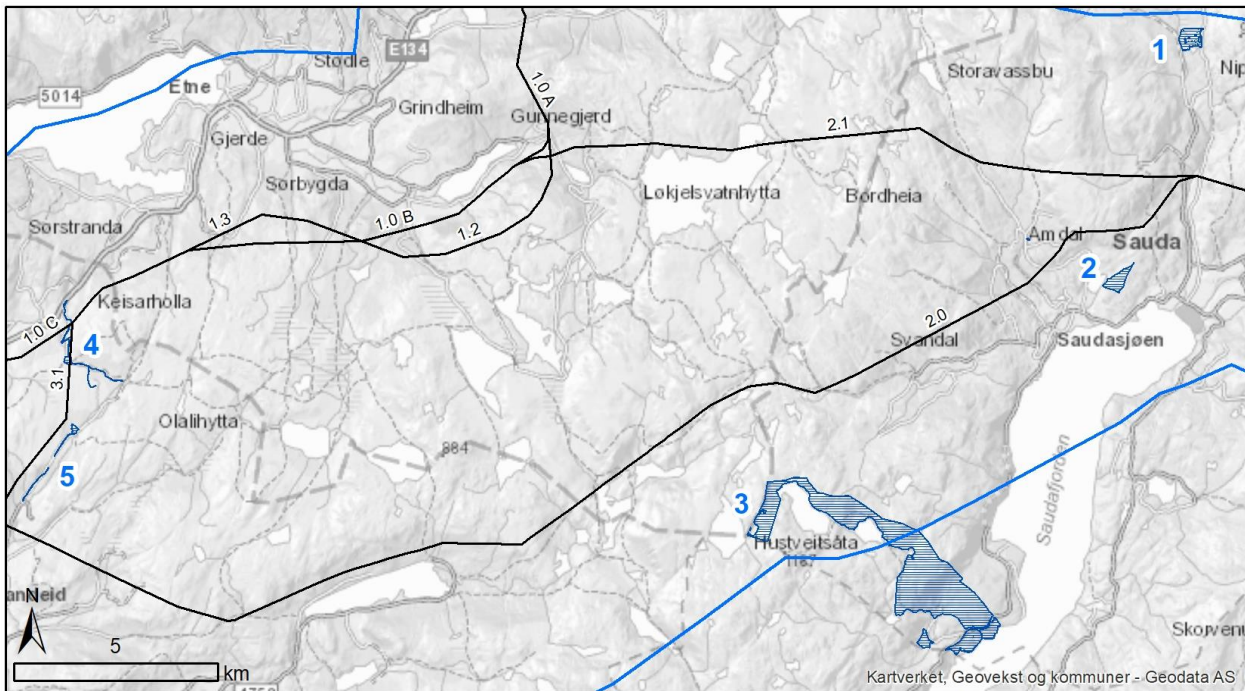
Statlig sikra friluftsområder

Det er registrert 14 statlig sikra friluftsområdet innenfor influensområdet; alle i Rogaland. Områdene er beskrevet i tabell 4-4 og vist i kartet i figur 4-7.

Tabell 4-4. Oversikt over statlig sikra friluftsområder i influensområdet. Beskrivelsen er hentet fra Naturbase (www.naturbase.no). ID henviser til nummereringen i figur 4-7.

ID	Navn	Kommune	Beskrivelse
1	Kløvsteinsteigen	Sauda	Eiendommen ved Stormyrtjørn i Åbødalen, 6-7 km nord for Sauda. Området skal benyttes som del av en badeplass, men er også egnet for ridning. Hele tjernet er regulert til badeformål. En av svært få bademuligheter i Sauda ettersom fjorden er sterkt forurenset. Regional bruk.
2	Litlebotnen	Sauda	Stranda til Rødstjerna er et mye brukt til badested. Området er kupert med en god del fin furuskog. Gangsti gjennom Jeskedalen mot Sauda sentrum. Egnet også for ridning og tur på sommerstid. Tilrettelagt med stupebrett/trapp. Regional bruk.
3	Hustveit	Sauda	Stort variert naturområde med naturvern-, kulturvern- og friluftslivsinteresser. Omfatter Jonegarden som strekker seg fra fjord til fjell. Det gamle heimehuset er åpent for publikum, og flere småhus er restaurert/bygd opp igjen i gammel håndverkstradisjon. På Hustveitstølen står en kopi av gamlestølen åpen for overnatting. Tilrettelagt med natursti, informasjonsskilt/tavle og stupebrett/badetrapp. Egnet for båtutfart i saltvann, fiske i ferskvann og turbruk sommerstid. Svært mye brukt, og nasjonal bruksverdi.
4	Opheim/Olali, atkomst	Vindafjord	Atkomstvei og parkeringsareal for utfart til hytter i Olali-området og utfartsområde til fjellområde på begge sider av fylkesgrensa. Regional bruk. Bruken av Olaliområdet oppgis av informanter å ha økt kraftig etter at atkomstveien ble etablert.
5	Helgelandsheia/Olalia	Vindafjord	Vei og parkeringsareal for Helgelandsheia - et dagsturområde for hele Haugesundshalvøya. Tilhører Nord-Rogalands viktigste utfartsområder i fjellet. Nasjonal bruk.
6	Otertongen	Tysvær	Ved Skjoldafjorden. Området består av graskledde bakker, lauvskog og bergknauser. Tangen har en dominerende plassering i fjorden og stor landskapsmessig betydning. Primært et bade- og båtutfartsområde, men egnet også for mindre rusleturer og ridning. Godt egnet til lek, skoleturer osv. Tilrettelagt med atkomst, p-plass, fortøyningsbolter, informasjonsskilt/tavle, stupebrett/badetrapp, søppelstativer og toalett. Nasjonal bruk.
7	Skjoldastraumen	Tysvær	Liten grusstrand ved Skjoldastraumen tettsted. Noe grasdekt mark som bakland. Tilrettelagt atkomst, p-plass, søppelstativer og toalett. Egnet for ridning.
8	Søvik	Tysvær	Område ved Grindafjorden.
9	Grindeneset	Tysvær	Strandlinje til sjø og vann med gode muligheter for bading/fisking. Variasjon terreng for turgåing og opplevelse av kulturminner.
10	Sandbekken	Tysvær	Ved Storavatn vest for Skjoldafjorden. Kupert skogsterreng med en del myr. En skogkledd holme ute i Storavatn. Tilrettelagt med benker/bord, hytte, informasjonsskilt/tavle, livbøye, natursti, p-plass, søppelstativer, og for funksjonshemmede Regional bruk.
11	Dragavik	Tysvær	Smal sand-, grus- og svabergstrand på østsiden av Førresfjorden ca. 2-3 km sør for Førde. Myr og berglendt bakland, med ca. 300 m lang sandstrand.

			Egnet for ridning. Tilrettelagt med atkomst, p-plass, søppelstativer og toalett. Regional brukergruppe, og høy bruk.
12	Lindøy	Karmøy	Øy ut mot Førresfjorden, mellom Røyksund og Fosen. Området har ca. 40 da innmark og strandlinje på 3400 m. Til dels bratt svabergstrand, røsslynghei og spredt blandingsskog. Mange hytter. Heimehuset er satt i stand og blir brukt. Friluftrådet bruker området aktivt til tilbud til skoler og barnehager og kurs til ansatte som arbeider med barn. Friluftrådet driver skjøtsel for å få tilbake mer lynghei i området. Egnet for bading og strandbaserte aktiviteter i saltvann, lek og allsidige aktiviteter, ridning og tur sommerstid. Regional bruk.
13	Bukkøy	Karmøy	Barskogkledd holme i Karmsundet, rett øst for Avaldsnes. Fin, glatt svabergstrand, smult farvann og velegnet til å gå på land der planteskogen ikke er til hinder. Viktig område for småbåttrafikken langs kysten. Velegnet til bading og fiske. Kopi av vikinghus til bruk i naturskole- og reiselivssammenheng. Egnet for bading og strandbaserte aktiviteter, båtutfart, lek og allsidige aktiviteter samt ridning. Tilrettelagt med atkomst (bro), fortløyningsbolter, vegetasjonsrydding og søppelstativer. Nasjonal bruk og høy bruksfrekvens.
14	Fosnavåg	Karmøy	Småkupert barskog- og røsslyngheiområde mellom Tjolandsvatnet og Fosnavåg på Fosen. 400 m strandlinje langs Førdesfjorden. Regional bruk.

<p>Tegnforklaring</p> <p> Statlig sikra friluftsområde</p> <p> Influensområde (4 km buffer)</p>	<p>KU 420 kV Haugalandet</p>	<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>
	<p>Statlig sikra friluftsområder</p>	<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p> <p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Målestokk:</p>	
	<p>Oppdrag: 10200439-01</p>	
	<p>Tegnet: RO Dato: 20.01.2020</p>	
<p>Kartgrunnlag: GeocacheGraatone</p>	<p>Filnavn: Friluftsområder statlig sikra.mxd</p>	

Figur 4-7. Statlig sikra friluftsområder innenfor influensområdet. Øverst: østligste del; nederst: vestligste del. Nummereringen henviser til ID i tabell 4-4.

Friluftsområder kartlagt i fylkeskommunal regi

Regionale friluftsområder som framgikk av Fylkesdelplanen for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern (FINK) fra 2005 er midlertidig videreført til Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017–2024. Områdene er i dag ført opp som regionale friluftsområder i den nasjonale databanken over friluftsområder. Dette er grovt avgrensede områder med spesiell verdi for utøvelse av friluftsliv. Områdene er klassifisert på bakgrunn av om de har nasjonal, regional eller lokal verdi. FINK-områder er avgrenset som egne delområder for friluftsliv eller slått sammen med andre registrerte friluftsområder til delområder for friluftsliv. For ledningsalternativ som ikke er omsøkt, er det noen tilfeller av områder registrert i FINK som ligger utenfor områder som de berørte kommunene selv har oppgitt som viktige friluftsområder. Dette gjelder små områder langs 2.0 i Sauda og Vindafjord. Disse er vist i kartene i temautredningen, men er ikke vektlagt i konsekvensutredningen.

Det er gjennomført kartlegging av friluftsområder også på regionalt nivå i Hordaland. Disse områdene er verdisatt iht. metodikken beskrevet i DN-håndbok 25 – 2004, men forenklet og tilpasset regionalt nivå (Fylkesmannen i Hordaland / Hordaland fylkeskommune 2008). Tilgjengelige data er hentet fra Naturbase og framstilt på kartet i figur 4-8.

Friluftsområder kartlagt av kommunene og i forbindelse med konsekvensutredningen

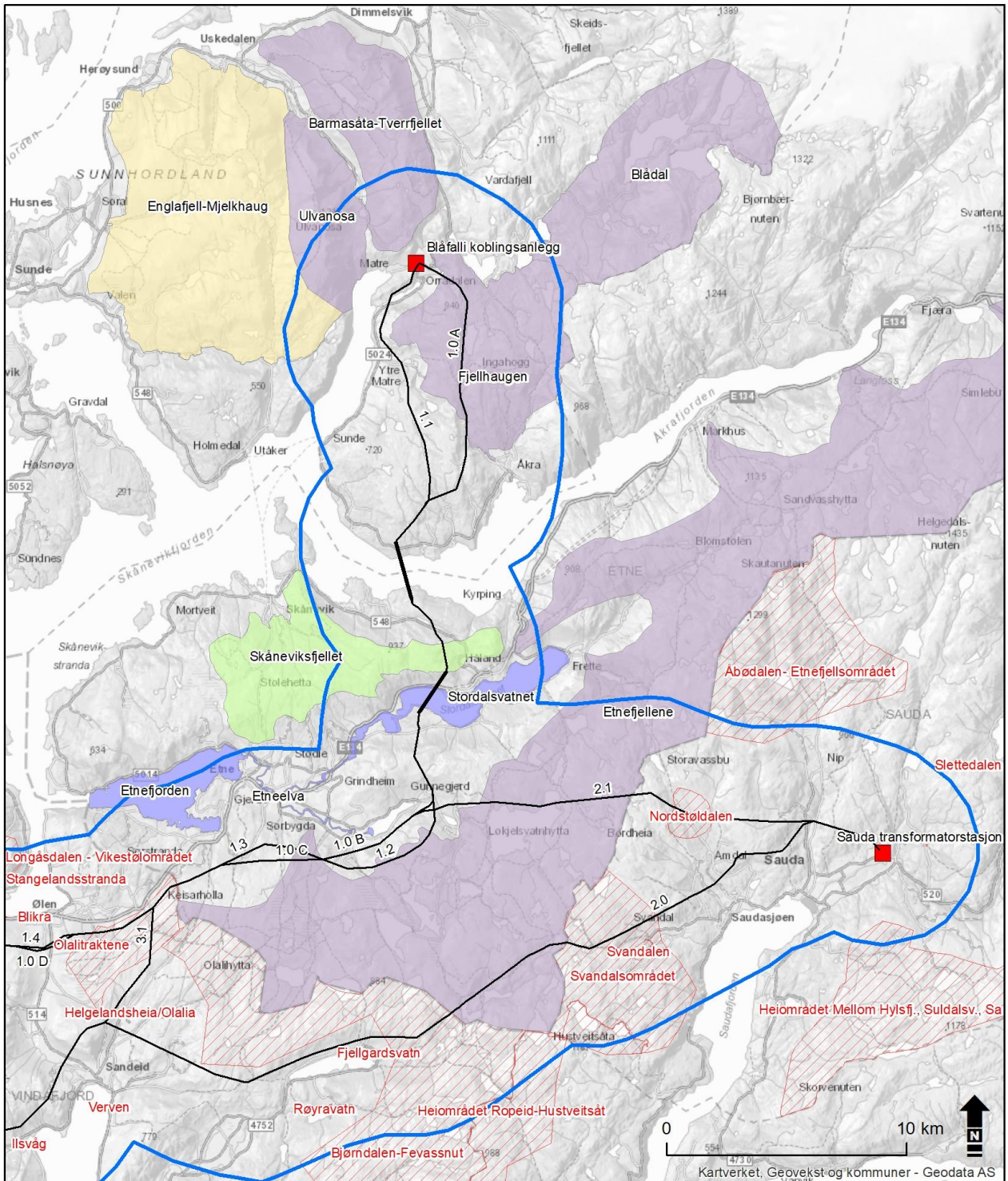
Det er innhentet informasjon fra kommunale kartlegginger av friluftsområder samt gjennom samtale med berørte kommuner, Friluftsrådet Vest og Haugesund Turistforening. I tillegg er det framskaffet en oversikt over viktige laksevassdrag.

Kvinherad kommune har gjennomført kartlegging av friluftsområder, og resultatene er publisert i Naturbase. Se figur 4-10 for en oversikt over områdene på kart. For en nærmere beskrivelse av disse områdene, henvises det til Naturbase. I foreliggende rapport er områdene slått sammen i delområder, hvor de viktigste kvalitetene framgår.

Sauda kommune er i gang med ny kartlegging av friluftsområder. Figur 4-11 viser foreløpige avgrensninger av friluftsområder per oktober 2018. Avgrensningene må regnes som foreløpig. Det er ikke mottatt informasjon om verdisettingen av områdene fra kommunens side. Områdene er i denne rapporten videre beskrevet som egne delområder eller slått sammen med andre områder til større delområder.

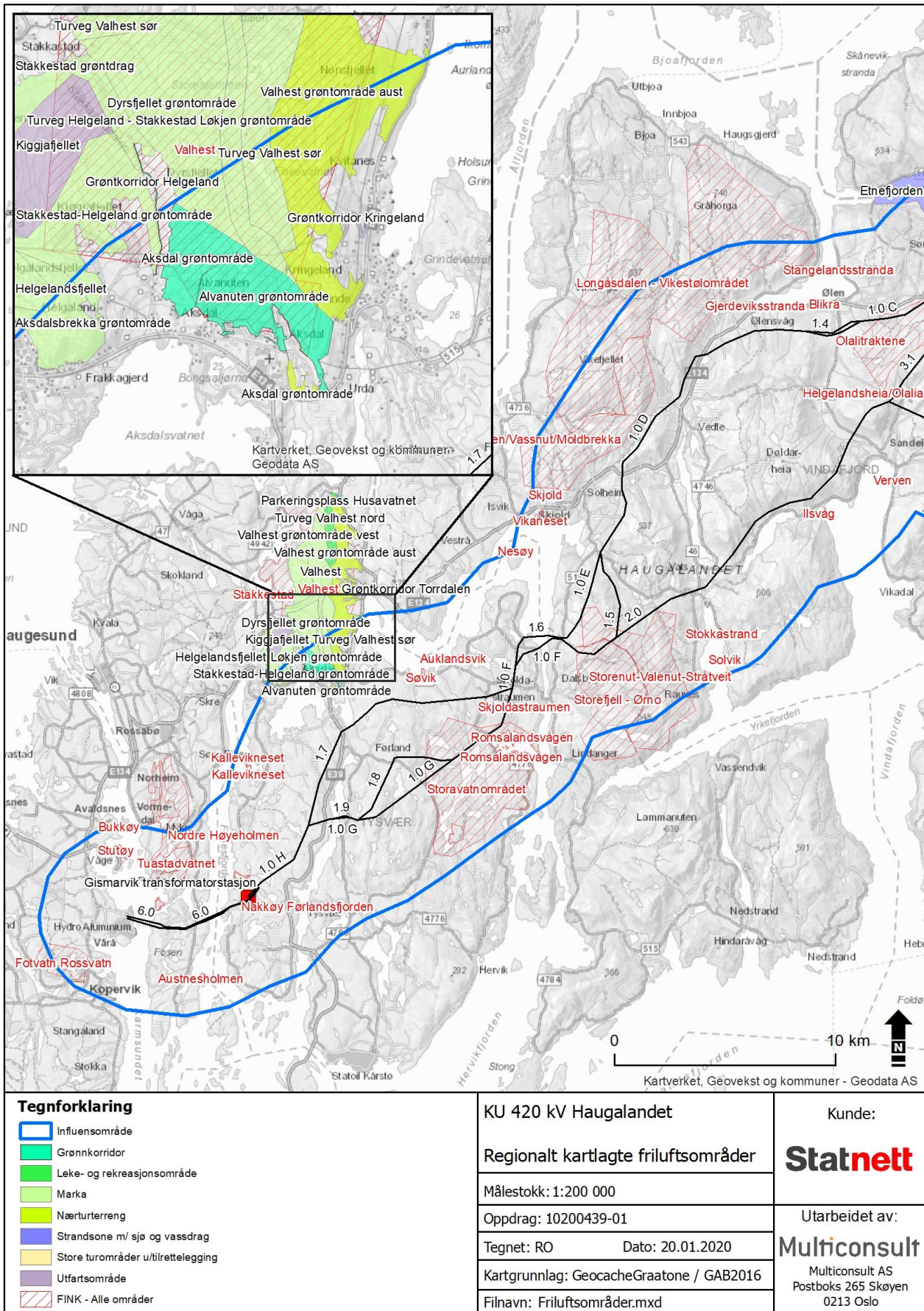
Karmøy kommune er i gang med kartlegging av friluftsområder, herunder også foreløpig verdisetting. Det er vist en oversikt over områder som foreløpig er kartlagt innenfor influensområdet til ny ledning inn til Håvik i figur 4-12. Merk at avgrensningene er omtrentlige basert på kommunens oppteigninger på flyfoto. Områdene er i denne rapporten videre beskrevet som egne delområder eller slått sammen med andre områder til større delområder.

I samtale med Etne kommune har det blitt kartlagt et friluftsområde nord for Litledalen/Lykilsvatnet i tilknytning til Etnefjella, samt et område sør for sentrum. I samtale med Vindafjord og Tysvær kommuner samt turistforeningene er det avgrenset flere nye friluftsområder i forbindelse med foreliggende utredning. Disse områdene er vist i Figur 4-13 og Figur 4-14, og opplistet i Tabell 4-5. Områdene er videre beskrevet som egne delområder eller slått sammen med andre områder til større delområder.

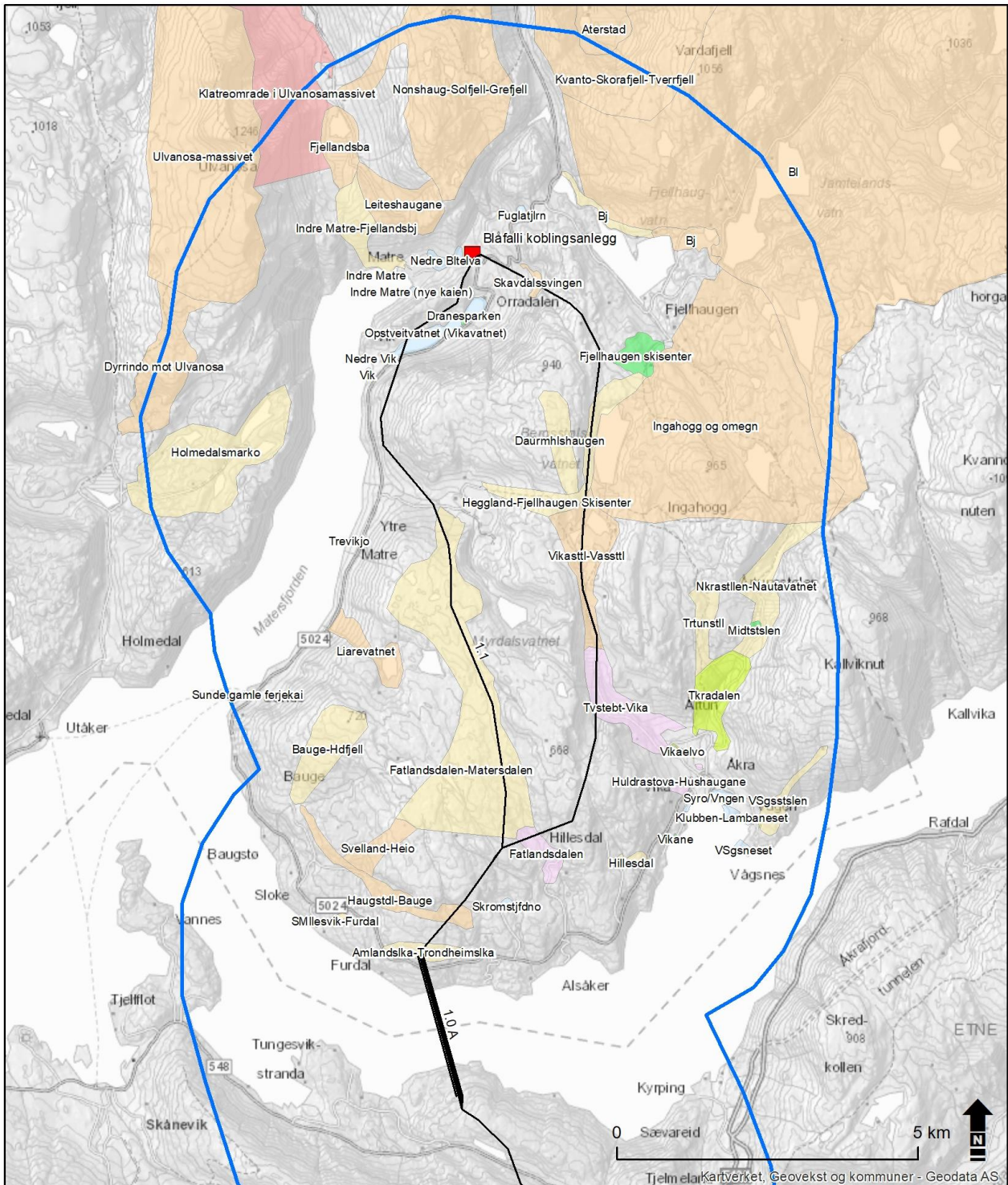

Tegnforklaring <ul style="list-style-type: none"> Influensområde Grønncorridor Leke- og rekreasjonsområde Marka Nærturterreng Strandsone m/ sjø og vassdrag Store turområder u/tiretlegging Utfartsområde FINK - Alle områder 	KU 420 kV Haugalandet	Kunde:
	Regionalt kartlagte friluftsområder	
	Målestokk: 1:200 000	Utarbeidet av:
	Oppdrag: 10200439-01	
	Tegnet: RO Dato: 20.01.2020	Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo
Kartgrunnlag: GeocacheGraatone / GAB2016	Filnavn: Friluftsområder.mxd	

Figur 4-8. Oversikt over friluftsområder kartlagt på fylkesnivå. Kilde: Naturbase og FINK. Østre del av influensområdet. Data er fra 2018 (kun navn på alternativ er oppdatert i 2020).

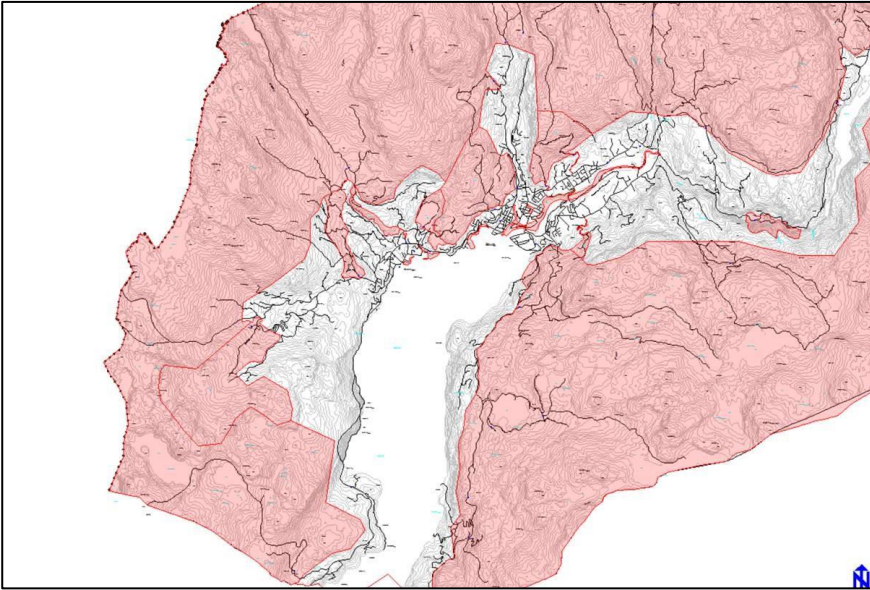

Figur 4-9. Oversikt over friluftsområder kartlagt på fylkesnivå. Kilde: Naturbase og FINK. Vestre del av influensområdet. Data er fra 2018 (kun navn på alternativ er oppdatert i 2020).

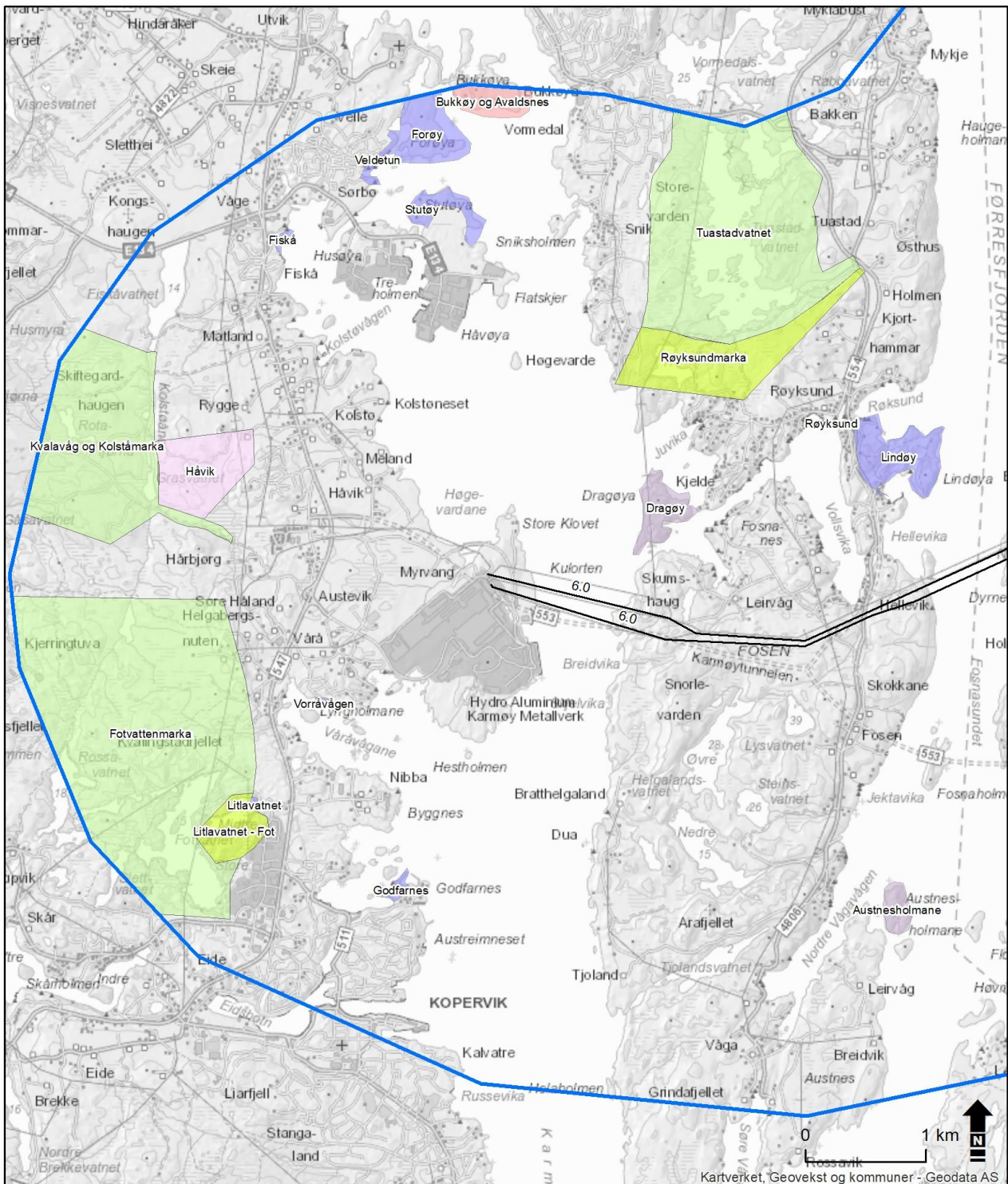

Tegnforklaring 	 Influensområde	KU 420 kV Haugalandet	Kunde:
		Friluftsområder Kvinnherad	Statnett
		Målestokk: 1:80 000	Utarbeidet av:
		Oppdrag: 10200439-01	Multiconsult
		Tegnet: RO Dato: 20.01.2020	Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo
Kartgrunnlag: GeocacheGraatone / GAB2016			
Filnavn: Friluftsområder.mxd			

Figur 4-10. Friluftsområder kartlagt av Kvinnherad kommune. Data er fra 2018 (kun navn på alternativ er oppdatert i 2020).

Figur 4-11. Foreløpig avgrensning av friluftsområder kartlagt av Sauda kommune.

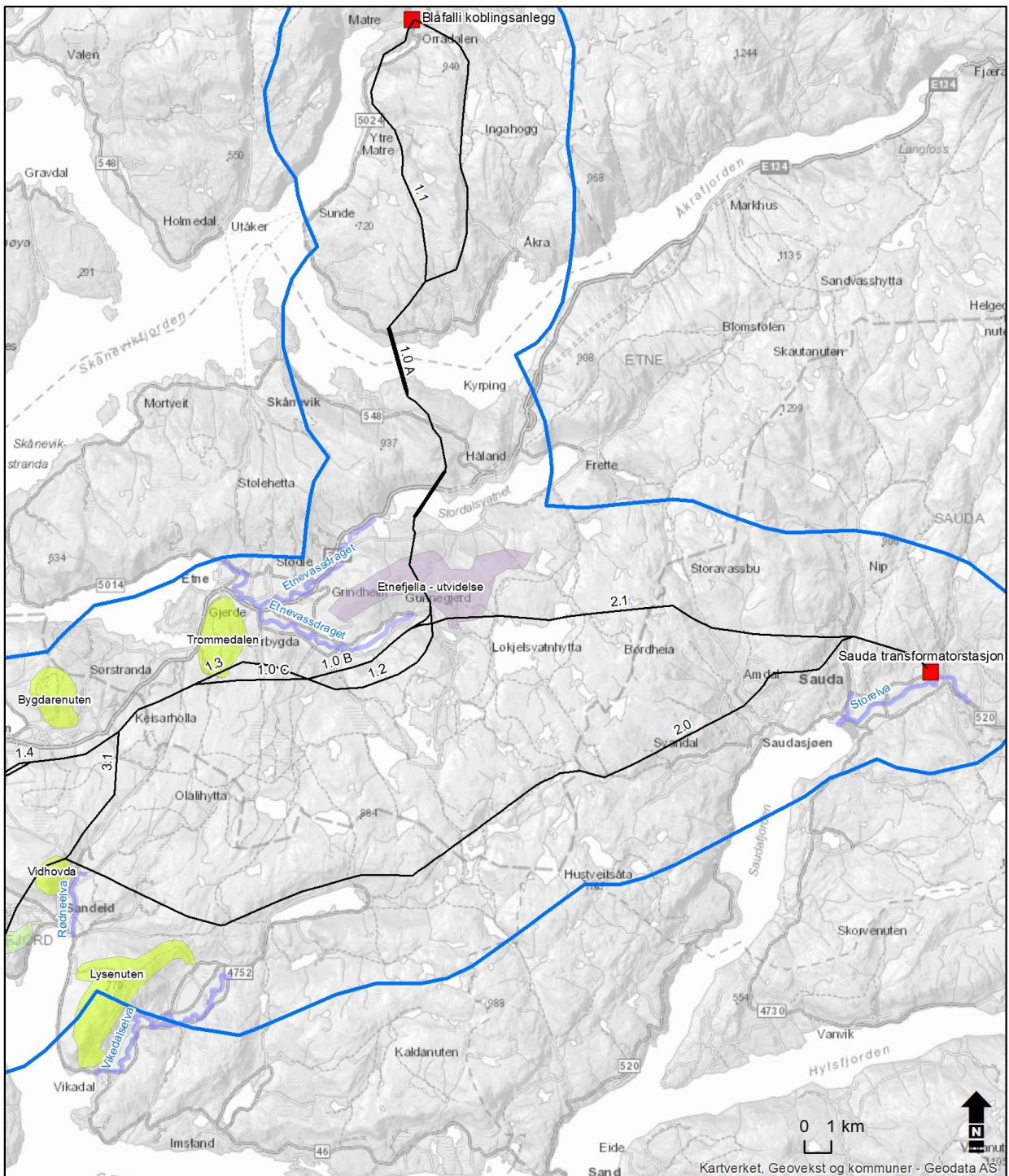

Tegnforklaring 	KU 420 kV Haugalandet	Kunde: Statnett
	Friluftsområder Karmøy	Utarbeidet av: Multiconsult
	Målestokk: 1:40 000	Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo
	Oppdrag: 10200439-01 Tegnet: RO Dato: 20.01.2020	
	Kartgrunnlag: GeocacheGraatone Filnavn: Friluftsområder.mxd	

Figur 4-12. Friluftsområder som foreløpig er kartlagt av Karmøy kommune per november 2018. Avgrensningene er tegnet opp omtrentlig basert på optegning på flyfoto fra kommunen.

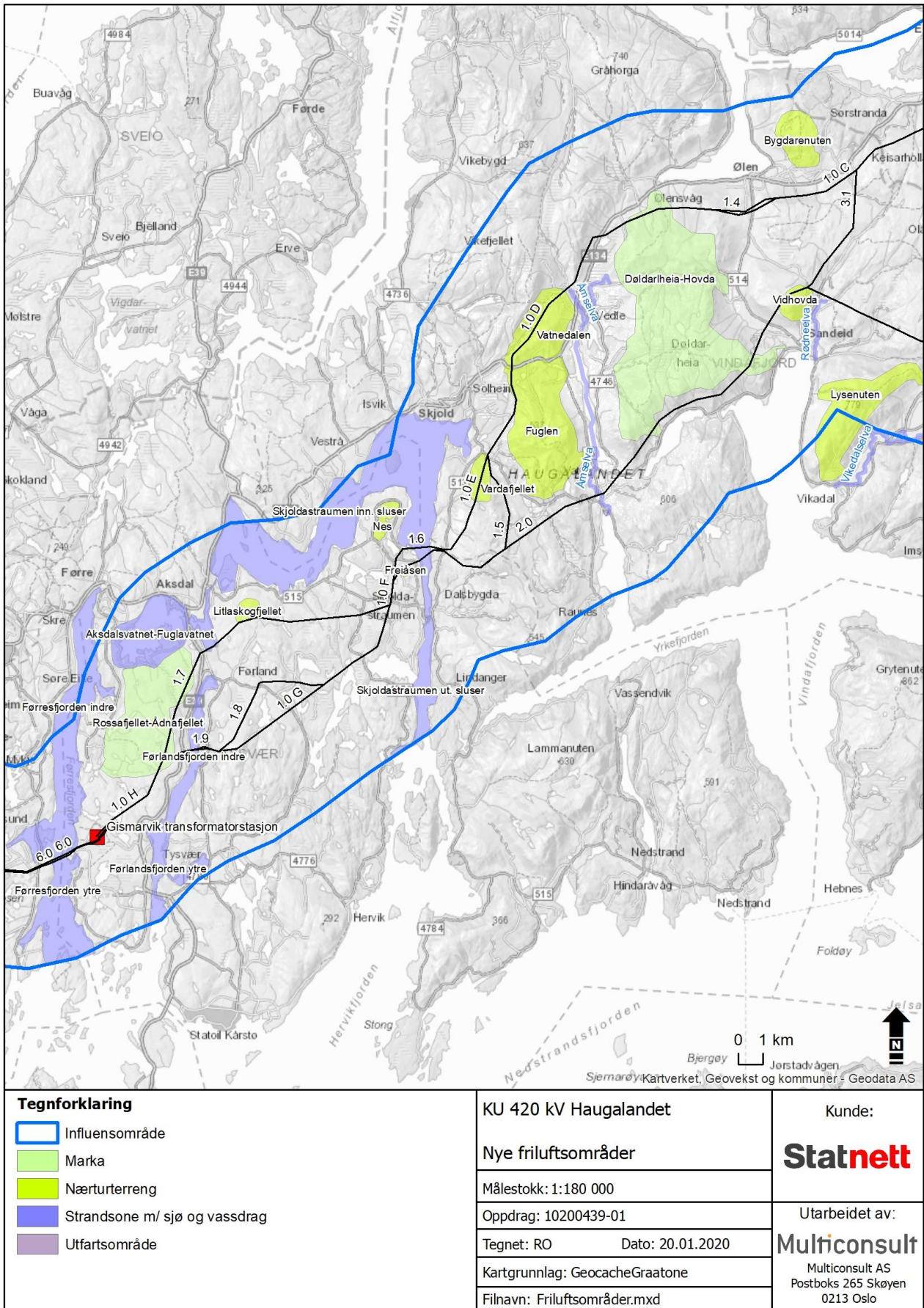
Tabell 4-5. Oversikt over friluftsområder kartlagt i forbindelse med foreliggende konsekvensutredning.

ID	Navn	Type	Kilde (primær)
Ny 1	Etnefjella - utvidelse	Utfartsområde	Etne kommune
Ny 2	Bygdarenuten	Nærturterreng	Vindafjord kommune
Ny 3	Vidhovda	Nærturterreng	Vindafjord kommune
Ny 4	Lysenuten	Nærturterreng	Vindafjord kommune
Ny 5	Døldarheia-Hovda	Marka	Vindafjord kommune
Ny 6	Fuglen	Nærturterreng	Vindafjord kommune
Ny 7	Vardafjellet	Nærturterreng	Haugesund turistforening
Ny 8	Skjoldastraumen utenfor sluser	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Friluftsrådet Vest, Tysvær kommune
Ny 9	Skjoldastraumen innenfor sluser	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Melby 2012
Ny 10	Nes	Nærturterreng	Tysvær kommune
Ny 11	Freiåsen	Nærturterreng	Haugesund turistforening
Ny 12	Litlaskogfjellet	Nærturterreng	Friluftsrådet Vest
Ny 13	Førlandsfjorden ytre	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Friluftsrådet Vest
Ny 14	Førlandsfjorden indre	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Friluftsrådet Vest
Ny 15	Rossafjellet-Ådnafjellet	Marka	Tysvær kommune
Ny 16	Aksdalsvatnet-Fuglavatnet	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Friluftsrådet Vest
Ny 17	Førresfjorden ytre	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Friluftsrådet Vest
Ny 18	Førresfjorden indre	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Friluftsrådet Vest
Ny 19	Vatnedalen	Nærturterreng	Bentdal 2015
Ny 20	Trommedalen	Nærturterreng	Etne kommune
	Storelva	Laks-/sjøørretvassdrag (strandsone med tilhørende sjø og vassdrag)	Lakseregisteret (Miljødirektoratet) og Sauda kommune
	Vikedalselva	Laks-/sjøørretvassdrag (strandsone med tilhørende sjø og vassdrag)	Lakseregisteret, www.vikedalselva.no ,
	Rødneelva	Laks-/sjøørretvassdrag (strandsone med tilhørende sjø og vassdrag)	Lakseregisteret, fiskebrosjyre fra Friluftsrådet Vest
	Etnevassdraget	Laks-/sjøørretvassdrag (strandsone med tilhørende sjø og vassdrag)	Lakseregisteret, fiskebrosjyre fra Friluftsrådet Vest
	Åmselva	Laks-/sjøørretvassdrag (strandsone med tilhørende sjø og vassdrag)	Lakseregisteret, fiskebrosjyre fra Friluftsrådet Vest

Tegnforklaring <ul style="list-style-type: none"> Influensområde Marka Nærturterreng Strandsone m/ sjø og vassdrag Utfartsområde 	KU 420 kV Haugalandet	Kunde:
	Nye friluftsområder	
	Målestokk: 1:180 000	
	Oppdrag: 10200439-01	
	Tegnet: RO Dato: 20.01.2020	
	Kartgrunnlag: GeocacheGraatone	
Filnavn: Friluftsområder.mxd	Utarbeidet av: Multiconsult Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo	

Figur 4-13. Friluftsområder kartlagt i forbindelse med konsekvensutredningen (nye), østre del av influensområdet. Etnevassdraget er kartlagt også tidligere, men er her tatt med for oversikten over laks- og sjøørretvassdrag.

Figur 4-14. Friluftsområder kartlagt i forbindelse med konsekvensutredningen (nye), vestre del av influensområdet.

Turløyper og turisthytter

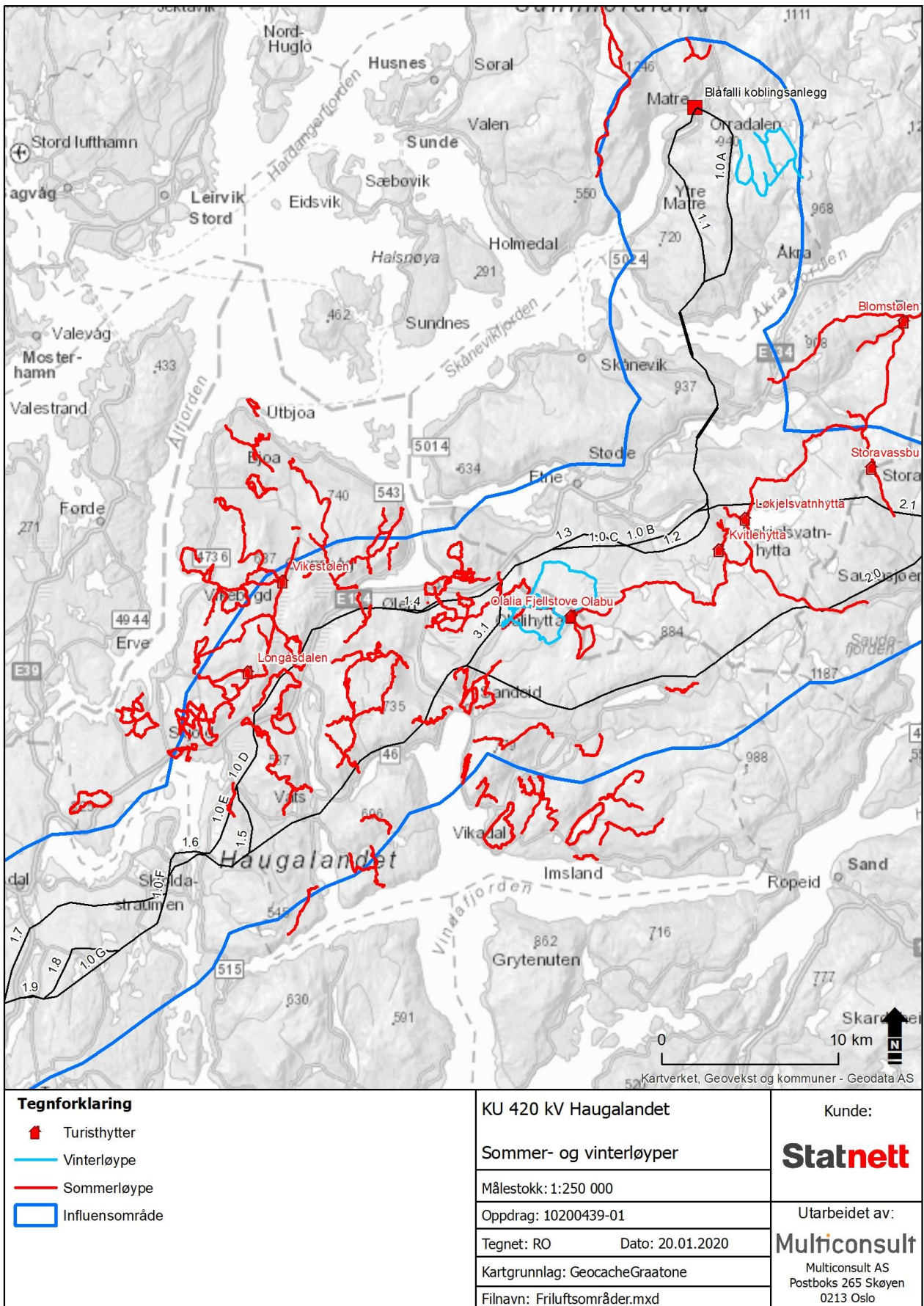
Figur 4-15 viser en oversikt over viktige turløyper og turisthytter basert på data fra Vindafjord kommune, løypekart for Fjellstølen skisenter i Kvinnherad og www.ut.no.

Det er viktige skiløyper i området sør for Fjellhaugvatn i Kvinnherad. Herunder krysser én ukvistet løype Bergsstølsvatn, og kvistede løyper går rundt og opp på fjelltoppen Ingahogg øst for vannet.

I Sauda- og Etnefjella er det sammenhengende turløypenett mellom DNT-hytta Løkjelvatnhytta i Etne, Storavassbu i Sauda og Olalihytta i Vindafjord. Løypenettet strekker seg videre inn mot DNT-hytta Blomstølen. Viktige innfallsporter i influensområdet er Svandalen, Nordstøldalen og Åbødalen i Sauda, Hårlandsdalen i Etne og Oppeim/Fjellstølen i Vindafjord.

I Olaliområdet er det også viktige skiløyper. Kvitlehytta nord for Jørnåsvatnet er eid av Røde Kors og forbundet med DNTs løypenett.

Vest for Ølen er det løypenett mellom turisthyttene Vikestølen og Longåsdaalen. Flere av innfallsportene ligger i dalføret mellom Ølen og Skjold.

Figur 4-15. Turisthytter og viktige turløyper sommer og vinter. Kilde: Vindafjord kommune, www.ut.no og løypekart for Fjellhaugen skisenter.

4.2.3 Verdivurdering

Det er avgrenset 45 delområder for friluftsliv, som er beskrevet og verdisatt i Tabell 4-6. Områdene med verdi er også vist i kartet i Figur 4-16. Som beskrevet i kapittel 4.1.2, består det enkelte delområdet av ett eller flere kartlagte friluftsområder, som er registrert på fylkesnivå, kommunenivå eller i forbindelse med foreliggende utredning basert på informasjon fra berørte kommuner og turistforeninger.

Tabell 4-6. Delområder for friluftsliv med beskrivelse og verdisetting. ID i venstre kolonne henviser til nummereringen på kartet i Figur 4-16.

ID	Navn	Områdebeskrivelse	Verdi
1	Nord for Matersfjorden/Matre	Fjellområdene nord for Matre og vest for Matersfjorden er i regional og kommunal kartlegging registrert som blanding av utfartsområder og store turområder med og uten tilrettelegging. Også et særlig kvalitetsområde er registrert. Her finnes flere tilrettelagte klatreområder, gapahuker, bålplasser, T-merkede stier og topturmuligheter sommer og vinter. Områdene benyttes også i forbindelse med jakt, fiske og bærplukking. Det er noe gjenværende SNUP i området. Områdene har varierende verdi i de ulike kartleggingene, men Ulvanosaområdet nordvest for Matersfjorden utpeker seg med verdi svært viktig både lokalt og regionalt. Lokalt utpeker også Blådalenområdet nordøst for Fjellhaugen seg med verdi svært viktig. Delområdet er samlet sett gitt middels til stor verdi.	Middels til stor
2	Matre	I nedre del av Matersdalen og indre del av fjorden er det i kommunal kartlegging registrert tre områder av strandsone med tilhørende sjø og vassdrag, nærmere bestemt to badeplasser i sjø og jettegryter og juvvandring i nedre del av Blåelva. Fra Matre går en umerket sti gjennom området nord for elva som er registrert turområde, men som delvis er jordbrukslandskap. Her finnes gravrøyser. Områdene er gitt liten verdi i den lokale kartleggingen.	Liten
3	Matershalvøya nord	Tilsvarende i stor grad det regionale utfartsområdet Fjellhaugen som også omfatter det kommunalt kartlagte området Ingahogg og omegn. I tillegg er flere mindre områder fra kommunal kartlegging inkludert. Fjellhaugen skisenter (alpinsenter) får tidlig snø og er innfallsport til ski- og turmuligheter i fjellområdet. En ukvistet vinterløype krysser Bergsstølvatnet. Området benyttes til tur, fiske- og bading sommerstid. Det er bade-, fiske- og skøytemuligheter på Opsteinsvatnet med tilliggende leke- og rasteplass, samt ved og Fuglatjørn. Førstnevnte padles også med kano. Fiskeplass i sjø ved Vik. Det er noe gjenværende SNUP i området, og deler i temautredningen er vurdert å ha middels til stor verdi for landskap. Temautredningen for naturmangfold viser et registrert funksjonsområde for storfugl i området. Verdien er satt til middels på bakgrunn av tilsvarende verdisetting i de fleste av områdene gjennom foreliggende kartlegginger.	Middels
4	Matershalvøya sør	På den sørlige delen av Matershalvøya er det i kommunal kartlegging registrert flere store turområder med og uten tilrettelegging. Det er noe gjenværende SNUP i området. Temautredningen for naturmangfold viser et registrert funksjonsområde for storfugl i området. Områdene ligger delvis i jordbrukslandskapet, har ingen kjent eller liten regional bruk, og er registrert med liten verdi i kommunal kartlegging. I Søllesvika på sørvestsiden av halvøya er det badeplass med stupetårn og grill (Søllesvika). I Åkra og nærområdet rundt finnes små turområder med ulik tilrettelegging som brukes i forbindelse med vandring, resting, aking m.m. I Åkravika er det badeplasser og utgangspunkt for båt- og kajakk-/kanoturer, herunder også plass med gjestehavn og toalettanlegg (Øyro/Vågen). Med unntak av sistnevnte er alle disse områdene registrert med liten verdi.	Liten
5	Skånevikfjellet	Delområdet samsvarer med det regionalt kartlagte markaområdet Skånevikfjellet sør for Åkrafjorden. Den Stavangerske postvei går gjennom området, men utenfor influensområdet for kraftledningen. Det er noe gjenværende SNUP i området. Området er stort sett brukt av lokale, og er tilrettelagt med stier og skilting. Den regionale kartleggingen ga området verdi viktig. Fra fv. 48 mellom Stordalen og Skånevik er det tilrettelagt med p-plasser og skiltede turstier opp til Hålandshovda på østsiden og Håfjellet på vestsiden. Førstnevnte er ifølge kommunen en av de mest besøkte toppene i området.	Middels

ID	Navn	Områdebeskrivelse	Verdi
6	Stordalsvatnet	Stordalsvatnet er iht. den regionale friluftsområdekartleggingen et registrert friluftsområde. Stordalsvatnet er en del av det verna Etnedalsvassdraget, se Figur 4-6. I vannet finnes ørret, røye, trepigget stingsild, ål, laks og sjøørret, og det er organisert salg av fiskekort og mulighet for å leie garn og båt av grunneiere. Haugesund turistforening opplyser at vannet brukes for kanopadling bl.a. av Barnas turlag, og Friluftsrådet Vest leier ut kanoer i Etne som kan fraktes opp til og brukes på vannet. Vannet er stort og godt egnet for padling. Bruken er likevel ikke stor.	Liten til middels
7	Etneelva	Etneelva regnes som et av regionens viktigste laksevassdrag, og har ofte regionale og nasjonale brukere. Vassdraget er i den regionale friluftsområdekartleggingen gitt verdi svært viktig. Området Etneelva ligger i er gitt middels til stor verdi i temautredningen for landskap. Etnevassdraget er for øvrig verna vassdrag, se Figur 4-6.	Stor
8	Etnefjorden	Etnefjorden er i den regionale friluftsområdekartleggingen verdisatt som viktig friluftsområde. Langs fjorden ligger et betydelig antall hytter. Landskapet i området er vakkert og rikt på kulturminner, og er i temautredningen for landskap gitt middels til stor verdi. Fjorden benyttes bl.a. til isfiske.	Middels
9	Etne-Saudafjellene	<p>Delområdet omfatter de store fjellområdene mellom Etne, Sauda, Vindafjord og Suldal. En god del av området er å regne som inngrepsfritt. Det består av flere områder som er kartlagt i fylkeskommunal regi. Etnefjella i Hordaland er registrert som svært viktig av Hordaland fylkeskommune. Området har et sammenhengende DNT-løypenett, der hyttene Storavassbu og Løkjelvatnhytta ligger innenfor influensområdet.</p> <p>Etter innspill fra Etne kommune i forbindelse med konsekvensutredningen er fjellpartiet mellom Litledalen og Stordalen inkludert. Turen til Hodlestadnuten og Smørnut fra Berge opplyses av kommunen å være blant de mest populære i Etne. Det opplyses også at Hodlestadnuten er omtalt i Etnesongen, og slik sett er et symbol i kommunen.</p> <p>Innenfor Rogaland inngår følgende FINK-områder i delområdet: Tur- og skiutfartsområdene Åbødalen-Etnefjellsområdet (regional bruksverdi), Nordstøldalen (regional bruksverdi), Svandalen (skitrek, nærtur- og hytteområde med nasjonal bruksverdi) og Svandalsområdet (nasjonal bruksverdi), Ropeid-Hustveitsåt (regional bruksverdi), Bjørndalen-Fevassnut (regional bruksverdi) som bl.a. omfatter Vindafjords høyeste fjell Bjørndalsnuten og Olalitraktene (regional bruksverdi). Sistnevnte område er av flere informanter fremhevet som svært viktig vinterutfartsområde for hele Haugalandet, spesielt etter bygging av ny fjellstue. Olaliområdet er også registrert blant Vakre landskap i Rogaland. Deler av Svandalsområdet er statlig sikra (Hustveit - 3). Svandalen er også nærtur- og hytteområde.</p> <p>Utfartsområder som er nyregistrert av Sauda kommune i fjellet nord for Sauda sentrum er inkludert, herunder det populære toppturmålet Hovlandsnuten, Amdal og lavereliggende deler av Nordstøldalen som er en av innfallsportene til DNT-løypenettet. I dette området er det et høyt antall hytter, og flere under bygging. Videre inkluderes øvre del av Åbødalen med det statlig sikra friluftsområdet Kløvsteinsteigen (1) og hyttebebyggelsen rundt dette, samt Brekkeheia øst for dalføret.</p> <p>Mange av fjellvannene i dette fjellområdet regnes som gode vann for ørretfiske. Herunder i "Midtre Etnefjell" fra Strypeheiene rett nord for Litledalen i vest til Flåtevatn i øst, samt østover fra Olalitraktene. I Sauda er det fiskekortsalg til vann i området rundt Hustveit. I Vindafjord er det fiskekortsalg til Øklandsvatnet.</p> <p>Temautredningen for naturmangfold viser registrerte funksjonsområder for storfugl i området ved Amdal, nedre del av Svandalen, Bjørndalen-Fevassnutområdet og ned mot Litledalen og Etne.</p>	Stor

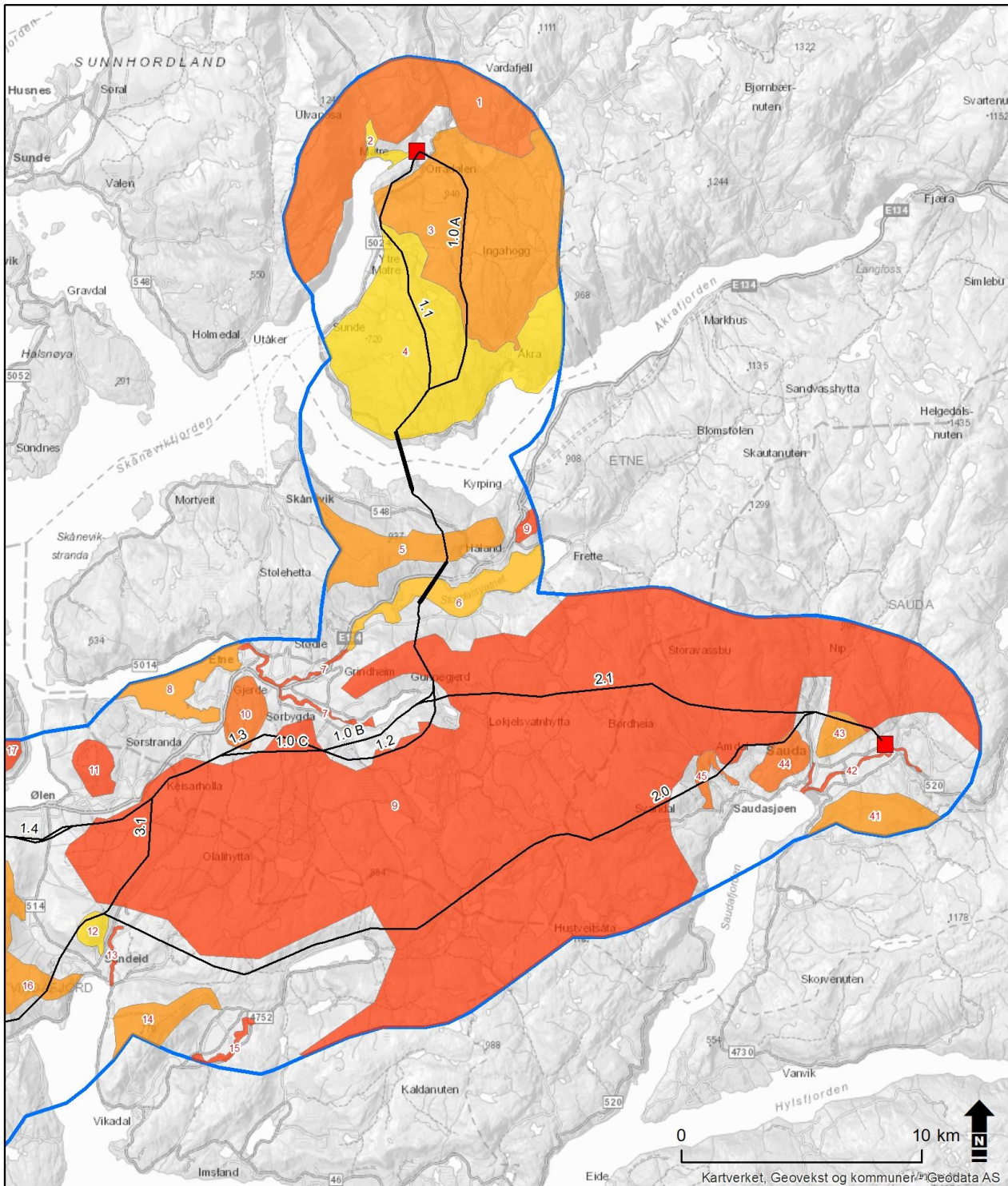
ID	Navn	Områdebeskrivelse	Verdi
		Delområdet omfatter influensområdets største gjenværende areal av SNUP, dvs. store, sammenhengende naturområder uten tekniske inngrep, se Figur 3-32. Flere av de verna vassdragene i influensområdet ligger helt eller delvis innenfor området. Se Figur 4-6.	
10	Trommedalen	Trommedalen (Nytt - 20) er et nærturområde sør for Etne sentrum. Området kan nås til fots fra sentrum, og er mye brukt hele året. Etne Turlag har tilrettelagt turen med skilting og tilvisning av p-plasser. Her går en rundløype på drøyt 8 km i kupert terreng på traktorvei og sti. Store deler av turen går i skog, og det er tilrettelagt flere utkikkspunkter og hvileplasser. Høyeste punktet er 275 moh. Det går også en gammel fjellveg/stølsveg på tvers over rundturen som er mindre benyttet siden traktorvegen er tørrere å gå langs. Fjellvegen gir sammen med skyttergraver fra 2. verdenskrig imidlertid et visst historisk sus. Dette er forøvrig et viktig beiteområde for rådyr og hjort, og grunneierne jakter i området. Temauredningen for naturmangfold viser funksjonsområde for storfugl i området. Området er lokalt brukt. For Enge skule er området et viktig uteområde både for undervisning og som et rent turområde. En regionalnettsledning går gjennom området i dag, og ny E134 vil skjære inn i ytterkanten av området.	Middels til stor
11	Bygdarenuten	Nærturområde nær Ølen kartlagt etter informasjon fra kommunen (Nytt - 2). Tilrettelagt fra kommunens side med p-plass og merket tursti. Veldig mye bruk topptur. Også regional bruk (som en av primært tre områder i kommunen sammen med Gråhorga og Olaliområdet).	Stor
12	Vidhovda	Nærturområde i Vindafjord kartlagt etter informasjon fra kommunen (Nytt - 3). Området ligger innenfor et delområde som i temauredningen for landskap er gitt middels til stor verdi. Lokalt brukt topptur på merket sti. Parkering ved samfunnshus og idrettsplass.	Liten
13	Rødneelva	Laks- og sjøørretvassdrag i Vindafjord med sesong og fiskekortsalg fra august til midten av september. Elva ligger innenfor et delområde som i temauredningen for landskap er gitt middels til stor verdi.	Stor
14	Lysenuten	Nærturområde i Vindafjord kartlagt etter informasjon fra kommunen (Nytt - 4). Fjelltopp mellom Vikedal og Sandeid. En av kommunens høyeste, og et utkikkspunkt. Området ligger innenfor et delområde som i temauredningen for landskap er gitt middels til stor verdi. Mye brukt av hele kommunens befolkning. Skilting, P-plass. Tidligere NATO-anlegg på toppen. Brukes av innbyggere fra hele kommunen.	Middels
15	Vikedalselva	Laks- og sjøørretvassdrag i Vindafjord som regnes som en av distriktets beste sjøørretelver. Anadrom strekning er på ca. 10 km. Elvelaget organiserer fiskekortsalget til sesongen som er i perioden juni-august. Øvre del ligger innenfor influensområdet. Vassdraget ligger innenfor et delområde som i temauredningen for landskap er gitt middels til stor verdi. Figur 4-6. Vikedalselva er for øvrig verna vassdrag, se Figur 4-6.	Stor
16	Døldarheia	Markaområde i Vindafjord kartlagt etter informasjon fra kommunen og Haugesund turistforening (Nytt - 5). Det er god atkomst fra alle omkringliggende bygder. Området er tilrettelagt med merkede stier, skilt og p-plasser. Relativt mye brukt sommer, vår og høst. I Aurdalsdalen er det kulturminner etter tidligere stølsdrift, og fremdeles er det aktivt beite som holder landskapet i området åpent. Mest beite og friluftsliv i sørlig og vestlig del. I heiområdet er det fiskevann med ørret og røye. Det foregår noe jakt, primært etter hjort og noe småvilt. Området brukes dessuten som utgangssted i forbindelse med hang- og paragliding (Meland 2012). Det er noe gjenværende SNUP i området, og østre del inngår i et delområde i landskapsutredningen som er gitt middels til stor verdi. Området er lokalt brukt fra omkringliggende bygder; også regional bruk med arrangerte turer fra Turistforeningen. Flott utsikt bl.a. fra Okslå, Vindafjords tusenårssted. En liten del av området er å regne som inngrepsfritt.	Middels
17	Valåsen/Vikestøloområdet	Omfatter deler av de to FINK-områdene Longåsdalen-Vikestøloområdet og Valåsen/Vassnut/Moldbrekka nord for E134 i Vindafjord kommune. Tur- og skiutfartsområder (utfartsområde) med lokal og regional bruk. Det er noe gjenværende SNUP i området, og sydligste del ligger innenfor et delområde i landskapsutredningen som er gitt middels til stor verdi. De to turisthyttene Longåsdalen og Vikestølen ligger i området. For øvrig tilrettelagt med p-plasser og merkede turstier. Det selges fiskekort til Bjordalsvassdraget med	Stor

ID	Navn	Områdebeskrivelse	Verdi
		Holmavatnet og Longåsdalsvatnet. Området er i denne utredningen utvidet i retning E134 for å inkludere innfallsporter vest for Ølen, Eikesdalen m.fl. Flere av toppene i Vindafjords turopplegg Ut på tur i Vindafjord ligger innenfor området. Regional bruk, tilrettelegging og nærhet til store befolkningskonsentrasjoner slår ut på verdisettingen. Noe av området er inngrepsfritt.	
18	Vatnedalen	Området tilsvarer omtrentlig område med samme navn kartlagt av Bentdal 2015 som et nærturområde med høye kvaliteter og middels verdi for friluftslivet. Det er få bolighus i området. Innenfor området er det tilrettelagt med turstier. Krakkjanuten er turmål i området.	Liten til middels
19	Åmselva	Laks- og sjøørretvassdrag i Vindafjord med fiskekortsalg på hele strekningen. Fiske er i dag begrenset pga. bestandsnedganger: Laks fiskes kun i august, og sjøørret skal settes ut igjen. Fisket regnes som attraktivt i regionen, og et godt alternativ til Etneelva, Vikedalselva og Suldalslågen (sistnevnte utenfor influensområdet). Landavatnet som er fredet (dyrelivsfredning) er ornitologisk interessant. Det brukes dessuten til skøyting på vinterstid (Melby 2012).	Stor
20	Øst for Skjoldafjorden	Skog- og heiområde mellom Skjoldafjorden og Åmselva/Vatsfjorden som består av FINK-områdene Storefjell-Ørno og Storenut-Valenut-Stråtveit (begge turområder med regional bruksverdi) på hver sin side av kommunegrensa mellom Vindafjord og Tysvær, samt to områder, Fuglen (Nytt - 6) og Vardafjellet (Nytt - 7), kartlagt i forbindelse med foreliggende utredning. Det er gitt konsesjon for bygging av Dalsbygda vindkraftverk innenfor Storefjell-Ørno, noe som vil forringe verdien av friluftsområdet noe. Fuglen er et nærturområde i Vindafjord. Informasjon er framskaffet gjennom samtale med Vindafjord kommune og Haugesund turistforening. Området er tilrettelagt med merka turstier, men er en god del mindre brukt enn Døldarheia lenger øst ettersom det ligger lenger fra folk. Området er omtalt i Turistforeningens bøker. Primært lokal, men også noe regional bruk. Vardafjellet er et nærturområde i Vindafjord. Turmålet er Skrubbahaugen og Vardafjellet. Området er en del tilgrodd, slik at det krever litt detektivarbeid å se nærmere på dagbruddene. De er i hovedsak konsentrert om to områder. Her finnes murer etter en stor arbeidsbrakke ved enden av stien. Det er også murer etter ei smie. Rett ovenfor arbeidsbrakka ligger det ene dagbruddet. Området er omtalt i Haugesund Turistforenings bøker. Temautredningen for naturmangfold viser funksjonsområde for storfugl i området. Delområdet ned mot Skjoldafjorden er gitt middels til stor verdi i temautredningen for landskap.	Liten til middels
21	Indre Skjoldafjorden	Skjoldafjorden innenfor slusene i Skjoldastraumen (Nytt - 9) i Vindafjord. I tilknytning til Skjoldafjorden finnes fire statlig sikra friluftsområder med tilrettelegging for bading, båtliv m.m., hvorav tre (6, 8 og 9) ligger innenfor influensområdet. Det er også fire små områder i Skjoldafjorden registrert i FINK: Nesøy (båtutfartsområde), Vikaneset (bade- og utfartsområde, primært for Skjold), Søvik (utfarts- og badeområde, tilsvarer statlig sikra område 8) og Auklandsvik (badeplass). Hytter og sjøboder/naust ligger langs selve straumen og rundt fjorden. Indre fjord har liten vannutskiftning, og fisket er derfor regnet som dårlig. Lav seilingshøyde og sterk strøm i straumen hhv. hindrer store og begrenser små båter å passere. Skjoldafjorden er i temautredningen for landskap gitt middels til stor verdi.	Liten
22	Ytre Skjoldafjorden og Romsalandsvågen	Romsalandsvågen (FINK-område) og Skjoldafjorden utenfor slusene kartlagt i forbindelse med denne utredningen (Nytt - 8, jfr. Tabell 4-5). Fjorden mellom Skjoldastraumen og Borgøy (utenfor influensområdet) ligger lunt til, med variert strandlinje, holmer, nes og viker. Langs fjorden er det et stort antall hytter. Skjoldafjorden utenfor slusene er mer fiskerik og attraktiv for sjøfiske enn indre del. Lengst nord ligger det statlig sikra friluftsområdet Notafloet (7) med diverse tilrettelegging, som brukes lokalt i forbindelse med arrangementer. Dette området er også kartlagt i FINK (Skjoldastraumen). Romsalandsvågen er særlig egnet for padling og brukes av folk fra hele	Stor

ID	Navn	Områdebeskrivelse	Verdi
		regionen. Vågen er omtalt i vakre landskap i Rogaland, og har et rikt fugleliv (Knut Arild Sørensen, pers. medd.). Skjoldafjorden er i temautredningen for landskap gitt middels til stor verdi.	
23	Nes	Nærturområde i Tysvær kartlagt etter informasjon fra kommunen (Nytt – 10, jfr. Tabell 4-5). Ganske mye brukt lokal topptur. Noe tilrettelegging. Kulturminner, inkludert skiltede.	Middels
24	Freiåsen	Nærturområde i Tysvær kartlagt etter informasjon fra Haugesund Turistforening (Nytt 11, jfr. Tabell 4-5). Kjent toppturmål. Brukt bl.a. av Barnas Turlag og Straumen skole. Merket sti. På toppen ligger en stor steinblokk, Bjorlandskjerringå. Av øvrige opplevelsesverdier nevnes kulturminner og utsikt over omkringliggende områder. Kulturmiljøet på Freiåsen er vurdert å ha stor verdi i temautredningen for kulturminner og kulturmiljø.	Middels
25	Storavatnområdet	Utfartsområdene Storavatnområdet inkl. Sandbekken i Tysvær er kartlagt i FINK med regional bruksverdi. Sistnevnte er statlig sikra (10). Området brukes av Barnas Turlag, skoleklasser m.fl. I forbindelse med bl.a. padling, noe området er godt egnet for med sin størrelse, forholdsvis enkel atkomst sammenlignet med mange andre padlevann i regionen og tilpassede brygger. Storavatnområdet er derfor ofte anbefalt av Friluftsrådet vest. Det er fritt fiske fra kommunens eiendom ved Sandbekken.	Stor
26	Litlaskogfjellet	Nærturområde i Tysvær kartlagt etter informasjon fra Friluftsrådet Vest (Nytt 12, jfr. Tabell 4-5). Topptur på Litlaskogfjellet samt Ørekleivfjellet og Førebekkene. Mye brukt lokalt.	Middels
27	Aksdal	I Aksdal sentrum og nordover herfra ligger flere sammenhengende friluftsområder kartlagt i fylkeskommunal regi. Dette er grønnkorridorer, markaområder, utfartsområder, nærturterreng, leke- og rekreasjonsområder. Områdene har ulik verdisetting, der det meste av arealet som ligger innenfor influensområdet er gitt verdi B (viktig). Området er gitt en samlet verdi der sammenhengen mellom flere områder og sentrumsnærheten er vektlagt.	Middels til stor
28	Aksdalsvatnet-Fuglavatnet	To vann rett sør for Aksdal sentrum med tilrettelegging for bading og fiske. Aksdalsvatnet (Nytt 16, jfr. Tabell 4-5) er også tilrettelagt med tursti rundt. Det fiskes etter ørret, røye og ål i begge vannene. Noe sjøørret og laks antas å gå opp i Fuglavatnet. Bruken er lokal.	Middels
29	Rossafjellet-Ådnafjellet	Rossafjellet-Ådnafjellet (Nytt – 15, jfr. Tabell 4-5) er et kystlyngheirområde som er lettgått og typisk turområde på sommer. Dette er et markaområde hvor kommunen planlegger innfartsparkering og merking av tursti. Det er noe gjenværende SNUP i området, og det omfattes også av det verna Haugevassdraget. Bruken er i hovedsak lokal, med noe regional bruk. Bruken forventes økt med tilrettelegging. Forventet bruksøkning gjør at verdien settes opp til middels.	Middels
30	Indre Førlandsfjorden	Kartlagt på bakgrunn av informasjon fra Friluftsrådet Vest. Indre del av Førresfjorden brukes i forbindelse med fritidsbåtferdsel. Det ligger en båtforening innerst. Det ligger en god del sjøboder/naust og fritidsboliger langs fjorden.	Liten
31	Ytre Førlandsfjorden	Kartlagt på bakgrunn av informasjon fra Friluftsrådet Vest. Omfatter ytre del av Førlandsfjorden fra Haukåsvågen. Mye fritidsbåttrafikk. Noen hytter og naust/sjøbuer ligger langs fjorden. Nakøya (Nakkøy) og Hamnarholmen (sistnevnte utenfor influensområdet) er ifølge Friluftsområdet Vest andre populære utfartsområder for båtfolk. Førstnevnte er registrert i FINK, sistnevnte er statlig sikra. Tysvær kano- og kajakklubb ligger i Vågen vest for hovedfjorden. Vågen og fjorden brukes til padling.	Stor
32	Indre Førresfjorden	Indre del av Førresfjorden brukes i forbindelse med fritidsbåtferdsel. Det ligger en båtforening innerst. Det ligger en god del sjøboder/naust og fritidsboliger langs fjorden, samt flere statlig sikra friluftsområder; herunder badeplassen Dragavik (11, jfr. Tabell 4-4) som ligger innenfor influensområdet. Nordre Høyeholmen og Kallevikneset er i FINK registrert som båtutfartsområder.	Liten
33	Ytre Førresfjorden	Fjorden fra og med Lindøya og sørover er mye brukt i forbindelse med motorbåtferdsel og seiling. Haugesund seilforening og Røyksund båtforening har base på Lindøya. Øya er et statlig sikra friluftsområde (12, jfr. Tabell 4-4),	Stor

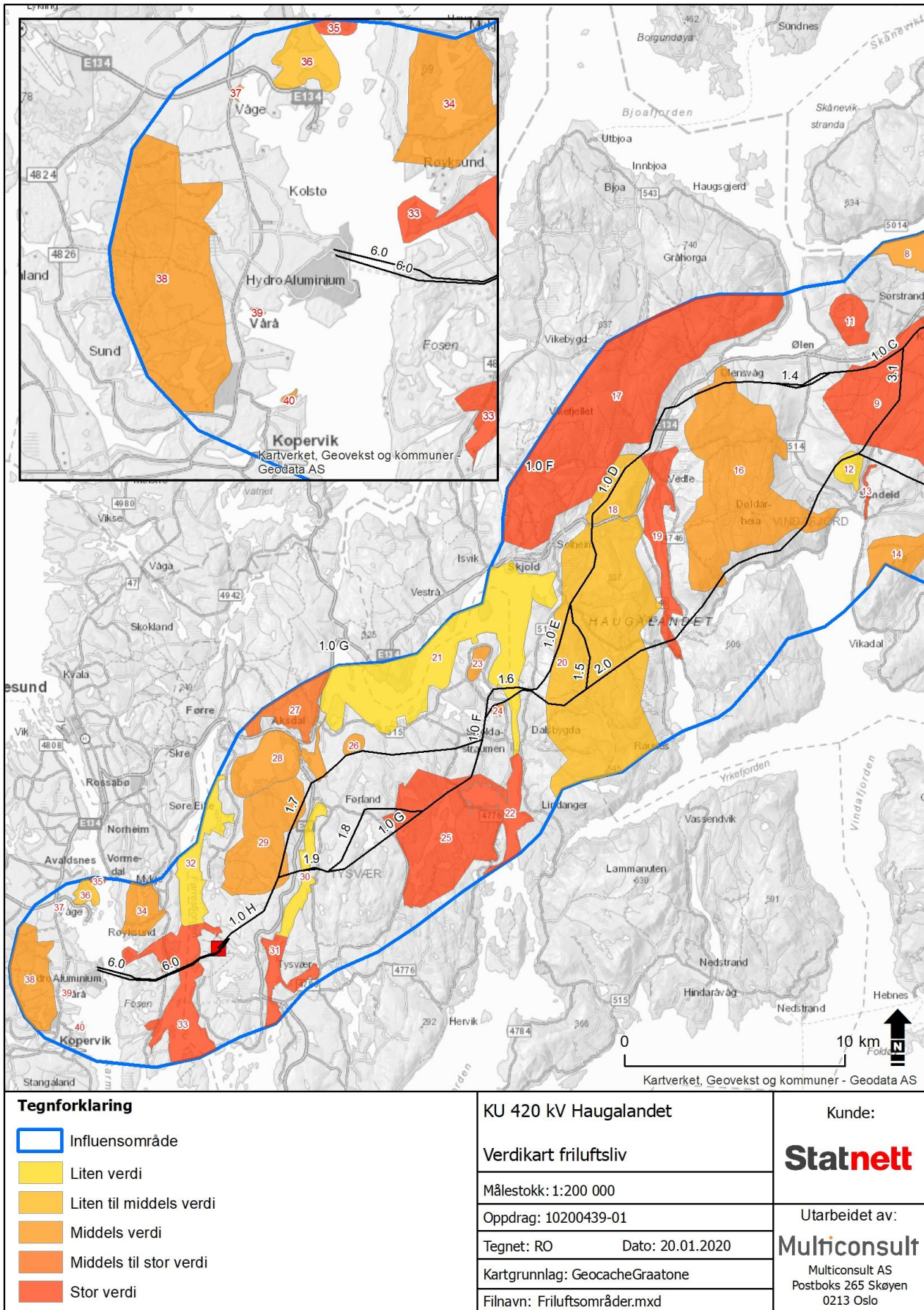
ID	Navn	Områdebeskrivelse	Verdi
		og er ifølge Friluftsrådet vest et av de mest brukte friluftsområdene i regionen. Den er bl.a. mye brukt av barn og unge. Mye fritidsbåttrafikk går inn Førresfjorden og gjennom Kjellesundet til Karmsundet. Dragøy i Karmsundet er registrert i FINK og inkludert i delområdet. Dette er et båtutfartsområde med tilrettelegging for dette og stier. Denne og Austnesholmane i Førresfjorden er av Karmøy kommune foreløpig kartlagt som utfartsområder for båt, begge med verdi B. Området er også registrert i FINK, hvor det også er registrert båtutfartsområder i Hetlandsvågen. Det ligger en god del sjøboder/naust og fritidsboliger langs Førresfjorden.	
34	Tuastadvatnet	Området omfatter nærturområdet Røyksundmarka og markaområdet Tuastadvatnet som foreløpig er kartlagt i Karmøy kommunes regi som to ulike områder. Verdien er hhv. liten og middels. Dette er områder som også er registrert i FINK. Området er her verdisatt på bakgrunn av kommunens foreløpige vurdering, der største verdi trekker opp.	Middels
35	Bukkøy og Avaldsnes	Bukkøy og Avaldsnes er av Karmøy kommune foreløpig kartlagt som særlig kvalitetssområde. Bukkøy er statlig sikra (13, jfr. Tabell 4-4). På Bukkøy er det turstier, fasiliteter med grillmuligheter og tilrettelagt for ilandstigning fra fritidsbåter. Bukkøy ligger rett utenfor den historiske kongsgården Avaldsnes, og her er det bygd opp et anlegg med vikingetidshus. Området er av kommunen gitt verdi A, og verdien settes her til stor. Selve kongsgården ligger utenfor influensområdet.	Stor
36	Vågen ved Velle	I vågen utenfor Velle har Karmøy kommune kartlagt tre områder, Stutøy, Førøy og Veldetun som strandsone med sjø og vassdrag. Veldetun er gitt verdi B; de øvrige to verdi C. Stutøy er registrert i FINK som et båtutfartsområde sentralt i Karmøy. Verdien er her satt til liten til middels.	Liten til middels
37	Fiskå	Kommunal kartlegging i Karmøy har avgrenset strandsone med sjø og vassdrag ved Fiskå på vestsiden av Karmsundet. Området er foreløpig gitt verdi B. Verdien settes her til middels.	Middels
38	Kvalavåg, Kolstadmarka og Fotvattenmarka	Området omfatter deler av markaområdene Kvalavåg og Kolstadmarka og tilgrensende jordbrukslandskap Håvik, samt Fotavattenmarka og tilgrensende nærturterreng Litlavatnet-Fotavatnet. Her er også en tilgrensende badeplass, Litlavatnet. Områdene er kartlagt regi av Karmøy kommune (foreløpig kartleggingsresultater) med liten og middels verdi. Området rundt Fotvatn og Rossevatn er tidligere registrert i FINK. Verdien settes her til middels for hele området.	Middels
39	Vorråvågen	Kommunal kartlegging i Karmøy har avgrenset strandsone med sjø og vassdrag vest i Karmsundet. Her er det sandstrand. Området er foreløpig gitt verdi B. Verdien settes her til middels.	Middels
40	Godfarnes	Kommunal kartlegging i Karmøy har avgrenset strandsone med sjø og vassdrag på Godfarnes vest i Karmsundet. Her er det badeplass. Området er foreløpig gitt verdi B. Verdien settes her til middels.	Middels
41	Tempereidnuten/Birkelandsnuten	Nærturområde nylig kartlagt av Sauda kommune sør for Sauda sentrum. Toppturmål med forbindelse til store turområder med tilrettelegging. Sti langs gammel rørgate. Bunkers fra 2. verdenskrig. Mye brukt. Det er en avgrensning i FINK som dekker mye av området, Heiområdet mellom Hylsfjorden-Suldalsvatnet og Sauda, der det er beskrevet å ha omfattende naturvern- og friluftinteresser. Avgrensningen i kartet er omtrentlig. Verdisetting må betraktes som foreløpig i påvente av ferdigstilling av friluftsområdekartleggingen i Sauda.	Middels
42	Storelva-Åbøelva	Hovedelvene i Sauda kan kartlegges som strandsone med tilhørende sjø og vassdrag. Storelva er turdrag med mye tilrettelegging for opplevelser, og er mye brukt. Begge elvene er laks- og sjørrretvassdrag med sesong og fiskekortsalg fra august til midten av september for Storelva og fra slutten av juli til slutten av september for Åbøelva. Det er begrensninger på fangst.	Stor
43	Rondehaugen	Nærturområde nylig kartlagt av Sauda kommune. Det er mye brukt til tur og trening av lokalbefolkningen. God utsikt over Sauda. Henger sammen med de større utfartsområdene i fjellområdene i Sauda og Etne. Temauredningen for naturmangfold viser et registrert funksjonsområde for storfugl i området. Verdisetting må betraktes som foreløpig i påvente av ferdigstilling av friluftsområdekartleggingen i Sauda.	Middels
44	Rødstjørna-Fløgstadåsen	Rødstjørna og Fløgstadåsen er nylig kartlagt som to separate nærturområder av Sauda kommune. Rødstjørna er tilrettelagt bade- og turområde med	Middels til stor

ID	Navn	Områdebeskrivelse	Verdi
		tilliggende golfbane, og beskrives som mye brukt og svært viktig. Bruken er både lokal og regional. Området er forbundet med natur- og kulturlandskapet Fløgstadåsen i øst. Fløgstadåsen brukes mye i forbindelse med trening og hundelufting, og herfra er det utsikt over sentrum. Området er mindre brukt enn Rødstjørna, men er sentrumsnært og forventes å få økende betydning forutsatt noe tilrettelegging. Deler av strandsonen langs Rødstjørna og områdene innover mot Fløgstadåsen og sentrum er statlig sikra (2, jfr. Tabell 4-4). Områdene er her slått sammen som ett helhetlig delområde. Avgrensningen i kartet er omtrentlig. Verdisetting må betraktes som foreløpig i påvente av ferdigstilling av friluftsområdekartleggingen i Sauda.	
45	Skiløyper øst og vest for Hovås	Omfatter to separate og svært mye brukte skitraseer mellom Sauda sentrum og Svandal opp mot utfartsområder i fjellet. Traséene er nylig kartlagt som to separate friluftsområder av Sauda kommune. Avgrensningen i kartet er omtrentlig. Verdisetting må betraktes som foreløpig i påvente av ferdigstilling av friluftsområdekartleggingen i Sauda.	Middels til stor

<p>Tegnforklaring</p> <ul style="list-style-type: none"> Influensområde Liten verdi Liten til middels verdi Middels verdi Middels til stor verdi Stor verdi 	<p>KU 420 kV Haugalandet</p>	<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>	
	<p>Verdikart friluftsliv</p>	<p>Målestokk: 1:200 000</p>	<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p>
	<p>Oppdrag: 10200439-01</p>	<p>Tegnet: RO Dato: 20.01.2020</p>	<p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Kartgrunnlag: GeocacheGraatone</p>	<p>Filnavn: Friluftsområder.mxd</p>	

Figur 4-16. Verdisatte friluftsområder, østligste del av influensområdet. Nummer (rødt) henviser til ID i Tabell 4-6.

Figur 4-17. Verdisatte friluftsområder, vestligste del av influensområdet. Nummer (rødt) henviser til ID i Tabell 4-6.

4.3 Mulige konsekvenser

4.3.1 0-alternativet

0-alternativet utgjør referansealternativet og representerer forventet utvikling for friluftslivet innenfor influensområdet uten utbygging innenfor et 20 års perspektiv.

I regionen planlegges standardheving både på E39 og E134.

Vi er ikke kjent med at det foreligger andre offentlige eller private planer som potensielt sett kan medføre vesentlige endringer når det gjelder bruken av området til friluftsliv de neste 20 årene.

Konsekvensenes omfang og betydning settes per definisjon lik *ubetydelig/ingen (0)*.

4.3.2 Konsekvenser ny 420 kV kraftledning Blåfalli-Gismarvik

Konsekvenser i anleggsfasen

Anleggsfasen medfører anleggsaktivitet med trafikk og støy i områder hvor dette ikke er tilfellet i dag, herunder med helikopter som vil være svært forstyrrende. Når det gjelder transport langs veier, er det i hovedsak planlagt benyttet eksisterende. I tillegg opprettes mange anleggsplasser.

Det er her ikke gjort en konsekvensvurdering av alle anleggsveier eller -plasser. Dette må gjøres når en utbyggingsløsning eventuelt har fått konsesjon, og det foreligger flere detaljer bl.a. om krav til vegstandard. I den forbindelse bør det også framskaffes en mer detaljert oversikt over turstier.

Det må imidlertid nevnes at svært mange av anleggsveiene berører friluftsområder. De største konfliktene mellom veier og friluftslivet vil trolig være der anleggsvegene er lagt til eksisterende turstier, bl.a.

- på Matershalvøya,
- i Etne- Saudafjella,
- i Trommedalen
- i Døldarheia
- innenfor Øst for Skjoldafjorden
- Storavatnområdet

Av anleggsplasser er det verdt spesielt å nevne følgende konflikter:

- På den statlig sikra p-plassen ved Opheim for Olaliaområdet
- Ved start for sti til Fuglen, innenfor Øst for Skjoldafjorden

Konsekvenser i driftsfasen

Alternativene er konsekvensvurdert per delstrekning, der konsekvensene er vurdert for hvert delområde. Konsekvensen er deretter slått sammen i en samlet konsekvens per alternativ for friluftslivet innenfor hver delstrekning.

Ingen av alternativene vil i vesentlig grad påvirke muligheten for tilkomst til eller utøvelse av friluftsliv. Det er derfor i stor grad påvirkningen på landskapet, i den grad landskapet er en del av attraksjonsverdien, som ligger til grunn for konsekvensvurderingene. Statnetts terrengmodell med alle omsøkte ledningsalternativer er brukt som hjelp til å vurdere synlighet og virkning på opplevelsese- og attraksjonsverdi.

Delstrekning 1: Blåfalli – Litledalen

Alternativ 1.0 A

Ledningen vil gå igjennom delområde 3 *Matershalvøya nord*, 4 *Matershalvøya sør*, 5 *Skåneviksfjellet*, 6 *Stordalsvatnet* og 9 *Etne-Saudafjella*.

Det meste av strekningen gjennom 3 *Matershalvøya nord* går parallelt med en eksisterende sentralnettsledning. Det meste av strekningen gjennom 4 *Matershalvøya sør* og hele strekningen gjennom øvrige friluftsområder går parallelt med en eksisterende regionalnettsledning. At inngrepene samles reduserer i noen grad konsekvensene for friluftsområdene i sin helhet i forhold til en ny trasé. Samtidig øker belastningen lokalt både fordi ny ledning har master som vil bli vesentlig høyere og mer synlige enn eksisterende regionalnettsledning. Ledningen vil imidlertid bli eksponert fra sentrale deler av 3 *Matershalvøya nord*, herunder Bergstølvatnet og skiløyper rundt Fjellstølen skisenter, og i særlig grad Vikastølområdet hvor landskapet er åpent. Den går også på gjennom turdragene Vikasti-Vassti og Tvesbt-Vika fra Åkra til Vikastølen, hvor den også vil være dominerende.

Noen få mastepunkter vil bli synlig fra Åkra og lokale friluftsområder her (*Matershalvøya sør*) på en strekning hvor den ikke går parallelt med eksisterende. Den krysser også turdrag fra Fatland (bl.a. Fatlandsdalen og Fatlandsdalen-Matersdalen, kartlagt av Kvinnherad kommune) og innover i fjellet.

Ledningen krysser funksjonsområde for storfugl i delområdene *Matershalvøya nord* og *Matershalvøya sør*. Ledningene kan ha en viss virkning på fuglebestanden primært som følge av kollisjoner, men konsekvensen er i utredningen av naturmangfold vurdert som liten negativ, og vurderes i liten grad å påvirke jaktresultater/ potensielle jaktresultater.

Ledningen krysser turdrag over 5 *Skåneviksfjellet*, og vil bli svært eksponert fra toppurturmål innenfor området fra begge sider av fv. 48, herunder Håfjellet og Hålandshovda.

Ledningen vil krysse 6 *Stordalsvatnet* i parallell trasé til eksisterende ledning. Gitt dagens inngrepssituasjon (eksisterende ledning, E134 og bebyggelse) vurderes dette i liten grad å påvirke områdets verdi for friluftslivet.

Der ledningen krysser 9 *Etne-Saudafjella*, vil den bli godt synlig fra de populære toppurturmålene Hodlestadnuten og Smørnut. Ledningen vil imidlertid ikke krysse stien opp hit fra Berge. Fra disse toppene vil man også få fjernvirkning både fra kryssingen over Stordalsvatnet.

Tiltaket vil ikke påvirke områdenes bruksmulighet eller tilgjengelighet. I og med at ingen av områdene er inngrepssfrie, vurderes det heller ikke å gi noen vesentlig forringelse av identitetsskapende betydning. Ledningen vil imidlertid forringe attraktivitet og opplevelseskvalitet for alle delområdene.

Ledningen vil få visuell fjernvirkning for delområder som ikke blir direkte berørt. 2 *Matre* (liten verdi) vil i liten grad bli berørt av dette, mens sentrale områder innenfor 1 *Nord for Matersfjorden/Matre* vil bli mer eksponert. For 1 *Nord for Matersfjorden* område vil opplevelsesverdi og attraktivitet kun i liten grad bli forringet pga. avstanden til ledningen og at flere ledninger (herunder to sentralnettsledninger) er synlig herfra. Delområdet 7 *Etneelva* ligger i god avstand fra ledningen på denne delstrekningen og vil ikke bli påvirket.

I tillegg til de visuelle virkningene, vil det også være en viss støy forbundet med kraftledninger, såkalt koronastøy. Dette arter seg som knirring, og er mest framtrødende i fuktig vær. Denne støyen avtar over tid når ledningen slites. Dette gjelder for alle alternativer, og er ikke beskrevet videre.

Konsekvensen for 3 *Matershalvøya nord* (middels verdi) vurderes på bakgrunn av omfang (middels negativt) som middels negativ (- -).

Konsekvensen for 4 *Matershalvøya sør* (liten verdi) vurderes på bakgrunn av omfang (middels negativt) som liten til middels negativ (- / - -).

For 5 *Skånevikfjellet* (middels verdi) vurderes konsekvensen på bakgrunn av omfang (lite til middels negativt) som liten til middels negativ (- / -).

For 6 *Stordalsvatnet* (liten til middels verdi) vurderes konsekvensen på bakgrunn av omfang (lite negativt) som liten negativ (-).

For 9 *Etne-Saudafjellene* (stor verdi) vurderes konsekvensen på bakgrunn av omfang (lite til middels negativt) som liten til middels negativ (- / -).

For 2 *Matre* (liten verdi) er konsekvensen på bakgrunn av omfanget (intet til lite negativt) ubetydelig til liten negativt konsekvens (0/-).

For 1 *Nord for Matersfjorden/Matre* (middels til stor verdi) vil omfanget (lite negativt) gi liten negativ konsekvens (-).

Konsekvensen for 7 *Etneelva* (stor verdi) blir på bakgrunn av omfanget (intet) ubetydelig (0).

Konsekvensen vurderes samlet sett som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.1

Alternativet går på vestsiden av Matershalvøya, parallelt med en regionalnettsledning fram til Fatlandsåsen hvor den møter 1.0 A.

Dette alternativet kommer i mindre konflikt med 3 *Matershalvøya nord* ettersom det går i utkanten av og randsonen av området, hvor det dessuten er tunge tekniske inngrep i dag i form av flere kraftledninger, reguleringsmagasin (Opsteinvatnet), veg og bebyggelse. Innenfor 4 *Matershalvøya sør* går 1.1. bl.a. gjennom hele turdraget fra Fatlandsdalen-Matersdalen.

Alternativet vil være noe mer synlig fra vestre del av 1 *Nord for Matersfjorden/Matre*, inkludert fra turstier opp til Ulvanosa og Gråfjellet, men mindre synlig fra østre del inkludert Blidalen-området.

Omfanget vurderes som lite negativt for 3 *Matershalvøya nord*. For dette delområdet blir dermed konsekvensen redusert til liten til middels negativ (- / -) sammenlignet med om 1.0 A bygges. For de øvrige delområdene vurderes omfanget som tilsvarende som ved 1.0 A.

Alternativ 1.1 vurderes samlet sett derfor å medføre **liten til middels negativ konsekvens (- / -)**.

Figur 4-18. Gapahuk og lekeplass ved Opsteinvatnet innenfor Matershalvøya nord.

Delstrekning 2: Litledalen – Høylandshovda

Alternativ 1.0 B

Alternativet vil gå i lisisden i Litledalen mellom Gunnegjerd og Høylandshovda.

Det vil krysse veien opp fra indre del av Litledalen som er innfallsport til Ljøkelvatnhytta og *9 Etne-Saudafjella* (stor verdi). Det vil ikke ha noen vesentlig virkning for friluftsopplevelsen innenfor delområdet, selv om det vil være synlig fra ytterkanten av dette fjellplatået mot Litledalen ved visuell fjernvirkning. Visuell fjernvirkning vil oppleves også fra motsatt side av Litledalen innenfor samme delområde, herunder fra toppene Hollestadnuten og Smørnut. Videre vil ledningen også bli synlig fra *7 Etneelva* (stor verdi). Herfra vil ledningen komme nært på (ca. 400 m avstand på det korteste), men den sentrale friluftslivsverdien her, fisket, vil ikke bli påvirket selv om landskapsopplevelsen blir noe forringet.

Ledningen er her vurdert å ha middels negativ konsekvens for funksjonsområde for storfugl som følge av kollisjonsrisiko. Selv om jakt generelt vil ha en større påvirkning på bestanden, vurderes alternativet likevel som potensielt negativt for jaktinteressene.

Tiltaket vurderes i noen grad å påvirke opplevelsese- og attraksjonsverdiene i friluftsområdene (begge med stor verdi). Omfanget vurderes som lite negativt og konsekvensen som liten negativ (-) for begge områdene.

Konsekvensen vurderes samlet som **liten negativ (-)**.

Figur 4-19. Alternativ 1.0 vil gå i lisisden sør for Litledalen. Elva som anes i nedre del av bildet er en del av det svært viktige Etnevassdraget.

Alternativ 1.2

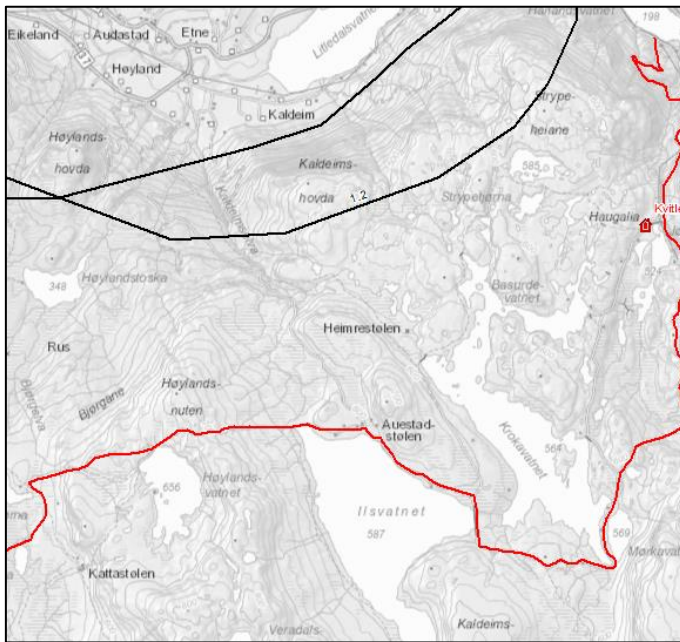
Alternativet vil være en helt ny ledningstrasé i fjellet sør for Litledalen som er inkludert i delområdet *9 Etne-Saudafjella* (stor verdi). Det vil bli langt mer synlig i dette området enn 1.0 B, inkludert fra strekninger innenfor helt sentrale områder som innover mot Lykilsvatnet og Turistforeningens løypenett både i retning Olalia (vestover), Blomstølen og Storavassbu (nordøstover) og Sauda (sørover). I dette området er det flere fritidsboliger som ledningen vil være synlig enten fra eller fra nærområdet til. Ledningen vil ha liten virkning for friluftsverdien av *7 Etneelva*.

Det er inngrep i området fra før i form av anleggsveier og reguleringsmagasin, men ledningen vil bli et nytt dominerende element og godt synlig både i horisont og ned mot Litledalen sett fra DNT-stien.

Alternativet har tilsvarende konsekvens for jakt som 1.0 B.

Påvirkningen vurderes å gi en forringet opplevelseseverdi (middels negativt omfang), og middels negativ konsekvens.

Konsekvensen vurderes samlet sett derfor som **middels negativ (- -)**.

Figur 4-20. Alternativ 1.2 vil bli synlig fra strekninger av DNT-løypa (rød) mellom Kvitlehytta/Løkjelvatnhytta og Olalia.

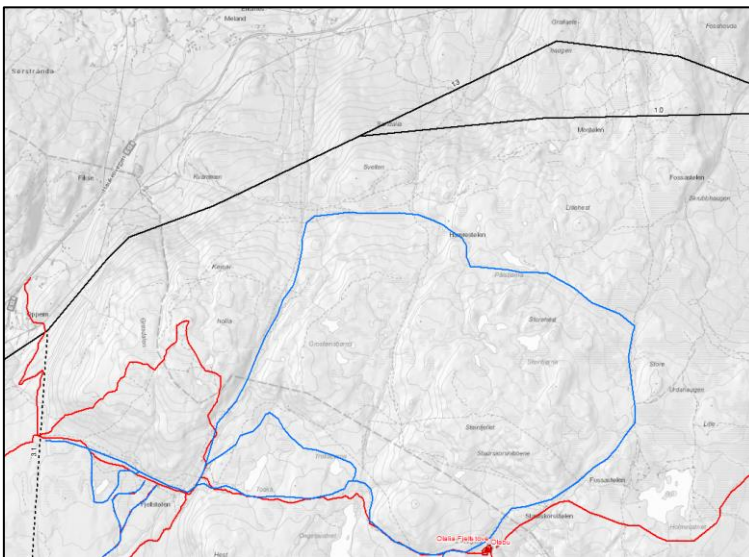
Delstrekning 3: Høylandshovda – Ølen

Alternativ 1.0 C

Alternativet er synlig fra deler av DNT-løypenettet fra og med Høylandshovda og sørvestover til Holmevatnet. Det krysser Rusvegen som er en innfallsport (bomvei) til 9 Etne-Saudafjella, og er synlig fra fritidsboliger bl.a. ved Holmevatnet og Skitatjørna. Alternativet går videre i randsonen til friluftsområdet i retning Ølen hvor det krysser flere av kommunens turstier og innfallspporter til fjellområdet, herunder veien opp til Fjellstølen skisenter med videre tursti innover mot Olalihytta. Den vil dessuten bli synlig fra skiløypa som går nordover mot Svelten, samt sommerløypa som går til Keiserholla, se kartutsnittet i Figur 4-22.

Figur 4-21. Olalia beskrives som Haugalandets «Vinterland», med under én times biltur fra Haugesund. Nye Olalia Fjellstove har 50 sengeplasser og sikringshytta med 30 plasser. Her er det stor utfart på gode vinterdager. Foto: Friluftsrådet Vest.

Figur 4-22. Utsnitt fra løypekartet i Olaliområdet, som viser alternativ 1.0 C og 1.3 som begge vil bli synlige fra vinterløype (blå) og fra Keiserholla hvor det går sommerløype til.

I dette området er det parallellføring til en distribusjonsnettledning samt vedtatt trasé for ny E134, noe som gir en stor negativ virkning lokalt, men som er positivt i et større landskapsbilde inkludert for friluftslivet sammenlignet med spredning av inngrepene. Omfanget vurderes som middels negativt for 9 Etnefjella-Sauda.

Med tanke på fjernvirkning, ligger 7 Etneelva, 8 Etnefjorden, 10 Trommedalen og 11 Bygdarenuten innenfor influensområdet. Det samme gjelder 9 Etne-Saudafjella på motsatt side av Litledalen. Mye av ledningsstrekningen vil være synlig fra 11 Bygdarenuten, men avstanden (på det minste ca. 2,5 km fra toppen) reduserer omfanget. Omfanget vurderes som lite negativt for 11 Bygdarenuten og 8 Etnefjorden, som intet for 7 Etneelva, og lite negativt for 10 Trommedalen.

Alternativet vil også være negativt for storfugl innenfor 10 Trommedalen og 9 Etne-Saudafjella.

Konsekvensen for *9 Etne-Saudafjella* (stor verdi) er satt til middels negativ (- -).

For *7 Etneelva* (stor verdi) er konsekvensen ubetydelig (0).

For *11 Bygdarenuten* (stor verdi) vurderes konsekvensen som liten negativ (-).

For *10 Trommedalen* (middels verdi) vurderes konsekvensen som liten til middels negativ (- / - -).

For *8 Etnefjorden* (middels verdi) er konsekvensen vurdert som liten negativ (-)

Samlet sett vurderes konsekvensen som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.3

Alternativ 1.3 avviker fra 1.0 C på en ca. 4,5 km lang strekning mellom Høylandshovda og Svelten, der den går lenger nord. Også dette alternativet er synlig fra deler av DNT-løypenettet og løypenettet rundt Olalia, og krysser dessuten turveien innenfor *10 Trommedalen* (middels verdi) to ganger, med 2-3 mastepunkter innenfor området.

Omfanget for *10 Trommedalen* (middels verdi) vurderes som lite til middels negativt, og konsekvensen som liten til middels negativ (- / - -).

For øvrige delområder vurderes konsekvensen som den samme som ved 1.0 C.

Samlet konsekvens vurderes som **middels negativ (- -)**.

Delstrekning 4: Ølen – Dalsdal

Alternativ 1.0 D

Fra området sør for Ølen går 1.0 D i ytterkant av *16 Døldarheia* hvor den krysser stier inn i området fra Ølen sentrum. Her vil det gå i kort avstand fra vedtatt ny E134, slik at randsonen til delområdet allerede må regnes å ha forringet verdi. Herfra går 1.0 langs ny E134 ned til sør for Elleflåtåsen; stedvis nær (herunder kryssinger) og stedvis lenger unna (400-500 m avstand) vegen. I dette området har Haugaland Kraft Nett (HKN) planer (på konsesjonsstadiet) for ny 66 kV kraftledning. HKNs alternativ 1.0 og 1.1. vil gå parallelt med Statnetts 1.0 D på denne strekningen dersom disse alternativene får konsesjon. Omfanget vurderes som intet til lite negativt.

Alternativet går gjennom *18 Vatnedalen*, og blir synlig bl.a. fra toppturnmålet Krakkanuten. Ny veg vil allerede redusere den landskapsmessige opplevelsen fra dette delområdet, som er inngrepspreget også før denne vegen bygges. Omfanget vurderes som lite negativt.

Ledningen vil også gå nær øvre deler av *19 Åmselva*. Her vurderes omfanget som intet til lite negativt.

Herfra vil ledningen krysse gjennom *20 Øst for Skjoldafjorden*, hvorfra det vil bli synlig fra turstien opp til Fuglen og toppen av dette fjellet samt fra Vardafjellet. Omfanget vurderes som middels negativt.

Ledningen vil gå utenfor *17 Valåsen-Vikestølområdet*, men krysser en tursti opp fra Eikelandsvegen og er synlig fra flere steder innenfor dette området. Omfanget vurderes som intet til lite negativt.

Fra *12 Vidhovda* vil ledningen bli synlig der den krysser dalføret opp mot Ølsjøen og der den går over i *16 Døldardheia*, og fra *11 Bygdarenuten* vil den bli synlig fra dalkryssingen og langs hele nordsiden av *16 Døldardheia*. Omfanget vurderes som lite negativt fra begge områder.

Konsekvensen for *16 Døldardheia* (middels verdi) vurderes på bakgrunn av omfanget (intet til lite negativt) som liten negativ (-).

For *18 Vatnedalen* (liten til middels verdi) vurderes konsekvensen på bakgrunn av omfanget (lite negativt) som liten negativ (-).

For 20 Øst for Skjoldafjorden (liten til middels verdi) er konsekvensen på bakgrunn av omfanget (middels negativt) vurdert som liten til middels negativ (- / - -).

For 11 Bygdarenuten (stor verdi) og 12 Vidhovda (liten verdi) er konsekvensene vurdert på bakgrunn av omfanget (lite negativt for begge) vurdert som hhv. liten negativ (-) og ubetydelig til liten negativ (0/-).

For 17 Valåsen-Vikestølområdet (stor verdi) er omfanget vurdert som ubetydelig til lite negativt og konsekvensen satt til liten negativ (-).

*Samlet sett er konsekvensen av ledningen på delstrekningen vurdert som **liten til middels negativ (- / - -)**.*

Alternativ 1.4

Dette alternativet avviker i liten grad fra 1.0 på delstrekningen. Konsekvensen vurderes som lik konsekvensen ved 1.0 D, dvs.

Liten til middels negativ (- / - -).

Figur 4-23. Utsikt mot Elleflåtåsen til venstre i bildet (innenfor 18 Vatnadalen) og Skjoldafjorden til høyre i bildet sett fra Øvre Austreim i Vindafjord. Fra Øvre Austreim går det tursti innover Valåsen-Vikestølområdet (bak ryggen til fotografen), bl.a. til turisthytta Longåsdaalen.

Delstrekning 5: Dalsdal – Skjoldastraumen

Alternativ 1.0 E

Alternativet går inn i delområde 20 Øst for Skjoldafjorden hvor det krysser over turmålene Skrubbahaugen og Storefjellnibba. Det vil bli godt synlig også fra toppturnmålet Bjergafjellet i øst. Ledningen vil også medføre en viss risiko for storfuglkollisjoner, vurdert å medføre liten negativ konsekvens i naturmangfoldutredningen. Dette antas å ha begrenset påvirkning på jaktutbyttet. Omfanget vurderes som middels negativt primært fordi ledningen i stor grad vil forringe opplevelsen av landskapet i dette området.

Alternativet blir videre svært godt synlig fra Skjoldastraumen innenfor delområdet 21 Indre Skjoldastraumen samt de to nærturområdene 24 Freiåsen og 23 Nes. Pga. avstanden vil virkningen bli noe mindre på delområdet 22 Ytre Skjoldastraumen. For de tre førstnevnte vurderes tiltaket å medføre

noe forringelse, dvs. lite negativt omfang, mens det for *22 Ytre Skjoldastraumen* gir intet negativt omfang.

Konsekvensen for *20 Øst for Skjoldafjorden* blir på bakgrunn av verdi (liten til middels) og omfang (middels negativt) middels negativ (- -).

Konsekvensen for *21 Indre Skjoldastraumen* blir på bakgrunn av verdi (liten) og omfang (lite negativt) liten negativ (-).

Konsekvensen for både *24 Freiåsen* og *23 Nes* blir på bakgrunn av verdi (middels) og omfang (lite negativt) liten negativ (-).

For *22 Ytre Skjoldastraumen* (stor verdi) blir konsekvensen ubetydelig (0).

Samlet sett vurderes konsekvensen av alternativ 1.0 som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.5

Alternativ 1.5 går også gjennom delområdet *20 Øst for Skjoldafjorden*. Det har imidlertid en bedre linjeføring ettersom det ikke krysser over toppturmålene, men går i nedkant både av Skrubbaugen og Storefjellnibba; sistnevnte også i parallell trasé til eksisterende sentralnettsledning. Fra Bjergafjellet i øst vil alternativet være synlig, men ikke i horisonten på samme måte som 1.0 E. Denne ledningen vil være i større konflikt med storfuglbestanden i området enn alternativ 1.0 E. Omfanget vurderes som lite til middels negativt for delområdet.

Dette alternativet har også fjernvirkning på *21 Indre Skjoldafjorden* samt *24 Freiåsen* og *23 Nes*, men færre master blir synlig herfra enn ved realisering av 1.0.

Alternativ 1.5 vurderes derfor samlet sett å medføre **liten til middels negativ konsekvens (- / - -)**.

Delstrekning 6: Skjoldastraumen – Dueland

Alternativ 1.0 F

Alternativet krysser *21 Indre Skjoldafjorden* og går videre inn i friluftsområdet *24 Freiåsen*. Hele traséen vil bli synlig fra dette toppturmålet.

I dette åpne landskapet vil hele traseen bli synlig fra deler av *20 Øst for Skjoldafjorden*, herunder Storefjellnibba som er et aktuelt toppturmål innenfor området for de som evt. vil gå videre fra Skrubbaugen og Vardafjellet. Det er usikkert om traseen vil bli synlig fra stien opp til de to førstnevnte toppene.

Fra *23 Nes* vil hele traseen bli synlig.

I dette området er landskapet en vesentlig del av opplevelsesverdien, og vurdert å ha middels til stor verdi under tema landskap. Ledningen vil påvirke opplevelsesverdien vesentlig, og vurderes å få rundt middels negativt omfang for alle de omtalte delområdene.

Fra *22 Ytre Skjoldafjorden* er omfanget intet som følge av avstanden og andre inngrep som ligger nærmere og dermed kommer mer i fokus.

Konsekvensen for *21 Indre Skjoldafjorden* (liten verdi) blir liten til middels negativ (- / - -).

For både *24 Freiåsen* og *23 Nes* (begge med middels verdi) blir konsekvensen middels negativ (- -)

For *20 Øst for Skjoldafjorden* (liten til middels verdi) er konsekvensen satt til liten til middels negativ (- / - -).

Konsekvensen for 22 Ytre Skjoldafjorden blir ubetydelig (0).

Samlet sett vurderes alternativet å medføre opp mot **middels negativ konsekvens (- -)** for friluftslivet.

Alternativ 1.6

Alternativet krysser Skjoldafjorden lenger nord enn 1.0 F.

Det gir i motsetning til 1.0 F ikke direkte påvirkning på 24 Freiåsen, men vil fremdeles være svært eksponert fra dette området, og kommer noe nærmere Nes.

Konsekvensen vurderes samlet sett som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Delstrekning 7: Dueland – Ådnavatnet

Alternativ 1.0 G

Alternativet går parallelt med eksisterende sentralnettsledning hele veien forbi Romsalandsvågen (22 Ytre Skjoldafjorden), og vil være synlig fra vågen. Selv med parallellføring til eksisterende ledning vil landskapsopplevelsen fra vågen i noen grad forringes, og ledningen vurderes å medføre lite til middels negativt omfang for området.

Ledningen går videre gjennom delområde 25 Storavatnområdet i trasé som er parallell til eksisterende ledning, selv om avstanden mellom de to ledningene er stor.

Omfanget vurderes som lite til middels negativt for dette området.

Ledningen krysser 30 Indre Førlandsfjorden i et område med fritidsboliger på begge sider. Her går ledningen dessuten rett over en fritidsbolig ved Førlandsvegen på østsiden. Her blir den godt synlig fra både fritidsboliger og fjorden, og vil i noen grad forringe opplevelsesverdien. Det er imidlertid inngrep i området fra før, herunder en regionalnettsledning som krysser fjorden samme sted. Omfanget vurderes som lite negativt for delområdet.

Området 29 Rossafjellet-Ådnafjellet blir berørt i østsiden ned mot fjorden. I dette området er det planer om ny E39 om lag 4-500 m lenger øst enn ledningen, dvs. mellom dagens E39 og friluftsområdet. Traseen for den nye vegen er imidlertid usikker per i dag. Det går også en sentralnettsledning her i dag som gjør at området ikke oppleves som inngrepsfritt. Omfanget vurderes som lite negativt.

Alternativet vil også ha en viss fjernvirkning på 24 Freiåsen (middels verdi) vest for Skjoldastraumen, vurdert til lite negativt omfang.

Konsekvensen for 22 Ytre Skjoldafjorden vil på bakgrunn av verdi (stor) og omfanget (lite til middels) bli liten til middels negativ (- / - -).

For 25 Storavatnområdet vil konsekvensen på bakgrunn av verdien (stor) og omfanget (lite til middels negativt) bli liten til middels negativ (- / - -).

For 30 Indre Førlandsfjorden er konsekvensen på bakgrunn av verdien (liten) og omfanget (lite negativt) vurdert som liten negativ (-).

Før området 29 Rossafjellet-Ådnafjellet gir verdien (liten til middels) og omfanget (lite negativt) liten negativ konsekvens (-).

For 24 Freiåsen gir fjernvirkningen på bakgrunn av verdien (middels) og omfanget (lite negativt) liten negativ konsekvens (-).

Samlet sett vurderes alternativet å medføre opp mot **middels negativ konsekvens (- -)**.

Alternativ 1.7

Alternativet går i god avstand til 25 *Storavatnområdet* selv om det også blir synlig herfra (fjernvirkning). Alternativet vil ha noe større fjernvirkning på 24 *Freiåsen* enn 1.0 G, og kan bli noe synlig fra 21 *Indre Skjoldafjorden*.

Alternativet vil gå rett forbi 26 *Litlaskogfjellet* og gjennom områdene 28 *Aksdalsvatnet-Fuglavatnet* og 29 *Rossafjellet-Ådnafjellet*. Det er lite vegetasjon disse områdene, og ledningen vil bli eksponert. Begge disse områdene vil bli påvirket av ny E39 slik traseen nå ligger. Ledningen vil medføre tap av mye av SNUP-arealet innenfor området.

Den vil også bli synlig fra delområdet 27 *Aksdal*, spesielt der den krysser i sydenden av Fuglavatnet. Avstanden er imidlertid nokså lang, nærmere bestemt på rundt 2 km på det nærmeste.

For 28 *Aksdalsvatnet-Fuglavatnet* (middels til stor verdi) er omfanget vurdert som middels negativt, og konsekvensen blir middels negativ (- -)

For 29 *Rossafjellet-Ådnafjellet* (middels verdi) er omfanget vurdert som middels negativt, og konsekvensen blir dermed middels negativ.

For 26 *Litlaskogfjellet* (middels verdi) vurderes omfanget som middels negativt og konsekvensen som middels negativ (- -).

For 25 *Storavatnområdet* (stor verdi) og 27 *Aksdal* (middels til stor verdi) vurderes omfanget som lite negativt og konsekvensene er vurdert som liten negativ (-) for begge.

Samlet vurderes konsekvensen som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.8

Alternativet tilsvarende 1.0 G med unntak av at det avviker fra eksisterende ledningstrase på en strekning gjennom 25 *Storavatnområdet*. Her innebærer det en landskapsmessig sett uheldig virkning for 25 *Storavatnområdet* da den vil gi opplevelse av store kraftledninger i flere retninger i området den avviker fra eksisterende ledningstrasé.

Konsekvensen vurderes som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.9

For friluftslivet generelt er det svært liten forskjell mellom alternativ 1.9 og 1.0 G. Dette er med unntak av virkningen for én fritidsbolig, der Statnett opplyser om at eieren har bedt om at Statnett kjøper eiendommen. Gitt dette vurderes konsekvensen dermed som lik 1.0 G, dvs. **middels negativ (- -)**.

Delstrekning 8: Ådnavatnet – Gismarvik

Alternativ 1.0 H

Det foreligger kun én omsøkt utbyggingsløsning på delstrekningen. Ledningen er her planlagt i ytterkanten av delområdet 29 *Rossafjellet-Ådnafjellet*, hvor den vil gå i 4-500 m avstand fra foreløpig trasé for ny E39 som tangerer friluftsområdet. Ledningen vil bli godt synlig i dette åpne kystlandskapet, og i noen grad redusere opplevelses- og attraksjonsverdien i området rundt Ådnavatnet. Det vesentligste av området vil imidlertid ikke bli berørt. Omfanget vurderes derfor som lite negativt.

Alternativet vil gi fjernvirkning til 30 *Indre Førlandsfjorden* (liten verdi), 31 *Ytre Førlandsfjorden* (stor verdi), 32 *Indre Førresfjorden* (liten verdi) og 33 *Ytre Førresfjorden* (stor verdi). I disse områdene er det allerede virkning fra store, tekniske inngrep som eksisterende ledninger, E39 og bebyggelse samt

allerede utbygde anlegg på Gismarvik industriområde. Ny ledning vil medføre enda større belastning, men vurderes på bakgrunn av 0-alternativet å få kun lite negativt omfang for friluftslivet for alle disse områdene med unntak av 32 *Indre Førresfjorden* hvor omfanget vurderes som intet pga. at avstanden til ledningen i tillegg er lang.

Konsekvensen for 29 *Rossafjellet-Ådnafjellet* (middels verdi) vurderes som **liten negativ (-)**.

Konsekvensen for 30 *Indre Førlandsfjorden* (liten verdi) vurderes som **liten negativ (-)**.

Konsekvensen for 31 *Ytre Førlandsfjorden* (stor verdi) vurderes som **liten til middels negativ (-)**.

Konsekvensen for 32 *Indre Førresfjorden* (liten verdi) vurderes som **ubetydelig (0)**.

Konsekvensen for 33 *Ytre Førresfjorden* (stor verdi) vurderes som **liten negativ (-)**.

Konsekvensen vurderes samlet sett som **liten negativ (-)**.

Figur 4-24. På Lindøya i Førlandsfjorden er det havn for både seilforening og motorbåtforening.

Utvidelse Blåfalli koblingsanlegg

Blåfalli koblingsanlegg ligger utenfor verdifulle friluftsområder. Til tross for nærhet til kartlagte områder, vurderes en utvidelse ikke å medføre noen virkning for nærliggende områders opplevelses- eller attraksjonsverdi. Konsekvensen er derfor **ubetydelig (0)**.

Ny Gismarvik transformatorstasjon

Transformatorstasjonen bygges innenfor et vedtatt industriområde og utenfor og i god avstand til verdifulle friluftsområder. Omfanget vurderes som intet, og konsekvensen som **ubetydelig (0)**.

Oppsummering av konsekvenser og rangering for alternativer fra Blåfalli til Gismarvik

Tabellen under oppsummerer konsekvensene og rangerer de ulike alternativene på strekningen fra Blåfalli til Gismarvik.

Konsekvensene er angitt delområde for delområde. Det er imidlertid viktig å påpeke at konsekvensene av hele strekningen fra Blåfalli til Gismarvik samlet sett vil gi større negative konsekvenser enn for hver

delstrekning isolert. Dette er både pga. påvirkning på en rekke friluftsområder, og pga. at noen friluftsområder berøres av flere ledningsstrekninger.

Tabell 4-7. Oppsummering av konsekvenser for friluftsliv på strekningen Blåfalli – Gismarvik.

Hovedalternativ	Konsekvens	Rangering
<i>Delstrekning 1: Blåfalli-Litledalen</i>		
1.0 A	Middels negativ (- -)	2
1.1	Liten til middels negativ (- / - -)	1
<i>Delstrekning 2: Litledalen - Høylandshovda</i>		
1.0 B	Liten negativ (-)	1
1.2	Middels negativ (- -)	2
<i>Delstrekning 3: Høylandshovda-Ølen</i>		
1.0 C	Middels negativt (- -)	1
1.3	Middels negativt (- -)	2
<i>Delstrekning 4: Ølen - Dalsdal</i>		
1.0 D	Liten til middels negativ (- / - -)	1
1.4	Liten til middels negativ (- / - -)	1
<i>Delstrekning 5: Dalsdal-Skjoldastraumen</i>		
1.0 E	Middels negativ (- -)	2
1.5	Liten til middels negativ (- / - -)	1
<i>Delstrekning 6: Skjoldastraumen - Dueland</i>		
1.0 F	Middels negativ (- -)	2
1.6	Liten til middels negativ (- / - -)	1
<i>Delstrekning 7 -Dueland - Ådnavatnet</i>		
1.0 G	Middels negativ (- -)	1
1.7	Middels negativ (- -)	3
1.8	Middels negativ (- -)	2
1.9	Middels negativ (- -)	1
<i>Delstrekning 8: Ådnavatnet - Gismarvik</i>		
1.0 H	Liten negativ (-)	1
<i>Minst konfliktfylte helhetlige løsning Blåfalli-Gismarvik</i>		
Delstrekning 1: Alternativ 1.1		
Delstrekning 2: Alternativ 1.0 B		
Delstrekning 3: Alternativ 1.0 C		
Delstrekning 4: Alternativ 1.0 D /Alternativ 1.4		
Delstrekning 5: Alternativ 1.5		
Delstrekning 6: Alternativ 1.6		
Delstrekning 7: Alternativ 1.0 G / Alternativ 1.9		
Delstrekning 8: Alternativ 1.0 H		
<i>Mest konfliktfylte helhetlige løsning Blåfalli-Gismarvik</i>		
Delstrekning 1: Alternativ 1.0 A		
Delstrekning 2: Alternativ 1.2		
Delstrekning 3: Alternativ 1.3		

Hovedalternativ	Konsekvens	Rangering
Delstrekning 4: Alternativ 1.0 D /Alternativ 1.4		
Delstrekning 5: Alternativ 1.0 F		
Delstrekning 6: Alternativ 1.0 G		
Delstrekning 7: Alternativ 1.7		
Delstrekning 8: Alternativ 1.0 H		
<i>Transformatorstasjon – utvidelse av eksisterende</i>		
Blåfalli koblingsanlegg	Ubetydelig (0)	1
<i>Transformatorstasjon - ny</i>		
Gismarvik transformatorstasjon – 300 kV	Ubetydelig (0)	1

4.3.3 Konsekvenser av Sauda transformatorstasjon / Sauda – Gismarvik samt kobling 3.1

Konsekvenser i anleggsfasen

Se omtale av konsekvenser i anleggsfasen i kap. 4.3.2.

Konsekvenser i driftsfasen

Det er ikke fastsatt mastepunkter eller utarbeidet VR-modell som kan være til hjelp i utredningen for disse alternativene. Det er derfor noe vanskeligere å vurdere ledningenes synlighet, noe som påvirker vurderingene.

Alternativ 2.0. Sauda-Skjoldastraumen

Alternativet følger delvis eksisterende trasé fra Sauda, og kan kobles til alle alternativer som går videre fra og med delstrekning 6 *Skjoldastraumen-Dueland*. Ledningen vil bli parallellført til eksisterende ledning på mye av traseen, men i relativt stor avstand (100 m).

Fra Sauda transformatorstasjon vil ledningen gå i ny trase gjennom 43 *Rondehaugen*, randsonen av 9 *Etnesaudafjella* og gjennom 44 *Rødstjørna-Fløgstadåsen* før parallellføring med eksisterende sentralnettsledning gjennom 45 *Skiløyper øst og vest for Hovås* og videre inn igjen i 9 *Etnesaudafjella*.

Innenfor 9 *Sauda-Etnesfjella* blir den godt synlig bl.a. fra Sauda skisenter i Svandalen. Den blir godt synlig fra DNT-stien fra Svandalen som går inn til øvrig løypenett og hytter i fjellområdet. Ny og eksisterende ledning krysser denne stien i øvre del av dalføret.

Ledningen går videre gjennom Bjørndalen innenfor samme delområdet. Her blir den synlig bl.a. fra toppturnmålet Bjørndalsnuten ved kryssing over Nordre Bjørndalsvatnet og Botnavatnet. Det går dels vardet sti opp til nuten fra øst for Fjellgardsvatnet i Vindafjord. Det går sti også inn til Botnavatnet som ledningen vil krysse og gå langs.

Ledningen går ut av delområdet og ned mot Fjellgardsvatnet i Vindafjord, som er en innfallsport til området. I overgangen mellom fjellet og dalføret her vil ledningen bli synlig fra overnevnte sti samt sti til Bjørnstigen som er et lokalt turmål.

Herfra gir ledningen nærføring til 13 *Rødneelva* før den krysser over 12 *Vidhovda*.

Ledningen vil bli synlig fra deler av stien opp til 14 *Lysenuten*, men avstanden er så stor (minsteavstand er ca. 3,5 km) at virkningen vil bli liten fra toppen.

Vest for Sandeid går ledningen parallelt med eksisterende sentralnettsledning og krysser sti fra Sandeid til *16 Døldarheia*, og herfra i ny trasé som krysser sti opp fra vestsiden av Gjerdesdalsvatnet til *16 Døldarheia*.

Ledningen krysser videre nedre del av *19 Åmselva* i parallell trasé til eksisterende sentralnettsledning og nær bebyggelse. Den går deretter videre inn i *20 Øst for Skjoldafjorden* i hovedsak langs samme ledning, og nær (ned mot 500 m) planområdet til Dalbygda vindkraftverk.

Ned mot Skjoldafjorden blir ledningen synlig fra *21 Indre Skjoldafjorden* og *24 Freiåsen*.

Alternativet er i konflikt med storfugl i flere funksjonsområder i Sauda og Vindafjord innenfor delområdene *43 Rondehaugen*, *9 Etne-Saudafjella* og *20 Øst for Skjoldafjorden*.

For *43 Rondehaugen* (middels verdi) vurderes omfanget som middels negativt, og konsekvensen som middels negativ (- -).

For *44 Rødstjørna-Fløgstadåsen* (middels til stor verdi) vurderes omfanget som lite til middels negativt på bakgrunn av at ledningen går i randsonen. Konsekvensen blir middels negativ.

For *45 Skiløyper øst og vest for Hovås* (middels til stor verdi) vurderes omfanget som lite negativt som følge av nærhet til eksisterende inngrep. Konsekvensen vurderes som middels negativ.

For *9 Etne-Saudafjella* (stor verdi) vurderes omfanget som lite til middels negativt som følge av parallellføringen, og konsekvensen som middels negativ (- -).

For *13 Rødneelva* (stor verdi) vurderes omfanget som intet til lite negativt, og konsekvensen som ubetydelig til liten negativ (0/-).

For *14 Lysenuten* (middels verdi) vurderes omfanget som lite negativt, og konsekvensen som liten negativ (0/-).

For *12 Vidhovda* (liten verdi) vurderes omfanget som middels negativt, og konsekvensen som middels negativ (- -).

For *16 Døldarheia* (middels verdi) vurderes omfanget som lite til middels negativt, og konsekvensen som liten til middels negativ (- / - -).

Kryssingen av *19 Åmselva* (stor verdi) vurderes å medføre intet til lite negativt omfang, og konsekvensen som ubetydelig til liten negativ (0/-).

For delområdet *20 Øst for Skjoldafjorden* (lite til middels verdi) vurderes omfanget som lite til middels negativt og konsekvensen som liten til middels negativ (- / - -).

For *21 Indre Skjoldastraumen* (liten verdi) vurderes omfanget som lite negativt og konsekvensen som liten negativ (-).

Omfanget vurderes som intet til lite negativt for *24 Freiåsen*, og konsekvensen er derfor satt til ubetydelig til liten negativ (0/-).

For *22 Ytre Skjoldastraumen og Romsalandsvågen* (stor verdi) er omfanget vurdert som lite/intet og konsekvensen ubetydelig (0).

Alternativ 2.0 går over en lang strekning som ikke er direkte sammenlignbar med delstrekningene vurdert for omsøkte alternativer. Konsekvensene varierer mellom ulike friluftsområder, men er vurdert som størst for områder i Sauda og Etne-Saudafjella.

Samlet konsekvens vurderes som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 2.1 Sauda-Litledalen

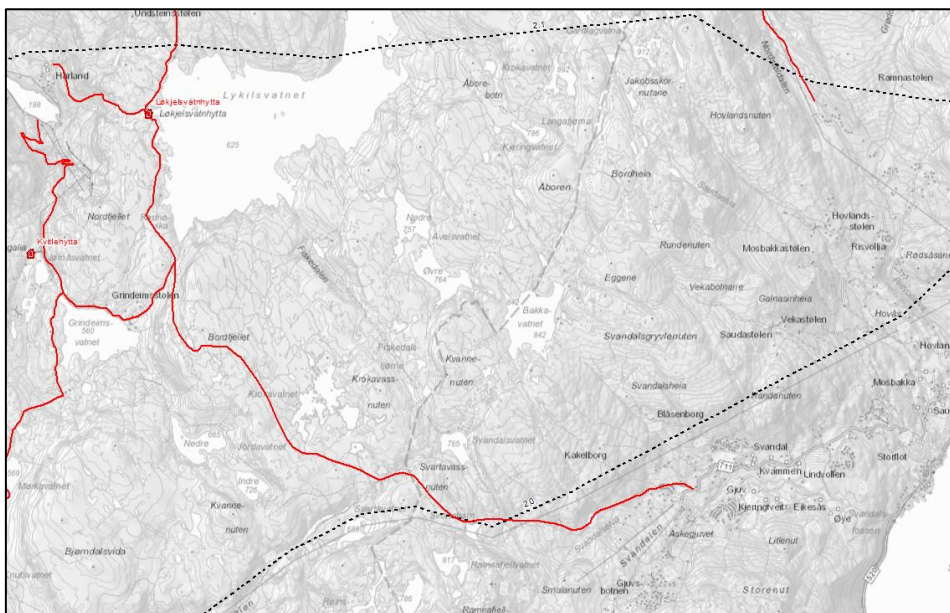
Alternativet går fra Sauda transformatorstasjon til Litledalen der det kan kobles sammen med alternativene fra Blåfalli fra og med delstrekning 2.

Ledningen krysser 43 Rondehaugen i samme trasé som 2.0, men går herfra rett inn i 9 Etne-Saudafjella hvor den krysser nær startpunktet til DNT-stien inn til Storavassbu. Den krysser videre Lykilvatnet og DNT-stien sørover til Løkjelvatnhytta før den går ned mot Litledalen. Ledningen berører derfor noen av de viktigste områdene innenfor 9 Sauda-Etnefjella, vil bli godt synlig over store områder og vil medføre tap av SNUP.

Omfanget vurderes som middels negativt for 43 Rondehaugen (middels verdi) og konsekvensen vurderes med dette som middels negativ (- -).

For 9 Etne-Saudafjella (stor verdi) vurderes omfanget som middels til stort negativt, og konsekvensen som middels til stor negativ (- - / - - -).

Samlet sett vurderes konsekvensen som **middels til stor negativ (- - / - - -)**.

Figur 4-25. Både 2.0 og 2.1 (stiplede linjer) krysser DNT-stier (røde linjer) i 9 Sauda-Etnefjella, men 2.0 krysser nær og parallelt med eksisterende 300 kV ledning. 2.1 blir dessuten i tillegg synlig fra Løkjelvatnhytta.

3.1 Oppheim – Frøland

Alternativet er en mulig kobling mellom 2.1 og 2.0 fra Sauda, samt for alternativer fra Blåfalli for kobling mot 2.0 fra Sauda.

Ledningen vil krysse Olaliområdet innenfor 9 *Etne-Saudafjella*, herunder statlig sikra p-plass for dette området og stier. Dette er et kjerneområde for friluftsliv for hele Haugalandet på vinterstid. En ledning her vil bli svært synlig fra løypenettet og forringe attraksjonsverdien.

Ledningen går ned til foten av 12 *Vidhovda*, og blir svært eksponert herfra.

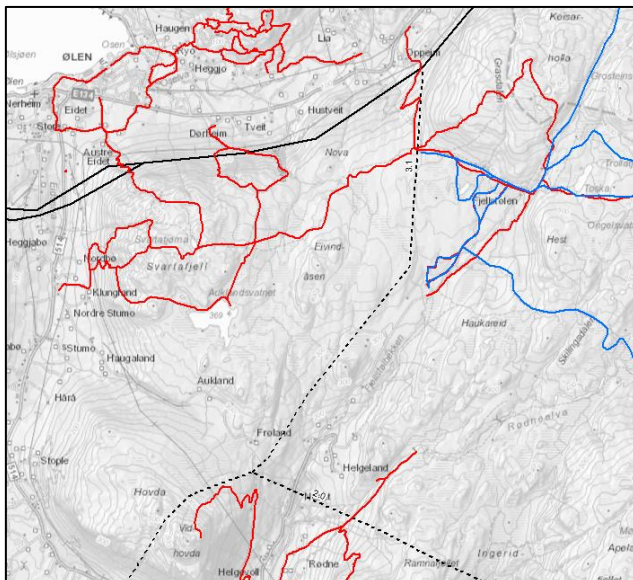
Første del av traseen vil også være synlig fra 11 *Bygdarenuten*, men avstanden herfra er så stor, ca. 2,7 km fra toppen, at virkningen vil være begrenset.

For 9 *Etne-Saudafjella* (stor verdi) vurderes omfanget som middels negativt, og konsekvensen som middels til stor negativ (- / - -).

For 12 *Vidhovda* (liten verdi) vurderes omfanget som middels negativt, og konsekvensen som liten middels negativ (- / - -).

For 11 *Bygdarenuten* (stor verdi) vurderes omfanget som intet til lite negativt, og konsekvensen som ubetydelig til liten negativ (0/-).

Samlet sett vurderes konsekvensen av 3.1. som **middels til stor negativ (- / - -)**.

Figur 4-26. Alternativ 3.1 krysser sommerstier (røde linjer) og går nær skiløyper (blå linjer) i Olaliområdet.

Utvidelse Sauda transformatorstasjon

Det er allerede gitt tillatelse til en utvidelse av arealet for Sauda transformatorstasjon. De tiltakene som må gjennomføres her ved utføring av ny ledning til Gismarvik vil ikke ha noen vesentlige konsekvenser for friluftslivet ettersom det ikke er friluftslivinteresser på dette området, og området allerede er industrialisert.

Konsekvensen vurderes som **ubetydelig (0)**.

Oppsummering av konsekvenser av alternativer fra Sauda

Tabell 4-8. Oppsummering av konsekvenser for friluftsliv ved alternativer som er aktuelle ved utvidelse av Sauda transformatorstasjon.

Alternativ	Konsekvens
<i>Sauda - Skjoldastraumen</i>	
2.0	Middels negativ konsekvens (- -)
<i>Sauda - Litledalen</i>	
2.1	Middels til stor negativ konsekvens (- - / - - -)
<i>Kobling 3.1 Oppheim - Hovda*</i>	
3.1	Middels til stor negativ konsekvens (- - / - - -)
<i>Sauda transformatorstasjon</i>	
	Ubetydelig konsekvens (0)

4.3.4 Alternativ 6.0 Gismarvik – Håvik

Konsekvenser i anleggsfasen

Se omtale av konsekvenser i anleggsfasen i kap. 4.3.2.

Konsekvenser i driftsfasen

Alternativ 6.0 Gismarvik - Håvik

Alternativ 6.0 forutsetter at det bygges ny transformatorstasjon på Håvik.

Alternativet krysser Førresfjorden og Karmsundet til Hydros anlegg på Håvik. Det vil hele veien gå parallelt med eksisterende sentralnettsledninger.

Kryssing av Førresfjorden skjer innenfor delområde 33 Førresfjorden, hvor den vil bli synlig fra Lindøy, som trolig er det mest verdifulle området i fjorden for friluftslivet, samt Fosnavåg (statlig sikra område) og Austnesholmane (kartlagt av Karmøy kommune). På Karmsundsiden blir ledningen synlig fra Dragøy innenfor samme delområde. Kryssingen vil også bli synlig fra 32 Indre Førresfjorden

Kryssingen over Karmsundet blir dessuten synlig fra 34 Tuastadvatnet, 35 Bukkøy og Avaldsnes, 36 Vågen ved Velle, 37 Fiskå, 38 Kvalavåg, Kolstadmarka og Fotvattenmarka og 40 Godfarnes. Kryssingene vil herfra oppfattes som en parallellføring og fremheve de eksisterende kryssingene, som dermed blir mer fremtredende enn de er i dag.

For 33 Ytre Førresfjorden (stor verdi) vil kryssingen ytterligere forringe opplevelsesverdien av fjordlandskapet. Omfanget vurderes som lite til middels negativt, og konsekvensen som middels negativ (- -).

Omfanget for 34 Tuastadvatnet og 37 Fiskå, (begge med middels verdi) er vurdert som lite negativt, og konsekvensen blir liten negativ (-).

For 35 Bukkøy og Avaldsnes (stor verdi) er omfanget vurdert som ubetydelig til lite negativt, og konsekvensen blir liten negativ (-).

For 36 Vågen ved Velle (liten til middels verdi) er omfanget vurdert som ubetydelig til lite negativt og konsekvensen blir ubetydelig til liten negativ (0/-).

Omfanget for 38 Kvalavåg, Kolstadmarka og Fotvattenmarka samt 40 Godfarnes (begge med middels verdi) er omfanget vurdert som lite til middels negativt, og konsekvensen liten til middels negativ (- / - -).

Samlet sett vurderes konsekvensen som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Tabell 4-9. Oppsummering av konsekvenser for friluftsliv ved ny ledning mellom Gismarvik og Håvik.

Alternativ	Konsekvens
<i>Gismarvik - Håvik</i>	
6.0	Liten til middels negativ konsekvens (- / - -)

4.4 Mulige avbøtende tiltak

Viktige avbøtende tiltak for dette temaet vil omfatte tiltak som er foreslått under temaet *Landskap*.

I tillegg vil det i anleggsfasen være viktig med informasjon ut til nærmiljø, lokale friluftsansjoner m.m. om planlagte anleggsaktiviteter i de tilfeller hvor disse vil pågå i friluftsområder eller påvirke atkomstmulighetene til disse.

Detaljering av atkomst i anleggsfase og baseplasser må avklares med friluftsansjoner, herunder bør lagring ikke skje på viktige p-plasser eller ved viktige turstier.

Det bør videre foretas justeringer av kraftledninger for å redusere de største direkte konfliktene med friluftslivet, herunder:

- Alternativ 1.3 bør trekkes noe sørover for å unngå delområde 10 *Trommedalen*.
- Alternativ 1.0 E på delstrekning 5 *Dalsdal-Skjoldastraumen* bør justeres for å unngå konflikt med turstien til Vardafjellet i delområde 20 *Øst for Skjoldafjorden*.
- Alternativ 1.0 F på delstrekning Skjoldastraumen - Dueland bør trekkes vekk fra 24 *Freiåsen*.
- Alternativ 1.0 G fra Dueland til Ådnavatnet og 1.0 H fra Ådnavatnet til Gismarvik bør om mulig trekkes ut fra delområde 29 *Rossafjellet-Ådnafjellet*
- Alternativ 1.7 bør trekkes ut av delområdene 26 *Litlaskogfjellet*, 28 *Aksdalsvatnet-Fuglavatnet* og 29 *Rossafjellet-Ådnafjellet*.

4.5 Oppfølgende undersøkelser

Det er ikke foreslått oppfølgende undersøkelser ut over avklaring om konflikter mellom anleggsveger baseplasser og turstier.

5 Reiseliv

5.1 Datagrunnlag og datakvalitet

5.1.1 Datagrunnlag og -kvalitet

Denne utredningen er basert på følgende informasjon:

- Kontakt med Visit Sunnhordaland
- Kontakt med Haugaland Vekst, som også har vært i kontakt med Destinasjon Haugesund & Haugalandet for samordning av informasjon til konsekvensutredningen.
- Turistinformasjon på berørte kommuners hjemmesider
- Reiselivsstatistikk fra Statistikknett Reiseliv
- Internettøk etter overnattingssteder og turistattraksjoner
- Reiselivsbrosjyrer
- Egen befarings i oktober 2017

Datagrunnlaget vurderes kun som middels godt pga. lite detaljert kunnskap om turistenes bruk av friluftsområder i influensområdet og betydningen av dette for det lokale reiselivet.

Utredningen er ikke oppdatert med ny informasjon i forbindelse med endringer beskrevet i 2020.

5.1.2 Verdi- og omfangskriterier

Tabell 5-1 viser verdikriteriene som er benyttet for temaet reiseliv og turisme. Tiltakets omfang for reiseliv og turisme vurderes utfra kriteriene beskrevet i Tabell 5-2.

Tabell 5-1. Verdikriterier for reiseliv/turisme.

Verdi	Kriterier
Stor	Flere og ulike næringsaktører. Mange markeder og segmenter til stede, både nasjonale og utenlandske besøkende. Attraksjoner og næringsaktører av nasjonal betydning. Næringen av stor betydning for kommunene i området. Område som er vesentlige for ivaretagning av det norske reiselivsproduktet og nasjonalt viktige reiselivsdestinasjoner hvor landskapet eller naturen er en vesentlig del av attraksjonen.
Middels	Signifikant næring med flere bedrifter. Varierte markeder som besøker ulike attraksjoner. Hovedsakelig hjemmemarkedet. Område som er vesentlige for ivaretagning av det regionale eller lokale reiselivsproduktet, og regionalt og lokalt viktige reiselivsdestinasjoner hvor landskapet eller naturen er en vesentlig del av attraksjonen.
Liten	Lite utviklet næring med enkeltbedrifter som kan ha en viss lokal betydning. Få gjester. Hovedsakelig regionale markeder. Andre reiselivsdestinasjoner der landskap eller natur er en vesentlig del av attraksjonen.

Tabell 5-2. Omfangskriterier for turisme og reiseliv.

Omfang	Kriterier
Stort negativt	Tiltaket vil i stor grad redusere mulighetene for vekst og utvikling innen næringen.
Middels negativt	Skadevirkningene er merkbare og betydelige, men først og fremst for deler av området eller en gren av næringen, mens andre i mindre grad påvirkes negativt.
Lite negativt	Tiltaket vil ha mindre, oftest lokale og avgrensede skadevirkninger for næringen.
Intet/ubetydelig	Tiltaket har ingen/ubetydelige virkninger på dagens eller fremtidig aktivitet.
Lite positivt	Tiltaket vil ha små positive virkninger for dagens eller fremtidig aktivitet i området.
Middels positivt	Tiltaket vil ha middels positive virkninger for dagens eller fremtidig aktiviteter i området.
Stort positivt	Tiltaket vil ha store positive virkninger for dagens eller fremtidig aktivitet i området.

5.2 Områdebeskrivelse og verdivurdering

5.2.1 Sunnhordaland

Etne og Kvinnherad er reiselivsmessig sortert under Visit Sunnhordaland. De største driverne i reiselivet i Sunnhordaland generelt og i de to kommunene spesielt er turstier, fjellturer, hytteturisme, båtutrustning, fiske og fjellskiturisme (Linn Therese Vinje, pers. medd.).

Influensområdet til ledninger i Kvinnherad omfatter spesifikt flere friluftsområder, Fjellhaugen skisenter, samt gjestehavner og hytteområder. Her drives også noe naturbasert turisme / gårdsturisme, bl.a. i form av rideturer til Vikestølen og Smiedal fra Åkra.

I Etne omfattes Etnefjella med turstier og turisthytter, fiskevann som Stordalsvatnet og Etneelva (laksefiske), hytteområder, Åkra, Åkrafjorden, gjestehavner og områder for båtutrustning. I Etne finnes en rekke historiske attraksjoner, herunder Stødle kirke.

5.2.2 Haugalandet

Sauda, Vindafjord, Tysvær og Karmøy er organisert under reiselivsselskapet Destinasjon Haugesund & Haugalandet. Det er i hovedsak naturattraksjoner, friluftsmuligheter, vikingetidshistorie samt kultur- og festivalliv som markedsføres som attraksjoner i destinasjonsselskapets reklamebrosjyre fra 2018.

Nasjonal Turistveg Ryfylke med diverse severdigheter, Åkrafjorden, Kongsgården med historiesenter og vikingetidsanlegg på Avaldsnes/Bukkøya og gårdsferie/aktivitetsferie er blant attraksjonene innenfor influensområdet som er omtalt i brosjyren.

Sauda kommune kan innenfor influensområdet by på Sauda skisenter, varierte ski- og fotturløyper samt tilrettelagte muligheter for bading og båtliv på fjorden. Svandalsfossen med tilrettelagt utkikkplattform, Åbøbyen med industriarbeidermuseum, og Allmannajuvet med utstillinger knyttet til gruedriften i 1880-årene er de største øvrige attraksjonene i influensområdet.

Også Vindafjord kommune kan tilby friluftslivs- og skimuligheter bl.a. i Fjellstølen skianlegg og Olaliområdet. Her er dessuten flere tilbud innenfor gårds-/aktivitetsturisme.

I Tysvær er det flere tilbud knyttet til Hervikfjorden/Skjoldafjorden om ligger innenfor influensområdet, herunder slusene i Skjoldastraumen. Iht. kommuneplanen er Nedstrandøya og områdene rundt Skjoldafjorden, Hervik og Slåttavik de mest aktuelle reiselivsområdene i kommunen med mange fritidsboliger og campingplasser.

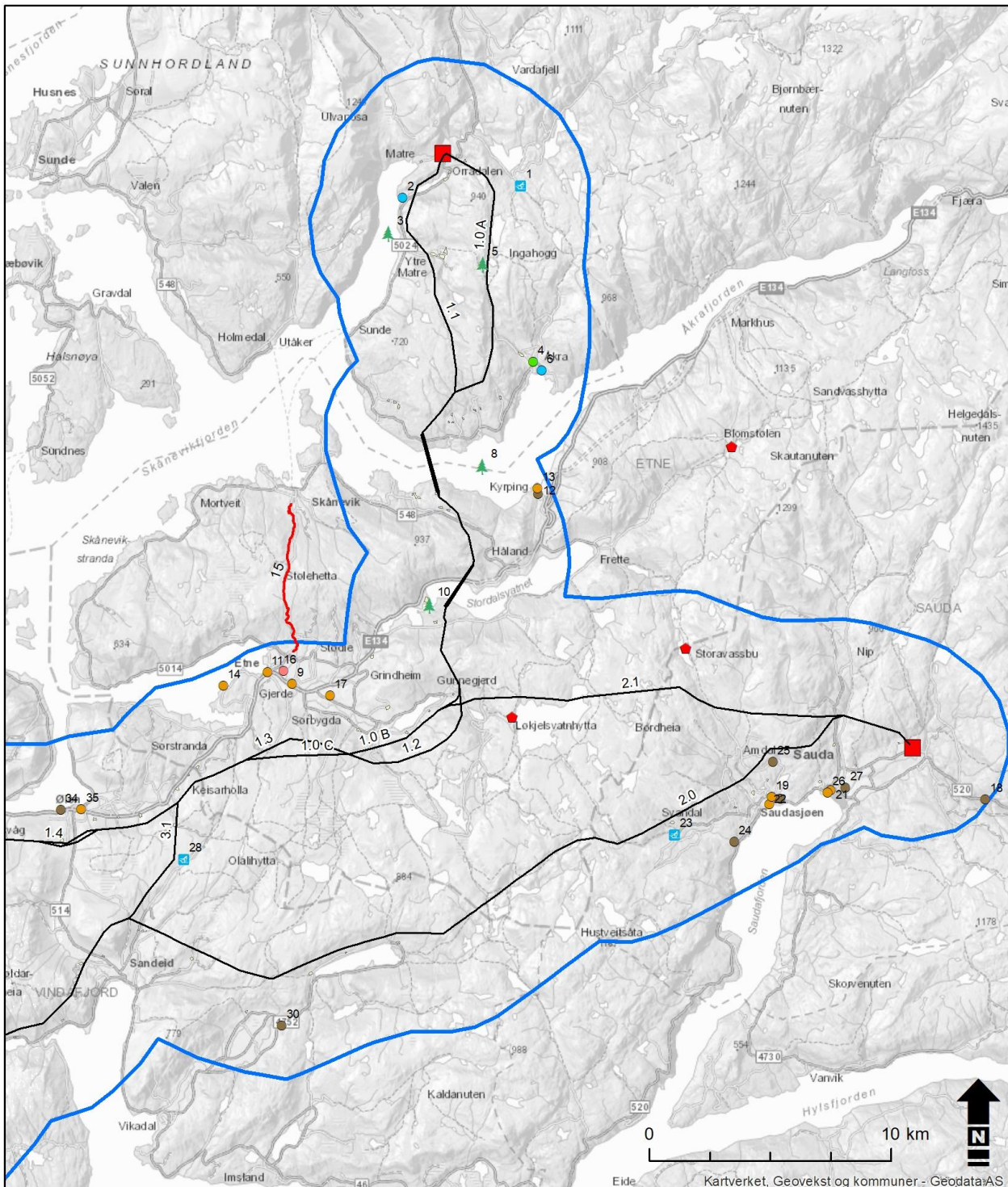
Avaldsnes kongsgård er den største severdigheten i Karmøy. Selve kongsgården ligger utenfor influensområdet, men Bukkøya, hvor det er bygd opp flere kopier av vikingetidshus, ligger delvis innenfor. Som for Tysvær er flere tilbud knyttet til fjord/sjø, herunder friområder ved sjø og Høyvearde fyrhotell.

Tabell 5-3. Aktivitets- og overnattingstilbud innenfor influensområdet.

Id	Navn	Kommune	Beskrivelse
1	Fjellhaugen skisenter	Kvinnherad	Skisenter med 5 km lysløyper og alpinanlegg med eget barneskitrekk, akebakke og område for skilek. Utgangspunkt for kvistede, oppkjørte turløyper.
2	Matre båthavn	Kvinnherad	Småbåthavn i Matersfjorden.
3	Matersfjorden	Kvinnherad	Severdig fjordlandskap.
4	Smiedal gårdsferie/aktivitetsferie	Kvinnherad	Gårds-/aktivitetsferie i Åkra. Tilbyr rideturer, kløvturer, overnatting i lavvo eller hytte, fisketurer i fjellvann og fjord, tradisjonsrik mat, og andre aktiviteter tilknyttet gården og gårdselva. Benytter bl.a. Vikastølen som turmål.
5	Vikastølen	Kvinnherad	Mål for heste- og fotturer
6	Åkra båthavn	Kvinnherad	Småbåthavn i Åkrafjorden.
7	Skånevik naturoppleving	Etne/ Kvinnherad	Aktivitets- og opplevelsesleverandør basert i Skånevik. Spesialisert på varierte og tilrettelagde villmarksopplevelser i og rundt Skånevik. Herunder seilturer med det tradisjonelle seilfartøyet Seladon i Skjærgården rundt Sunnhordaland. Tilbyr gjennom samarbeidspartnere også guider for fiske i sjø, elv og innlandsfiske (vanligvis Skånevikfjellet og Etnefjellet, elvefiske i mindre vassdrag, laksefiske i Etneelva m.m.). Ikke markert i kartet.
8	Åkrafjorden	Etne/ Kvinnherad	Åkrafjorden tilbyr et spektakulært fjordlandskap. Det er særlig indre del av fjorden med natur- og kulturlandskap og Langfoss som er den største attraksjonen. Her tilbys cruiseturer. Denne type trafikk går på forespørsel også til andre destinasjoner, som Skånevik.
9	Etne camping	Etne	Campingplass ved Etneelva. Benyttes bl.a. av laksefiskere til Etnevassdraget.
10	Etneelva og Stordalsvatnet	Etne	Nasjonalt laksevassdrag. Kajakkutleie for Stordalsvatnet.
11	Fugl Fønix	Etne	Overnattingssted som tilbyr laksefiske i Etneelva for turister.
12	Kyrping	Etne	Gammelt (nedlagt) handelssted

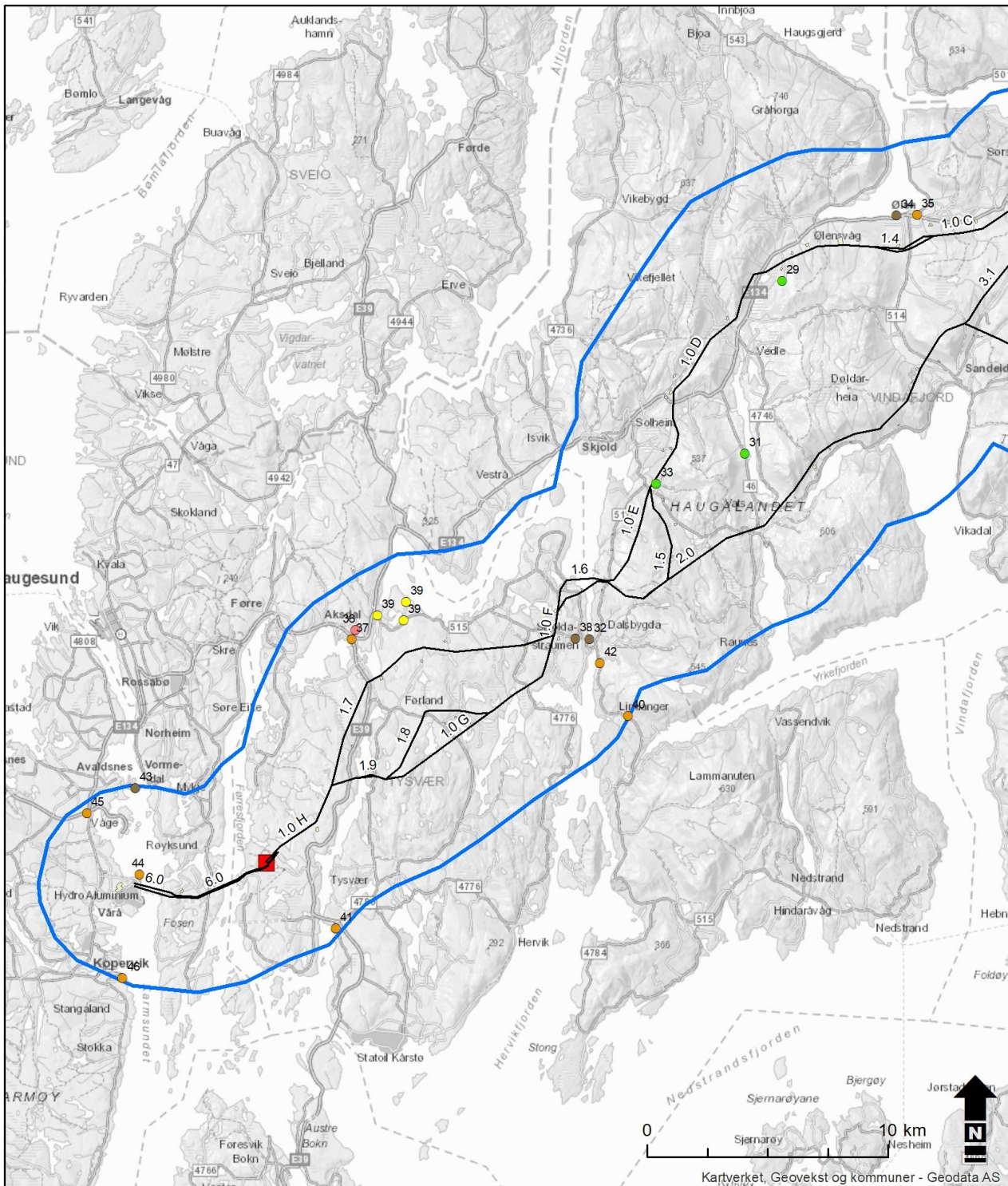
13	Kyrping camping	Etne	Campingplass i Kyrping i Etne.
14	Osnes Hyttepark	Etne	Hytteområde på Osnes i Etne.
15	Postvegen Etne-Skånevik	Etne	Postveg åpnet i 1785. I dag en fin tursti over fjellet mellom Skånevik og Etne.
16	Sentrale Etne	Etne	Diverse severdigheter, Stødle kirke med helleristinger, helleristinger på Helgaberget, bygdeborger, Sæbøtunet bygdemuseum m.fl.
17	Steine laksefiske og hytteutleie	Etne	Lakseturisme og hytteutleie ved Etneelva.
18	Almannajuvet	Sauda	Gravedriften i Almannajuvet markerer begynnelsen på industrihistorien i Sauda. Her ble det funnet sink, jern og kobbermalm i 1881, og året etter startet gravedriften opp av selskapet Sauda Gruve Compagni. I 2002 blir vegen til Allmannajuvet en del av Nasjonal Turistveg Ryfylke. Her er opparbeidet parkering- og rasteplass samt satt opp bygninger med utstillinger om gravedriften.
19	Best Western Sauda Fjordhotell	Sauda	Overnattingssted i Sauda sentrum.
20	Nasjonal Turistveg	Sauda	Turistvegen går mellom Oanes ved Lysefjorden og Håra, og er 260 km lang. Fra Lovra i Suldal deler den seg i to, der et strekk går over Sandsfjord bru til Sauda (veg 520), med en liten avstikker til Ropeid. Svandalsfossen og Almannajuvet er attraksjoner langs vegen gjennom Sauda.
21	Kløver hotell	Sauda	Overnattingssted i Sauda sentrum.
22	Sauda fjord camping	Sauda	Overnattingssted i Sauda sentrum.
23	Sauda skisenter	Sauda	Fem skitrekke med en kapasitet på 5200 personer i timen som går 5 km til fjells, og to kortere skibånd. Automatisert snøanlegg. Kafé, afterskibar samt skiutleie med skishop og skiverksted. Oppkjørte turløyper til fjells.
24	Svandalsfossen	Sauda	Foss rett ved fv. 520 rett før Saudasjøen. En av flere tilrettelagte severdigheter langs Nasjonal Turistveg Ryfylke. Tilrettelagt med p-plasser, informasjonstavle og atkomst med utkikkspunkter, herunder 520 trappetrinn fra fjord til foss.
25	Tveittunet	Sauda	Bygdetun i Sauda. Utsyn over Sauda og fjorden.
26	Vertshuset Grand	Sauda	Overnattingssted i Sauda.
27	Åbøbyen industriarbeidermuseum	Sauda	Utstillinger om arbeidernes liv i Sauda i 1920 og 1960
28	Fjellstølen skianlegg	Vindafjord	Preparerte skiløyper, inkludert lysløype, med forbindelse til Olali-hytta og omegn. Sommerstid godt egnet til dagsturer og overnattingsturer til Olali-hytta og DNT-hytter.
29	Frønsdal Aktivitetsgård	Vindafjord	Gårdsturisme, lokalisert ved Eikelandsvannet. Her finnes 12 hester, turruter, rekreasjonsmuligheter ved Eikelandsvannet og bane for paintball m.m. Tilbyr skreddersydde aktivitetstpakker for små og store grupper.
30	Låka fossen	Vindafjord	Foss med 30 m fritt fall. Vannet går ned gjennom en canyon, og noe av vannet kommer ut gjennom en kløft. Her finnes flere jettegryter. Ved lav vannstand kan man gå gjennom fossen og bade i kulper.
31	Nesheimstunet	Vindafjord	Gårdsturisme som tilbyr overnatting og selskapsarrangement.
32	Slusene i Skjoldastraumen	Vindafjord	Smalt, elvelignende sund. Flo og fjære skaper sterk strøm som opp gjennom tidene har gjort det vanskelig å passere for sjøfarende. Det ble flere ganger tatt initiativ for å lette ferdselen. Slusene åpnet i 1908. I 1932 ble det bygd bru over strømmen og svingbru over slusene. Den gamle svingbrua er restaurert. En ny vippebru benyttes når større skuter skal in i fjorden. Ved disse anledningene kan man oppleve slusing i den eneste saltvannsslusa i landet som fremdeles er i bruk.
33	Søre Skogen	Vindafjord	Tilbyr utleie av kurslokaler, organisering av blåturer, kurs i pilfletting og diverse hestekurs. Muligheter for overnatting.
34	Unn Marie Rosemaling	Vindafjord	Rosemalingsvekksted i Ølen med utsalg av rosemaling, suvenirer m.m. Tilliggende hage. Driver også turistinformasjonen for Vindafjord.
35	Ølen gjestegård	Vindafjord	Overnattings- og serveringssted sentralt i Ølen.

36	Aksdal	Tysvær	Tettsted med flere små attraksjoner som Sandbekken bygdetun, Kvernhuset på Slogvik, Bautasteinene i Grinde, Tysværtunet galleri, og klatrevegg.
37	Aksdal Motell	Tysvær	Overnattingssted i Aksdal
38	Bautasteinene på Erland	Tysvær	Noen av Norges fineste bautasteiner fra jernalderen. På gården Erland i Skjoldastraumen finnes en samling med sju steiner som utgjør et svært sjeldent anlegg. Bautaer står som regel alene eller to sammen i tilknytning til graver. På Erland i Skjoldastraumen finns også andre fornminner som forteller om et aktivt sted langt tilbake i tid, som gravhauger, bautasteiner, boheller og åser med gudenavn. Mange spennende arkeologiske funn er gjort her. Erland har trolig vært en religiøs samlingsplass kanskje så langt tilbake som tidlig i jernalderen, omkring 500 år før Kristus.
39	Grindafjord feriesenter	Tysvær	Feriesenter med saltvannsbasseng med sklier, trampolinepark, lekeplass, sjølinje med egen strand, diverse sportsmuligheter, fiskemuligheter, utleie av båt og kano, husdyrpark, tilrettelegging for piknik og grilling. Egen leirplass og campingplass.
40	Lønnegården Bed&Breakfast	Tysvær	Overnattingssted i Tysvær.
41	Melkevik Camping	Tysvær	Campingplass i Tysvær.
42	Skjoldastraumen Camping og Marina	Tysvær	Campingplass i Tysvær
43	Bukkøya	Karmøy	Bukkøya ligger i Karmøysundet utenfor den gamle kongsgården og maktsenteret på Avaldsnes. Selve kongsgården ligger utenfor influensområdet, men deler av Bukkøya ligger innenfor. Her der det bygd opp kopier av diverse vikingetidshus.
44	Høyevarde Fyrhotell	Karmøy	Overnattingssted i Karmøy, nord for Hydro Aluminiums anlegg på Håvik.
45	Park Inn Haugesund	Karmøy	Overnattingssted i Karmøy.
46	Parken Terrasse	Karmøy	Overnattingssted i Karmøy.

<p>Tegnforklaring</p> <p> Influensområde</p> <p> ● Båthavn ● Gårdsturisme ● Severdighet ● Diverse ● Hotell/overnatting ■ Skianlegg ● Feriesenter ▲ Naturbasert reiseliv — Postvegen ■ Turisthytter </p>	<p>KU 420 kV Haugalandet</p>		<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>
	<p>Reiselivstilbud</p>		<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p> <p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Målestokk: 1:200 000</p>		
	<p>Oppdrag: 10200439-01</p>		
	<p>Tegnet: RO Dato: 23.01.2020</p>		
<p>Kartgrunnlag: GeocacheGraatone</p>			
<p>Filnavn: Reiseliv.mxd</p>			

Figur 5-1. Oversikt over reiselivstilbudet i nærheten av ledningstraseene i de berørte kommunene i østre del av influensområdet.

<p>Tegnforklaring</p> <p> Influensområde</p> <p> ● Båthavn ● Gårdsturisme ● Severdighet ● Diverse ● Hotell/overnatting ■ Skianlegg ● Feriesenter ▲ Naturbasert reiseliv — Postvegen ■ Turisthytter </p>	<p>KU 420 kV Haugalandet</p>		<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p> <p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p> <p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Reiselivstilbud</p>		
	<p>Målestokk: 1:200 000</p>		
	<p>Oppdrag: 10200439-01</p>		
	<p>Tegnet: RO Dato: 23.01.2020</p>		
<p>Kartgrunnlag: GeocacheGraatone</p>			
<p>Filnavn: Reiseliv.mxd</p>			

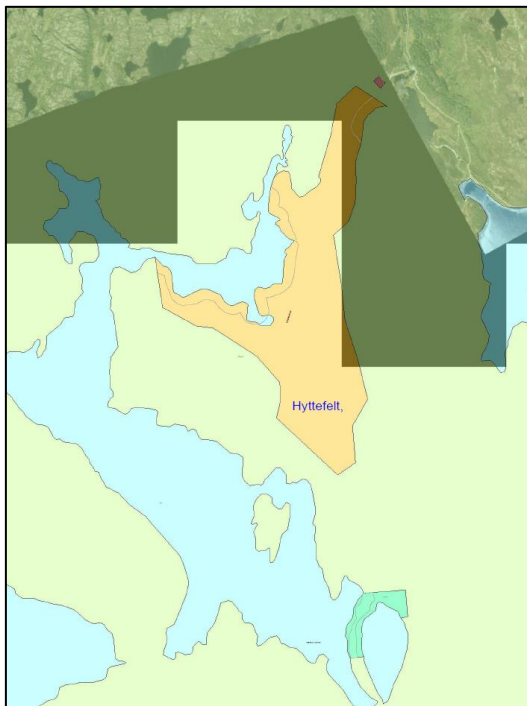
Figur 5-2. Oversikt over reiselivstilbudet i nærheten av ledningstraseene i de berørte kommunene i vestre del av influensområdet.

5.2.3 Fritidsbebyggelse

For reiselivet er fritidsboliger et relevant tema ettersom omsetting av tomter og tjenesteyting til eiere av fritidsboliger i forbindelse med bygging og drift genererer inntekter.

Det er et høyt antall hytter, sel, sjøboder og andre typer fritidsboliger innenfor influensområdet. Se figur 4-4 og Figur 4-5 i temautredningen for friluftsliv. Disse er særlig konsentrert ved turområder og skianlegg samt langs fjordarmer og vassdrag.

Fritidsboliger (hytter og seterhus/sel) ligger spredt langs de alternative ledningstraseene i Etne og Kvinnherad. Større konsentrasjoner finnes sør for Fjellhaugvatn og nord for Staffivatnet. Mange av fritidsboligene ligger langs Åkrafjorden på sørsiden av Matershalvøya, i Åkra, rundt Skånevik og ved Kyrping. Også ved Etnefjorden og i Etnefjella er det konsentrert fritidsbebyggelse. Se figur 5-3. Etne kommune la i gjeldende kommuneplan hovedsakelig opp til spredt bebyggelse med fritidsboliger i LNF-områder, og at nye fritidsboliger skulle ligge med god avstand til sjø og strand for å bevare strandsonen. To større hytteområder var imidlertid avsatt, hvorav det ene ligger innenfor influensområdet til ny ledning mellom Krokavatnet og Basurdevatnet i Etne kommune, se figur 5-3. Ny kommuneplan er under utarbeidelse.

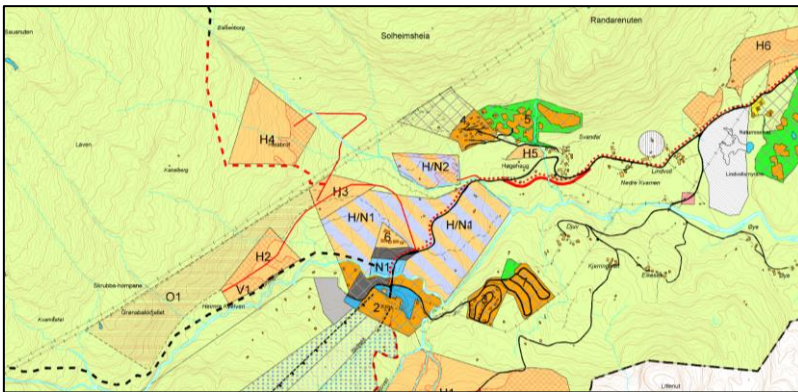
Figur 5-3. Område avsatt til hyttefelt ved Krokavatnet/Basurdevatnet i Etne.

I Sauda er det flere hyttefelt i Svandal, Amdal, Nordstøldalen og Åbødalen. Kommunedelplanen for Svandalen gjeldende fra 2008-2018 viser flere nye planlagte felt her (se figur 5-4). Videre utbygging av hytter er et satsningsområde jfr. gjeldende kommuneplan.

I Vindafjord, Tysvær og Karmøy er det meste av fritidsboliger lokalisert ved fjordene. I tillegg Åmselva og Vikadal (Tysvær) og Storavatnområdet (Tysvær).

I Tysvær er det regulert for fortetting med hytter i et område for fritidsboliger på vestsiden av Skjoldafjorden, vis a vis Romsalandsvågen, samt sør for Romsalandsvågen. Se figur 5-5. Det er også planlagt noen nye hytter samt fortetting i Haukåsvågen i Førlandsfjorden. Se Figur 5-6. Nye fritidsboliger har vært et av de sentrale temaene i gjeldende kommuneplan, men ingen av

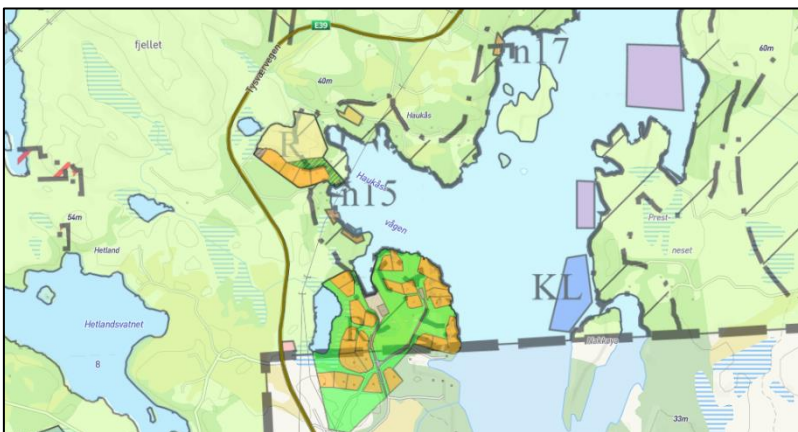
ledningstraseene berører andre områder hvor det er prioritert nye hyttefelt fra Tysvær kommunes side.

Figur 5-4. Utsnitt fra kommunedelplanen for Svandalen i Sauda. Her er det regulert flere nye hyttefelt (lys oransje) i tillegg til eksisterende (mørk oransje). Eksisterende ledningstraseer (Sauda-Kårstø og Sauda-Håvik) er også vist.

Figur 5-5. Område hvor det er regulert for fortetting av fritidsboliger (oransje) på østsiden av Skjoldastraumen og sør for Romalandsvågen (mørk oransje).

Figur 5-6. Område hvor det er planlagt nye hyttefelt samt fortetting av fritidsboliger (oransje) på i Haukåsvågen i Førlandsfjorden.

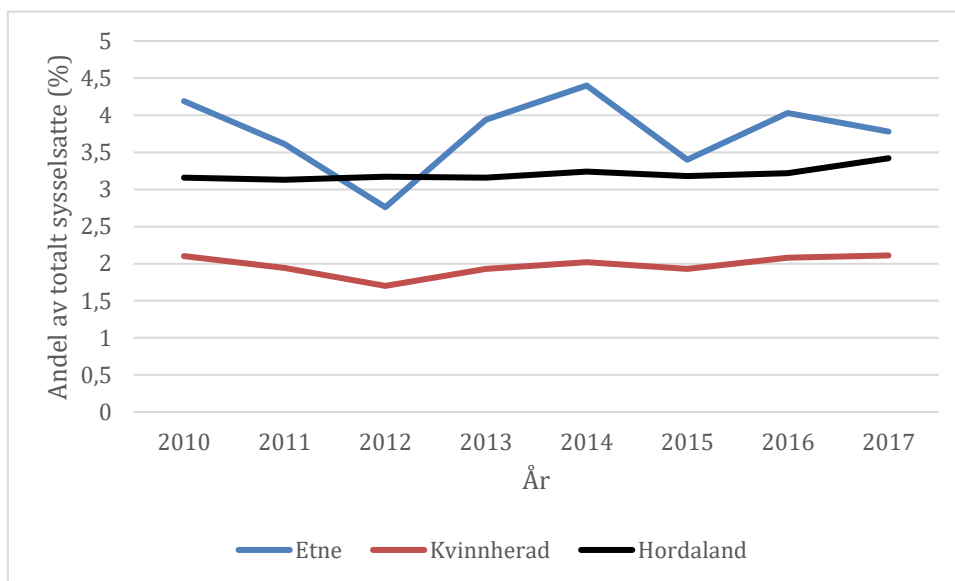
5.2.4 Sysselsetting

Sysselsettingen innenfor næringsområdet overnatting og servering er indikator på hvor stor betydning reiselivet har i de berørte kommunene. Statistikknett Reiseliv viser sysselsetting innen de berørte kommunene i perioden 2010-2017. Se oversikten i tabell 5-4, og grafisk framstilling i figur 5-7 og figur 5-1. Som det her framgår bidrar dette næringsområdet relativt sett til noe høyere sysselsetting i Etne

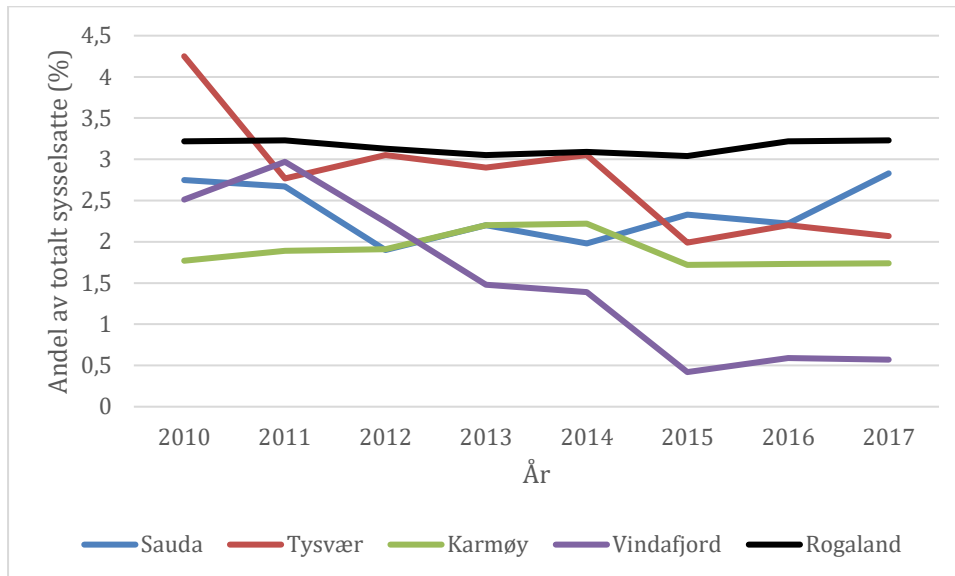
kommune enn det gjør på fylkesbasis i Hordaland. For de øvrige kommunene ligger andelen noe under fylkesnivå.

Tabell 5-4. Andel sysselsatte (%) innen overnatting og servering i de sju berørte kommunene i influensområdet og fylkene samlet totalt over perioden 2010-2017. Kilde: www.statistikknett.no

Kommune/fylke	År							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sauda	2,75	2,67	1,9	2,2	1,98	2,33	2,22	2,83
Tysvær	4,25	2,77	3,05	2,9	3,05	1,99	2,2	2,07
Karmøy	1,77	1,89	1,91	2,2	2,22	1,72	1,73	1,74
Vindafjord	2,51	2,97	2,24	1,48	1,39	0,42	0,59	0,57
Rogaland	3,22	3,23	3,13	3,05	3,09	3,04	3,22	3,23
Etne	4,19	3,61	2,76	3,94	4,4	3,4	4,03	3,78
Kvinnherad	2,1	1,94	1,7	1,93	2,02	1,93	2,08	2,11
Hordaland	3,16	3,13	3,17	3,16	3,24	3,18	3,22	3,42

Figur 5-7. Andel sysselsatte (%) innen overnatting og servering i de to berørte kommunene i Hordaland og fylket samlet i perioden 2010-2017. Kilde: www.statistikknett.no

Figur 5-8. Andel sysselsatte (%) innen overnatting og servering i de fire berørte kommunene i Rogaland og fylket samlet i perioden 2010-2017. Kilde: www.statistikknett.no

5.2.5 Verdivurdering

Reiselivet er en signifikant næring med flere bedrifter i kommunene innenfor influensområdet.

Området må regnes som regionalt og lokalt viktig for reiselivet, der landskap og natur er en vesentlig del av attraksjonen. Det ligger svært mange fritidsboliger innenfor influensområdet, inkludert innenfor områder hvor det i kommuneplaner er lagt opp til fortetting. I tillegg er det avsatt nye felt i Sauda (Svandalen) og Etne (Krokavatnet/Basurdevatnet) nær ledningstraseer. Verdien av reiselivet er vurdert som **middels**.

5.3 Mulige konsekvenser

5.3.1 Kunnskapsstatus – reiseliv og kraftlinjer

Det synes å eksistere lite forskning rundt mulige effekter av kraftlinjer på reiseliv/turisme. Aas et al (2006) konkluderte ut fra søk i ulike databaser at det ikke forelå noe litteratur direkte på temaet.

Tikalsky & Willyard (2007) har en kort gjennomgang av forskningen på temaet i 40-årsperioden fra 1960-2000. De konkluderer med at forskningen i denne perioden har vært sprikende, og at resultatene ikke peker i noen klar retning. Fra forskningen blir det likevel fremhevet enkelte som vektlegger at vurderingen av kraftlinjer må gjøres "case"-spesifikt, og/eller må knyttes til kontekst, preferanser og spesifikke brukergrupper. Dette passer også med annen mer generell forskning på opplevelser i naturpregede landskap. Fredman & Emmelin (2001) viser at besøkende til en svensk nasjonalpark med det som kalles "villmarkspuristiske" preferanser, har større betalingsvillighet dersom de får besøke et uberørt område enn dersom området har høy grad av tilrettelegging. Derimot hadde besøkende med mer urbanistiske preferanser (foretrekker mer tilrettelegging) høyest betalingsvillighet i områder som var en del tilrettelagte. Dette betyr at i hvilken grad besøkende legger igjen penger i et område vil variere med de spesifikke preferansene til de ulike gruppene som besøker området. Om en overfører dette på reiselivet i influensområdet for foreliggende prosjekt, vil dette bety at de mest naturorienterte besøkende er de som vil være mest tilbøyelig til å bruke mindre penger i området.

Tikalsky & Willyard (2007) refererte også til at undersøkelser ikke helt klarte å identifisere noen direkte positive effekter av design og utformingstiltak, og fremhevet at troen på slike tiltak varierte. I perioder (70- og 80-tallet) vektla man at det viktigste var at kraftlinjene syntes minst mulig.

En finsk studie (Soini et al. 2009) konkluderer med at folk i hovedsak er negative til både etablerte og planlagte kraftlinjer i landskapet, men at det finnes et mindretall som er positive. Forskjellen mellom disse gruppene går på hvordan kraftlinjene oppfattes. De som var positive for bant kraftlinjer med det moderne livet og de nødvendighetene vi bruker i dagliglivet. Dette er igjen et eksempel på at hvordan inngrep fortolkes vil være viktig for hvordan de vurderes. Soini et al (2009) identifiserte også at de som vektlegger mer naturorienterte fritidsaktiviteter reagerer spesielt negativt, noe vi også påpekte ovenfor. Harrison (2002:185) har også fra Queensland i Australia vist at denne typen industrielle installasjoner kan medføre "*major visual disamenity cost*".

Et siste element kan være at folk som bor i områder med kraftlinjer i større grad aksepterer disse. En er jo tross alt "glad" i området, og derfor aksepterer en også lettere slike elementer. For reiselivsnæringen betyr dette sannsynligvis at besøkende som har sterkere bånd til stedene er de som i minst grad vil slutte å besøke områdene, dette selv om de isolert sett ikke liker de inngrep kraftlinjene representerer (Soini et al. 2009).

Når det gjelder direkte kobling mellom kraftlinjer og reiseliv vil vi likevel slutte oss til Aas et al (2006) sin konklusjon om at vi vet for lite om sammenhengene mellom turister, effekter på reiseliv og denne typen naturinngrep. De arbeidene som er referert ovenfor peker imidlertid på at med hensyn til estetikk vil de fleste oppfatte kraftlinjer som noe negativt, men at et mindretall også reagerer positivt ut fra hvordan inngrepet fortolkes. For reiseliv betyr dette at en må se spesifikt på hva slags inngrep som gjøres i området, og hvilke turistgrupper som finnes i områdene der kraftlinjen eventuelt skal bygges. Eksempelvis vil mer villmarksorienterte turister i større grad reagere negativt enn turister som aksepterer større grad av menneskepåvirkning i området. Også turister med etablerte langvarige relasjoner til den destinasjonen de bruker, vil sannsynligvis i mindre grad endre bruk enn andre grupper med mindre etablerte bånd til destinasjonen hvor naturinngrepet skjer. Dette er også i overensstemmelse med resultat fra undersøkelser på andre typer miljøinngrep, for eksempel oljesøl (Kleiven 1994) og vindkraftverk (Mork og Melby, 2005).

5.3.2 0-alternativet

0-alternativet utgjør referansealternativet og representerer forventet utvikling for reiselivet innenfor influensområdet uten utbygging innenfor et 20 års perspektiv.

Reiselivet er i betydelig grad underlagt nasjonale og internasjonale svingninger/trender, som bl.a. avhenger av den økonomiske situasjonen i de landene hvor majoriteten av de tilreisende er hjemmehørende. Det er vanskelig å spå fremtiden på dette området. En mulig reduksjon i tilreisende fra noen områder, f.eks. eurosonen og USA i forbindelse med lavkonjunktur, kan f.eks. delvis oppveies av økt turisme fra store økonomier i Asia.

Haugalandspakken er en omfattende utbyggings- og finansieringsplan med sikte på utvikling av transportsystemet på Haugalandet. Dette innebærer i hovedsak standardheving på de to viktigste transportårene gjennom regionen, E134 mellom Haugesund og Etne og fv. 47. gjennom Tysvær, Bokn, Haugesund, Karmøy, Sveio, Etne og Vindafjord. Det er også aktuelt å gjennomføre tiltak på E39 og på fylkesveiene. Blant målene er å oppnå en mer effektiv og miljøvennlig vegtransport og redusere ulykkestallene, styrke kollektivtransport og sykkel- og gangveger, samt å redusere veksten i biltrafikken i byområder. En slik utvikling vil også komme det regionale reiselivet til gode.

Det foreligger planer om økt reiselivssatsing med feriesenter på Borgøy i Skjoldafjorden. Dette er utenfor synlighetsområdet for alle alternative ledningstraseer. Vi er ikke kjent med at det foreligger andre større offentlige eller private planer som i vesentlig grad kan medføre endringer når det gjelder turisttilstrømningen eller bruken av området til friluftsliv de neste 20 årene.

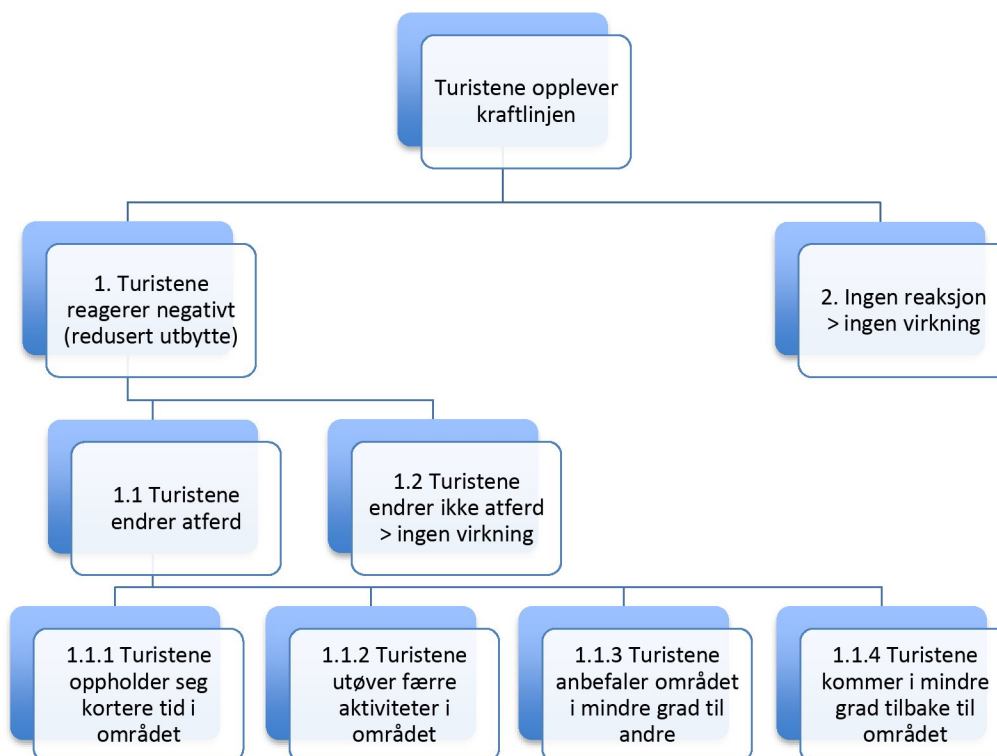
Konsekvensenes omfang og betydning settes per definisjon lik **ubetydelig/ingen (0)**.

5.3.3 Innledning

Reiseliv har felles med friluftslivet at turister ønsker å få positive opplevelser. Det er derfor også reiselivet ofte inkluderes i den nye termen opplevelsesnæring (Carlsson et al. 2009). Nettforsterkningen i influensområdet, samt tilhørende infrastruktur (transformatorstasjoner, veger, etc.), vil i all praktisk forstand ikke være til fysisk hinder for turister i å besøke området. Det vil derfor kun være gjennom turistenes opplevelser i området at reiselivet vil berøres, dvs. dersom turistene endrer atferd slik at næringsaktører i området får mindre inntekter enn de ellers ville hatt. En slik tankegang bruker samme modell som anvendes for å vurdere virkning av inngrep på friluftslivet (se Håndbok 18, Direktoratet for naturforvaltning 2001). Modellen justeres imidlertid ut fra at dette dreier seg om næringsvirksomhet, og at negative virkninger derfor først oppstår når næringsaktørene får mindre inntekter fra besøkende. En får altså virkningsdiagram som vist i Figur 5-9.

Som en ser av diagrammet er det først ved endret atferd at negative virkninger for reiselivet oppstår. Reduserte opplevelser som ikke manifesterer seg i endret atferd gir heller ikke negative konsekvenser for reiselivet. Bare når de reduserte opplevelsene manifesterer seg i reduserte inntekter for reiselivsbedriftene oppstår det negative konsekvenser for næringen.

Neste trinn blir så å se på sammenhengen mellom kraftledningen og virkninger på reiselivet. Basert på tidligere undersøkelser kan en konkludere med at rent estetisk vil hovedvekten av turister oppfatte kraftlinjer som et negativt landskapselement, selv om dette ikke vil gjelde alle. Mer utfordrende er det imidlertid å kunne si noe om dette vil påvirke turistenes atferd eller ikke.

Figur 5-9. Virkningsdiagram for kraftledningens mulige påvirkning på reiselivet i området.

I de tilfeller hvor ledningen vil ha moderat påvirkning på landskap, natur- og kulturmiljø av interesse for reiselivet, er det her antatt at virkninger for reiselivet blir små og at turister ikke reagerer, eller ikke endrer atferd til tross for at de reagerer negativt. Dette tilsier virkninger av typen 1/1.2 og 2, jfr. Figur 5-9. Der ledninger gir nærføring til, og evt. skade på konkrete reiselivsattraksjoner av vesentlig betydning, eller går i mer urørte naturområder av vesentlig betydning for reiselivet, vil omfanget bli vurdert som større med mulig atferdsendring av typen 1.1.1.-1.1.4 i figuren.

I anleggsfasen vil anleggsarbeider kunne gi negative påvirkninger innenfor hovedløp 1 og 2 jfr. figuren. Utbyggingen kan imidlertid også medføre positive virkninger for reiselivs- og serveringsbedrifter i denne fasen, dersom entreprenør og Statnett innlosjerer arbeidsstokken hos lokale reiselivsbedrifter og ikke benytter egen brakkerigg. Kjøp av kolonialvarer og besøk på lokale serveringssteder vil sannsynligvis også få et oppsving i anleggsfasen som er positive for det lokale reiselivet. At denne typen virkninger ofte er større enn eventuelle negative virkninger som følge av landskapsmessige inngrep, er godt dokumentert på andre utbyggingsprosjekter (bl.a. Smøla vindkraftverk).

5.3.4 Konsekvenser ny 420 kV kraftledning Blåfalli-Gismarvik

Konsekvenser i anleggsfasen

Anleggsveiene vil i hovedsak være eksisterende veger. Det er imidlertid foreløpig ikke klart hvilke tiltak som ev. må gjøres på eksisterende veger for at disse skal kunne tas i bruk til anleggstransport. Det skal også etableres en rekke anleggsplasser (baseplasser). I anleggsfasen vil pågående arbeider medføre både støy og vesentlige landskapsmessige virkninger som kan påvirke reiselivet negativt. Dette gjelder i første rekke der arbeidene skjer nær turistattraksjoner og/eller påvirker ferdselen hit ved bruk av atkomstveger til anleggsveier. Herunder kommer

- Det naturbaserte reiselivet ved Vikastølen (5) ved bygging av 1.0 A
- Etne-Saudafjellene og atkomsten hit fra Litledalen ved anleggsarbeider for bygging av 1.0 A-B/1.1, 1.2 og 1.3 gjennom Etne og Vindafjord.
- Gårds- og opplevelsesturismen ved Frønsdal gård (29) og Søre Skogen (33). Her kan arbeidene med 1.0 D/E og 1.5 potensielt ha en negativ virkning på kort sikt.
- For hytteområder ved bruk av veger i forbindelse med bygging av flere av alternativene. Herunder ved Vikastølen ved bygging av 1.0 A, Ytre Matre – Malkedal ved bygging av 1.1, Hårlandsvatnet ved bygging av 1.0 A/B og 1.2 gjennom Litledalen, i Storavatnområdet i Tysvær (ved bygging av 1.0 G, 1.8), ved Førlandsfjorden ved bygging av 1.0 G, 1.7 og 1.9

I tillegg kommer støybelastnings om følge av helikoptertransport.

Det må utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan som spesifiserer tiltak og tilpasninger for å minimere konfliktene med reiselivet.

Konsekvenser i driftsfasen

Konsekvensene er vurdert separat for hvert alternativ innenfor hver av delstrekningene. Det må understrekes at virkningen av hele ledningsstrekningen fra Blåfalli til Gismarvik samlet sett vil kunne bli en del større enn det som er vurdert for hver enkelt delstrekning. Dette vurderes i første rekke å gjelde opplevelsen av landskapet, som er en av de viktigste attraksjonene både i Sunnhordaland og på Haugalandet.

Delstrekning 1: Blåfalli – Litledalen

Alternativ 1.0 A

Alternativet vil bli godt synlig fra området ved Fjellhaugen skisenter (1) og Vikastølen (5), hytter ved Fjellhaugvatnet, fra Åkra (kun noen mastepunkter), og deretter vil eksponeringen være stor der ledningen krysser Åkrafjorden og Stordalsvatnet. Dette er alle områder hvor naturopplevelsen er en viktig del av reiselivstilbudet for hytteturister og andre. Både forbi Fjellhaugen og Vikastølen samt fra Åkrafjorden og sør til Litledalen vil ledningen imidlertid gå parallelt med eksisterende. Under fagtema landskap er ledningen vurdert å få middels negativ konsekvens for landskapet. Dette vil i noen grad redusere attraksjonsverdien av naturlandskapet for turistene, både hytteturister på Matershalvøya, langs Åkrafjorden, Stordalsvatnet og i Litledalen. Hvorvidt dette vil medføre at reiselivsnæringen lokalt vil oppleve reduserte inntekter som følge av færre tilreisende eller kortere besøkstid er ikke sikkert, men utelukkes ikke.

Omfanget vurderes som lite til middels negativt, og konsekvensen som **liten til middels negativ (-/- -)**.

Alternativ 1.1

Alternativet er en variant av 1.0 A fram til Fatlandsåsen. Det blir godt synlig fra Matersfjorden, men færre master vil være synlige på østsiden av fjellområdet hvor Fjellhaugen skisenter ligger, og ingen master vil være synlige fra Vikastølen eller Åkra. På den andre side blir ledningen mer synlig fra Matersfjorden, inkl. båthavner her. Deler av dette området er sterkt inngrepspreget fra før. Ledningen vil dessuten gå parallelt med eksisterende ledning fram til møtet med 1.0 A. Alternativet vurderes derfor som mindre konfliktfylt for reiselivet enn 1.0 A.

Omfanget vurderes som lite negativt, og konsekvensen som **liten negativ (-)**.

Delstrekning 2: Litledalen – Høylandshovda

Alternativ 1.0 B

Alternativet vil bli godt synlig fra Litledalen og dalen videre i retning Etnefjorden, inkludert Etnevassdraget (10). Ledningen er i fagutredningen for landskap vurdert å få middels til stor negativ konsekvens for landskapet generelt. Den vil i noen grad forringe opplevelsen av landskapet fra Litledalselva (Etnevassdraget) og for laksefiskerne her, samt fra Etne-Saudafjellene. Konflikten er mindre direkte enn for delstrekning 1, og det er derfor vanskeligere å vurdere om tiltaket vil medføre en effekt i form av økonomiske tap for reiselivsnæringen. Det vurderes som mindre sannsynlig at dette vil skje, og omfanget vurderes derfor som lite negativt.

Omfanget vurderes som lite negativt, og konsekvensen som **liten negativ (-)**.

Alternativ 1.2

Alternativet vil bli noe mindre synlig nede i dalen enn 1.0 B, men mer synlig sørover i fjellet inn mot Grindeimsvatnet, Krokavatnet og Lykilsvatnet inkl. DNT-hytta her. Ledningen vil bli synlig fra flere fritidsboliger eller nærområdet til flere fritidsboliger innover i fjellet, og er vurdert som middels negativ både for landskapet og friluftslivet. Ledningen vil dessuten bli synlig fra hytter som kommer innenfor det nye hyttefeltet i området Krokavatnet/Basurdevatnet. Den vil på det nærmeste ligge i en drøy kilometers avstand fra hyttefeltet. Dette vil i noen grad forringe opplevelsen av landskapet. I den grad dette påvirker kjøps- eller betalingsvilje hos potensielle hyttekjøpere, vil det også medføre potensielt inntektstap for reiselivet.

Omfanget vurderes som lite til middels negativt, og konsekvensen som **liten til middels negativ (-/- -)**.

Delstrekning 3: Høylandshovda – Ølen

Alternativ 1.0 C

Ledningen vil være synlig fra Etne (16) og Etnefjorden inkl. hytteområder rundt. I Etne finnes en rekke turistattraksjoner og -tilbud, slik som bygdeborgen på Borgåsen på Osnes, Stødle kirke, Etne camping (9) og Steine laksefiske og hytteutleie (17). Ledningen vil bli synlig fra disse. Ledningen går gjennom Etne-Saudafjellet og blir synlig fra hytteområder i dette friluftsområdet. Det vil dessuten krysse innfallsporten til og gå i randsonen til det regionalt viktige vinterutfartsstedet Olalia rundt Fjellstølen skianlegg (28). Den landskapsmessige virkningen er i respektive fagutredning vurdert som liten til middels negativ. For friluftslivet er virkningen vurdert som liten til middels negativt samlet sett, men middels negativt for Etne-Saudafjella (inkl. Olalia) isolert.

For reiselivet vurderes virkningen å kunne bli **liten negativ (-)**.

Alternativ 1.3

For reiselivet er alternativ 1.3 vurdert som marginalt bedre enn 1.0 C som følge av at det trekkes noe lenger ut av Etne-Saudafjella.

Omfanget vurderes som lite negativt, og konsekvensen som **liten negativ (-)**.

Delstrekning 4: Ølen – Dalsdal

Alternativ 1.0 D

Mellom Ølen og Dalsdal går 1.0 D gjennom områder med andre store inngrep i form av eksisterende veger og kraftledninger, der det også er planer om utbedring av eksisterende veg (E134) og ny 66 (132) kV kraftledning (omsøkes av Haugaland Kraft Nett). Fra Ølen og attraksjoner her vil ledningen i liten grad få noen konsekvens. Frønsdal aktivitetsgård (29) vil ligge ca. 700 m fra traseen og Søre Skogen (33) drøyt 100 m fra. Ledningen vil påvirke landskapsopplevelsen både ved gårdene og spesielt fra Eikelandstjørna hvor noen av aktivitetene ved Frønsdal foregår. Et fåtall fritidsboliger fra Ølsvågen og sørover vil også komme nært inn på ledningen.

For reiselivet i regionen vurderes omfanget som lite negativt og konsekvensen som **liten negativ (-)**. For reiselivet lokalt kan konsekvensen bli større, og er her vurdert som **middels negativ (- -)**.

Alternativ 1.4

Alternativet vurderes tilsvarende som 1.0 D.

For reiselivet regionalt vurderes omfanget som lite negativt, og konsekvensen blir **liten negativ (-)**, for reiselivet lokalt vurderes konsekvensen som **middels negativ (- -)**.

Delstrekning 5: Dalsdal – Skjoldastraumen

Alternativ 1.0 E

Alternativet er vurdert å ha middel til stor negativ konsekvens for landskapet. I dette området ligger en del fritidsboliger langs Skjoldastraumen og -fjorden. Den vil dessuten bli synlig fra Søre Skogen (33). Avstand og nærmere lokaliserte inngrep gjør at tiltaket ikke vil få noen virkning på opplevelsen av selve slusene i Skjoldastraumen (32).

Konsekvensen vurderes omfanget som lite til middels negativt, og konsekvensen som **liten til middels negativ (-/- -)**.

Alternativ 1.5

Alternativet vil være mindre negativt enn 1.0 E for landskapet rundt Skjoldafjorden, vurdert til middels negativt i fagutredningen for landskap. Det vil dessuten bli synlig fra langt færre fritidsboliger, og mindre dominerende landskapsmessig sett fra Søre Skogen. Avstand og nærmere lokaliserte inngrep gjør at tiltaket ikke vil få noen virkning på opplevelsen av selve slusene i Skjoldastraumen (32).

Konsekvensen for reiselivet vurderes omfanget som intet til lite negativt. Konsekvensen blir **ubetydelig til liten negativ (0/-)**.

Delstrekning 6: Skjoldastraumen – Dueland

Alternativ 1.0 F

Kryssingen av Skjoldastraumen blir svært synlig fra områder med fritidsboliger i Sponavika og Revsnes på hhv. øst- og vestsiden av Skjoldastraumen, samt for fritidsboliger sørover i Skjoldastraumen fra Laberget og Giskevik/Hamn i Skjoldafjorden selv om disse kommer i lengre avstand fra traseen.

Avstand og nærmere lokaliserte inngrep gjør at tiltaket ikke vil få noen virkning på opplevelsen av selve slusene i Skjoldastraumen (32).

Alternativet vil imidlertid bli synlig fra Erland, der bautasteinene står (38). Avstanden er på det nærmeste ca. 900 m, og opplevelsen av bautasteinene vil trolig ikke bli vesentlig påvirket.

For tema landskap er alternativet vurdert å medføre middels negativ konsekvens for landskapet.

For reiselivet vurderes omfanget som lite til middels negativt, og konsekvensen som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Alternativ 1.6

Alternativet krysser Skjoldastraumen lenger nord enn 1.0. For fritidsboliger i Sponavika og sørover Skjoldafjorden fra Laberget er dette mindre konfliktfylt enn 1.0. Ledningen vil imidlertid ligge lavere i terrenget og bli mer eksponert over fjorden.

Konsekvensen blir tilsvarende som for 1.0, dvs. **liten til middels negativ (- / - -)**.

Delstrekning 7: Dueland – Ådnavatnet

Alternativ 1.0 G

Alternativet vil bli synlig fra flere hytteområder rundt Skjoldastraumen, Romsalandsvågen, Storavatnområdet og Førlandsfjorden. Den vil også bli synlig fra Skjoldastraumen Camping og Marina (42) på østsiden av Skjoldastraumen og fra Erland (38). Ved Førlandsfjorden krysser ledningen rett over en fritidsbolig. Mye av traseen er parallellføring til eksisterende 300 kV ledning; en samlokalisering av inngrep som i utgangspunktet er positivt, men som forsterker den negative effekten lokalt. Det er også stor avstand mellom de to traseene. Ledningen går inn i lyngheiområdet vest for Førlandsfjorden, som sannsynligvis er turområde også for hyttefolket (*Rossafjellet-Ådnafjellet*, jfr. temautredning for friluftsliv).

For reiselivet vurderes omfanget som lite til middels negativt, og konsekvensen som **liten negativ (-)**.

Alternativ 1.7

Dette alternativet går utenfor Romsalandsvågen og Storavatnområdet, men blir synlig fra fritidsboliger ved Fuglavatnet og Førlandsfjorden. Ledningen blir også synlig stedvis i horisonten sett fra området rundt Grindavatnet/Nordavatnet hvor Grindafjord feriesenter (39) er lokalisert, samt fra Akسدal (36) hvor det er flere lokale attraksjoner.

Ledningen går randsonen av *Rossafjellet-Ådnavatnet*, og blir synlig fra store deler av dette.

Omfanget vurderes som lite til middels negativt, og konsekvensen blir **liten til middels negativ (- / - -)**.

Alternativ 1.8

Alternativet vurderes som noe mer konfliktylft for reiselivet enn 1.0 G på delstrekning 7 Dueland-Ådnavatnet som følge av at det gir en ny trase gjennom Storavatnområdet.

Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Alternativ 1.9

Variant av 1.0 G som unngår kryssing over fritidsbolig. Nærføringen til fritidsboligen gir imidlertid negativ konsekvens for denne slik at konsekvensen i realiteten blir lik.

Omfanget vurderes som lite til middels negativt, og konsekvensen blir **liten negativ (-)**.

Delstrekning 8: Ådnavatnet – Gismarvik

Alternativ 1.0 H

Ledningen vil bli synlig fra hytteområder langs Førlandsfjorden og Førresfjorden med nærområder. Hyttefolket bruker sannsynligvis også friluftsområdet *Rossafjellet-Ådnavatnet* som turområde. Den vil også bli synlig mot horisonten sett fra Melkevik camping i Førlandsfjorden.

I dette området er det flere store inngrep, og ny ledning vil gå parallelt med eksisterende 300 kV ledning. Selv om virkningen blir mer negativ for landskapsopplevelsen enn hva som er tilfelle i dag, vurderes dette i liten grad å påvirke reiselivet.

Omfanget vurderes som lite negativt, og konsekvensen blir **liten negativ (-)**.

Utvidelse Blåfalli koblingsanlegg

Utvidelse av eksisterende anlegg vurderes å ha **ubetydelig konsekvens (0)** for reiselivet basert på at virkningen både for landskap og friluftsliv er små, og at det ikke er konkrete turistattraksjoner nær anlegget.

Ny Gismarvik transformatorstasjon

Stasjonen er lokalisert på et industriområde uten verdi for reiselivet.

Konsekvensen vurderes som **ubetydelig (0)**.

Oppsummering av konsekvenser og rangering for alternativer fra Blåfalli til Gismarvik

Tabellen under oppsummerer konsekvensene og rangerer de ulike alternativene.

Konsekvensene for de enkelte delstrekningene spenner fra *ubetydelig* til *liten til middels negativ*. Som nevnt innledningsvis i konsekvensbeskrivelsene, vil virkningene av hele ledningsstrekningen fra Blåfalli til Gismarvik kunne bli noe større enn det som er vurdert isolert for hvert alternativ innenfor de ulike delstrekningene. Skadevirkningene oppstår ved at forringelse av landskapet kan redusere antall besøkende og kommersielle aktiviteter og annet de besøkende bruker penger på, herunder også

hyttetomter. Det er kartlagt et fåtall kommersielle reiselivstilbud samt nye hyttefelt som blir sterkt berørt, som kan gi noen konsekvenser lokalt. I tillegg kan det komme skadevirkninger som følge av inngrep i naturområder som brukes av tilreisende, men som er vanskelig å vurdere. Det vurderes at det samlet sett vil være noen skadevirkninger av en utbygging av ny 420 kV kraftledning mellom Blåfalli og Gismarvik, og at denne avhengig av alternativ vil ligge mellom **liten til middels negativ (- / - -)** og **middels negativ (- -)**, jfr. metodikken beskrevet i Tabell 5-2.

Tabell 5-5. Oppsummering av konsekvenser for reiseliv på strekningen Blåfalli – Gismarvik.

Hovedalternativ	Konsekvens	Rangering
<i>Delstrekning 1: Blåfalli-Litledalen</i>		
1.0 A	Liten til middels negativ (- / - -)	2
1.1	Liten negativ (-)	1
<i>Delstrekning 2: Litledalen - Høylandshovda</i>		
1.0 B	Liten negativ (-)	1
1.2	Liten til middels negativ (- / - -)	2
<i>Delstrekning 3: Høylandshovda-Ølen</i>		
1.0 C	Liten negativ (-)	2
1.3	Liten negativ (-)	1
<i>Delstrekning 4: Ølen - Dalsdal</i>		
1.0 D	Liten negativ (-)*	1
1.4	Liten negativ (-)*	1
<i>Delstrekning 5: Dalsdal-Skjoldastraumen</i>		
1.0 E	Liten til middels negativ (- / - -)	2
1.5	Ubetydelig til liten negativ (0/-)	1
<i>Delstrekning 6: Skjoldastraumen - Dueland</i>		
1.0 F	Liten til middels negativ (- / - -)	1
1.6	Liten til middels negativ (- / - -)	1
<i>Delstrekning 7 -Dueland - Ådnavatnet</i>		
1.0 G	Liten negativ (-)	2
1.7	Liten til middels negativ (- / - -)	4
1.8	Liten til middels negativ (- / - -)	3
1.9	Liten negativ (-)	1
<i>Delstrekning 8: Ådnavatnet – Gismarvik</i>		
1.0 H	Liten negativ (-)	1
<i>Minst konfliktylte helhetlige løsning Blåfalli-Gismarvik</i>		
Delstrekning 1: Alternativ 1.1		
Delstrekning 2: Alternativ 1.0 B		
Delstrekning 3: Alternativ 1.3		
Delstrekning 4: Alternativ 1.1 / Alternativ 1.4		
Delstrekning 5: Alternativ 1.5		
Delstrekning 6: Alternativ 1.0 F/ Alternativ 1.6		
Delstrekning 7: Alternativ 1.8		
Delstrekning 8: Alternativ 1.0 H		

Hovedalternativ	Konsekvens	Rangering
<i>Mest konfliktfylte helhetlige løsninger Blåfalli-Gismarvik</i>		
Delstrekning 1: Alternativ 1.0 A		
Delstrekning 2: Alternativ 1.2		
Delstrekning 3: Alternativ 1.0 C		
Delstrekning 4: Alternativ 1.1 / Alternativ 1.4		
Delstrekning 5: Alternativ 1.0 E		
Delstrekning 6: Alternativ 1.0 F / Alternativ 1.6		
Delstrekning 7: Alternativ 1.7		
Delstrekning 8: Alternativ 1.0 H		
<i>Transformatorstasjon – utvidelse av eksisterende</i>		
Blåfalli koblingsanlegg	Ubetydelig (0)	1
<i>Transformatorstasjon - ny</i>		
Gismarvik transformatorstasjon – 300 kV	Ubetydelig (0)	1

**Middels negativ for to lokale reiselivsbedrifter.*

5.3.5 Konsekvenser av Sauda transformatorstasjon / Sauda – Gismarvik samt kobling 3.1

Konsekvenser i anleggsfasen

Anleggsfasen medfører anleggsaktivitet med trafikk og støy i områder hvor dette ikke er tilfelle i dag. Det er stort sett planlagt brukt eksisterende veier. I tillegg opprettes mange anleggsplasser. De færreste av disse er i direkte konflikt med reiselivet i og med at de ikke berører konkrete turistattraksjoner/-anlegg med unntak av naturområder. Noen mulige unntak er beskrevet under.

- Ved Sauda skisenter (23) er det planlagt benyttet eksisterende veg opp til Smalanuten i toppen av skianlegget her ved bygging av alternativ 2.0. Bruken av denne må avstemmes med skisenteret.
- En anleggsplass med atkomstveg er planlagt rett ved Høyevarde fyrhotell (44). Dette vurderes negativt for driften ved hotellet.
- Der anleggsveier følger atkomstveier til hytter og friluftsområder kan det oppstå ulemper for dagens bruk. Herunder i Sauda ved begge alternativer, opp til Hårlandsområdet i Etne ved bygging av 2.1, samt på Helgalandsvegen som er atkomst til Fjellstølen skisenter (28) fra Sandeid ved bygging av 2.0.

Det må utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan som ser nærmere på bruk av anleggsveier og lokalisering av anleggsplasser for å redusere eventuelle konflikter med reiselivet.

Konsekvenser i driftsfasen

Alternativ 2.0. Sauda-Skjoldastraumen

Alternativet følger delvis eksisterende trasé fra Sauda, og kan kobles til alle alternativer som går videre fra og med delstrekning 6 Skjoldastraumen-Dueland.

Ledningen vil ikke bli så synlig fra Sauda sentrum og turistattraksjonene her som følge av både avstand og mer nærliggende inngrep.

Den vil gå i kort avstand, ca. 500 m, fra Tveittunet (25), men på fjellkanten bak tunet hvorfra den trolig vil bli lite synlig eller ikke synlig. Tre sentralnettsledninger går forbi og påvirker landskapsopplevelsen sett fra tunet i dag.

Den vil videre bli synlig fra Sauda skisenter (23) og gå gjennom friluftsområdet Sauda-Etnefjella som er et svært viktig friluftsområde også for tilreisende til Sauda. Her krysser den og er synlig fra DNTs løypenett.

Ledningen vil dessuten gå nær områder som er regulert til hytteutbygging i Svandal, herunder svært nært eller inn på hyttefeltet på Heiabrot. Den vil også bli synlig fra mange eksisterende hytter og hytter under bygging. Dette kan påvirke attraktiviteten av gamle og nye hyttetomter. Noen hytter ligger dessuten innenfor byggeforbudsbeltet.

Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Figur 5-10. På Brekkestølsbråtet i Amdalsområdet i Sauda er det en rekke nye hytter og hytter under bygging hvorfra det vil være utsyn mot alternativ 2.0.

Alternativ 2.1 Sauda-Litledalen

Alternativet går fra Sauda transformatorstasjon til Litledalen der det kan kobles sammen med alternativene fra Blåfalli fra og med delstrekning 2.

Ledningen vil bli eksponert fra enkelte hytteområder i Sauda (bl.a. i Tengedal) og det nye hyttefeltet i området Krokavatnet-Jønsåsvatnet i Etne. For sistnevnte er avstanden ganske lang, ca. 2,5 km. I tillegg blir ledningen synlig fra spredte fritidsboliger, og fra DNT-hytta ved Lykilsvatnet i Etne-Saudafjella. Den krysser og er synlig fra DNTs løypenett. Dette alternativet gir dessuten noe tap av naturområder uten preg av tekniske inngrep.

Konsekvensen vurderes som **liten til middels negativ (- / - -)** for reiselivet.

Alternativ 3.1 Oppheim – Frøland

Alternativet er en mulig kobling mellom omsøkte traseer fra Blåfalli og 2.0 fra Sauda, samt mellom 2.1 og 2.0 fra Sauda.

Ledningen går igjennom Olaliområdet og nær skianlegget Fjellstølen (28). Dette er negativt for landskap og friluftsliv. Den vil imidlertid bli synlig fra få hytter.

For reiselivet vurderes konsekvensen som **liten til middels negativ (- / - -)**.

Utvidelse Sauda transformatorstasjon

Utvidelse av Sauda transformatorstasjon er allerede gitt konsesjon. Tiltak innenfor dette området i forbindelse med en ny ledning til Gismarvik vil ikke få negative konsekvenser for reiselivet.

Konsekvensen vurderes som **ubetydelig (0)**.

Oppsummering av konsekvenser av alternativer fra Sauda

Tabell 5-6. Oppsummering av konsekvenser for reiseliv ved alternativer som er aktuelle ved utvidelse av Sauda transformatorstasjon.

Alternativ	Konsekvens
<i>Sauda - Skjoldastraumen</i>	
2.0	Liten til middels negativ konsekvens (- / - -)
<i>Sauda - Litledalen</i>	
2.1	Liten til middels negativ konsekvens (- / - -)
<i>Kobling 3.1 Oppheim - Hovda*</i>	
3.1	Liten til middels negativ konsekvens (- / - -)
<i>Sauda transformatorstasjon</i>	
	Ubetydelig konsekvens (0)

5.3.6 Konsekvenser av alternativ 6.0 Gismarvik – Håvik

Anleggsfase

Anleggsområde ved Store Klovet er lokalisert nær Høyevarde Fyrhotell, og aktivitet her kan ha noe negativ virkning for opplevelsen av området og i ytterste fall populariteten og belegget.

Driftsfase

Alternativet forutsetter at ny transformatorstasjon bygges på Håvik.

Ledningen vil i dette området bli svært eksponert i landskapet, både pga. vegetasjonsfattige naturområder og at kryssing av Karmsundet må skje med svært høye master, slik som i dag.

Herunder vil den være svært eksponert fra Høyevarde fyrhotell (44) som ligger kun rundt 400 m fra ledningen.

Det vil også bli synlig fra sørenden av Bukkøya (43) utenfor Avaldsnes kongsgård, herunder fra en kopi av et båthus (naust) på sørsiden.

Overnattingsstedet Parken Terrasse (46) ligger helt i ytterkant av influensområdet. Ny ledning, vil som eksisterende 300 kV ledning, bli synlig herfra ved kryssingen over sundet.

Karmsundet er sterkt inngrepspreget allerede, og ny ledning vil gå langs eksisterende og inn til det store industrianlegget til Hydro. Det er derfor ikke vurdert som sannsynlig at tiltaket vil få noen negative økonomiske virkninger for reiselivet som næring.

Konsekvensen vurderes som **liten negativ (-)**.

Tabell 5-7. Oppsummering av konsekvenser for reiseliv ved ny ledning mellom Gismarvik og Håvik.

Alternativ	Konsekvens
<i>Gismarvik - Håvik</i>	
6.0	Liten negativ konsekvens (-)

5.4 Mulige avbøtende tiltak

Landskapsmessig tilpasning og istandsetting vil være de viktigste avbøtende tiltakene for reiselivet. Se temautredning for landskap.

Det bør i utgangspunktet ikke etableres anleggsplasser nær turistattraksjoner og –anlegg, slik som ved Høyevarde fyrhotell ved bygging av 6.0 over Karmsundet.

For øvrig vil det være viktig med informasjon til lokale reiselivsoperatører om planlagte arbeider i anleggsfasen, og hvordan disse evt. vil påvirke ferdsel langs atkomstveger til friluftsområder m.m.

5.5 Oppfølgende undersøkelser

Det er ikke foreslått oppfølgende undersøkelser for dette temaet.

Referanser

Litteratur

- Berg, E. 1996. Estetikk, landskap og kraftledninger. Kraft og miljø nr. 22.
- Fredman, P. & Emmelin, L. 2001: Wilderness purism, willingness to pay and management preferences: a study of Swedish mountain tourists. *Tourism Economics*. 7(1):5-20.
- Friluftsrådet Vest. Fritidsfiske. Nord-Rogaland og Sunnhordaland. Brosjyre, 33 s.
- Fylkesmannen i Hordaland / Hordaland fylkeskommune 2008. Område for friluftsliv. Kartlegging og verdisetting av regionalt viktige område i Hordaland. Prosjektrapport 2008. 15 s. + vedlegg.
- Harrison, S. 2002. Visual disamenity in the Queensland wet tropics: Estimating the economic impacts of overhead transmission lines. *Economic Analysis & Policy*. 32(2):173-188.
- Kleiven, J. 1994. Kan kystrekreasjon forklares? Hva predikerer valg av ferieform og fritidsatferd blant ulike brukere av Sørlandskysten? I: Emmelin, L. (red) Nordiskt seminarium om friluftslivsforskning.
- Mork, K. og Melby, M. 2005. Konsekvensutredning for Havsul IV. Friluftsliv og reiseliv. Multiconsult AS og Miljøfaglig Utredning AS.
- Puschmann, O., 2005; Nasjonalt referansesystem for landskap. Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner. NIJOS rapport 10/2005. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging
- Hordaland og Rogaland fylkeskommuner. 2016. Regional plan for areal og transport på Haugalandet. Vedtatt plandokument. Rogaland fylkesting 15. juni 2016; Hordaland fylkesting 5. oktober 2016, Kommunal- og Moderniseringsdepartementet 21. juni 2017.
- Meland, A. 2012. Døldarheia Vindkraftpark, Vindafjord kommune, Rogaland. Konsekvenser for friluftsliv og ferdsel. Ambio rapport 25654-2, 54 s. + vedlegg.
- Melby, M.W. 2012. Dalbygda vindkraftverk i Tysvær kommune, Rogaland fylke. Konsekvensutredning. Tema friluftsliv. Miljøfaglig Utredning AS. Rapport 2012:35.
- Rogaland fylkeskommune. 2017. Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017–2024.
- Revisjon av Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern (FINK 2005). Vedtatt oktober 2017.
- Sauda kommune. 2008. Kommunedelplan Svandalen 2008-2012. Vedtatt 18. juni 2008.
- Tysvær kommune. Kommuneplan for Tysvær 2015 – 2027. Vedtatt 8/9 2015.
- SEFRAK – registeret tilgjengelig på <http://www.miljostatus.no/kart/>
- Soini, K., Pouta, E., Salmiovirta, M., Uusitalo, M., Kivinen, T. 2009. Perceptions of power transmission lines among local residents: A case study from Finland. Conference paper.
- Tikalsky, S.M. & Willyard, C.J. 2007. Aesthetics and Public Perception of Transmission Structures: A Brief History of the Research 1960s 1970s 1980s 1990s. *Right of Way*. March/April 2007. 28-32.

Personlige meddelelser

Ingrid Johannesen	Rådgiver plan, Vindafjord kommune
Thorstein Holtskog	Rådgiver plan, Tysfjord kommune
Ingvild Hovind	Kommuneplanlegger, Sauda kommune
Liv-Kari Bødtker	Kulturkonsulent, Etne kommune
Peder Christiansen	Naturforvalter, Karmøy kommune
Wermund Vettrhus	Utviklingsavdelinga, Etne kommune
Sven Oscar Larsen	Haugesund Turistforening
Johan Rinck	Haugesund Turistforening
Karl Andreas Knutsen	Haugesund Turistforening
Knut-Arild Sørensen	Informasjonsansvarlig, Friluftsrådet Vest
Steinar Grindheim	Bjørndalen og Midtre Etne Villreinlag
Linn Therese Vinje	Reiselivsansvarleg for Sunnhordland Samarbeidsrådet for Sunnhordaland
Anette Sæther	Mulighetsutvikler, Haugaland Vekst
Jan Thiessen	Solvind
Kai Bekel	Solvind
Steinar Grindheim	Skaulen-Etnefjell villreinområde

Vedlegg 1. KU-programmet

Vedlegg 2 og 3. Visualiseringer

Utarbeidet av:

Multiconsult